

vñ d' Jeçabel nō h̄ i heb. q depin-

rit oclos suos stibio: s̄ qd posuit sti-

bii i ocul suis: qd psonat huic l̄e.

t3. Re.2.c

nā sic iueniūt marmores h̄ntes co-

lo: vnguis h̄nani q dicūt onychi-

ni: ita iueniūt alii h̄ntes colorē ni-

grū cū nitore: q dicūt stibini rōne p-

dicta. In ca.vl. vbi d̄ i postil.

Et in libro nathan pphe te.

Additio.ij. Sic p̄m liber Regū

rōnabilitē attribui Samuel: eo q

ihe fuit p̄ncipal pp̄ha p̄temporane

Saul: sili mō p̄nt attribui scds et

terti Regū nathan pp̄he seu gad

q fuerunt cōtemporanei pp̄he re

gi dauid: et etiā Salomoni.

Scds Paralipomeno incipit.

Onforta Ma. I

tus ē ḡsa. Postq̄

i libro p̄mo actū ē d

regno isrl p̄ueniēte

scz ip̄i dauid ex me-

ra volūtate diuina.

Dic vñ agit de eodē regno pue-

niente ex successione paterna. Sic

enī inter filios dauid salomon a dō

electus fuit: vt h̄r li.ca. vlti. sic i re-

gno patri suo successit. p̄mo igit de

isto regno agit. p̄ut fuit integrū et

vñitū. scdō d̄ ip̄o p̄ut fuit defalcatū

et p̄tū. ca. x. Circa p̄muz agit p̄mo

de deuotio salomonis circa diuīa.

scdō de ei magnificētia circa h̄na-

na. ca. viii. Ita tñ diuīis nō est p̄ci-

sa: q̄ int illa q̄ ostendūt deuotionē

salomonis i diuīis in p̄ponunt aliq̄ q̄

ostendūt ei magnificētia i h̄nāis et

ecōuerso: s̄ dicta diuīis accipit fm̄

p̄tē maiore.

Circa primū dō ostēdi

tur p̄mo deuotio salomonis i oblati-

one sacrifici: scdō i edificatiō tem-

pli. ca. ii. Pr̄ia adhuc i duas q̄ p̄mo

onēis salomonis deuotio in sacrifi-

cij. scdō in p̄ponit el magnitudo i

diuīis ibi: Congregauitq̄. Pr̄ia

adhuc i duas: q̄ p̄mo describit sa-

lomonis oblatio: scdō diuīa accepta-

rio ibi: Ecce aut i ipsa nocte. S̄nia

dō istaz duaz p̄tū p̄tē ex dictis. iij.

Re. iii. ca. a p̄ncipio ca. vlc̄ ad me-

diuī excepti q̄ sequit. k Prece-

pit sa. zc. q̄ voluit honorare dē

nō solū ḡ seip̄m: s̄z p̄ pplm sibi ss-

lectū. l Tribunis et cētu. zc.

h addit ad exponēdū ill d̄ q̄ p̄mit-

tit. m Uniuerso is. q̄ tota ml-

titudo ppli n̄ fuit ibi: s̄z isti q̄ erāt p̄n-

cipales i pplo: t̄ iō tot pp̄ls in iphis

vtualē p̄tinebat. n Arcā aut

dei addu. da. d ca. ii. Reg. vi. d̄

q̄ adduxit eā d domo aminadab q̄

erat i gabaa. Dicēdū q̄ fm̄ fitates

fuit adducta de gabaa: s̄z q̄ charia-

thiārē ē qdā ciuitas p̄pinq̄ ip̄i ga-

baa: t̄ pplm fuit ibi: ḡ gregat p̄pter

deductionē arce: iō d̄: h d̄ chariathi

arim ip̄az adductā fuisse: vt dictū fu-

it ibidē. o Altare q̄z eneum.

istd altār erat holocausto: t̄ p̄tē h

salomō voluit ibi offerre. p

A scēditq̄ sa. ad al. nō p̄ leip̄m: s̄z p̄

sacerdotes: ad q̄z officiū spectabat

offerre sup altare: in scdā parte d̄:

q̄ Qui tā inu. ē q̄ pul. s. h. ip̄

* bole est

Moraliter. i Onfortat ē ḡ zc.

Expositio mystica posita c. iij. Re.

iij. vlc̄ ibi: Ecce ḡ salomō ab excel-

lē iij. *

so gabaon

ne baptismi vez regē et sacerdotē
dicit: vngit scdō cū docēdo t o/
pādo idē aliū p̄dicat. vñ: Oleū ef/
ficiā p̄tē. Significat cū copia vñtū t o/
perib̄ luci vita fuisse p̄tē: dignus
quiete futura t celestis regni glia.
Abraā s̄l̄ mortu ē i senectute bo/
na pfecteq̄ etat t plen̄ diez. isaac
appolit̄ p̄ pplo suo plen̄ diez. Jo/
seph mortu ē in senectute bona ex/
tus aromatib̄. Moyses. cxx. āno,
rū mortu est: cui nō caligauit ocul/
lus nec dētes moti sūt. Alīi at san/
guinū t dōlosi nō dimidiabūt dies
suos: q̄ sibi vidēt i bōis ducē dies
mibi ois p̄tās i ce. t i tra. c Ha/
baon. Que fuit ciuitas metropo/
lē ceciditq̄ i sortē beniam: et
fuit separata leuit. Dix ḡ q̄ Jose/
phus dīc q̄ salomō i hebrō v̄c̄it vt
sacrificaret i altari eneo q̄ fecerat
moyses: nisi forte ip̄az hebrō excel/
sum gabaon itelligi voluerit: eo q̄
ibi p̄mū regnauerit. Interpretā em̄
gabaon blūmitas v̄l coll patruelis.

Ni. de lyra. Da mi
lōmōis renouatio: q̄z alias fue/
rat vñc in gion p̄ sadoch sacerdo/
te d̄mādo dauid vt h̄r. iij. Re. i.
a Heditz salo. sup so. dñi.
vocat h̄ solū dñi thron regni isrl:
q̄ illo regno de vere colebat: nō
sic aut i alijs regnis idolatrie s̄bie/
cis. b Et cūcti pla. nō fuit at/
siede abalon t adonia: vt ptz per/
dicta. ii. Re. de absalō. t. iij. d ado/
nia. c Et cūcti si. regl dō t c̄.
id p̄ fidē p̄misserūt seu iurauerunt
q̄ fidelerūt subessent salomoni.
d Igit dō si. isai. Hic vltimo
ponit ip̄i dauid felix p̄sumatio. cū
sb̄dit. e Et mor. ē i sene. bo.
i. plen̄ bonis tp̄alib̄ t sp̄alib̄.
f Sc̄pta sūt i li. la. vi. h liber
est p̄mū t sc̄ps Regū. g Et i
li. na. pp̄he. atḡ i zc. Ati duo
libri nō habēt ap̄d nos nec ap̄d he/
breos: q̄ nō fuit p̄ Esdrā repati.
h Siue i is. siue i cūc. q̄ dō n̄
solū fē facta notabilia t mēoria di/
gnā i regno isrl: s̄z etiam i alijs re/
gnis t circuiti q̄ sibi subiecit vñtū
armōi: vt h̄r. s. xvij. xij. z. xx.
* melchisedech regē t sacerdote
fuit figurat: vt declarat apls lac/
diffuse. Heb. vij. Igit moralitē
inūgūt scdō salomone i regē t sa/
doch i p̄tē: q̄ post p̄fessionē xp̄i
regē t p̄tē: facta ab eis i baptis/
mo: ea iterāt i ope bñ viuēdo.
In ca. xxix. vbi d̄ i postil. At at
stibium vñquentum.

Additio. i. Dicitio que h̄
ponit in he/
breo vbi nos habem̄ stibium: non si/
gnificat vñquentū: sed puluerē seu
collvriū nigrū q̄d p̄it i ocul ad de/
co: t p̄seruationē sanitat̄ ocloz:
vñ d Jeçabel.

Glo.ordi. II Paralipomenon

Nico.de lyra

Es. 5. a Da mihi sa. Nō aux:nd diuitias: nō frenā glo-
riā a deo petit: tū sciat pp̄lm dei regere tū iudicare:
si h̄ eligit rector corp̄:m̄lto maḡ h̄ eligere debent
rectores aīaz: vt īgressū ad fidē tē egressum ad spem
pp̄lo dei demōstrēt. b Ab excelsō r̄c. Arcam si
gnificat in q̄ erāt tabule te. Supra em̄ scriptū ē: La/
bernaculū aut̄ dñi qd̄ fecerat moyses ī deserto t̄ alta
re holocausto: eadē tēpestate erāt in excelsis gabaō
r̄c. Arca aut̄ dñi postq̄ ītrōduxit eā dauid in domū
suā: māst ibidē v̄sq̄ q̄ edificare tēplū. c Et.xij.
1. Pa.21.d mi. r̄c. hic nūr̄ t̄ps gr̄e significat: q̄ apl̄ca doctrī
na pp̄lm no. te. format. H̄n aut̄ q̄ q̄dragenariū nu-
merū vel duodenariū curr̄: t̄ ēq̄tes salomōis nūera
tur: q̄ p̄ v̄tr̄ḡ testamētū sc̄i viri sacris l̄fis erudit
sessioni dei aptant̄: q̄s ip̄e sūmus auriga p̄ mutu suo
gubernat. d Excert̄ ar. Quia duoz̄ testa. p̄di-
catiōe ad cognoscēdā fidei p̄itātē p̄ p̄dicatores ī v̄sū
veri salomōis hoīes adducūt. Excert̄ g. i. sexages
deni p̄fectionē euāgelice doctrine significat: in q̄ p̄se
ctio leḡ oīno p̄sistit: p̄cipue cū redēptor n̄ sexta die
passus/oīa q̄ de se in lege t̄ p̄phēt̄ sc̄pta erāt: cōple
uit. vñ ait: Cōsumatū ē: t̄ cōlinato capite em̄lit sp̄m.
e Lētū qn. Qui sūt ter qn̄q̄geni: t̄ ve. te. ppter
p̄tecostē t̄ iubileū t̄ triplicis sc̄pture distinctionē: q̄
dr. Necesse est oīa īplerere q̄ sc̄pta sūt in lege moysi et
p̄phēt̄ t̄ psalmis de me māifeste significat. f. Ca. II
Lēcuit aut̄ sa. r̄c. Be. Dom̄ quā edifi-
cauit salomō ī hierusalē significat vniuersa
lē eccliam: q̄ a p̄mo electo v̄sq̄ ad v̄ltimūz
q̄tide p̄ gr̄az veri pacifici edificat̄: q̄ adhuc p̄tm̄ ge-
grinat ī mūdo: p̄tm̄ euāsis erūnis cū illo regnat in
celo: vbi tota regnatura ē pacto iudicio. Ad hanc do-
mū p̄tinēt īgeli: q̄z nob̄ silitudo p̄mitis dicēt dñor̄
Ēq̄les ei angelis sūt t̄ filiū dei sūt r̄c. Ad hāc p̄tinet
ip̄e x̄ps: q̄ ait: Soluite tēplū h̄: t̄ ī trib̄ dieb̄ exci. il.
Joh.2. d 1. Cor.3. c Hoc ei dicebat d̄ tēplō corpis sui. De nob̄ d̄c. Apls
Mescit̄ q̄ tēplū dī est. r̄c. Si ḡille p̄ assūptā h̄ūilita
tē fac̄t̄ ī tēplū dī: t̄ nos q̄ ihabitātē sp̄m ei: t̄ nob̄ cō-
stat: q̄ figura oīm n̄m t̄ ip̄i p̄p̄i tēplū ill̄d fuit: s̄z ill̄
ius tāz̄ lapidis angulari: n̄i aut̄ tāz̄ lapidū viuorū
sup ip̄m edificatoz̄. Designat eādē domū dī tabanacu
lū ī heremo factū. S̄z q̄ illa dom̄ ī itinere q̄ ad īraz
pm̄issiōis veniebat. Hec aut̄ edificabat̄ ī īra pm̄issiōis
t̄ ī ciuitate hierusalē. Illa v̄t d̄ loco ad locū a le
uir̄ portata: tādē ī terrā pm̄issiōis īducere. Hic v̄t
mor ī p̄fia t̄ ciuitate regia p̄structa īmobili fūdamē-
to p̄sisteret donec figuraz̄ celestū rē ip̄az īplereret: po-
test ī illa p̄nt̄ ecclie labor t̄ exiliū: ī hac futura rēques
t̄ b̄tūdo figurari: v̄l q̄ illa a sol̄ filijs isrl̄. hec aut̄ a
p̄selyt̄ t̄ gētib̄ facta. H̄nt̄ ī illa p̄ncipaliē p̄fes ve-
ter̄ te. t̄ antiquī dei pp̄ls ī hac p̄gregata d̄ gētib̄ ec-
clesia figurari. Q̄uis edificiū v̄tr̄isq̄ dom̄ specia
liter acceptū labores ecclie q̄tidianos t̄ futura gau-
dia celest̄ regni: t̄ electionē p̄me ecclie d̄ isrl̄ t̄ salutē
oīm gētū ī x̄po m̄ltimodis offidat figur̄. Q̄ ait d̄ de-
creuisse salomōe edificare domū noi dñi: t̄ palatiū
sibi idē significat: q̄ ecclia t̄ dom̄ dei ē quaz pennie
ihabitat: t̄ palatiū celest̄ reḡ ī q̄ glie sue magnitudi
nē cūt̄ generatiōib̄ offidit. Sparū aut̄ salomōis sūt
q̄z electi q̄ seip̄os edificio dī credēdo: opando alios
docēdo p̄p̄ant̄. g Salomō. t̄ noīe t̄ reḡ pacatis
simō illū significat: de q̄ ait Esa. M̄ltipliabilē ei: īm-
periū t̄ pac̄ nō erit finis. Hirā v̄o q̄ īterptat̄ viuēs
excelse credētes d̄ gētib̄ vita t̄ fide glosos: q̄z oīe se
pe iuuāt̄ t̄ augmētāt̄ ecclia: t̄ ī hēticos sc̄ismaticos
paganos decret̄ p̄ncipalibus firmat̄. Petuī ḡ salo-
mō in oīe tēpli auxiliū ab h̄irā: q̄ x̄ps volēs edifica-
re eccliam: nō solū d̄ iudeis: s̄z et de gentib̄ oīarios
elegit. Disit h̄irā salomoni p̄cisa d̄ libano ligna ce-
drina t̄ abiegna q̄ ī domo dñi ponerent̄. q̄ cōuersa
gētūt̄as milit ad dñm viros ī seculo claros: s̄z securi-
dūtē ī crepatiōis de mōte sup̄bie deiectos t̄ h̄ūilitas:
q̄ ad normā euāgelice p̄itāt̄ p̄ mō suo q̄n̄c̄ po-
neret̄. Disit t̄ artifices q̄ regēdis pp̄lis p̄ponerēt̄
Dyonisiū. s. ariopagitā. Cypanū t̄ alios m̄ltos. mi-
sit t̄ auīz̄ sapiētes. s. viros t̄ īgenio claros. Pro his
oīb̄ collata gētūt̄as expectat a dñlo dona gr̄e cele-
stia: t̄ triticū. s. vbi di: t̄ oleū charitāt̄. vñctiōis t̄ il-
mātiōis sp̄ūsc̄t̄.

a merabilē est q̄ puluis fr̄. Ba mūhi
a T̄ in exemplū oībus.
sapiētiā t̄ intelligētiā: vt igrediar t̄
egrediar corā pp̄lo tuo: q̄s enī p̄t
hūc pp̄l̄ tuū digne (q̄ tā grādis ē)
iudicare. Bixit aut̄ dē ad salomo-
nē: Quia hoc maḡ placuit cordi
tuo: t̄ nō postulaſti diuitias t̄ sub-
stantiā t̄ gl̄iam: neq̄ anias eoīz̄ q̄ te
oderūt̄: s̄z nec dies vit̄ plurimos:
petūt̄ aut̄ sapientiā t̄ scientiāz̄: vt
iudicare possis populū mēcū super
quē cōstitui te regē: sapientia t̄ sci-
entia data sunt tibi. Diuitias autem
t̄ substantiā t̄ gloriā dabo tibi: ita
vt nullus in regib̄: nec ante te nec
b post te fuerit similis tui. Venit er-
go salomon ab excelsō gabaon in
hierusalez̄ corā tabernaculo fēde-
ris t̄ regnauit super israel. Gōgre
a T̄ sanctos. s. loris charitatis t̄ lugis dei so-
ciatos quos ip̄e velut auriga gubernat.
T̄ angelō p̄ hominūq̄ ministeria. Ah curru
dei decem milib̄: multiplex milia letātiū r̄c.
gauitq̄ sibi currus t̄ equites: t̄ fa-
a T̄ quadragles dent: t̄ significant t̄p̄a legis
quā moyses accepturus quadraginta diebus
sciunauit: t̄ populus q̄ per eā instruebat̄ qua-
draginta annis in beremo fuit.
cti sunt ei mille quādringenti cur-
rus: t̄ duodecim milia equituz̄. Et
a T̄ in oppidis sc̄z vel in edificijs que edifica-
ta erant ad stationē curru.
fecit eos esse in v̄rbib̄is quadriga-
rum t̄ cū rege ī hierusalē. P̄rebu-
itq̄ rex aurū t̄ argentū ī hierusa-
lem quasi lapides: t̄ cedros q̄sli sy-
comoros que nascunt̄ in cāpestribus
multitudine magna. Addu-
a T̄ viri strenui oīe t̄ intellectu in q̄bus ad fi-
de cōuersis digne sedeat x̄ps. b T̄ sp̄nali.
cebant̄ aut̄ ei ēqui de egyptō: et
a T̄ ex oīl natiōe q̄ sub celo est. T̄ quā dicunt
vnā esse de cicladibus: sed hebrei choa p̄gre-
gationē īterptant̄. b T̄ p̄dicatorib̄. s. q̄ dāt
p̄dicationē: t̄ auditoꝝ accipit̄ fidē.
de chōa a negdicatoribus regis: q̄
ibant t̄ emebant̄ p̄cio quadrigam
b equoz̄ sexcentis argēteis: t̄ equū
centum quinquaginta. Similiter
de vniuersis regnis cethēorum: et
a regibus syriē emptio celebraba-
tur. f. Ca. II
D̄creuit aut̄ salomon ī
edificare domum noi
dñi: t̄ palatiū sibi: t̄ nu-
merauit. lxx. milia viroꝝ portatiū
humoris: t̄ octoginta milia qui ce-
derent lapides ī montibus: p̄posi-
tosq̄ eoz̄ tria milia sexcentos. Mi-
sit q̄z ad h̄irā regem tyri dicens:
Et ad p̄
Aboraliter. f. De D̄
creuit aut̄ sa. r̄c. E/
positio mystica huiꝝ ca-
pituli posita est. iiii. Re-
gum. v. ca.

a Et erut serui. **L.** II
mei cum ser. tu. **A**plic mei
et doctores sum: q; doctores d
getib; informat et erudit ne
in aliquo prava docere p*su*
mant. Ideo em salomon ser,
uos hirā cedere sibi lignavo
luit: q; doctiores erat seruis
suis ad cedendū: sed etiā ser
uos suos adesse voluit: vt ce
dētib; ostēderet cui mēsure
ligna fieri deberet. **A**plic em
certi verba euāgelij ab ipso
dño nouerūt. **S**z gētiles ab
errorib; ad veritatem euange
li cōuersi: certius gentiū er
rores nouerūt: et iō subtilius
expugnauerūt. **b** **F**iliuz
mulieris r̄c. **O**stēdit eū ec
de p*genie* salomith de tribu
dan: de q; in libro Numeroz
legit. Patrē eius tradūt he
brei fuisse hebreum de stirpe
oliab de tribu dan q; cū bese
leel in heremo operatus est.
Q uo tyriū vocat aiunt he
brei hoc trāslatiōe factū fuis
se. **Z**ocri em ligua eoꝝ plas
matio iterptāt. **C**hyros em
quā illi cor vocat alīqñ angu
stia: alīqñ plasmadēz sonat.
c **Q**ui nouit opa. r̄c.
In his oib; hirā spūalis no
vit ogari vt ornat dom⁹ dei
corā oclis hoīm digno deco
refulgeat: et bone opinionis
odo re acceptabilis fiat.
d **M**os aut r̄c. **S**igni
ficat q; gentes audita fama
euāgelij diuersas psonas p
fidē ad baptismuz trāsmittit.
Sol⁹ tñ ē veri pacifci vt ab
soluēdo pcta per baptismi sa
cramenta vnitati ecclie illos
adunare: de q; dr: **S**up quē
videritis spiritū descendēte
et manēte sup eū: h ē q; bapti
cat. **e** **M**uera. igit̄ salo
mon. Fuerūt opary domus
dñi de filijs isrl̄/de pselyt̄/d
gentibus/de filijs israel tri
ginta milia q; ad cedēdas de
libano cedros missi sūt: sicut
legit in Regū. **D**e pselytis
de qbus sc̄ nūc agit cesores
lapidū. **D**e gētibus ip̄e hirā
et serui eius q; cū seruis salo
monis ligna cedebat de liba
no. **O**es igit̄ hoīm gētes p
q; edificāda erat ecclesia pre
cessit in edificio templi salo
mons. **J**udei em profelyti et
gentiles ad veritatē euange
li cōuersi eccliam christi re
ce viiendo et docendo con
struunt. **f** **T**ria milia et
sexcenti. In Paralipome
non pro tribus milibus tre
centis prepositis qui in Re
gum numerantur: tria milia
sexcenti scribuntur pro perse
ctione sublimi virorum. In
senario enim deus mudi or
natū compleuit: et quia san
cta scriptura fidem trinitatis
docet: et opera iusticie recte
tria milia sexcenti perhibet
fuisse.

Sicut egisti cū dauid p*re* meo: et misisti ei ligna ce
drina: vt edificaret sibi domū in q; habitauit: sic fac
mecū vt edificē domū noi dñi dī mei et p*secre* eā:
adadolendū incensū corā illo: et fumigāda aroma
ta: et ad p*positionē* panū sempifnā: et ad holocau
stomata mane t*vespere*: sabbatis q; et neomenijs:
et solennitatib; dñi dei nr̄i in sempiternū q; mādata
sunt israeli. **B**onus em quā edificare cupio ma
gna est. **M**agnū em deus noster: sup om̄es deos.
Quis ḡ potit h̄ualere: vt edificet ei dignā domū:
Siceluz et celi celoz cape eū non queut: qnt̄ ego d
sum vt possim edificare ei domū: **B**ed ad hoc tm̄
vt adoleat incensū corā illo. **D**itte ḡ mihi vīz eru
ditū q; nouerit operari in auro et argēto: et ferro:
purpura: coccino et hiacyntho: et q; sciat sculperī
laturas cū his artificibus q; s meo habeo i iudea
et in hierusalē: q; h̄parauit dauid pater meus. **S**z
et ligna cedrina mitte mihi: et archetina et pinea de
a **P**doctores de gētibus q; glosos in seculo a fastu superbie deſci
unt: et in obsequiū veri salomonis transferunt.

b **L**ibano. **S**cio em q; serui tui nouerint cedere ligna
de libano: et erut serui mei cū seruis suis: vt parent
mihi ligna plurima. **B**onus em quā cupio edifi
care magna est nimis et inclytat. **P**reterea oparijs
q; cesuri sūt ligna seruis suis dabo in cibaria/tritici
choros viginti milia: et hordei cohors totidez: olei g
q; sata vigiti milia. **B**ixit at hirā rex tyri p lras q; s
miserat salomon. **Q**uia dilexit dñs pp̄lm suū: id
circo te regnare fecit sup eū. **E**t addidit dices: Be
nedict⁹ dñs de isrl̄ q; fecit cēlū et terraz: q; dedit da
uid regi filiū sapiētē et eruditū et sensatū atq; prudē
tē: vt edificaret domū dño et palatiū sibi. **M**isi ḡ ti b
a **P**doctores q; misit gētilitas. **b** **P**atrē suū vocat: q; de terra is
rael peregre pfectus docuit eū timorē dñi et cognitionē xiratis.
b **b** **v**iz prudētē et sciētissimū hirā fabry pātrē meū/ fi
liū mulierl de filiab; dan: cui p̄f fuit tyrius q; nouit
a **T**apiētē. **b** **T**eloquētē. **c** **T**pdicatiōis. **d** **F**irmitate fi
dei. **e** **D**ecore virtutum. **T**viriditate boni operis.
opari in auro et in argēto et erē ferrō et māmore et li
a **T** p martyriū effusi sanguinis. **b** **C**elestis p*uersatiōis*. **c** **C**asti
tatis. **d** **C**haritatis.
gnis: in pūrpura q; et hiacyntho et byssō et cōccī
no: et q; sciat celare oēm sculpturā et adiuenire pru
dēter qdcūq; in ope necessariū est: cū artificib; tuis
et cū artificib; dñi mei dauid pris tui. **T**riticū ḡ et k
hordeū et oleū et vīnū q; pollicit⁹ es dñe mi: mitte ser
uis tuis. **M**os aut cēdem⁹ ligna de libano q; quot
necessaria habuerl: et applicabim⁹ ea ratib; p mare
et in ioppe: tuū erit transferre ea in hierusalē. **M**uera
a **T** qui ex gentibus in consorū populi dei transferunt.
uit igit̄ salomon om̄es viros pselytōs qui erant i
terra israel post dinumerationē quāz dinumeravit
dauid p̄ el⁹: et iuentū sūt centū qnquainginta milia: et
pro sabbatissimo animaz.

f **T**ria milia sexcenti. **F**ecitq; ex eis septuaginta mi
a **T**alter alteri⁹ one. por. Et alibi: Corripite inqetos solam p. r̄c.
b **P** spe resurrectiōis q; viij. die. i. p̄ sabbatū et i dñs p*cessit* et i nob
lia q; humeris onera portarent: et octoginta milia
sperat. **a** **P**dicatores. **b** **D**uras hoīm mētes. **c** **q** nati erat
in mōte supbie: de p̄mi pentis p*uaricatiōe* orti. **d** **D**olabris ver
bi si vt edificio dom⁹ p*ueniret*. **e** **P** fide trinitat⁹ quā p*dicat* nob
qui lapides i mōntib; cēderet: triā aut milia et sex

* a **E**t ad p*positio*
ne panū r̄c. quia līp erant
ibi panes p*positiōis*: nō ta
men semper q; dez panes: q;
in sabbato amonebanī pri
mi: et ponebantur noui.

b **E**t ad holocausto
mata mane et vesperē.
hoc erat iuge sacrificium.

c **S**abbatis quoq;
et neomenijs r̄c. que sint
ista festa dictum fuit. i. libro
xxii. in fine.

d **S**i em ce
lū et celi celoz. **t** hoc di
xit salomon ad remouendū
errore: ne aliquis crederet
deitatē loco determinato cir
cūscribi. **e** **H**itte ergo
mihi virū erudi. iii. **R**e
guz. vij. b. dr. **M**isit q; rex
salomon et tulit hirā: de vo
luntate em hiram regis ty
ri iuit. iste iram fuit notabi
lis artifex: et id dicitur ab
eo missus: ad petitionem: ta
men salomonis.

f **E**t
hordei choros totidez.
iii. **R**eg. v. nō fit mentio de
isto hordeo: quia ibi solū fit
mentio de cibo hominū: hor
deū autē istud erat ad pabu
lū animaliū.

g **O**lei q; sata
viginti milia. imme
diata subdī i hebreo: **E**t vi
ni bathos viginti milia: q; d
omittit in trāslatiōe nr̄a: q;
patet ex hoc q; d̄ infra dicit:
Triticū ergo et oleū et vīnū
r̄c. **h** **A**hisi ergo t̄i. vi
rum r̄c. **R**ex em tyri voca
bat eū patrē: **T**ū ppter eta
tem. **T**ū ppter artis sue ex
cellētia: vt patet in Ira. **H**e
brei tamen dicūt hic: **H**irā
patris mei: q; om̄ia nomia
apud eos sūt indeclinabilia
sicut apud nos cornu et ges
tu: id est artificē excellentē a
tpe p̄is mei. et sic sūt excel
lēs apud eū: ita et mecum.

i

f

T

l

u

m

r

s

t

u

v

w

x

y

z

aa

bb

cc

dd

ee

ff

gg

hh

ii

jj

kk

ll

mm

nn

oo

pp

qq

rr

ss

tt

uu

vv

ww

xx

yy

zz

aa

bb

cc

dd

ee

ff

gg

ii

jj

kk

ll

mm

oo

pp

qq

rr

ss

tt

uu

vv

ww

xx

yy

zz

aa

bb

cc

dd

ee

ff

gg

ii

jj

kk

ll

mm

oo

pp

qq

rr

ss

tt

uu

vv

ww

xx

yy

zz

aa

bb

cc

dd

ee

ff

gg

ii

jj

Glo.ordi. II Paralipomenon La.

E 15 **H**ec cepit salomon **Ca. III**
a. In area hornā ie.
Dat. 3c. Ecclesia q̄ area signat. En cui
ventilabru i manu sua et p̄mūdabit area
suā. **Hornā.** i. ornat⁹ natice iebuse⁹ gen
tiles significatio dñō ornādos et i filios
eccle⁹ cōmutādos. vñ fuitis aliquā tene
bre: nūc aut lux in dñō. **Ieb⁹** ipsa est hie
rusalē: ieb⁹ interptat conculcata: hierlm̄
visio pacis: in q̄ dū hornā gentil⁹ regna
bat ieb⁹ dicta ē: s̄z cū dauid i ea locū ho
locausti emeret: et cū salomō tēplū edifi
caret: hierlm̄ vocata ē. **S**etilitas enī ne
scia diuini cult⁹ pculcat a demōib⁹: s̄z cū
xps eā resperit pacis i se et locū iuenit et
nomē. **b** **A**dēse secūdo. i. maio:
mō. s. post pascha ut p̄secrat⁹ mystica so
lēnitate: ppls digne aggredere⁹ mysti
cū op⁹. **c** **A**nno q̄rto. Post expletā
dispēsationē diuine icarnatiōis: q̄ in q̄t
tuor euāgelijs scripta ē: missō spū d celo
eccelia fabricata ē. Que i libro Regū ex
posui⁹: in Paral. sub breuitate p̄strin
gim⁹. **d** **L**ogitudinis. Longitudo
dom⁹ lōgā eccle⁹ patiētā significat. La
titudo charitatē q̄ etiam diligit inimicos
donec cū solis amicis i deo gaudeat. Al
titudo vō spem future vite et retributio
nis: qua oia aduersa cōtēnit: donec vide
at bona dñi i tra viuētiū. Notādū q̄ tri
ginta cubiti altitudis: q̄ in Regū legim⁹
nō ad tectū tēpli: s̄z vsc̄ ad cenaculū in
seri⁹ puerū. **H**ic em⁹ q̄ altitudo. c. xx.
cubito⁹ erat. Alij. xxx. ad mediū cenaculū.
Alij. vō ad tertiu. **P**einde vsc̄ ad su
p̄mū tēpli tectū numerabū: alij. xxx. et
sic tota altitudo dom⁹ in cētū viginti cu
bitis psumat: q̄ nūero viro⁹ p̄mitiu⁹ ec
clesia in hierlm̄ grām sp̄ssanci accepit
Quindecim nāq̄ q̄ ex septē et octo p̄stat
futurā vitā signat q̄ nūc agit i q̄ete aia⁹
et p̄siciet i resurrectiōe corporo⁹. q̄ndecim
vō in trigonū ducta. i. cū oib⁹ p̄tib⁹ suis
nūerata cētū vigiti siūt q̄b⁹ designat fu
tura brītido electo⁹. **B**n̄ at h̄ nūero ter
tiū cenaculū dom⁹ psumat: q̄ post p̄sen
tes labores post aia⁹ requie⁹ plena felici
tatis glā in resurrectiōe cōplebit.
e **P**orticū vō. **I**psum. s. templū qd
erat p̄ forib⁹ oraculū: tripartita enim fuit
fabricē distincio: h̄ est portic⁹ an tēpluz.
Et ipm̄ tēplū in q̄ altare thymiamat: mē
sa p̄positiōis: et cādelabru luminis erāt.
Et oraculū. i. sc̄nū sc̄tōz vbi arca testamē
ti et cherubin post velū collocata. Porti
cus vō an tēplū antiq̄z figurā gestat fi
deliū. **V**ō tēplū eo⁹ q̄ post incarna
tionē dñi in mūdū venerūt. Domus aut
interior regni celest⁹ gaudia vtrisq̄ da
ta. **f** Notādū ḡ parietes dom⁹ lapi
dibus p̄ciosis facti fuerūt tabul⁹ cypressi
nis vel cedrinis: opti laminis aureis ve
stiti. vñ in Reguz: Et cedro ois domus
vestiebat et c. Lapidē parietis v̄l paui
mēti et tabule et aurū sc̄tōz vitā i ecclia si
gnificat: lapides viui sunt sancti fortitudi
ne fidei i vna regulā p̄uncti. Tabule q̄z
cedrine vel cypressine sunt sc̄ti latitudie
varia⁹ p̄tutū fū donationē sp̄sseti i ea
dē fidei sibimetipſis cōneci. Auri lamine
sunt sc̄ti supēminētē sc̄ie charitatē habē
tes et hui⁹ fulgore gratissimo adinucez
cōgaudētes. **g** **S**trauit q̄z pa. Si
cū latitudo parietis in altū exurgens: et
ad laquearia pueniēs p̄ue⁹ virtutū q̄
bus sc̄ti ad celū pueniūt: v̄l sancto⁹ cho
ros sibi p̄ varia tpa succedētes significat
Ita equalitas pauimēti cōcordē eo⁹ hu
militatem

Nota

S Notādū q̄ parietes dom⁹ lapi
dibus p̄ciosis facti fuerūt tabul⁹ cypressi
nis vel cedrinis: opti laminis aureis ve
stiti. vñ in Reguz: Et cedro ois domus
vestiebat et c. Lapidē parietis v̄l paui
mēti et tabule et aurū sc̄tōz vitā i ecclia si
gnificat: lapides viui sunt sancti fortitudi
ne fidei i vna regulā p̄uncti. Tabule q̄z
cedrine vel cypressine sunt sc̄ti latitudie
varia⁹ p̄tutū fū donationē sp̄sseti i ea
dē fidei sibimetipſis cōneci. Auri lamine
sunt sc̄ti supēminētē sc̄ie charitatē habē
tes et hui⁹ fulgore gratissimo adinucez
cōgaudētes. **g** **S**trauit q̄z pa. Si
cū latitudo parietis in altū exurgens: et
ad laquearia pueniēs p̄ue⁹ virtutū q̄
bus sc̄ti ad celū pueniūt: v̄l sancto⁹ cho
ros sibi p̄ varia tpa succedētes significat
Ita equalitas pauimēti cōcordē eo⁹ hu
militatem

Nota

S Notādū q̄ parietes dom⁹ lapi
dibus p̄ciosis facti fuerūt tabul⁹ cypressi
nis vel cedrinis: opti laminis aureis ve
stiti. vñ in Reguz: Et cedro ois domus
vestiebat et c. Lapidē parietis v̄l paui
mēti et tabule et aurū sc̄tōz vitā i ecclia si
gnificat: lapides viui sunt sancti fortitudi
ne fidei i vna regulā p̄uncti. Tabule q̄z
cedrine vel cypressine sunt sc̄ti latitudie
varia⁹ p̄tutū fū donationē sp̄sseti i ea
dē fidei sibimetipſis cōneci. Auri lamine
sunt sc̄ti supēminētē sc̄ie charitatē habē
tes et hui⁹ fulgore gratissimo adinucez
cōgaudētes. **g** **S**trauit q̄z pa. Si
cū latitudo parietis in altū exurgens: et
ad laquearia pueniēs p̄ue⁹ virtutū q̄
bus sc̄ti ad celū pueniūt: v̄l sancto⁹ cho
ros sibi p̄ varia tpa succedētes significat
Ita equalitas pauimēti cōcordē eo⁹ hu
militatem

a **T**sacre scripture creditores a qb⁹ nos
eruditum inscios docere: cōtēpatores
corrip̄onera nra iūicē portare.
centos p̄pōsitos op̄erū pp̄li.

E **C**epit **Ca. III** a
salomon edifica
re domum dñi in
a. In visōe pacis que
est i vnitate ecclie. **En:**
in pace factus est locus eius.
b **S**ez xpo: de q̄ bz: Mūqd p̄t abscōdi
ciuitas in mōte posita. **c** **T**id ē vissōis
qz q̄s ad claritatis sue visionē vocat in
hac vita laborat̄ es vissitare et adiuuare
dignat̄. **d** **T** p̄scivit cum dauid fū car
nē nasciturū sicut et alij. pp̄bete.

h hierlm̄ i mōte moria q̄ dēmō b
strat̄ fuerat dauid p̄t ei⁹: ilo
a co quē pauerat dauid i area
hornā iebuse⁹. Cepit at edifi
a **H**oc ad gētes referit q̄ sc̄do loco ad
edificationē creatoris cōnenerūt.
b care mēse secūdō: āno q̄rto re
gni sui. Et hēc sūt fūdamēta
q̄ iecit salomon vt edificaret
d domū dei: lōgitudis cubito⁹
in mēsura p̄ma seragita: lati
tudis cubito⁹ viginti. **H**orti
cū vō ante frōtē q̄ tēdebat in
lōgū: iuxta mensurā latitudi
nis domus: cubito⁹ viginti.
Porro altitudo centū viginti
cubito⁹ erat. Et deaurauit f
eaz intrinsecus auro mūdissi
mo. **D**omum quoq̄ maiore
texit tabulis abiegnis et lami
nas auri obri⁹ affixit per to
a **T**sculptura palmar⁹ descriptio x̄tū
p̄ q̄s vera victoria et remūeratio acq̄rit
tū. **S**culpsitq̄ i ea pālmas:
a **T**charitatis officia quibus sc̄tōz fra
ternitas copula⁹ et in vna christi domū
et q̄si cātenulas se iūicē con
toto orbe cōponit. **a** **T**in regi ita:
texit panītū tabul⁹ abiegnis: vñ p̄t
q̄ tabulas abiegnas nō i tra posuit s̄z
sup marmora. tertio vō aux⁹ supposuit.
f plectētes. **S**trauit q̄z pauimē
tū templi p̄ciosissimo marmo
re decore mltō. **P**orro aūrū
erat p̄batissimū: de cui⁹ lami
nis texit domū et trābes el⁹ et
a **T**parites tēpli auro salomon texit cū
xps cer⁹ fideliū lumine sapiētē et char
g postes et parietes et ostia cela
tis illustravit. **a** **T**angelicā p̄uersatio
nē in hoīm morib⁹: vt sc̄t ab angel⁹ fuit
ei i celū ita ab hoīb⁹ seruia⁹ in terris.
i uit cherubin i pietib⁹. **F**ec q̄z
domū sc̄tisacto⁹: lōgitudinē
iuxta latitudinē dom⁹ cubito
rū vigiti: et latitudinē silvigi
ti cubitorū: Et lamis aureis
texit eaz: q̄si talentis sexcētis:

g **T**hītū loc⁹ vissōis: q̄ abraā appellauit ipm̄
dñs videt vt ibidē dr⁹: **c** **Q**ui demō
sue. d. q̄n angel⁹ p̄cepit q̄ dō ibi edifica
ret altare et victimas offerret: vt dictū ē. s.
li. i. in fine ca. xxi. et i p̄n. xxi. **d** **M**ēle
sc̄do. in sc̄da sc̄z die mēsis: sic ē i heb. trā
latio vō nra omittit i sc̄da. **e** **T**in mē
sura p̄ma. i. fū formā et mēsurā libi tra
ditas a dō q̄ tradidit salomōi exēplar oīm
fīcōz i tēplo: vt dictū ē. s. li. i. xxi. ca.
f **E**t deaura. eā intrin. b̄ ē intelligē

militatē qua in hac vita positi sociali cha
ritate p̄uersant̄. **P**auimentū p̄ciosi mar
more strātū multo decorē: et marmo: tectū
tabulis abiegnis: q̄ vita iusto et primo si
dei firmitate muniēda ē in corde post vir
tutū latitudine ornāda in ope. **Q**uid ei p
dest decor marmoris tabulis obtecti: nū
aliqd mysticū ostēdat s̄z bonoz amplitudi
nem operum fortitudine fidei fulcendaz
esse significat. **A**bies vō alta et durabilis
mentem electorum infima spernentē cele
stibus inherētē: et virtute patientie excel
lētē demonstrat. **A**uri lamine marmori
de tabulis abiegnis supposita latitudo ē
charitatis de corde puro et conscientia bo
na et fidei nō ficta: q̄ sicut aux⁹ alijs metal
lis: ita ceteris virtutib⁹ in tēplo dei p̄ful
get. **g** **P**ostes et p̄ties tē. **L**exit cū
aditum fidei ipso domino pandētē q̄ ver
itate reuceat oib⁹ ecclēsā intrātib⁹ ostendit.
Ostium templi christus est p̄ quez ve
nitur ad patrem/ qui ait: Ego sum ostium
tē. **In** regum ita scriptum est: **O**raculuz
habebat. xx. cubitos lōgitudinis: et xx. lati
tudinis. et xx. altitudinis. **O**raculū dr̄ san
ctum setōz: q̄ ibi diuīa et angelica locutio
ne hominib⁹ secreta reuelant̄. vñ: oracu
lū in abditis. i. interiori domo factū est: q̄
in signa patria angeloz visio et allocutio
et ipsa dei p̄sentia reuelabit. **Q** dicit. xx.
cubitos altitudinis parietē cedrinū: signi
ficat q̄ oraculū ab ede exteriori segregat.
h **C**elauit che. **H**abet hec dom⁹ sic i
Regū legit: celaturas eminētes cū sancti
oga v̄tū nō in occulto agat: s̄z exēplū oī
bus p̄ferūt. **i** **F**ecit q̄z. **O**raculuz vbi 3. R
erat arca viginti cubitos habebat i longi
tudine: latitudine: altitudine. i. p̄ q̄drū: q̄
i signa patria vbi regē i decorē suo videt
sancti: sola charitas diuīe et signe grā et
oia fulget. **U**n̄ i se q̄ntib⁹: Lamis aureis
texit eā. i. menia supne ciuitatis grā char
tatis impleuit. **k** **T**alētis sexcētis. **h**
In talētis p̄deris p̄fectio q̄ charitatis p
fectionē exēpit: sic p̄fectio senarij: q̄ quez
cētenarius multiplica⁹ vt fiant sexcenti.
l **S**ed et cla

Uico. de lyra.

E **C**epit salomon **Ca. III** a
edificare domū dñi tē. **H**ic
cōsequenter describit̄ ipm̄ tēpli
edificatio. Et primo q̄tū ad formā tem
pli. sc̄do q̄tū ad vasa mīsterij. iii. ca. **P**ri
mo in tres: q̄ primo describit̄ forma tē
pli. **S**c̄do ipsoz cherubin q̄ fuerūt posita
ibi: **F**ecit etiā i domo sc̄tisactōz et cherubin.
Tertio colūnāz q̄ erāt i porticu tēpli/ ibi:
Ante fores etiā tēpli: **G**n̄ia aut p̄me p̄tis
et sc̄de p̄t ex dicti. iii. Re. vi. a principio ca
vsc̄. xpi finē: exceptū q̄ sequūt. **b** **M**
on. moria. i. vissōis: ille ē loc⁹ i q̄ abia
am obtulit isaac vt h̄t̄. **S**en. xxi. et vocatur
ibidē loc⁹ vissōis: q̄ abraā appellauit ipm̄
dñs videt vt ibidē dr⁹: **c** **Q**ui demō
sue. d. q̄n angel⁹ p̄cepit q̄ dō ibi edifica
ret altare et victimas offerret: vt dictū ē. s.
li. i. in fine ca. xxi. et i p̄n. xxi. **d** **M**ēle
sc̄do. in sc̄da sc̄z die mēsis: sic ē i heb. trā
latio vō nra omittit i sc̄da. **e** **T**in mē
sura p̄ma. i. fū formā et mēsurā libi tra
ditas a dō q̄ tradidit salomōi exēplar oīm
fīcōz i tēplo: vt dictū ē. s. li. i. xxi. ca.
f **E**t deaura. eā intrin. b̄ ē intelligē
Moraliter. a **E**t cepit salomon
edificare domū dñi tē. **E**xpositionem
hui⁹ capitu. mysticā regre. iii. Re. vi. ca.

* dum q̄tū
dō
Dona

Sed et clausos fecit aure. Quinque genario numero pecto-
ru remissio et spualis gra et requies eterna figurar; clavis vero la-
mine auri affigebant in parietib; domi dñi. Clavi sunt vba ce-
lestia quibus in amore bonorum operum pfectim et perueramur: hec no-
turo eternum. Hic sunt clavi dilectionis et
clavi timoris quibus incipientes neceduz
ad pfectioem venientes illecebras vicio-
rum mortificationis: illis scz veritatis sermo-
nibus confisi: quibus docemur carnem no-
stra crucifigere cum virtutis et cōcupiscen-
tia. **V**nus propheta: Confige a timore
tuo carnes meas et ceterum. Qui ad pfectiora
quenientis de clavis pfectiois ait: Di-
bi autem adherere deo bonum est. b **C**le-
nacula quoque textit auro. Sic san-
cto angelorum vbi erat arca: interna sancto
vita in conspectu redemptoris significat.
Propterea: Abscondes eos in abscondito facie-
tue a cōmunitate hominum. Ita cenacula i al-
to eadem vita: id est in celis esse et non in
hoc mundo: vñ. Que sursum sunt querite
vbi ipso est in dextera dei sedens.

c **F**ecit etiam in domo sancti che-
rebus. Hoc in Regno plenius legis ita scriptum:
Et fecit in oraculo duo cherubini de li-
gnis oliuaz decem cubitorum altitudinis:
quibus cubitorum ala cherub vna: et quibus
cubitorum ala cherub altera. i. decem cubi-
tos habentes: a summitate alevsorum ad ale-
terum summatum. Decem quoque cubitorum
erat cherub secundum mensuram pari: et op-
erum in duob; cherubin. i. altitudinez
habebat vñ cherub decem cubitorum: et si
militer cherub secundus. Posuitque che-
rub in medio templi interioris: exten-
debant autem cherubinas suas: et tage-
bat ala una parietem: et ala cherub secu-
ditatem parietem alterem. Alle autem al-
tere in medio templi seiniucem conting-
bant. Posuit autem cherubin (vt in regno
legi) in medio templi interioris: exten-
debant autem alas suas cherubin: et tan-
gebat ala una parietem et ceterum. **D**anifestum
est ex his quod dicta sunt quasi cherubin in
medio templi interioris sunt positi: quo-
rum habitatio est in celis. Extendebant
autem alas quasi ad voladum: quod angeli sp-
habent animum obsequio diuine voluta-
tie paratum. Quidala una tagebat parie-
tem: et ala cherub secundum alterem parietem: p-
tinet ad illam charitatis administratio-
ne: quam nobis angeli exhibent. Quidale
altere in medio templi seiniucem conting-
bant: et dilectionis gratia quae se alterutrum complectit significat. Te-
rit quibus cherubin auro: quod natura eorum conditoris immortali claritate sub-
limauit: et mente vere dilectionis atque humilitatis luce complenit.
Cherubin angelice dignitatis vocabulum est. Singulari numeri
cherub dicuntur: plurali cherubin. An per cherub angelique in ce-
lis conditoris suo semper assistit possit intelligi. De lignis oliuarum
facti: quod virtutes angelice vntate sunt gratia spissitatem: ne arescat
ab amore dei. Sunt autem altitudinis decem cubitorum: quod denario vi-
te eternae fruuntur: habentes inuiolata conditoris imaginem seruata
sanctitate iusticia et vnitate quam prima conditio pcepterunt. Denari-
rius enim decem obolis constat: et in se nomen regis continet et imagi-
ne. **V**nus regnum celeste significat: vbi angeli in imagine conditoris
ad quam facti sunt semper manent: et electi homines imaginem quam pec-
cato amiserunt recipiunt. Alle cui in sancto hominum figura ponunt:
dotes eorum significant: quibus semper ad celestia volare: et in his de-
lectant conuersari. **E**t o in figura angelorum: gratia perpetua et in
defectu felicitatis eorum: qua semper in celestib; in ministerio sui
presente anctoris: vel quia levitate spualis nature sunt proditi: ut
vbiq; voluerint statim quasi volando pueniant: et hic cum aliis
figurati: et prophetas sunt cum aliis ostensi. Duo cherubin. i. duo te-
famenta: in oraculo facti in secreto consilio diuine dispensationis:
de lignis oliuarum: quia lucis scientie nobis tribuit iuuante flama cha-
ritatis dei per spiritus sanctum: decem cubitis alti: quod obseruantia de-
calagi ad deo seruendum predicant: denario perpetui regni remu-
nerandam.

d **I**ta vt ala una haberet cubitos quinq;
Quinq; cubitorum erat ala cherub una et ceterum: quod angelici leges de
scripta in quinq; libris indefessa deuotio custodiunt: diligendo
scz deum ex oib; viribus suis: et proximos tanq; leprosos. plenitu-
do autem legis est charitas: proximi quoque adiuuic sunt spiritus
angelici et homines electi. **A**nnus vtra-
que ala cherub eiusdem mensure est: quod
eadem deuotio qua se alterutrum in
deo diligunt: nostram quoque ad se ascen-
denti societatem desiderant. **S**icut ergo
ale decem cubitos complent: cum in ge-
mina charitatis exhibitiōe angelici co-
ditoris sui presentia letantur. e **T**an-
ge parietez. **D**uos equum parietes
alii suis tagunt: quod iudeos et gentiles
secundum habent celestis aule possessores:
non quod ibi sit localis distinctio inter vtrum
et pplicum: sed quod maior est festivitas in
terne beatitudinis portio adunata
in do fraternitatis. Extendunt ergo
ad vtrum parietes alas: quod letantes
in celesti pietatis iustos vtrumque populi ad
laudem excitat creatoris. Alas tectas
auro ad oracula parietes extendunt: sic
habent facies versas ad exteriorum do-
minum: quod angelus sicut suam innocentiam co-
seruat: sic de sancto beatitudine gaudet:
ut eis quod adhuc in terris conspi-
ciunt: opere ferat donec illos ad celestem
patrem introducat. **D**eis enim sunt ad
ministratorum spiritus in ministerium mis-
si: propter eos quod hereditatem capiunt salu-
tis. **A**lis exterioribus iste vnu pietatis:
ille alterum pingit: quod veteri antiquo
populo scriptum nouum nobis quod post incarnationem
domini ad fidem venimus. Et secundo pietatis:
id est septentrionali recte compamur: quod
post frigorem et tenebras idolatrie lu-
ce vitam cogimus. f **A**la ei altera.
Extendunt alas adiuuic sup arcā: cū
ad laudem salvatoris referunt oē
bonum quod acceptant. Extendunt alteras
alas ad parietes oracula: cū sanctos se-
cū videre letantur: eosque velut alas su-
mitatibus tagunt quod imitatores sue pri-
ritatis in hac vita fuisse exultant.

Ro.13.c

a sed et clausos fecit aureos: ita vt sin-
guli clavi siclos quinquegenos appende-
ret. **C**enacula quoque textit auro. Fecit eti-
a **V**nus mensura et eiusdem opis erat duo cherubini:
quod nulla dispar voluntas est in signa pietatis: vbi oēs
illustrant eadem presentis dei visioem et gloria. b **T**amen
propter consortium charitatis quod minima quoque inter duos esse
non potest: vni discipuli ad predicationem binis mittuntur: ut quod
verbū fidei predicent: charitatē aī oīa teneant.
am in domo sancto cherubin duos
ope statuario et textit eos auro. Alle
cherubin viginti cubitis extedebat:
d **I**ta vt una ala haberet cubitos quinq;
et tageret parietem domum: et altera quinq;
cubitos habens alam tangeret alterum:
a **V**nus opus erat duob; cherubini: quod virtusque
testamēti lēptores eadem castitate opis et deuotio
charitatis deo seruūt: una et consona voce ac fide
deum predicant.

Cherub. **S**icutcherub alterius ala
e quibus habebat cubitos: et tagebat pa-
a **T**er quod in omni labentia rex varietate sancti sui cor-
poris sensus in obsequiū sui conditoris extenduntur.
f rietem: et alia eius altera quibus cubitorum
a **T**ale interiores super arcā seiniucem contingunt: quod
testamēti parti de domino presentiū attestatioem.
alam cherub alterum pingebat. Igis
alle virtusque cherubin expansae erant
et extendebantur per cubitos viginti.
Tamen nos ab huius peregrinationis crūna erectos
ad suum desiderant venire consortium.
ti. **I**psi autem stabant erectis pedi-
a **V**ersas habent facies.

s bus: et facies eorum versae erant ad ex-
teriorum domum. Fecit quoque ve-
a **T**u signor desiderio quod iniuriari crucem nostram por-
tando debemus. b **T**u sacramēto dñe pietatis.
c **T**u flama spualis amoris. **A**n dixerit quod ambula-
uerunt cum dño: Non enim cor nostrum ardens.
lumi ex hiacyntho / purpura / cocco

b **E**t factes eorum versae erant.
Ad exteriorum domum: quod nr̄i grā quod ad-
huc foris stamus: sed spe salutis facti su-
mus. **D**ivini libri sunt conditi: quod scri-
ptores laicū cum dño regnantes nr̄e salu-
tis curā gerunt: et per nos iterpellant
apud deum. b **F**ecit quoque velū. **E**t
regum permittit: sed ibi narrat quod non habet:
quod s. i. ingressu oracula fecit ostiola de lignis oliuarum: postesque
angulorum quibus: et duo ostia de lignis oliuarum postesque. **S**ed velū
istud decorum grā factū est: ut in pietates deauratos olosericū ful-
geret. **S**ed eiusdem mysterij cuius ostiola pgrua significacione sunt
arcā et ingressū oracula appellū: ut sic ostiola pgrua horū apie-
ban. **S**ed et velū venientib; in sancto tagore grederent: cuius re-
uelatio ēm legē apitionē regni celestis significat: quod per carnē xp̄i
donata ē nobis. **A**n et baptizato dño apti sunt celī: quod per baptis-
ma quod nobis pseverauit: ingredimur ianuā regni celestis: et ipso
mortē velū scissū ē mediū: quod legales figure ad finē peruenire
Ibi.27.f
rāt et vita euāgelij et ingressus regni ipsa vita apit.

Mat.3.d

Ibi.27.f

Cunico. de lyra

Et interiuit

* dñi q̄tū ad inferiōē māsionē templi quod p̄tinebat sc̄m et sc̄mā-
ctōz. a **S**ed et clausos fecit au. ad cōiugēdū fortis lamias
aureas cum tabulis que erāt in parietibus domus. b **I**psi
autem stabant erectis pedibus: id est obliquat: ut dicit ma-
gister in historiis: ita quod habebat vnu pedē magis elevatū al-
tero quā disponerent ad ambulandum: sed hoc nō videbatur: quod
in hebreo habet: Et stabat super pedes suos: ita quod vterque pes
vnu cherub tagebat pavimentū: et sibi pedes alteri: et id cuī dñ
h: Stabat erecti pedibus: intelligēdū ē. i. recti: quod recte super pedes
suos stabat. c **F**ecit quoque. istud erat pendens ad pietē diuidētē
sc̄m et sc̄māctōz et tpe passiōis xp̄i scissū fuit: ut h̄i Mat. xxvij
* **A**ll forē

Glo.ordi. II Paralipomenon Ca. III Nico.de lyra

Eta Et interuit eis che. Interpus cherubin his q̄ttuor colub̄ cū in omnib̄ q̄ pie agim̄ a venenatis demonuz telis p angelica p̄sidia p̄teglimur: et m̄ltitudine sc̄ie indeſinēter vīm̄ respic̄tes semp ad eloquia diuīa: ne a vītū calle aberrem. b An̄ fores tē. Stabat i porticu an̄ fores tēpli: et ingressuz tēpli suo decore ex vtraz p te ornabāt. Ostiū templi dñs ē q̄ alt:

Joh. 14.8 Nemo venit ad patrem nisi p me tē. Ostiū columnne ab vtraz latere circū stāt: cū m̄stri sermōis vtraz pplo introitū regni celest̄ ostendūt: q̄cūq̄ a luce legalis sc̄ie v̄l ḡētilitat̄ errore ad fī. Et euāgelij venerit: habeat eos para tos q̄ sibi iter salutis v̄bo m̄ostrent et exēplo. In regū de his colūnis legit. Qui cū venisset ad regē salomonez se cit om̄e opus ei: et finxit duas colūnas ereas tē. c Trigita t̄ q̄nq̄ cu. h nūer p̄fectionē significat magistroz.

13. Re. 7.c Septenari enī nūer p q̄nari vel q̄nari p septenariū multiplicat̄ trigita q̄nq̄ redditū. Quinari p̄o legē septenariū ppter sp̄m septiformē in flore ra dicis iſſe manentē euāgelij exprimit.

Mat. 14.b vñ alibi: Dñs q̄nq̄ panib̄ q̄nq̄ milia

Mat. 8.a hoīz. Et alibi Septē panib̄ q̄ttuor mi lia hoīm pauisse narrat. Colūne igit̄ xxxv. cubitoz significat doctores euā gelij duoz testamētoz habere pfectaz

Mat. 13.b scientiā. vñ: Nobis datū ē nosse myste rium regni dei. Et alibi: Aperuit illis sensum ut intelligerent scripturas.

d Quasi catenulas. Multiplex catenaz p̄textio: et retis s̄m regū expā sio multipharias electoz psonas insi nuat: q̄ cū v̄bis p̄dicatoz fidelerit au sculādo et obedēdo adherent: q̄si ca pitibus colūnaz supposita retia et cate nule miraculū sue cōexionis spectātibus p̄bēt. e Capitib̄ co. Capita colūnaz. i. sup̄ma ps p̄ cordia sūt doctoz q̄z deo deuotis cogitatiōib̄ sic capite m̄bra ita ipsoz oīa opa dirigant et v̄ba. f Malogranata. Uno foris cortice mīta interi grana circūdat: vñ eccliaz significat: qz vñ fidei munimē innūera electoz agmīa circūdat: v̄l cuiusq̄ iusti vitā et mores: qui multa cogitationū virtutūq̄ insignia ne forte defluāt firma fidei et hūilitat vallat custodia. Ap̄te v̄o ca pita colūnaz malogranatis erāt i gyro circūdata: qz sc̄ti doctores p̄ioz vitā fideliū ad memorīā reuocat: eozūq̄ exēplis et ser mones suos om̄i pte p̄fīmat: ne si aliq̄ illoz h̄z regla vixerit v̄l docuerit errerit. g Iapsas q̄z colū. Ideo due facte sūt colūne et ita disposite: vt nobis i p̄speris et in aduersis i gressū regni celest̄ an̄ oculos habendū doceat. Norādū v̄o q̄ portic tēpli etiā vestibulū vocat: et qd̄ legim̄ int̄ vestibulū et altare in ter porticū et altare intelligi debere. Sc̄da colūna significat p̄ dicatores q̄ gentib̄ ad p̄dicandū missi sunt. V̄l dextra colūna eos significat: qui venturū in carne p̄phetauerunt dñm. Sc̄da v̄o illos q̄ iam venisse et mūdū suo sanguine redemisse testant. Amb̄ colūne sili vocabulo censem̄ cū vna firmitas et altera in robore dr̄: vt vna fidei et operis fortitudo cūctis inesse doctori bus mōstref: et nr̄i tp̄is doctores tacite notenf: q̄ colūne dom̄ dei videri et appellari volūt: cū i se firme fidei ad p̄tēndandas se culi p̄pas ac desiderāda bona iūsibilia nihil habeant roboris ad corrigēdos v̄l idūstrie ad itellēdos eoz q̄b̄ p̄sūt errores.

Nota

Eccit q̄z al. Altare holocausti significat **Ca. III** eos q̄ corpū suū et animā deo igne amoris cōlebrant: q̄z pleueratiā i bono ope lōgitudo altarl exp̄mit. lati tudo ap̄litudinē i charitate di et primi. spez i expectatiōe diuīe visitatiōis altitudo p̄tēdit. i C̄ligiti cu. la. tē. Vicenari magnā p̄fectionē i defesse lōganimitat̄ et sincere dilectionis si gnificat: q̄ p vtriusq̄ t. obvūatiā nob̄ tribuit. Quaf enī q̄ni vi git̄ sūt. Quiq̄ at s̄t libri leḡ: et q̄ttuor euāgelia. Cū v̄o ad in tellētiā et custodiā leḡ illustrāte grā p̄cēim̄: vicenariū nūez p̄ficim̄: fitq̄ idē nūer i lōgitudie et latitudie altarl: cū corda eletoz docēte vtraz t. p̄seueratiā boni opis etiā in p̄secutiōib̄ p̄uāt: et hilaritat̄ dilectionis etiā i eos q̄ p̄sequāt. k Et dece cu. al. In denario spes celestiū p̄mioz significat. An̄ q̄ i vinea p̄issimilias laborāt denario remunerant. An̄ altare qd̄ ele tos significat p̄ signāda eoz vita p̄petua dece cubit̄ exaltaet.

N Ware etiā

a Ante fores etiā tēpli duas colū. Hic cōsequēt̄ agit de his que erāt in porticu. s. de duabus columnis notabi lib̄: de quib̄ dictū fuit diffuse. iij. Reg. viij. et p̄t̄ sententia ex di cts ibidē: excepto qd̄ sequit̄: b Et q̄si catenulas in ora culo et sup̄posuit eas capitib̄ colūnaz. certū est aut q̄ il

le colūne erant in porticu templi: et idō dicūt hic expositores nr̄i cōmuni: q̄ l̄ oraculū p̄p̄issime dicas ip̄m p̄pitato riū: eo q̄ inde dabāt respōsa diuina q̄ si de sede dei: vt dictū fuit diffuse. Exo. xxv. tñ v̄lteri trahit ad signandū totaz domū sanctisanc̄toz in q̄ erat p̄pitato riū: et v̄lteri ad signandū partē anterio rem templi q̄ dicebat sanctū v̄l sanctaz et v̄lteri ad signandū etiam porticu: eo q̄ p̄iungebat templo: et in hoc sensu loquit̄ hic scriptura cū dr̄: Et q̄si catenulas. i. opus reticulatū ad modū ca tenaz sup̄ple fecit. c In oraculo. i. in porticu vbi erāt colūne. d Et su p̄posuit eas capitib̄ colūnaz. q̄ lug capita illaruz columnaz erat opus reticulatuz. vt habeb. iij. Reg. viij. et ibi fuit diffuse expositū: s̄z q̄ nō recolo me vidisse in veteri testamēto et maxie vbi agit d̄ tēpli edificatiōe q̄ oraculū dicas nūli ip̄m p̄pitatoriu et dom̄ s̄actisanc̄toz in qua erat p̄pitatoriu. ideo p̄t istud aliter exponi. Ad cui intellegit̄ sciēdū q̄ in parietib̄ sanctisanc̄toz erant cela te varie figure et erāt ibi aliq̄ ad modū operis plectilis seu cōcatenati vel reticulati: et cōsile opus factū fuit in capitib̄ us istaz colūnarū: tñ de alia materia: quia iste colūne fuerunt d̄ ere: d̄s aut̄ figure q̄ apparebāt in domo sanctisanc̄toz erant auree. s̄m hoc igif potest exponi hec l̄a sic: Et q̄si catenulas in oraculo. i. opus catenatū seu reticula

tum simile illi quod erat in oraculo sup̄ple fecit. Et super posuit eas capitib̄ columnarū. e Iapsas q̄z columnas posuit i vestibulo tēpli. i. in porticu.

Fecit q̄z altare encū. Hic p̄sequēt̄ **Ca. III** agit de vasis ministeriū iter que cōputant etiā alta ria: et primo ponit istorū descriptio. Sec̄do ponitur queda epilogatio ibi: Et compleuit. Circa primū agit primo de aliquib̄ que erāt in atrio sacerdotuz. Sec̄do de illis q̄ erāt intra templū ibi: Fecit aut̄ candelabra. Primo ergo agit de altari holocausto cū dr̄: Fecit q̄z altare encū. Istud nō fuit concavū sicut altare quod fecit moyses: quia nō erat portū dū de loco ad locum: sed erat interius de lapidibus impoli tis: s̄m quod precipit̄ Exo. xx. et exterius erat enēum. g Eliginti cubitoruz longitudinē tē. et sic patet q̄ erat multo maius q̄ altare quo fecerat moyses: quod erat tñ quinq̄ cubitoruz in quadrū s̄m longitudinem et latitudinem: et sic area superior erat. xxv. cubitorum habebat etiā tres cubitos tñ in altitudine: istud v̄o habuit. xx. cubitos in longi tudine: et. xx. in latitudine. et. x. in altitudine: et sic area superi or habebat quadringentos cubitos: patet etiā q̄ oportebat habere ascensum ad hoc altare: aliter sacerdotes non possent desuper ministrare: ille tñ ascensus erat sine gradibus p̄ modū elevationis paulatim ascēdantis a longinquō: sicut plē nius dictum fuit in Exodo ca. xx.

Horaliter. g Fecit quoq̄ altare encū tē. Istud fuit altare holocaustorum in quo carnes animaliū offerebātur: ideo significauit austēritatem penitentie in qua caro pro pria domino sacrificatur: et hec oblatio tanto melior est et deo placentior quanto caro propria carior homini q̄ aliena. Job. ii. b. Pellem pro pelle et cuncta que habet homo dabit p̄ aia sua. i. p̄ vita corporali seruanda. An̄ ibidē subdit̄: Tange os ei et carnē tē. g Eliginti cubitoruz lōgi. et vigili cu. la ti. i. quadrū: p̄ qd̄ significat q̄dratura q̄ttuor cardinaliū vtu tū et x. cubitoruz altitudis. p̄ qd̄ significat impletio. x. mādator. Per hoc igif q̄ altare holocausti fuit sic dispositū: significat q̄ austēitas penitentie nō est deo placita nisi annexa habeat q̄draturā v̄tutis cū impletō. x. mādator. Ceteroz autēz expositio mystica posita est. iij. Regū. viij. ca.

a Mare etiā tē. Lauacrum salutare q̄ in remissione p̄tōm̄z lauamur. Sacerdotes em̄ in eo lauabant: vt in se q̄ntib⁹ d̄r: qui oes electos significat: eo q̄ sint m̄bra veri sacerdoti. Rete au tē vas mare d̄r in memoriam. l. mar⁹ rubri: i q̄ extincti egyptis liberato p̄plo dei baptisimi forma p̄cessit. Baptismus h̄o vite nobis m̄diciā q̄rit in h̄ seculo & vite eterne glam p̄mittit in futuro. Unde mare decē cubitor⁹ a labio vsc⁹ ad la diū ee p̄hibet: q̄ decē p̄cepit oia q̄ facere debem⁹ exprimunt. Denarlo q̄s merces b̄nificior⁹ significat: cū i vinea laborātib⁹ p̄mittit. Erat ḡ mare de ce cubitor⁹ a labio vsc⁹ ad labiūz: q̄ a p̄mo baptisato i noīe ieu xp̄i vsc⁹ ad ultimū ois fideliū chor⁹ vnā vitatis viā ingredi: & cōem a dñō coronā iusticie ioperare debet. b Quinqz cubi. ha. alti. q̄ q̄cqd visu/auditu/olfactu/gustu/tactuve delinqm̄ totū in baptismo relaxat. H̄z nō sufficit p̄teritor⁹ remissio p̄tōr. nisi q̄sqz deinceps bonis opib⁹ insisterit. Alioquin diabol⁹ q̄ exierat multiplicius redit: & siū hoīs nouissima peiora horib⁹. Unū addit: c Funicul⁹ tri.cubi. Hoc ē disciplina celestiu p̄ceptoz q̄ a tris voluntatib⁹ religam ur. vñ: Funi cul⁹ triplex difficile rūpī: q̄ obserua tia mādator dei in cordib⁹ sc̄tor⁹ fide spe & dilectiōe supne retributiois fir mata nulla p̄t aduersitate dissolui.

d Et decē cubi. qdaz extrin. Sculptura subter labiūz circūbat il lud decē cubitis ambiens mare. duo ordines sculpturaz histriataz erant fusiles: cū p̄dictū s̄t q̄ resticula trīḡta cubitor⁹ mare circūterit: & nunc ad dae q̄ sculpture subter labiūz posita decē cubit⁹ ambierit: ptz q̄ vas erat in modū phiale repandū ac diffusū a m̄. cubitis: q̄s habebat a labio vsc⁹ ad decez coartatū. Sculptura aut̄ hi striata est q̄ historias rex imitāt. vñ p̄ sculpturas histriatas qb⁹ mare cir cūdā: exēpla p̄orū tēpoz designt: vt videam⁹ qb⁹ opibus sancti deo placuerat ab initio: quāta in felicitate ppter scelerā perierūt reprobi.

e Posteriora tē. Quia q̄ mercede p̄dicatores in p̄petuiz donen: dei examine dispositū ē: s̄z nobis ad huc occultū est qb⁹ hoc occultū esse nō p̄t: q̄ ois q̄ baptisimū ad salutem accipit fide/ spem & charitatem debet habere: nec sine his trib⁹ d̄ritib⁹ opa

ri: vel ad salutē intrare valet. Unū in Regū d̄r: Grossitudo aut̄ luteris triū vnciarū. Grossitudo luteri firmitas est virtutis. Trī vnciarū: q̄ robore fidei/ spei & dilectōis p̄ceptio baptisimi munitur. f Horro vastitas eius ha. mensuraz pal. Grossitudo quā iosephus quattuor digitor⁹ esse dixit: demōstrās que fuit magnitudo palmi. Idez aut̄ hec significat. Quisqz em̄ fide spe & charitate fīm quattuor euangelioz doctrinā opera facit iū sticier: p̄cipiat mercede eterne vite. g Tria milia metretas. Dillenarius perfectionē significat: q̄z denariiis quadra tu solidum facit. Decies em̄ decē centū faciūt: q̄ est quasi q̄dra ta figura sed plana: sed vt in altitudinē surget & solida efficiat: multipliā cētū p̄ decē & siū mille. Quo nūero stabilis & isupabilis: & velut quadrata iustoz cōsciētia signat. Quocqz em̄ q̄dratū vertis stabit. Sic electo & animus nulla tēptatiōe a statu rectitudis inclinat. Capit mare tria milia metretas cū baptisimi sacramētū in fide trinitat̄ datū: in se ablutis p̄fert omniū remissiōe peccatoz. h Fecit quoqz conchas decē. In regū ita: Fecit quoqz decē luteres eneos. Quadraginta basos capiebat luter vñus. Eratqz quattuor cubitor⁹. Singulos quoqz luteres & singulas decē bases posuit tē. Apostoli & apostoli viri qui per boues mare portantes signant: per bases q̄z portandis luterib⁹ p̄paratas exprimunt: sicut ip̄i luteres baptisimū signat quē figurabat mare. Omnia em̄ i eis que in holocaustis obla-

caustis oblaturi erāt sacerdotes lauabant. Holocaustū aut̄ domini omnis fidelū multitudi potest intelligi que ab ip̄o bapti cat in aqua & igni. Sicut ergo sacerdotes qui in mari lauantur: eos signant qui per baptismū cōsortes summi sacerdotis efficiunt: ita holocausta eosdē exprimit: cū post ablutionē baptisimi gratia implent spirituali. Lauat em̄ in lutere hostia cū fidelis per fundit aqua baptisimi. Offerit in holocaustū cū per impositionē manus episcopi accipit donū spiritu sancti.

i Et posuit quinqz a dextris & quinqz a sinistris: vt lauarent tē. In utraqz parte templi posite sunt bases luteruz: vt utriqz de populo sacri fontis gratia designaret esse pendenda. Et quinqz sunt in utraqz parte: vt sicut in expositione maris qd̄ quinqz cubitis altū est iā diximus: demōstra re typice vnsuersa que per quinqz sensus corpis deliquerat p̄ lauacrum baptisimi esse remittenda. Sicut ergo in uno mari duodecim bob⁹ superposito vnitatis exprimit baptisimatis que per apostolos toto erat orbe p̄dicanda: ita etiā per duos ordines luteruz mystice ostendit: q̄ gentilitas cuī iudea in vñu fidel p̄sortis per baptisimis vndā erat p̄creanda. k Candelabra aurea. Divisa eloquia q̄ lucem sapientie p̄ferunt. vñ: Lucerna p̄dibus mēlsver. mū & lu. se. tē. l. inc Salomon ait: Quia mandatū lucerna est: & lex lux: bis quina sunt candela bra: quia quinqz sunt legislatoris volumna in quibus & tota veteris testamenti series cōplicat. Quinqz seculū etates: quinqz a dextris & quinqz a sinistris ponunt: cum post incarnationē dñi eadē scriptura utriqz populo cōmittit: vel euangelicis plena figuris ostendit: que quondā lux litteraz solū intelligenda esse putabat.

l Necno &

Alico. de lyra

* a Mare etiam enēū fusi le decem cubitis. Hic consequenter agitur de mari enēo in quo lauabant sacerdotes. Secundo de luteris in quo lauabant hostie offerentes ibi: Fecit quoqz conchas. Sententia istarū partū patet ex dicit. iij. Reg. vij. ca. vbi diffuse fuit dictū de dispositiōe huius maris & luterū: tamē de h̄ aliqz paucā sunt hic exponenda.

b Quasi duobus versibus: id est ordinibus. c Labiūz maris circūbant. non est intelligendū q̄ illi dīo ordines celaturarū essent iuxta labiū quod erat in superiori parte maris: sed erant versus inferiorē partem: sicut fuit ostensū. iij. Reg. H̄z dicunt h̄ circūire labiū: quia procedebant in circūtu maris versus partē inferiorē: sicut & labiū circūbat in pte superiori. d Porro vastitas eius. i. spissitudo maris. e Habebat mensurā palmi tē. iij. Reg. dicit: Trī vnciarū. & dicēdū q̄ eadē est mēsura: sicut ibi plenus fuit dictū. f Fecit quoqz cōchas decē. i. luteres: & vocant hic conche a cōcauitate: q̄ luteres erāt interiō cōcaui. g Et posuit quinqz a dextris & quinqz a sinistris. l. respectu maris enēi qd̄ erat in medio. h Fecit aut̄ & candelabra. Hic cōsequēter agit de aliqbus que erāt intra templū. s. in illa parte que dicebat sancta vel sanctū. Secundo reuertit ad aliqua que erāt extra teplū ibi: Fecit etiā. Circa pri mū dicit: Fecit aut̄ & candelabra aurea decē fīm spe ciem qua iusserrat: id est fīm similitudinē candelabri qd̄ fecit moyses: de cuius factura & forma dictū fuit diffuse Exo. xxv. i Et posuit ea in tē. quinqz a dext. & quinqz a sinistris. sc̄ respectu candelabri qd̄ fecerat moyses qd̄ erat in medio: Ista tñ candelabra oia erāt in pte australi tēplū: sicut & candelabru qd̄ fecerat moyses: fīm qd̄ habet Numeri. viij. ca.

* Necnon &

Glo.ordi. II Paralipomenon La. III Glo.ordi.

a Necnō et mēlas decē, has mēlas tam ad panes ppo-
sitionis q̄ ad vala dñi portāda factas esse credibile est: pluralē
dō nūc p singulari posuit v̄sitato more: vt i iesu naue. Filii
aut̄ isrl̄ p̄uaricati sunt mandatū: et v̄surpauerūt d̄ anathema-
te: cū achor sol̄ h̄ fecerit. vel q̄ panes ppositionis solebant an
sabbatu coqui: vt mox i sabbato ppo-
nerent in mensa ppositionis: potuit tñ
fieri vt panes noui nouic̄ cocti illi men-
sis ipoñerēt: ibi⁹ nocte illa seruaren-
tur opti: donec h̄mo mane ablaz̄ vete-
rib⁹ sup mēlam ppositionis ponerent
calidi. H̄ sic vna mēla duodeci pani-
bus onusta vnanimē tot⁹ sc̄pture con-
cordia aplica autē munita significat.
Ita decē mēle auree diuine legi⁹ et phe-
tarū eloq̄a q̄ refectione nob̄ vbi dei q̄
si panes ppo. offerūt: vt exēpla fidelū
positoz q̄ si i se vadoz d̄ claritatē et mi-
racula pponūt. Dēla aurea sacra scri-
ptura est spūalis sc̄ie claritate secūda.
b De q̄ psalmista. Parasti inquit in cō-
spectu meo mensaz aduersus eos q̄ tri-
bulat me. Panes ppositionis sūt do-
ctores sc̄i q̄r̄ oga nobia velut vbera
salutaria ad exempla vite pposta.

D̄.22.b **a** Feicit etiā atriū. Atriū inquit in cō-
spectu meo mensaz aduersus eos q̄ tri-
bulat me. Panes ppositionis sūt do-
ctores sc̄i q̄r̄ oga nobia velut vbera
salutaria ad exempla vite pposta.

Sacerdos vbo et ope ducatum solēt ondere. Sa-
cerdos em̄ d̄r: q̄ sacrū ducatū p̄bet mi-
norib⁹. Quo noīe nō solū epi v̄l p̄sy-
teri: s̄z et oēs q̄ altitudine puersatiois et
doctrine salutar̄ p̄minēt solēt appella-
ri: q̄. s̄. nō sibi tñ: s̄z plib⁹ p̄sunt: q̄ exhi-
bitū etiā atriū.

Phil.4.d b̄c̄tes corpa sua hostiā viuētē sanctam
deo placētē: sacerdotale m̄isteriū exer-
cēt: q̄b⁹ p̄ petru d̄r: **i.** Qoia autē gen⁹ ele-
3. Re.6.d In reguz ita: Et edificauit
rex salomō atriū interi⁹ trib⁹ ordinib⁹
lapidū politoz vno ordine lignoruz
cedri. De interiori atrio breuitē loquit:
de exteriori p̄suis tacere videt. H̄ in
verbis diez sit mētio v̄triusq̄. Atriū
q̄ interi⁹ q̄d vocat sacerdotū: q̄ sacer-
dotes et lenite in eo ministrabāt: vndi-
q̄ erat tēplo circūdatū: s̄z ab oriēte vñ
templi erat ingressus: multo longi⁹ a
tēplo secretū: q̄ ibi. i. in facie tēplo fie-
bat m̄isteria sacroz. Ibi altare eneum
ad ostias offerēdas. Ibi decē luteres
ad eas lauādas. Ibi mare eneū ad la-
das man⁹ et pedes sacerdotū cū intra-
rēt ad m̄istrādū. Habebat aut̄ h̄ atriū
tres cubitos altitudis s̄m Josephū: q̄
tinus ab ingressu tēplo ceteros phibe-
ret: et solis sacerdotib⁹ hec licere signi-
ficaret. Erat ei ianua ad orientalem pla-
gam: ad quā v̄sib⁹ populis hostias et sacrificia inferebat: inde
luscipēda a sacerdotib⁹ et ad altare p̄ferenda. Que de atrijs
vel porticib⁹ hic min⁹ dicūt: in lib:o regū s̄m Bedā plen⁹ ex-
pressim⁹. **c** Et basilicā grādē. Que erat extra atriū sa-
cerdotū in quā dñi p̄p̄la ad orādū vel ad verbū audiendū cō-
fluebat. Hec i ecclia vitā moresq̄ carnaliū significat: q̄b⁹ d̄r:
Nō potui vobis loq̄ q̄si spūalib⁹: s̄z q̄si carnalib⁹ t̄c. Et ba-
silicā t̄c. Bene p̄ basilicā grandē carnales significant: quia
multo maior est i ecclia numer⁹ talū q̄ p̄fector. H̄ t̄cū pre-
stāt nūero tñ succubunt merito. Un̄ hec basilica grandis: et si
plimos capit: nō ad officiū altari: nō in ip̄m q̄z atriū sacerdo-
tū saltē intromittit: q̄ carnales et infirmi et si ob meritū caste
fidei et pietatis ad electoz sortē p̄tinēt: lōge tñ ab his sūt q̄ di-
cūt: Nō audeo loq̄ aliqd̄ eoz q̄ p̄ me nō efficit xp̄s: in obediē-
tia gentiū vbo et faci⁹. **d** Et ostia in ba. t̄c. Nec signat
introitū fidei sermonē p̄dicatiois p̄parari: vt veniētes discāt
quō p̄ fidē xp̄i v̄l salutaria sacramēta debeāt intrare eccliaz
dei: et postq̄ intrauerint q̄ religiose debeāt puersari.

1. Cor.3.a **e** Feicit aut̄ hirā le. Lebetes cineres sacros suscipiūt: cū
fideles exēpla et sacramēta dñice passiōis ad custodiā sui pia
mēte retractāt: vel exītū iustoz diligent̄ aspiciūt: q̄ magnis e/
laboratis

laborat̄ agōib⁹ d̄ pcepto brauiō sine fine letāt: vt p̄siderat̄ ma-
ior v̄tūtib⁹ et ip̄i magni efficiāt. Un̄ q̄z itūtēs exītū p̄fūtatiōs
ītue amī et fidē. **f** Et crea gr̄as. Creagre p̄dicatores signat̄
q̄ aīas fidelū vbo d̄ reficiūt: ip̄ualib⁹ spūalia cōparātes: carna-
lib⁹ vbo lac simplic̄ doctrine mītrātē: q̄ at̄ fac̄a xp̄i sumat̄ coḡ/
scē et ad imitationē suscipe volūt: q̄si carni
b̄ hostie salutar̄ satiāt: et q̄z doctoz ē cui
q̄z p̄grua diuidē: recte fūt sacerdotib⁹ fu-
scinule: q̄bus carnes hostiay: p̄ut op̄o: et
cōponat̄: et alia hoib⁹ mūdis qdā afferat̄:
alia altar̄ ignib⁹ p̄sumēda reliquāt: qdā
em̄ n̄rē hūilitati ad refectionez reuelat̄: q̄dā
dā solūmō patēt sc̄ie sc̄i spūs. Quedā in
Paral. q̄ in regū expōita p̄terim⁹: qdāz
exposita n̄ iūuenim⁹: et n̄rē p̄uitaris osuetu
dinē excedere nolum⁹. Musq̄ ei ḡ nos alt
quid exposuim⁹. **g** Et phialas t̄c.
Phiale latiore et aptioē lancee doctrie si-
gnificat p̄monē: q̄ hauſtū sapie pie sitiēti,
bus ip̄edit et pie labořātib⁹ refocillationē
p̄grua p̄ p̄dicatoz m̄isteria tribuit ad vi ſo-
tē vite etiē p̄cēre possint: ex q̄ bibetes n̄
ſitiēt i etiē. **i** In argilloſa. Argil-
losa tra d̄ q̄ factē ſunt forme ad fundenda
vasa ſacrā ſcripturā (d̄ q̄ bñ viuēdi regulaz
accipim⁹) ſignificat. Quasi enim argilla
igne durata formā vasis dñi qnta et q̄lia
ſieri debēt exhibet: cū nob̄ ſcriptura regulā
quā ſeq̄mūr iūſticie: et ſc̄iō ſondit exēpla:
q̄ iuge tribulatiōis iūſcibiles i oib⁹ p̄ſite
rūt: vt nos i dñō dñi vasa p̄ciosa eē cupia-
mus. Es aut̄ liq̄factū igne argille formas
igredit̄ vt p̄ſit vasa aptū m̄isteria cele-
ſib⁹ effici: cū ſpi ſalubris hūilitati et flama
diuīe charitat̄ v̄l hūane adiūſtāt̄ emollit̄:
vīa patrū bñ opando iūram⁹: vt ad p̄e-
mia illoz bñ currēdo p̄uēiam⁹. Nec ei ſp
nos reguſbñ opādi necesse ē artari: s̄z cō-
pleta opatiōe bona palma b̄tē retributio-
nis ē ſperāda. Quia nō ſp vasa in formis
argille tenebāt inclusa: vbi ad p̄ſectionez
venerat̄: fract̄ ſormaz clauſtr̄ p̄ducebat̄
i lucē: et i tēplo dñi p̄ ſuis q̄q loc̄ dispo-
nebat̄. Nō p̄ ſpa ſctō ſinteritura ſint: s̄z
vbi corona iūſticie acceperit: cessaſt̄ offi-
cia laborioſe opatiōis. **h** In regiōe
t̄c. Jordaniſ i q̄ ip̄s baptiſtar̄ ē cui ſun-
ctio. de lyra **i** cuſ vñ-

a T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit etiā atriū ſacer
T̄n Regū ſinglari nūero et mēlam ſuper
quā p̄onerent panes ppositionis aureā.
a nītris. Necnō et mēlas decē et b̄
poſuit eas i tēplo/ q̄nq̄ a dext̄l
et q̄nq̄ a ſinistr̄l: phialas q̄z au-
b̄ reas centū. Feicit

Sicut vndis aq; nobis vertit elemētū in ablutionē peccatorū. Et q; oē fidelū baptisma q; dñō p̄secrāt i exēplū illi baptismi celebrait: recte in regiōe iordanis facta sūt vasa dom⁹ dñi. Mō ei aliter vasa electiōis fieri possum⁹: nisi ad baptisma ei⁹ respiciēt nota tēs vitali flumine ablui satagam⁹. Motādū autē q; nō tm̄ in regiōne iordanis: sed in cāpestri regiōe illi⁹ facta vasa dicit: signifi- cās multiplicationē fidelū q; nō solū in iudea: s̄z in gētiū latitudine futura erat. vñ: Gaudebūt cāpi ⁊ oīa q; in eis sunt. Et ali- bi: Audimūt eā in ephrata: iuuenim⁹ eā in cāpis silue. Audit ergo rex vasa dom⁹ dñi i cāpestri regiōe iordanis: q; dñs baptis- mo salutis de q; vasa misericordie face ret: totā mādi latitudinē impleuit.

Fecitq; salomō. Pictauit q; hiraz ipo ope cōpleteuit. Allegorice dō redēptor n̄ in sc̄tis p̄dicatorib⁹ t om̄ibus fidelib⁹ ornatū ecclie parat: t vir- tuū efficit opa q; ait: Abil sine me po- testis facere. Dē em̄ datū optimū t oē donū pfectū des. t̄c. b Altare au- reum. Cōrda pfectoꝝ iterne charita- us t castitat luce fulgētiū q; sublimi- tate significat etiā loc⁹ altari. Stabat em̄ an̄ ostiuz sanctiōtōrū: vt in factura tabernaculi legim⁹ in q; nō hostiaz sā- guis neq; libamina: s̄z thymiamata tm̄ incēdebanz: q̄rū sum⁹ ad supiora ascē- des opiebat arcaz: atq; oraculū odore suauitatis plebat. In q; sc̄ti figurant: q; dñ neglecti tpaliū cupiditatib⁹ tota in tētōe celestia q̄rūt: q̄si intus iuxta ora- culū positi sūt: nec lōge remoti a velo q; tēplū t sc̄tāctōz dirimūt: q; cor: p̄ te tm̄ terrā incolūt: s̄z tota mēte in celo sunt. Accedit autē ab h̄ altari sum⁹ incēsoruz intra sc̄tāctōz / vbi arca est recōdita: vt oratiōes sc̄tōz flāma charitat⁹ excitate ad celū pueniūt: vbi xp̄s ē ad dexteraz dei sedēs. Mō em̄ in h̄ altari sanguis hostiaz: s̄z thymiamata tm̄ incēdit: q; ta- les viri nō h̄nt opa carnis t sanguis q; macēt dñō i ara cordis: s̄z lachrymaz t oronū vota p̄ desiderio regni celestis offerūt. c Et forci. Forcipes. i vſu altari facti sūt enei. S̄z t hi qbus em̄ dabant lucerne interpretationē spūalis sensu p̄ doctorz officia significat. Ipsi em̄ p̄ba sacri eloquij ab historiā in alle- gorīā: ab vmbra in veritatē trāfferen- tes: q̄si luce sc̄tie in eccliam sup cāde- labū mysticum positi multiplicāt.

d Et ostia ce. tē. b sūt doctores t sacerdotes q; instruēdo/baptisando/communicādo corporis t sanguinis dñi my- steria p̄ma nobis ecclie limia pādunt. e Sicq; cōpletū est op⁹. Cūve- rius pacific⁹ in die nouissima om̄es ele- ctos resurrectōis imortalitate glorifi- cat. M̄ diu autē stat⁹ hui⁹ seculi gerit: fa- cit qđē salomō dom⁹ dñi op⁹ s̄z nō p̄fi- cit: q; corda electoz dñs vt bona operē tur spirat t adiuuat: nulli tm̄ absq; pec- cato ee donat: qđ in futuro fidelib⁹ re- seruat. Perficit dō oē opus tēpli sui t dedicatiōi aptū reddit: cū translatos de bacvita electos eknū p̄ducit ad regnū. vñ septē annis edificat: octauo pfectū dedicas. Septē em̄ dieb⁹ oē t̄ps volui- tur: octauo dies iudicij t resurrectōis cui cōuenit qđ sequit. **Ca. V.**

Titulit igit̄ t̄c. **P**ortauit leui. ar. t̄c. Hoc fit cum t̄ps pacto vniuersali iudicio ce- t̄b̄ doctorz t alioz fidelū introducit ad regni gaudiū. Reponitq; vasa diuersi generi argētea siue aurea in thesauris dom⁹ dñi: cū eos q; multitudine dulce- dñis ei⁹ frui meruerūt. Abscōdit i ab- scōdito vult⁹ sui a perturbatiōe hominū. Et apte

Et apte multi sūt thesauri in q; vasa electiōis recōdunē: sed vna dom⁹ dñi in q; sc̄ti sūt thesauri: q; vna est ecclia i q; oēs cō- tinent electi q̄uis distates merite: t vna p̄tia celesti oib⁹ pro- missa: q̄uis stella in claritate differat. vñ: In domo pa- triis mei māsiōes m̄lte sūt. Una ḡ domū dñi fecit salomon: s̄z m̄lte in ea māsiōes ad recipiēdos oēs q̄s timētes se t diligētes bene dixit dñs pusilloz cū maioribus.

Nico. de ly. **C**lectiū

* ei⁹. dicit autē pater salomōis rōne a etatis vel excellentie artis: sicut. s. dī- ctum est de rege Tyri. ii. capi.

a **I**nter sochoth t saredatah. Iste locus vocatur sarthan. iii. Regl. vii. v̄sus finē: q; sicut dictū est: nomia hebreā freq̄ter variante in p̄ncipio v̄l in fine. b **A**ltare aureū. qđ erat i tēplo in pte anterioz q; dicebat sancta: in quo cremabat thymiamā. t ponit h̄ q; supra de h̄ nō fuerat facta mentio.

c **E**t mēlas: t sup eās pa. pro- hoc ponit hic: q; supra nō fecerat men- tionē de panib⁹ positis sup decē men- las aureas a salomōe factas. t licet nō dicat hic quot panes erāt in q̄libet mē- sa: pbabile tm̄ est q; ibi erāt duodecim sicut in mensa moyſi q; erat in medio: t sic in istis mensis erāt. cxxv. panes in vniuerso q; cedebāt in vſū sacerdotuz. d **C**ādelabra q̄z cuz lu. suis. h̄ similliter addit ad denotādū q; tot erāt lucerne i q̄libet cādelabro facto a salo- mone quot erāt in cādelabro moyſi: sc̄ septē: vt habet Exo. xxv. t sic in oib⁹ istis cādelabris erant. lxxvii. lucerne.

e **E**t forcipes aureos. ad resci- dendū partes lichinoz combustas. f **T**hyamiamateria: vasa erāt in qbus ponebant carbones ad creman- dū thymiamā in altari aureo. g **E**t ostia ce. tēpli. ista fuerunt ostiola p̄ q; erat ingressus a pte tēpli q; d̄r sc̄tā ad il- lā q; dicit sc̄tāctōz de q; supra nō fe- cerat mentionē.

Ca. V. **D**iuiſſio

Titulit igit̄ salomon. Dic coequēter describit tēpli edifi- cati dedicatio. Circa quā primo describit arce t vaso introductio. se- cundo salomonis oratio ca. vi. tertio di- uine acceptatiōis manifestatio ca. viii. Circa p̄mū primo describit arce t va- sorum sacrōrum deportatio. secundo sa- cerdotum t leuitarum iubilatio ibi t Egressis aitez sacerdotibus: tertio di- uine acceptatio ibi: Igitur cunctis. sen- tentia prime partis patet ex dictis. iii. Regl. viii. cap. in principio: exceptis q; sequuntur. i **I**n die solenni men- sis septimi. Totus ille mensis apud hebreos fere erat solennis: tamen di- es solennis que hic ponitur fuit dies decima mensis in qua agebatur festuz expiationis: tamen festū huius dedica- tionis cepit ante per duos dies: q; du- rauit septē diebus: vt habet. iii. Regl. viii. in fine: t in hoc libro infra ca. vii. t hui⁹ septene dies expiatiōis fuit ter- tia: q; decima q̄nta die huius mensis in cipiebat festum tabernaculorū fm pre- ceptuz legis quod similliter durabat se- pte dieb⁹ t intulerunt sacerdotes arcā federis dñi

Moraliter. **T**ost que cōgre- gavit maiores natū israel: t cū- cōctos prici. t̄c. Hui⁹ expositio myisti- ca posita est. iii. Regl. viii. ca. vsc̄. ibi

* Igli cūctis

Lectio. **N**ota. **S**ed alectiu auct qb' tc. Notandum qz eti capta vectiu acceditib' ppius z diligenter intuētib' parebat an oraculum: no tñ fieri poterat: vt ipsa eo z capita an oraculū eminere: qz necesse erat vt clauso oraculo z appeno ante ostia velo: ipz quoqz vectes cū arca z cherubin interi' abderent: qd fieri nō poterat: si pminetes vlti' vectes pducendis ad claudem dum ostia locū nō darent: quoqz positio nē in magno sacramēto scriptura tā dili- gēter expedituit. Cōstat em qz dom' tēpli exterior pegrinante i terris ecclesia: sancta aut̄ sanctoz interne patrie felicitatez designat. Apparebat sumitatis vectiu foris an oraculū nō semp s̄z cū ostia ora- culi aperiebant: neqz b' omnib' s̄z illis qz ppius accedites ea qz int' erat attenti' intuebant. Apse aut̄ arca qualis z quoqz esset posita: illis solū qz oraculū intrabat videre licebat: qz nullus sanctorū in hac vita: eti multū in altitudine metis se at- tollat: s̄z soli illi' patrie ciues gloriaz sui redemptoris plene cōtuent. S̄z vectes cū arca in oraculo recōditi: qz pfecti qui qz qz nos pcesserūt absconditi sūt in abscondito vlt' dei a turbatiōe hoīm. Summitates tñ vectiu apto oraculo his qz ap- propriat vident: cū pfectiorib' z oraculū sui cordis tota intentiōe purificatiōb' di- uina grā aliqd internū de supnoz cuiū gaudio cōtemplandum donauerit. Que contēplatio his qz paulo longius recesserint nō pcedit: qz em exterr' mente va- ga remanēt: tārō minus interna gaudia videt. b **N**ihiloz aliud ē tc. Ostēdit generalit qz in arca nihil fuit p̄trariū legi dñi cōprehēse in duab' tabulis: sed ea tñ ibi fuisse cōdita: qz iuxta legis man- data ad cultū vni' dei z cōmendationez nre fidei sunt typice facta. vt umbra fu- turoz qz oia future veritati testimoniu p- berer: z ea in mūdo apparēte sine accipe- ret. Erat aut̄ in arca b'm Paulū vrna au- rea habēs māna: qz in hōie xp̄o habitat ois plenitudo diuinitatis corporaliter. Erat z virga aaron: qz excisa denuo flo- ruerat: qz potestas ois iudicandi penes eū est cui' iudiciū in humilitate passiōis videbat esse sublatuz. Erant z tabule t. qz in illo sunt oēs thesauri sapientie z sci- entie absconditi. Adherebant z vectes qz bus portaba: qz doctores qz quondam la- borabant in verbo xp̄i nūc plenti vissioe cōgaudent glorie xp̄i. vñ: Cupio dissolu- z esse cuz xp̄o. c **V**estiti byssinis. Per stolas byssinas candida mundicie corporalis castitas designat: hac induit- tur oēs qz dei officio assistūt: et laudes el ore morib' z actu p̄crepāt. Cymbala em oris p̄fessionē: psalteria mortalitatē: ci- thare carnis mortificationē: z bone acti- onis strenuitatē vigiliquattuor chordis i. p̄pheticis z apostolicis doctrinis in- strucione significant. d **C**antores. vñ doctores. s. p̄ centenariū et vicenariū ex- pressi: qz legislator b' numero suoz sumā annoz cōpleuit: z in die pentecostes eo dē numero credētes spūs paraclyti gra- tiā acceperūt. e **I**git cūctis tc. Qūctis sacerdotib' z leuitis organis diuer- si generis laudē dei in tēplo cōcinentib' sacerdotes ppter caliginez: vel serui regū. ppter nebula nō potuerūt stare z mi- nistrare: qz p̄dicantib' xp̄o z aplis euangeliū ei' supbi iudeoz pontifices exigen- tib' meritis dū diuina mysteria p̄ para- bolas audiunt: qz sacerdotes dom' do- mini ppter

145. dist. c.
disciplina

Col. 2. a

Phil. 1. c

Act. 2. a
P̄s. 105. a

arcam imolaban arietes z bo- ues absqz villo numero. Tanta enī erat multitudo victimarū. **T**illata in sancta sanctorū area assum- ptam xp̄i humanitatē z intra velut regie celestis induitam significat. Et intulerunt sacerdotes arcā fedēris domini in locum suū: id est ad oraculum tēpli in san- ctas anctorū subter alas che- rubin: ita vt cherubin expan- derent alas suas sup locum in quo posita erat arca: et ipaz ar- a. **T**hi sunt predicatorēs verbū per quos ipse mundo innouit. f **C**ōplorebat em glia tc. Quia mysteria qz sub velamine latebat p aduentū xp̄i aperiebant creditibus et digne accipiētibus. Leteris vero ad fidem accedere nolentibus pristina ce- citas remanebat. Unde vobis datum est nosse mysteriū regni dei tc. **M**ico. de lyra. **A**f federis dñi in locū suū. leuite em apportauerant eam vscq ad templum vt hic p̄mittit: sed intra sanctū sanctorū introduci nō poterat: nec etiā intra tem- plus nisi p sacerdotes. a **E**gressis autē. **H**ic p̄n̄ describit sacerdotum z leuitarū iubilatio cum dicit: Egressis aut̄ sacerdotib' de sanctuario. b referit ad illud qd infra d: Et cū eis sa- cerdotes. cxx. canentes in tubis: qz expe- diti de arce introductiōe intra sanctum sanctoz: z ei' dispositiōe erūt z cepe- rūt iubilare tubis: cū leuitis cantantib' in organis musicis. c **A**lec adhuc tc. diuisus erat: b exponit cōter qz li- cet diuisus fuisse an p ipm dauid tñz ad distinctiōes sacerdotū z leuitarū: vt b̄. s. l. i. ca. xxiiij. et .xxv. tñ ista diuisio executive fuit facta p̄ collocationē arce in tēplo. Aliē exponit hebrei dicentes: qz diuisiōes sacerdotū z cantoz p vi- ces sibi succedēdo eēnt facete. tñ ista suc- cessio nō habuit locū i festo dedicatiōis tēpli i qz oēs sacerdotes z oēs leuite tñz s̄l fūrt occupati i officiis suis: z b ex- positio cōsonat l̄re p̄ce. Lñ d: b **D**es em sacerdotes qz ibi po. inue. san- sunt. ad templi dedicationē. s̄l et se- quēti cū dicit: Zā leuite qz cantores tc. d **I**git cunctis. **H**ic p̄sequēter de- scribit diuina acceptatio p hoc qz sacer- dotibus z leuitis deū laudantibus nu- bes descendit et implevit templum: et hoc erat diuine presentie signum z p̄z sententia ex dictis. iij. Reg. viii. b. * d **I**gitur cūctis pariter z tu- bis z voce z cymbalis z organis et diuersis generib' musicoz co- cinnetib' tc. Sicut dictum fuit. iij. Reg. viii. Per istam deportationem arce ad locum sanctis anctorū figurata fuit assumptio beate virginis Marie ad celum empireum: et ideo per istas melodias vocum et diuersi generi mu- sicorum significata fuit angelorum z e- lectorum exultatio: que quidem exulta- tio propter sui magnitudinem exprimitur non potest uno genere melodie immo nec omnibus generibus que sunt vel esse possunt in humanis. Gregorius in moralibus. Halbutiendo p̄t possim⁹ excellē dei resonamus.

mini ppter nebula ministrare nequeat: qui etiam in veteri testamēto dum sensus mysticos velamine littere opertos inuestigare despiciunt: debitu fidei sue ministeriū ppter nebula perdūt. Quibus etiā nebulosum fuit qd de se domi- nus apte ait: Ego z pater vnum sum. Et illud: Anteqz abraā fieret ego sum. S̄z qz auditorū mētes infidelitatis cali- go obtererat: quasi interiectos solis ra- dios interiacens nebula absconderat. Nebula enim caliginem intelligēti si- gnificat. Nec synagogam. i. domū dei implevit: et sacerdotes ppter nebula ministrare nō poterāt: qz dum ab intellectu incarnatiōis dei p̄fida sua obscurati sunt: veri sacerdotiū ministeriū gaudi- derat. f **C**ōplorebat em glia tc. Quia mysteria qz sub velamine latebat p aduentū xp̄i aperiebant creditibus et digne accipiētibus. Leteris vero ad fidem accedere nolentibus pristina ce- citas remanebat. Unde vobis datum est nosse mysteriū regni dei tc.

Mico. de lyra

Af federis dñi in locū suū. leuite em apportauerant eam vscq ad templum vt hic p̄mittit: sed intra sanctū sanctorū introduci nō poterat: nec etiā intra tem- plus nisi p sacerdotes. a **E**gressis autē. **H**ic p̄n̄ describit sacerdotum z leuitarū iubilatio cum dicit: Egressis aut̄ sacerdotib' de sanctuario. b referit ad illud qd infra d: Et cū eis sa- cerdotes. cxx. canentes in tubis: qz expe- diti de arce introductiōe intra sanctum sanctoz: z ei' dispositiōe erūt z cepe- rūt iubilare tubis: cū leuitis cantantib' in organis musicis. c **A**lec adhuc tc. diuisus erat: b exponit cōter qz li- cet diuisus fuisse an p ipm dauid tñz ad distinctiōes sacerdotū z leuitarū: vt b̄. s. l. i. ca. xxiiij. et .xxv. tñ ista diuisio executive fuit facta p̄ collocationē arce in tēplo. Aliē exponit hebrei dicentes: qz diuisiōes sacerdotū z cantoz p vi- ces sibi succedēdo eēnt facete. tñ ista suc- cessio nō habuit locū i festo dedicatiōis tēpli i qz oēs sacerdotes z oēs leuite tñz s̄l fūrt occupati i officiis suis: z b ex- positio cōsonat l̄re p̄ce. Lñ d: b **D**es em sacerdotes qz ibi po. inue. san- sunt. ad templi dedicationē. s̄l et se- quēti cū dicit: Zā leuite qz cantores tc. d **I**git cunctis. **H**ic p̄sequēter de- scribit diuina acceptatio p hoc qz sacer- dotibus z leuitis deū laudantibus nu- bes descendit et implevit templum: et hoc erat diuine presentie signum z p̄z sententia ex dictis. iij. Reg. viii. b. * d **I**gitur cūctis pariter z tu- bis z voce z cymbalis z organis et diuersis generib' musicoz co- cinnetib' tc. Sicut dictum fuit. iij. Reg. viii. Per istam deportationem arce ad locum sanctis anctorū figurata fuit assumptio beate virginis Marie ad celum empireum: et ideo per istas melodias vocum et diuersi generi mu- sicorum significata fuit angelorum z e- lectorum exultatio: que quidem exulta- tio propter sui magnitudinem exprimitur non potest uno genere melodie immo nec omnibus generibus que sunt vel esse possunt in humanis. Gregorius in moralibus. Halbutiendo p̄t possim⁹ excellē dei resonamus.

Ca. VI
Inc sa
lomon
In caligi
ne. vnde Sob:
Ribes latib/
lum ei. Et psal
mista: Caligo
sub pedib^o ei.
et posuit tene
bras lati. L/
tibulum dñi la
cra scriptura: q
ib parabolis et
figuris celestia
gestat sacramē
ta. vii: Confite
bor tibi dñe p
celi et terre: qm
abscondisti hec a
sapientib^o et pr
udentib^o et reuel
isti ea parvulis.

ope cōpleuit dices: A die q̄ eduri
pplm meū de terra egypti: nō elegi
cūitatem de cūctis tribub^o isrl: vt edifi
caret i ea dom^o nō meo: neqz ele
gi quēqz aliū virū: vt eēt dux i pplo
meo isrl: s̄ elegi hierlm vt sit nomē
meū i ea: et elegi dō: vt p̄stituerē eū
sup ppml meū isrl. Cūqz suisset vo
luntas dō p̄ris mei vt edificaret do
mū nō dñi dei isrl: dixit dñs ad eū:
Quia hēc fuit volūtas tua vt edifi
cares domū nomini meo: bñ quidē
fecisti huiuscemodi habere volūta
tem. Sed tu nō edificabis mihi do
mū. Verūt fil^o tu^o q̄ egrediet d̄ lū
bis tuis: ip̄e edificabit domū nomi
ni meo. Cōpleuit ergo dñs bñmonē
suū quē locut^o fuerat: et ego surrexi
p̄ dñuid patre meo: et sedi sup thro
nū isrl: sicut locut^o est dñs. Et edifi
caui domū nomini dñi di isrl: et po
sui ea arcā in q̄ ē pactū dñi qd̄ pe
pigit cū filiis isrl. Stetit ḡ corā alta
re dñi ex adūlo vniuersē multitudi
nis isrl: et extēdit man^o suas. Siqdē
a. Vere humilitatis soliditatē quā christus
verbo docuit et exemplo ostendit.
fecerat salōmō basim ēneā: et posue
a. q: b: leg. s. traditōz et patiētie lōganimita
te et dilectōis latitudinē nob̄ hñda cōmedat.
rat eam in medio basilicē hābentez
q̄ngz cubitos longitudinis: et quīqz
q̄r sancte trinitat^o confessionem in fide spe et
charitate docet nos tenere et firmiter i ea bene
operando persistere.
latitudinis: et trēs cubitos altitudi
nis. Stetitqz sup eā: et deinde flexis
genib^o et vniuersā multitudinē isrl:
et palmis i celū leuat. ait: Bñe de
isrl nō ē silis tui de in celo et in fra.

Ca. VI
Inc sa
lomon
lait: Bo
min^o pollicit^o ē vt
a habitaret i caligi
ue. Ego autē edifi
caui domū nomi
ni eius: vt habita
ret ibi i perpetuū.
Et cōuertit rex fa
ciez suā: et benedi
xit vniuersē multi
tudini israel: Naz
ois turba stabat i
tentā. Et ait: Be
nedict^o dñs deus
isrl: q̄ qd̄ locut^o est
dñuid patri meo

q̄ custodis pactū et miscdiaz cū suis
tuis: q̄ ambulat coraz te i toto corde
suo: q̄ p̄stituti suo tuo dō p̄ri meo/ q̄
cūqz locutus fueras ei: et que ore pro
miseras opere complesti: sicut et pre
sens tempus probat. Nūc ergo dñe
de^o israel imple seruo tuo patri meo
dñuid quēqz locut^o es dices: Nō
deficiet ex te vir coram me qui sede
at sup thronum isrl: ita tñ si custodie
rint filij tui vias meas: et ambulaue
rint in lege mea: sicut et tu ambulasti
corā me. Et nunc dñe de^o isrl firmet
fmo tu^o quē locutus es suo tuo da
vid. Ergo ne credibile est vt habitet
de^o cū hoib^o sup terrā: Si celū et celi
celoz nō te capiūt: quātū magis do
m^o ista quā edificaui: Sz ad h̄ tātū
facta est ut respicias orōnez serui tui
et obsecrationē ei^o dñe de^o me^o: et au
dias p̄ces q̄s fūdit famul^o tu^o coram
te: vt apias oculos tuos sup domuz
istā dieb^o ac noctib^o sup locū i q̄ pol
licit^o es ut iuocaret nomen tuū: et ex
audires orationē quā suis tu^o orat
in eo. Exaudi preces famuli tui et
ppli tui isrl. Quicqz orauerit i loco
isto: exaudi de habitaculo tuo: id est
de celis et propitiare. Si peccauerit f
quispiam in proximū suum: et iurare
contra eu^o paratus venerit: seqz ma
ledicto constrinxerit coram altari in
domo ista: tu exaudies de celo: et fa
cies iudicium seruorum tuorum: ita
vt reddas iniquo viam suam in ca
put p̄prium: et ylciscaris iustum re
tribuens ei s̄m iusticiam sua. Si su
peratus fuerit populus tuus israel
ab inimicis: peccabunt enim tibi: et
cōuersi egerint penitentiam: et obse
crauerint nomen tuum: et fuerint de
precati te i loco isto: tu exaudies de
celo et propitiare peccato populi tui
isrl et reduces eos in terrā quā dedi
sti eis et patribus eorum. Si clauso
celo: pluia non flixerit ppter pec
cata populi tui israel: et deprecati fu
erint te in loco isto: et confessi nomini
tuo: et cōuersi a peccatis suis cu^o eos
afflireris: exaudi de celo domine: et
dimittie peccata seruis tuis et populi
tui israel: et doce eos viā bonā p̄ quā
ingrediantur: et da pluia terre quā
dedisti populo tuo ad possidendum.
Fames si orta fuerit in terra: et pesti
lentia herugo et aurugo et locusta et b
ruchus: et hostes vastat regionib^o

salomon. Hic cō
sequēter ponit sa
lomōis oro. p̄mittit tñ q̄daz
continuatio ad dicta immediate
cū dñ: a. Tūc salomon
ait: cū vidit nubē tēplū ip̄le
tē. et p̄tz snia ex dictis. iiij. Re
gū. viij. b. Et cōuertit
rex. h̄ p̄n describit ipsi^o sa
lomōis oro: cui^o orōnis pri
mo p̄tē narratio. scđo p̄clu
sio/ibi: Tu es em̄ de^o me in
fine ca. H̄ia diuidit i septē
ptes s̄m septē petitioes p̄ or
dinē positas i orōne salomo
nis. Prīa respicit regni sus
tabilitatē. scđa hoib^o adinul
ce fidelitatē/ibi: Si peccau
rit q̄spia. terria belli aduersitatē
/ibi: Si supat^o: q̄rtā t̄pis
siccitatē/ibi: Si clauso celo.
q̄nta defectuz virtualiū/ibi:
Fames si orta fuerit. sexta d
uotionē gētiliū/ibi: Externū
q̄z. septia euētū belli variū/
ibi: Si egressus. et differt ista
petitio a tertia: qz illa respi
cit tñ belli aduersitatē: ista
autem prosperitatem et ad
uersitatem. Circa primam
q̄ttuor ponit p̄ ordinē. p̄mis
est salomōis grārūactio res
pectu p̄teriti bñficij. scđo in
terponit ipsi^o deuot^o mod^o
orandi/ibi: Stetit ḡ. tertio
format eius petitio respectu
bñficij futuri/ibi: Nūc ergo
grārū em̄ actio de p̄teritis
bñficijs et deuot^o mod^o orati
di faciūt orōnē exaudibilem
d̄ futur. q̄rto remouet occa
sio errandi/ibi: Ergo nelcre
dibile ē. snia aut̄ istarū par
tiū p̄tz ex dictis. iii. Regum
viij. ca. b. c. except^o q̄ sequūt.
c. Et bñdixit yni. mul
isrl. nō benedictiōe sacerdo
talī s̄z imp̄cando eis bonavt
induceret ppml ad regratia
dū deo secū. In scđa pte dñ:
d. Et po. eā in me. basi
lice. i. atrū sacerdotū qd̄ vo
catur basilica. s. iiiij. cap. In
q̄rtā pte dñ: e. Exaudi p
ces fa. tui et po. tui isrl. qz
i principio idueraut ppml ad
agendū grās deo sech: vt dī
ctū est. f. Si peccauerit
q̄s. Hic p̄n ponit alie sex
petitioes p̄ ordinē. et p̄tz snia
ex dictis. iii. Reg. viij. ca. d.
als p̄ pluie
e. f. vbi iste petitioes ponit
eodē ordine et q̄si eisdē p̄bis
except^o q̄ sequūt i p̄ia pte.
g. Seqz maledicto cō
strinxerit. qd̄ fit in iuramē
to excretionis q̄ aliqz obli
gat se punicdū ec̄ a dō man
feste. si peccauerit in tertia
pte. h. Et aurugo. iii. Reg.
vij. d. Et rubigo. et
idez iportant: q̄ aurugo est
a. au ra corū/
Moraliter. a. Inc
salomon ait: dñs polli
citus. Misticam expositio
nē q̄re. iii. Reg. viij. ea.

E portas obsederint ciuitatis: omnisq; plaga et infirmitas presserit. Si quis de populo tuo israel fuerit depcat: cognoscet plaga et infirmitatem suam: et expanderit manus suas in domo hac: tu exaudies de celo: de sublimi scz habitaculo tuo et proprietate: et redde vnicuiq; sum vias suas: qz nosti eū habere in cor de suo. Tu enī solus nosti corda filiorū hoīm: vt timeāt te et ambulet in vijs tuis cūctis diebus: quibz viuit sup faciem terre quā dedisti patribz nīris. Externū qz q nō est de pplo tuo isrl: si venerit de terra longinqua ppter nomē tuū magnū: et ppter manū tuā robustā: et brachiū tuū extentū: et adorauerit in loco isto: tu exaudies de celo firmissimo habitaculo tuo: et facies cūcta p quibus inuocauerit te ille pegrin: vt sciāt oēs ppli terre nomē tuū et timeāt te sicut ppis tuū isrl: et cognoscat qm nomen tuū inuocatū ē sup domū hāc: quā edificaui noi tuo. Si egredens fuerit ppis tuus ad bellū ḥ aduersarios suos: p viā in q mīseris eos: adorabunt te ḥ viā in q ciuitas hēc est quā elegisti: et dominus quā edificaui noi tuo: vt exaudias de celo pces eoz: et obsecrationē rylciscaris. Si at et peccauerit tibi. ^{t3. Re. 8.e} Neq; enī ē hō q nō peccet et iratus fueris eis et tradideris eos hostibus et captiuos duxerint eos in terrā longinquā: vel certe q iuxta est: et conuersi corde suo in terra ad quā captiui ducti fuerāt egerint penitentiā: et depcati te fuerit in terra captiuitatis sue: dicētes: Deccauius: iniq secimus: iniuste egim: et reuersi fuerint ad te in toto corde suo: et in tota aia sua in terra captiuitati sue ad quā ducti sunt: adorabunt te ptra viā terre sue quā dedisti patribz eoz: et vrbis quā elegisti: et dom' quā edificaui noi tuo: vt exaudias de celo: hoc ē de firmo habitaculo tuo pces eoz: et facias iudicium et dimittas pplo tuo qz quis peccatori. Tu es enī deus meo: Aperianf qz oculi tui et aures tuę intēte sint ad orati bōne q fit in loco isto. Nūc igit cōsurge dñe de in requie tuā: tu et arca fortitudinis tuę. Sacerdotes tui dñe de induāt salutē: et sancti tui letent̄ i bonis. Dñe de me net auertes faciē xp̄i tui. ^f Memento misericordiarū dauid serui tui. ^b Ca. VII

^{t3. Ps. 131.b}
Alst aner/
teris

A Ca. VII
Ting cō. rē
Sedica cauit do. Sanguine suo mundauit: et spūali ḡa sc̄ificauit xp̄s et diuersis donis virtutū multipliacauit: hāc qz dedicat filiū isrl: qz qz fidēl sum donū sibi a deo collatū abo et exēplo p̄imos ad meliora et p̄fectiora conuertit et prouehit. **b** S̄cificauit rē. Quia christus ea que in lege ppter infirmitatem ei⁹ pfici non poterant in ecclesia perficit. Ipa est enī atriū dom' dñi p quā ingressus patet in celestē hierlm: qz ḡ holocausta et sacrificia in altari veteris testamenti nō potuerunt offerri: qz oīa figurali alib eternū ter siebat ibi: rex n̄ et sacerdos erexit nouum altare fidei in ecclesia: in quo quotidie offeruntur pinguis holocausta et accepta dō sacrificia. ^{Ps. 49.d} vñ: Sacrificiū laudis honoris

O Unqz cōplesset salomō fūdēs pces: ignis descēdit de celo: et k̄ deuorauit holocausta et victimas: et maiestas dñi īpleuit domū: nec poterāt sacerdotes ingredi tēplū dñi. Sz et oēs filiū isrl videbāt descēdētē ignē: et gliaz dñi sup domū: et corruētes p mni ī trā sup pauiētū stratū lapide adorauerūt et laudauerūt dñm qm̄ bon⁹: qm̄ in seculū miscdia ei⁹. Rex aut et oīs ppis īmolabāt victimas corā dñio. Mactauit bene operantium. igit rex salomon hostias boum vigiti duo a bene gubernantium.
a milia: ārietū centū viginti milia: Et dedi oīa sanguiue suo mundauit: b Ecclesiam. cauit dñm dei rex et vniuersus ppis. Sacerdotes aut stabāt in officijs suis et levitē ī orgāis carminū dñi: qz fecit dauid rex ad laudādū dñm: qm̄ bon⁹: qm̄ ī seculū miscdia ei⁹: hymnos dauid canētes p manus suas. Dorro sacerdotes canebat tubā an eos: cūctusq; isrl stabat. Octi p̄ficiavit qz salomō mediū atrij an tēplū dñi.

et aura corrumpēs segetes rubiginans. a **T**u es enī de me. Hic pōnt p̄dicte orōnis p̄clusio videlz q exaudiāt a do. **d** subdit: b **A**perianf qz rē. loquit deo mō hūano: qz hō erigit oculos et aures ad depcationē quā vult exaudiēre. c **L**on surge dñe de rē. qz in templo erat spalis erat dei habitatio: et petebat salomō q hō ī ad sp. d **E**t arca sōz. vt nō moueat de loco ad locū ampli⁹: sic p̄terit tibz: qz p de fertū fuit portata ānis. xl. et postea de sylo et alijs locis pluribz: vt dictū fuit. i. Reg. vii. et dī hic arca fortitudis diuī: qz fortitudo dī appuit p ipaz iordanis siccationē. Josue. iii. et in hiericho destructioē. Josue. vi. et i philiſtinoz pcusioē. i. Reg. v. e **S**acerdotes tui rē. i. circūdētē oīb' bōnis puenētibz eis ex oblatiōibz et sacrificijs. **G**el alter. Induāt salutē. i. indumentis sacris in suis officijs exercēdis. f **E**t sc̄ti tui le. i. cātores psallētes corā deo. in h̄ petit salomō q cult̄ diuin⁹ p̄seuerāter maneat in tēplo ab ipo edificato. g **M**ile auer. fa. i. de depcatione mea qz suz xp̄s tu. i. de voluntate tua ī regēnctus. h **H**emēto misse. da. q. d. qz nō sim dign⁹ exaudiērī ex meritis meis: exaudiās tñ pp̄merita dō p̄fis mei. Tota dō ps ista alī exponit ab aliquibz hebreis dicētibz qz h̄ nō ponit p̄dicte orōnis p̄clusio: sz magl cuiusdā dicti declaratio: dictū ei ūt. s. ca. v. q sacerdotes intulerūt arca federis dñi in locū suū: sz ibi nō ūt exp̄ssus īroducēdi modis: qz h̄ exp̄mis. Dicūt ei qz cū sacerdotes vellēt introducere arca ī tēplū: porte tēpli clauerūt se ḥ eos: Qd vidēs salomon orauit p̄ aptiōe dicēs: Nūc igit cōsurge dñe in requie tuā: tu et arca: vt ipa ponat ī loco qetis a me p̄pato. **J**o etiā dicebat qes dñi: qz ibi rep̄tabāt sedes dei: vt frequēter dicūt ē. **S**ilr sacerdotes ad idē īpetrādū cāta: uerū psalmū. cxxxi. et cū veniret aduersum ilum. Prop̄ dō seruū tuū. i. p̄t ei⁹ merita. **b** Ne auertas faciē xp̄i tui. i. salomonis dene: gādo ingressū arce ad locū quē p̄pauit: tūc porte aperuerūt se: sic dictū fuit. i. Regum viii. in fine. Aliq dō hebrei exponit aliter. Prop̄ dauid seruū tuū. i. p̄t p̄tā ei⁹ in facio viē et ppli numeratiōe. et hoc qz pote aperuerūt se: intellexit salomō qz p̄tā patris erāt dimissa et ei⁹ orō exaudiēta: sz prima expo sitio melior videtur.

Q Unqz compleßet **C**a. VII
bēc p̄n circa cōpletione dedicatiōnis ponit signū diuine acceptatio: sc̄da salomōis monitio: ibi: Apparuit aut. Prima in duas: qz p̄mo signū acceptatiois dat. sc̄do dedicatio p̄sumat: ibi: Rex aut. signū autē diuine acceptatiois p̄t cū dr: k **I**gnis descēdit. sicut in p̄seeratione aaron et filiorum ei⁹. Leuit. ix. et ī oblatiōe helie. iii. Reg. xviii. et in sacrificio dauid ī area hornan iebusei. i. Paral. xxi. ca. in quibus descessus ignis fuit lignum diuine acceptationis.
l **E**t maiestas dñi im. do. i. nubes qz erat signū diuine p̄ntie. sic expositū fuit. i. Reg. viii. ca. b. m **E**t corruentes rē. adorauerūt et laudauerūt dñm. adoratione latrie. n **R**ex autē. Hic p̄n dedicatio p̄sumat p̄ oblationē victimarū a rege mediatibus tñ sacerdotibus ad quoy officium speciat talia offerre. o **E**t dedica. do. dei. nō p̄ se sz p̄ summā sacerdotē et alios sacerdotes ibi assistētes et ministrātes. p **S**acrificauit quoqz salomon rē. similiter moraliter. i **L**ūqz cōplesset salomon rē. et per pontificem tunc factam

honorificabit me: et illuc
iter quod ostendit. m. t.
a **Fecit** g. t. Rab.
Nō puto hic aliud iter/
ligēdū q. expletis se/
pē dieb⁹ dedicatiōis tē/
pli: subsecuti sunt dies
scenopiegie: qz. xv. die
mensis septimi b. m. legē/
inchoabant: z. xii. finie/
bant. vtrīqz g. festiuita/
tibus rite paci^z & sceno/
phegiarū octauo die si/
nita: dimisit salomō po/
pulū ad apriā letantē et
gaudentes sup bono qd
ficerat dñs dauid & sa/
lomon et isrl. pplo suo.
Salomon expleto ope/
rē solēnitatē celebraz
fecit: et multitudo pplo
cū eo ab intrōitu emath
vlgz ad torrentē egypti:
hoc est internū gaudiūz
lancio: qd cū vero paci/
tio in eternū habent.
Emath em̄ interptatur
dñiveritas. Riuū vero
vel torrentē egypti mor/
tem intelligimus tempore/
alem quā in egypto: id
est in tenebris hui^z mū/
di nemo potest euadere
vnder. **L**uis est homo q
viuit & non videbit mor/
tem. **D**e xpo quoqz dici/
tur. **D**e torre in via bi/
bit p. exal. ca. **O**is & is/
rael a riuo egypti vlgz
emath festū celebre cum
salomone faciūt: qz san/
cti post finem vite p̄stis
cū xpo p̄frunē eternis
gaudijs. **H**is septē die/
bus festiuitate celebrat:
qz eleci per fertiōmis
sp̄ssanci gram illuminati
nati in hac vita q septe/
nario numero discurrunt:
gaudent in spe: & in sab/
bato. i. futura aiarum re/
quie ipsius veritatis p/
ceptio i. re. b **I**git
in die t. **H**oc est post
octauaz scenopiegie so/
lēnitatis diez sicut in re/
gu continetur. **S**ignifi/
cat aut̄ post illius vite si/
ne: & post sabbatissimū
animatorū sanctaruz quo/
ante iudicuz quiescent
in octaua etate. i. resur/
rectionis die sanctos re/
cepturos corpora imor/
talia & in celestib⁹ man/
sionibus b. m. meritoruz
gloriantes locandos: vbi
semp letant^z laudantes
deūz in oib⁹ bonis q in
xpo pater contulit pplo
epiano. **C**a. VIII

Expletis aut̄
vi. annis t.
c **D**ederat
hyram. Reddiderat. s.
quia cum salomon de/
sisset non placuerunt il/
li. Ideo salomon ap̄rūs
utilitatib⁹

obtulerat em̄ ibi holocausta et adipes pacifico
rū: qz altare ēneū qd fecerat nō poterat sustine/
re holocausta & sacrificia & adipes pacificorū.
a **Fecit** ergo salomon solēnitatē in tempore illo
septem dieb⁹: & ois israel cuz eo ecclesia magna
a **T**septētrionali plaga terre. s. pmissionis.

b **R**hinocorūlā. Australēm plagam.

valde: ab intrōitu emath vlgz ad torrentē egypti/
pti. **Fecit** die octaua collectā: eo qd dicasset s
altare septē dieb⁹: & solēnitatē celebrasset dieb⁹
b septē. **I**git in die vicesimotertio mēsis septimi &
dimisit pplos ad tabernacula sua: letantes atqz
gaudentes super bono quod fecerat deus da/
a **T**dimisso. s. p̄tō qd cōmiserat in viā ethē regnū pcessit illi
sem̄piterū. b **T**quē de uxore alienigena natuz lex p̄hibebat
eccliaz dei trare pm̄lit & regno sublimauit. c **T**cui post tantā
multitudinē p̄uaricationū tēplū magnificētissimū cult^z sui b̄e
pm̄lit & multo tpe requiē hostibus suis concessit.
ūid: & salomō & israel pplo suo. **C**ōpleteit
salomō domū dñi: & domuz regis: & omnia q dis/
posuerat in corde suo: vt faceret in domo domi/
ni & in domo sua: & p̄speratus est. **A**pparuit au/
tem ei domin^z nocte & ait: **A**udiri oronē tuam:
& elegi locum istum mihi in domū sacrificij. **D**i/
clausero celū & pluuiā nō fluxerit: & nādauero
& p̄cepero locustē vt deuoret terram: & misero
pestilentia in populū meū: cōuersus aut̄ pplos
meus super quos inuocatū est nomen meū: de/
precatus me fuerit: & exquisierit faciez meam: &
egerit penitentiā a vijs suis pessimis: & ego ex/
audiā de celo: & ppitius ero p̄tis eo: & sana/
bo terraz eo. **O**culi quoqz mei erunt aperti: & b
aures mee erecte ad orationez eius qui in loco
isto orauerit. **E**legi em̄ & sanctificai locū istuz &
vt sit nomen meū ibi in sem̄piterū: & permane/
ant oculi mei & cor meū ibi cunctis diebus. **T**u
quoqz si ambulaueris corā me: sicut abulauit
dauid pater tu^z: & feceris iuxta oia q h̄cepisti tibi:
& iusticias meas iudiciaqz seruauerit: suscitabo
thronū regni tui sic pollic^z sum dauid p̄tuo
dicens: **N**ō auferet de stirpe tua vir: q nō sit p̄n
ceps in isrl. **S**i aut̄ auersi fueritis: & derelinque/
ritis iusticias meas & h̄cepita mea q p̄posui vo/
bis: & abeūtes seruierit dījs alienis & adoraue/
ritis eos: euellā vos d terra mea quā dedi yob:
& domū hāc quā edificaui noi meo p̄ticiā a fa/
cie mea: & tradā eā in parabolā & in exemplū cū
ctis pplos: & dom^z ista erit in puerbiū vniuersis
trāseūtib⁹: & dicēt stupētes. **Q**uare sic fecit dñs
terre huic & domui huic: **R**espōdebūtqz: qz de/
reliquerūt dñm deū patrū suoz q eduxit eos d
terra egypti: & apprehenderūt deos alienos et
adorauerūt eos & coluerunt: idcirco venerūt su/
per eos vniuersa hēc mala. **C**a. VIII

Expletis aut̄ viginti annis postqz
edificauit salomon domū dñi & do/
mū suā: ciuitates quas dederat hy/
ram salomoni edificauit: & habita/
re ibi fecit filios israel. Abiit quoqz in emath

* p̄ p̄tifice. cā aut̄ q̄re potuit sic
sacrificari dicta fuit. iij. Reg. viii.
ca. g. a **O**btulerat em̄. nō est
p̄ h̄ intelligēdū q̄ oblatio p̄cesserit sā
ctificationē: sed ecouerso. b **F**ec
it g. sa. solē. in tpe illo se. die.
ista fuit solēnitas tabernaculoz: q̄
Incepit immediate post festuꝝ dedica/
tiōis. vnd seq̄: c **F**ecitqz die
oc. col. q̄ siebat i castrovltie dieſ
festiuitatis tabernaculoz. vii seq̄:
d **C**o q̄ dci. al. septē dieb⁹.
q̄ dedicatio īcepit octaua die mē/
sis. vii. & finita fuit. xiiii. die eiusdem
mēsis inclusiue. e **E**t solē. cele/
brasset. s. tabernaculoz dieb⁹. vii.
incipiō a. xv. die mēsis. vii. inclusi/
ue: & terminando. xxi. die eiusdem
mēsis inclusiue: z. xiiii. die facta fuit
collecta p̄ necessariū tēplū idō sub/
ditur: f **I**n die vigesimoter
tio men. septi. dimilit po. ad
taberna. sua. q̄ oia erat cōpleta.
g **A**pparuit aut̄. **D**ic p̄n salomonis monitio de p̄manen/
do i obedientia dei. & p̄t snia ex di/
ctis. iij. Regū. ix. a. z. b. exceptis q̄
sequūt. h **O**culi qz mei erat
apti t. i. parat^z ero exaudire ora/
tionē. i **E**lt sit nomē me. ibi
in sem. i. in tēp̄s futurū absqz deter/
minatione supposita tñ p̄ditione p̄
salomon & pplos debeant in obedie/
tia dei p̄manere.

* tunc facta p̄t cōueniēter intel/
ligi solēnitas angeloz & celestiū ci/
uitū inenarrabilis in ascensione xpi
hois. nā illa humana natura super
angelos exaltata templū est specia/
lissimū de qua dixit Job. ii. d. Sol/
uite templū hoc t. et apla Col. i. d.
Doplacuit in ipso oēm plenitudinē
diuinitatis habitare corporaliter. In
illa ḥo ascensione promissus fuit de/
scensus ignis sp̄ssanci: vt habeat
Act. i. a. Accipietis virtutē supue/
nientis sp̄ssanci in vo: & erit mi/
hi testes in hierālm & in iudea & sa/
maria vlgz ad ultimū terre. Et hec
pm̄missio in die p̄tecostea fuit com/
pleta Act. ii. c. Et apparuerūt illis
disptite lingue tanqz ignis: sed itqz
supra singulos eo: & repletis sūt om/
nes sp̄ssctō t. Letera ḥo hui^z ca/
pituli exposita fuit mystice. iij. libro
Reg. viii. et. ix. ca. **C**a. VIII

Expletis aut̄. Supius
descripta est reverētia sa/
lomonis circa diuinā. hic
p̄n describit ei magnificētia circa
humana: iterponitūt tñ aliq ad di/
uinā reverētia pertinentia: qz ista
diuilio nō est p̄tia. sicut dictum fuit
a p̄ncipio hui^z libri secūdi. **I**git p̄l
mo describitur magnificētia salo/
monis p̄ditio. secūdo ex hoc sequēs
fame diffusio. ca. ix. Magnificētia
aut̄ ista p̄mo describitur in edi/
ficijs. secūdo in pplos subiectis. ibi:
dēm populū. tertio in sacrificijs.
ibi: **T**unc obtulit q̄rto in exsūt dī
vitūs. ibi: **T**unc abiit salomon. **T**unc
aut̄ p̄me p̄tis p̄t ex dice. iij. Reg.
* i. d. & similē

Doraliter. k **E**xpletis aut̄
viginti annis t. **E**xpositio mysti/
ca hui^z capitoli posita fuit. iij. Re/
gum. ix. capitulo. **B** i

Glo.ordi. II Paralipomenon La. IX

E **V** utilitatib^o eas deputauit. a **Be-**
tho. **T**c. **C**ivitas ē ad quā vlo^g ielus
psecut^o ē inimicos reges i^lbu ephraī.
Sunt at duo vicini duodecio ferme ab
helia lapide nicopoli pgētib^o: q^z fm
stūvn^o bethorō superior: et ali^o betho
ron inferior dat^o leuitis i^l possesiōez.
b **E**t oēs. **T**c. **B**er. s. mageddo: et
gaēr et mello q^z oēs ecclie mōstrat de
corē quā ver^o salomō i^l locūditate re
gni sui ad laudē et leticiā sibi p^opauit.
Inspīta^o at mello adipletio. **G**er se
patus v^l sc̄ificat^o: mageddo cenaculū
el^o gaēr p̄cilio v^l dñuillo: bethorō do
m^o mōtiū balaath ascēdēs. **B**cta aut^e
ecclia civitas ē dei viuſ: vbi impleſ q^z
tidie volūtas di: et segata ab oī errore
ifideliū sc̄ificat^o fide et bono ope. **I**bi
ē refection^o v̄tutū. ipa discernit mūdū et
imūdū: et v̄tute viliū: et ē dom^o mō
tiū id ē h̄itatio fetōy et fructu iusticie
sic palma flores ascēdit de v̄tute in
tūcē: vtvideat deū deoꝝ i^l siō. **D**esvi
cas sua muniuit salomō: et rōs ce-

Zach. II, 2

cos suos muniuit Ialomo; qz p̄ps cestus fideliū suoꝝ ḡfe sue p̄tectione ita munit: vt hostibꝫ suis sp̄ualibꝫ resiste re possint. c **In liba.** In templo scz qd̄ cedroz decore vestitū erat. vñ **çacharias.** Aperi libane portas tuas: vñ regiū edificiis q̄ facta erat d̄ lignis libani. d **Ducetionqua.** **Ceteneri** q̄ in copoto digitorꝫ de leua trāsit in dexterā vltā significat et̄nā. **Quin q̄ genari** dō p̄ctoꝫ remissione: et̄ eternā requie: et̄ ḡram sc̄ti sp̄us significat: qz in psalmo eiusdem numeri p̄nia confessio et remissio p̄ctoꝫ describit. Et p̄ iubileū reques futura: Per p̄tecostē dō in aduētu sp̄assici septiformis ḡra exp̄ssa. e **Qui eru-**
S Quia ex vtroqz pplo elegit ecclie rectores q̄ sp̄uali ḡra illuminati et̄ plene edociti remissioꝫ p̄ctoꝫ vltācē et̄ne salutis: vñitudine q̄petuā appetēdā suo docerent exēplo. f **Holocausta.** Holocaustū totū icēsum dī. h̄ i altari cremat cū in corde cuiusqz electi q̄ se ipm̄ totū s. carne et̄ corde dō voulit: opus bonū feruētē charitatē ḡne succēdit. g **Guxta ri.** Bm̄ p̄uictiā cuiusqz tpia oia i ecclia dispōitv vñiūs qz ordo officio suo fūct̄ digne ministrat. h **In asiōga.** Insula dī eē hand p̄cul abhaila i rubro mariyb̄ classis iosephat perijt. Classis quā fecit samō i asiōgaber q̄ festinātes vñ fortes vñ viriliū iterp̄taē: ecclia fidelii itelli ḡif q̄ i mari huiꝫ sc̄li posita thesauros sapia sc̄li eruditū cū in lege moysi p̄it: sociat i vnitate fidei. Hos mittit salomō n̄ i ophir q̄ i c̄ptat insirmās vt idē autū afferat cū i vilitate l̄re sensū p̄ciosū q̄rere laborat q̄ accepta summa q̄drigētoꝫ qnāq̄gita talētoꝫ aurū ad regē defert cū p̄ciosū fēstā historie allegorie tropologie atqz anagogie i diuis librū p̄ ḡraz sp̄assici iuēlū: et̄ eū sapie et̄ p̄silio diuino ascribētes fbuūt i **In ophir.** Nōmē p̄uicte ophir ab uno posterioꝫ heber vocata: ex cuius stirpe vñelles a fluvio cophene vñ ad regionē idē q̄ vocat geria habitaſſe solephus refert.
R Egina qz. **Re** **T** **L.** IX
Egina austri q̄ ab extremis si
nibus erci

†3 Re. 10.9
Dat. 12.5

Ribitasse Iosephus refert.
Regina qz. Reg. IX
gina austri q ab extremis fi
nibus erci

a ¶ que hebreice dicitur thamar.
suba: t obtinuit eā. Et edificauit pálmyrā i de-
serto: t alias citates munitissimas edificauit i
emath. Extruxitq; bethorō supiore t bethorō
iferiore: ciuitates muratas habētes portas t
a ¶ ciuitas est in tribu iuda.
b vectes t seras. Bālaath etiā t oēs vrbes fir-
missimas q̄ fuert salomōis: ciuctasq; vrbes q̄
a ¶ Omnia q̄cunq; voluit fecit.
drigarū t vrbes eq̄tuꝝ. Omnia q̄ voluit fecit
¶ christus.
rex salomō atq; disposuit: edificauit i hierlm̄
t i libano t i vniuersa fra ptatis suę. Ó em po-
a ¶ indeos: gentiles: hereticos.
pulū q̄ derelict⁹ fuerat de ethēis t amorreis et
a ¶ de numero sanctoꝝ.
phereceis: t eueis: t hiebusis q̄ nō erat dē stir-
pe isrl: de filiis eoy t de posteri q̄s nō infsece
a ¶ christus. b ¶ impius viuit isto.

rat fūt iurū: ibi uagauit i latomo i tributariorū vīcōz
a T qz nō sūt ancille filiū: s̄ libere q̄ libertate xps nos lib auit.
i diē bāc. **P**orrō de filiis isrl nō posuit vt ser-
a T ob suātūs leḡ v̄l ritu gētili. b T h̄ spūales nequitas.
ūrēt opib̄ regl. **I**pi enī erāt viri bellatōres: t
a T se i altos bene ducētes. b T eoz sc̄z qui sequunt̄ doctri-
nam euangeli starum.
ducēs p̄mi t p̄ncipes q̄drigārū t equitū eius.
Oes aut̄ p̄ncipes exercit̄ regl salomonis fue
t rūt ducēti qnq̄ginta q̄ erudiebat p̄plm. **F**iliā b
vō pharaonis trāstulit de ciuitate dauid i do-
mū quā q̄dificauerat ei. **D**ixit enī rex: **N**ō ha-
bitabit vxor mea i domo dō regl isrl: eo q̄ san-
ctificata sit: qz īgressa ē eam arca dñi. **L**ūc ob
a T p̄ mēbra sua. b T xps. c T bono z operū. d T fidei catho-
tulit salomon holōcausta dñō sup altāre dñi
lice. a T in ecclēsia. b T ingressum celestis patrie. c T per
omne tempus p̄sentis vite vīcōz ad p̄sumationē seculi.
qđ extruxerat anī p̄ticiū: vt p̄ singulōs dies
offerretur in eo iuxta q̄ceptum moysi in sab-
a T p̄ eterna q̄ete. b T p̄ nonitate vite. c T pro celestis gan-
di p̄ceptione. d T in sancte trinitatis fide.
bātis t in cālēdis: t i festis dieb̄ tēr p̄ anū: id
est in solēnitate acymoz et i solēnitate hebdo-
madiarii t in solēnitate tabernaculoz. Et con-

a Tunc quod in ice*ge* dei scriptura est tempore*s*.
st*ituit* iuxta dispositione*n* dominus patris sui offi*cia* sacerdotu*m* in ministerijs suis: tem leuitas in or*dine* suo: vt laudaret tem ministraret cor*am* sacerdotibus iuxta ritu*m* vniuersitus diei: tem ianito*res* in divisionibus suis per portus tem portus: Sic enim habceperat dominus homo dei. Nec habtergressi sunt de mundatis regis tem sacerdotes quod leuite ex omnibus quod habceperat. Et in custodijs thesau*r*oru*m* omnes impreas habparatas habuit salomo ex eo die quod fundauit domu*m* dominus usque in diem quo bec profec*ta* eaz. Tunc abi*er* salomo in asiongaber: tem in abialath ad or*am* maris rubri quod est in tra edo. Misit gener ei hir*am* pro man*u* seru*os* su*os* naues et nautas gnaros maris: tem abierut cum seruis sa-

Rolomonis i ophir: tuleruntq; inde q; dringēta qnquaqita talēta auri: et attulerunt ad regem salomonem.
Egina quoq; **C**apitūlū IX b

Glo.ordi.
nib⁹ excitata venit audi
re sapiaz salomonis; ec
clesiā de gentib⁹ ad rpm
vētūr à figurabat; q̄ cir-
cūamicta varietate inve
stitu daurato oblitūscēs
ppim et domū p̄pis sui
barbara gēte nō aīo su-
it; qz optabat sc̄tō fieri
Schuls. vñ: Surget regi
q̄ na qm

N. de ly.
v. ix. d. 7 sūr. ii. v. 10. ibi:
a. **D**ès aut p̄n. 7c.
ii. **R**eg. ix. b. d. **Q**uin
gēti qnq̄gita: s̄z r̄nlo pa
tz ex textu. qz h̄ loq̄ d̄ p̄n
cipib̄ exercit⁹: ibi aut nō
solō de p̄ncipib⁹ exercit⁹
s̄z etiā d̄ his q̄ perat oib⁹
salomōis opib⁹ vt p̄z lit
terā inueni. b. **S**iliā
x. pha. 7c. b. expositū
e. ii. **R**eg. ix. c. **L**uc
obtu. **D**ic p̄n̄ describit
magnificētia salomōis ē
sacrificiūs cuz d̄: **L**unc
obtulit 7c. s̄z holocau
storū: qd̄ erat in atrio sa
cerdotū. d. **I**n sab
batis. qlibet hebdoma
da. e. **A**t in calē. i.
p̄ncipiūs mēsiū. f. **S**e
in fe. di. ter p. s. i. sc̄ntis
palche/p̄tecostes / ta
bernaculor. **C**etera pa
tēt i l̄fa. g. **L**ucab/
st sa. b. describit magni
ficētia salomōis in diui
tūs exq̄stissqr: p̄ nauiḡ
um faciebat exq̄ri diuinit̄
as incōs̄etas i locis re
motis & inaccessibilib⁹ p̄
terrā. de q̄ nauigio dictū
fuit. ii. **R**eg. ix. in fine.

Resi. Ca. IX
na qzq. hic
circa ma. v.
gnificetia salomonis de-
scribit fame diffusio. et
pmo specialis qzq ad re-
ginā saba. scđo genera-
liter qzq ad regel terre-
soli. Magnificat. Hi-
ma in duas: qz pmō de-
scribit dicta fame diffus-
sio: scđo substantie salo-
monis quedā numerā-
tio ibi: Erat autē pōdiū
auri. Circa primū scđdū
qz regina saba audita fa-
ma salomonis: venit ad
euz de partib⁹ remotis.
Primo qz ostēdit ad qz
venit scđ ad apōnendū
dubias qzstiones: et qz
inuenit: scđ pspicuas so-
lutiones. scđo ostēditur
qd salomoni dedit: et qd
ab eo recepit ibi: Dedit
autem regi xz.

* Erat autem
Adoratiter. h. Re
gina quoque faba cum
audisset famam eius. Re
quirat expositio mysti-
ca. iii. Reg. x. ca.
ritate.

na austri in iudicii cum generatioe ista. a Ha
ba. Saba puerio vel captiuitas interpretat: qz ad
fidei xpi conuersa ecclia ad ei captiuitatis sorte me
rit puerio. De qz dicitur: Ascendens in altu captiuu du
monei aromata: aurum gemas preciosas: cū ad fidem
xpi adducebat gētēles tortitudine petoz dōrimes
hō ingenio et studio florētes: abilesqz dispesantibz
p̄dicatoribz p̄cipere fulgorē sapie et gemas dōtutū
preciosas: quibus cultu celebri honorabat nostru salo
monei: imo honorata ab eo maiorē grām spūalis
muneris p̄cepit. vñ in sequētibz: Rex salomō de
dit regne saba cuncta qz voluit et c. In p̄senti enī
serit grām spūlanti et lapiam atqz v̄tutes. in fu
tuoro in conspectu glie sue vitam largies eternam.
b Qd postqz vidit. Conueniunt hec ecclie qz
audit miraculis xpi p̄uocata ē ad q̄rēdū euz. Sz
postqz ad ipm venit p̄ baptismū et fidē p̄sideratis
scripture testimonij agnouit diuinitatis p̄senti
am: et parū ei visum est qd an de eo audierat in cō
paratiōe p̄cepte grē. An et admirādo in laudem
eius p̄umpit/dicēs: Beati viri tui et c. c De
lignis scz thinis. Christ⁹ ligna p̄ciosa. i. scz
doctores: quoz viror fidei nunqz arescit: nec folia
p̄boz decidunt: s̄ fructū bonoz operū tēporibz su
is reddūt: ponit in munimētū domus dñi et dom⁹
regie. i. in p̄firmatiōe ecclie: vt eoz vndiqz doctri
nis et exemplis vallata ruinā non sentiat. Di qz si
cithare et lyre ad laudandū dñm fabricati dicunt:
qz oia qzūqz fecerint p̄sperebunt et laudez dñi in
p̄spēris et aduersis corde et ore et ope p̄nūciant:
oia in gliam dei faciūt: tota die et nocte nō tacent
laudare nomē dñi. d Sexcēta sexagitasex:
Denari⁹ p̄ senariū multiplicat⁹ sexagita fac. Lē
tenari⁹ qz series duct⁹. dc. reddit. denari⁹ mādato
rū significat p̄fectionē. centenari⁹ etēne beatitudi
nis remunerationē. Desiderat em rex nr̄ nostrā p
ſeniorē: vt habeat qbus reddat p̄fectā mercede. z
vñ: Eſtote p̄fecti sīc et p̄ vester celestis p̄fect⁹ est.
vñ: Si vis ad vitam igredi sua mādata. Et post pau
b̄idem ca: Si vis p̄fect⁹ ec̄: vade et vēde oia qz habes et c.
vid̄is qz reliquit domū et c. cētuplū accipiet et vitam
eter. pos. e Dēls qz reges arabie. Offerunt
salomōi diuerse gētes et negotiatorēs et omes re
ges arabie et satrapē terrarū aurū et argētū: qz qz
gens et qlibet psona certatim p̄ viribz nr̄ pa
ſifico offert recte fidei mun⁹ puritatē sensus: sacre
ſectionis plenitudinē: eloquētie nitorē. vñ: Re
ges thar. et in. mu. of. et c. Et adorabunt eū omes re
ges: oēs gētes seruent ei. f Fecit i ḡit salo
quia p̄s vtriusqz et doctrina et opatione perfe
cti: quicquid sermone docuerūt ope probauerūt.
g Hasta aureas. Decē armatura dei qz resi
stimus p̄tra insidias diabolū: hanc qz habet p̄dica
tores sancti qui custodiunt domuz dei: et excubant
ad ostium eius: ne subintret hostis antiquus. vñ
de: Lectulum salomōis ambiūt sexaginta fortes.
h Trecēta qz scuta. Perfecta fidei significat
in sancte trinitatē ſectione. Bñ custodes domus
dei hastas et scuta aurea portat: qz predicatorēs qz
ſunt ecclesiē custodes claritate sapientiae splen
dentes: verborū taculis in inimicos confodunt: et
scuto fidei ignea tela nequissima extingunt.

i Dex qz gra. In senaria bonoz operum per
fectorē: sex em dieb⁹ fecit mūduz deus: et senarius
est primus perfect⁹ numer⁹. Bonis vō et p̄fectis
opibus ad celū ascēdit. k Scabellum. San
ctos virtutū ſplēdore fulgidos in quibus habitat
deus. Pōſſunt quoqz p̄ scabellū notari qz infirmi
ſunt in corpe christi ſicut penitentes: vel qz nouissi
mi conuertent iuxta finez scz mundi qz tñ ſunt aurei
igne tribulationū illi⁹ temporis excocti et p̄bati.
l Stātes iuxta bra. Quia ſcti p̄s vtriusqz in
euāgeliō boni fecerūt: nō ſibi ſz deo ſputauerūt.
vñ: Nō nobis dñe nō nobis ſz noī tuo da gliam.
m Brachiola. In regū ita: et due manus hinc
et inde tenentes ſedile: hec ſunt ſolatia diuine gra
tie que ecclesiā p̄ouebunt ad regnum celeſte.
n Hoc

a Regalis ciuitas ethiopie quā Josephus a cambise rege meroen cogno
minatā ex ſororis ſue vocabulo refert. C
a ſabā cū audifit ſamā ſalomonis: venit vt tentaret eum i
enigmatib⁹ in hierlīni cum magnis opib⁹ et camelis: qz por
tabat aromata et auri plurimū gemmasqz preciosas. Cūqz
Tr̄p̄m. Tqz cogitabat ſibi ſalubria et necessaria eſſe.
venifit ad ſalomonē locutaqz ē ei quecūqz erāt in corde
a Tp̄ legis noticiā et ſpūſſanci gratiā. Tqz hic qdām ex pte cognoscit: i ſu
turo aut facie ad faciē videbit et cognoset ſicut et cognita eſſe.
b fuit quod nō p̄ſpicuū ei fecerit. Qd postqz vidit ſapiam
scz ſalomōis: et domū quam edificauerat: necnō cibaria
mēle eius: et habitacula ſuoꝝ et officia miſtronꝝ ei et vesti
mēta eoꝝ: pincernas qz et vēſtes eoꝝ: et victimas qz imo
labāt in domo dñi: nō erat q̄ ſtupore vltra i ea ſpūs. Bi
xitqz ad regē: Uer⁹ ē ſmo quē audierā i fra mea d̄ v̄tutib⁹
bus et ſapia tua. Nō credebā narratib⁹: donec ipsa veniſ
ſem: et vidiffit ocl̄ mei: et pbassē vix medietatē mihi ſapię
a Tp̄ beati qz habitant in domo tua dñi in ſclm ſe. lau. te.
tuę fuiffe narratā: vicisti famam v̄tutib⁹ tuis. Beati viri
tui: et beati ſerui tui: hi qz affiſſūt corā te om̄i tpe: et audiūt
a Tp̄ quā mūdis cordib⁹ digna ſeſtendere. Tp̄ pater scz.
ſapiāz tuā. Sit dñs de tu b̄ndictus: qz voluit te ordiare
a Tp̄ ſup ſoliū dāuid et ſup regnū eius ſedebit.
ſup thronuz regem dñi dei tui. Quia diligit deus israel
et vult ſuare eū in eternū: idcirco posuit te ſup eū regē: vt
facias iudicia atqz iuſticiā. Bedit aut regi cētū viginti ta
lenta auri: et aromata mltā nimis: et gemas p̄ciosissimas:
Nō fuerūt aromata talia: vt hec qz dedit regina ſaba regi
ſalomoni. Sz et fui hirā cū ſuis ſalomōis attulerūt aurū
a Tp̄ hec rotūa qz ligna pinea ſz multo cādidiora et valde fulgentia.
de ophir: et ligna thinā et gemas p̄ciosissimas. Be qb⁹ ſe
a Tp̄ regū ita ſec rex ſalomō ſ lignis thinis fulcrā dom⁹ dñi. b Tali fulcrā.
c cit rex d̄ lignis. ſ. thinis grādus i domo dñi et i domo re
gia: citharas qz: et psalteria cātorib⁹. Muqz vīſa ſūt i fra
uida ligna talia. Rex aut ſalomō d̄dit regine ſaba cūcta
qz voluit et qz poſtulauit: et multo p̄la qz attulerat ad euz.
Quē reuersa abiit i frā ſuā cū ſuis ſuis.
Erat aut p̄d⁹ auri qz afferebat ſalomōi a * a Tp̄ Erat au
a Tp̄ ſenario p̄fectio donoz qz regi nr̄ a nob ſerēda ſe
tez. Sic ponit qz
dam ſubstantie ſa
lomonis numera
tio. Circa quod p̄ Dūilio
mo describit̄ mul
titudo prouētū.
d p̄ ſingulos ānos ſercēta ſexagitasex tale
ta auri: excepta ea ſūma quā legati diuer
ſarū gētū et negaciatores afferre p̄ſue
e rāt: oēs reges arabię et satrapē terraz: qz
ſ coportabāt aurū et argētū ſalomoni. Fec
it igitur rex ſalomō ducētas hastas aureas
a Tp̄ In regū: ſicloꝝ.
de ſūma ſexcētoꝝ aūreoz: qui i hastas ſingulas expende
b bant. Trecēta qz ſcuta aurea treceſtoꝝ aūreoz qb⁹ tege
a Tp̄ ecclia. ſ. vbi ſpūalis armatura recōdīt qb⁹ fideles p̄tegnit et hostes
banū ſcuta ſingula. Posuitqz ea rex in armāmētario/ qd
repellūt. a Tp̄ fidē. b Diversarū gētū ſgregatiōe ad decorē ecclie
et delitias regis ostēdēdas. c Eccliam ſcz i qua iuſtus pacificus regnat
et iudicat. qz aīa iuſti ſedes eſt dei. d Castitate decorat ecclia: elephas
em tēperans eſt et nō vtrū ſcīuge ſcīuda.
erat cōſitum nemōre. Fecit qz rex ſoliū ebūrneū grā
a Tp̄ quia ſplendorē gratie ſue ſat in ecclia ſplendescere: cum ſignis et mi
raculis preſentiam ſuam oſtendit.
e de r̄veſtīuit illud aūro mundissimo. Dex quoqz gradus
k quibus ascendebatur ad ſoliuz: et ſcabellū aūreū: et bra
a Tp̄ p̄ ſtrū ſtātes iuxta ſtātes iuxta bra
m in Brachiola. In regū ita: et due manus hinc
et inde tenentes ſedile: hec ſunt ſolatia diuine gra
tie que ecclesiā p̄ouebunt ad regnum celeſte.
chiola: ſed et alios duodecim lēunculos ſtant super
B iij

Glo.ordi. II Paralipomenon La. X

E **S**ed hoc per binarium designat: quod in utroque testamento hoc maxime commendatur: quod non nisi per diuinum adiutorium aliquid boni potest perfici. unde: Sine me nihil potestis facere. a **C** Hex gradus ex utraque. Quia doctrina et exemplum certum ne labor in plenitudo in operando vacillat: sed rectitudinem in progressu virtutum fortiter seruet. b **C** Nō est fuit tale. Quia de ecclesia scriptum est: yortudo et decor indumentum eius et cetera. Et multe filie congregauerunt domini tu supgressa es universitas.

Pro.31.d **C** **R**e.10.d **J**oh.4.b **E** **L**oy.2.a **D**z.67.d **A**bac.3.b **N**.Re.11.g **T**3.Re.12.a **D**z.71.b **D**z.113.c **D**at.3c

Secundum gradus ex utraque parte. Nō fuit talis solu in universis regnis. **O**ia quod va sa cuius regis erat aurea: et vasa domus saltus libani ex auro purissimo. Argentum enim in diebus illis per nihilo reputabatur. Si quidem naues regis ibant in tharsis cum seruis hiraa semel in tribus annis: et deferebant inde aurum et argentum et ebur et similes. **T**amen quod in nubibus equabatur dicitur. **C** Reliquias et pauost magnificatus est igitur sacerdos. **T**um magnus et terribilis super omnes qui in circuitu eius sunt. **S**olomon super omnes reges terrae habuit dignitatem et diuinitatem. **T**ibi dixit cor meum quod si uult tuum: uult tuum dominus requiri. et alibi: Sicut ceruus desiderat ad fontem aquarum: ita desiderat anima mea ad te deum. gloria. Omnesque reges terrarum desiderabant videre faciem salomonis: ut audiret sapientiam quam dederat deus in corde eius. Et deferebant ei munera vasorum argenteorum et aureorum et vestes et arma et aromata eorum et mulos per singulos annos. **H**abuit quoque salomon quod draginta milia equorum in stabulis: et curru equitum duodecim milia. **T**in custodia disciplinarum. Constituitque eos in urbibus quadrigas. **T**emperie dominabit a mari usque ad mare et iherusalem et ubi erat rex in hierusalem. Exercuit etiam exercitum regum suorum exercitum potestate super cunctos reges a flumine euphrate usque ad terram philistinorum: id est usque ad terminos egypti. **T**atagis copiam aargento nitor eloquie et locutio ecclastice doctrine. **B**duricie et insensibilitatis gentilium. **T**incedris subtilitas et odor virtutum. **H**abuit argenti in hierusalem quasi lapidum: et cetera in sycomoris vilitas et infructuositas infidelium. **D**rorum tantam multitudinem velut sycomorum quasi gignunt in capistris. Adducebatur autem equi de egypto et cunctisque rebus que fecit anteque parvitate sicut est templum edificatio: varia sacrificiorum oblationes. **R**eliqvero opus salomonis prius et nouissimum quasi fecit: scripta sunt in verbis nathanae prophetae et in libris abiectionis: in visione quasi ad videtum Hieroboa filius nabathae. **R**egnauit autem salomon in hierusalem super omnem israel draginta annos. **R**ormiuitque cum patribus suis et sepe hierunt eum in civitate dauid. **R**egnauit per eo robos filius eius.

Drofector est asit C. x. **R**oboam in siche. (Illi eni ceteris israel auenerat) ut constituerat eum regem. **Q**uo cū audisset hieroboa filius nabathae: quasi erat in egypto fugerat quod per illuc ad salomonem statim reuersus est. Tunc auerunt eum et venit cum universo israel: et locuti sunt ad robos dicentes: **M**ater tu durissimo iungo nos habes: tu leuiora impera pre tuo quod nobis graue imposuit seruitute: et pa-

fugat et permittit. **I** Reliquia operum. Quae fecit postquam legem dei transgressus est: cu[m] alienigenae uxores usque ad idolatriam eum pertraxerunt. **M**ulti quidem ut salomon bene incipiunt et male desinunt: dicitur tamen ann obitu nemo supermacrum funera debet.

C Reliquiae.

Mai. de ly. *** I** lomon. a **C** Abagnificatus est. **V**ic p[ro]pter scribitur diffusio fame salomonis oibus terre regibus. **S**olomonus per istarum partem praecepit dicitur. **R**egum. x. **b** **C** Reliq[ua] vo opa. **V**ic ponitur conclusio regni salomonis. **c** **S**cripta sunt in libris et ceteris libris non habetur apud nos nec apud hebreos. **d** **C** Supponit omnes israel: hoc dicitur quod filii eius regnum regnauit tam super tres tribus: per videlicet in sequentibus. **C** ap[er]tum. **X**

Drofector est et. **V**ostros actu[m] est de regno dauid unito et integro. **V**ic p[ro]pter agitur de eodem diuilio et defalcato: et ibi fuerint. x. reges: quod aliqui pauca aut nulla fecerunt: ideo tempore eorum cuius alii describuntur. **E**st in hoc residuum huius libri in. xv. partibus dividitur: quod primo agitur de tempore roboam filii salomonis: in hoc capitulo de tempore abie. ca. xiiij. tertio de tempore asa. ca. xiiiij. quarto de tempore iosephat. ca. xiv. quinto de tempore ioram. ca. xxi. sexto de tempore ochochie. ca. xxiij. septimo de tempore iacob. ca. xxvij. octavo de tempore amasie. ca. xxv. nono de tempore ogle. ca. xxvij. decimo de tempore ionathan. ca. xxvij. undecimo de tempore achaie. ca. xxvij. decimo quarto de tempore losie. ca. xxvij. quintodecimo de tempore filiorum eius. ca. xxvi. circa primum describitur primo regni dauid divisione. secundo divisionis confirmatione. ca. xi. **P**rima in duas: quia primo describitur divisionis occasio. secundo ipsa divisione. **I**stib[us]: **P**opulus autem sententia autem istarum partium patet ex dictis iij. **R**egum. xij. usque ad medium capi.

* Factum autem moraliter. e **C Profectus est autem robos in siche. **D**rofector est autem robos in siche. **E**xpositio mystica posita est. **R**egum. xij. **R**egum. xij. ca.**

Ilulu de onere subleua: ut seruiam' tibi. Qui ait: Post tres dies reuertimi ni ad me. Cūq; abijset pp̄ls in iūt cō silū cū senib; q̄ steterāt corā p̄e ei' salomone dū adhuc viueret dices: Quid datis cōsilij vt respondeā po pulo: Qui dixerūt ei: Si placueris pp̄lo huic et leueris eos verbis cle mētib; seruent tibi om̄i tpe. At ille

Reliquit cōsiliū senū et cū iuuēnib; tractare cepit: q̄ cuz co nutri tuerāt et erāt in comitatu illi'. Bixiq; ad eos: Quid vobis videſ: vel qd rñdere debeo pp̄lo huic: q̄ dixit mihi: Subleua iugū qd i posuit nob p̄f tu': At illi rñderunt vt iuuenes et nutriti cū eo i delitijs atq; di xerunt. Sic loq; pp̄lo q̄ dixit tibi: p̄f tu' aggrauauit iugū nrm: tu subleua: et sic rñdebis ei: **N**im' digit' me' gros sior est lumbis pris mei. P̄f me' iposuit iugū vob graue: et ego mai' pōodus ap ponāt. P̄f me' cecidit vos flagell: ego vero cedā vos scor pionibus. Venit g hieroboā et vniuersus pp̄ls ad roboā die tertio: sicut h̄ce perat eis. Rñditq; rex dura drelicto cō filio seniorū. Locutusq; est iuxta iuuenū voluntate. Pa

ter meus graue vobis imposuit iugū qd ego grauius faciā. Pater meus cecidit vos flagellis: ego vero cedā vos scorpionibus: et non acquieuit populi precibus. Erat enim voluntatis dei: vt compleretur sermo eius quē locutus fuerat per manum abie silonis ad bieroboam filium na bath. Populus autem vniuersus (re ge duriora dicente) sic locutus est ad eum: Non est nobis pars in dauid: neq; hereditas in filio isai. Reuerte

re in tabernacula tua isrl. Tu aut pa sce domū tuam dauid. Et abiit isrl in tabernacula sua. Super filios au tem israel qui habitabāt in ciuitati bus iuda regnauit roboā. Misitq; rex roboam aduram qui pererat tribu tis: et lapidauerūt eū filij isrl et mor tuus est. Porro rex roboā currū fe stinavit ascendere et fugit in hierlm: Recessitq; israel a domo dauid usq; ad diē hāc. Factū est autē cū audis se omnis israel: q̄ reuersus esset hie roboam: miserūt et vocauerunt eum: cōgregato cetur: et constituerūt eū regem super omnē israel. Nec secutus est quispiam domum dauid p̄ter tri bum iuda sciam. **Ca. XI**

Ut Enit autē roboā in hierusalem et cōuocauit vniuer lam domum iuda et benia min in centū octoginta milibus electorū atq; bellantium: vt dicaret contra israel: et conuerteret ad se regnum suum. Factusq; est ser mo domini ad semeiā hōlem dei/ dicens: Loquere ad roboam filiū salomonis regem iuda: et ad vniuersum israel / qui ē i iuda et beniam. H̄ec dicit dñs: Non ascendetis neq; pugnabitis contra fratres vestros. Re uertatur vnuisque in domū suam: quia mea hoc gestum est voluntate. Qui cum audissent sermonē dñi / re uersi sunt: nec perrexerūt p̄tra hieroboā. Habitauit autem roboā in bierusalem: et edificauit ciuitates mura tas i iuda: extruritq; bethleē et ethā: et thecue: bethsur q̄q; et soccho et o dollā: necnō et geth et maresa et ciph: s; et aduraim et lachis et azechah: saraa q̄q; et ahialon: et hebrō q̄ erāt in iuda et beniam ciuitates munitissimas. Cunq; clausisset eas muris: posuit in eis p̄ncipes ciboruq; horrea: hoc est olei tvini. Sed et in singulis vrbis fecit armamentaria scutorū et ha starū: firmauitq; eas summa diligētia et impauit sup iudā et beniam. Sa cerdotes aut et leuite q̄ erāt i vniuer so isrl venerūt ad eū de cūctis sedib; suis: relinquentes suburbana et posses siones suas et trāseuntes ad iudā et hierlm: eo q̄ abieciisset eos hieroboā et posten eius: ne sacerdotio dñi fun gerent. Qui p̄stituit sibi sacerdotes excelsorū et demoniorū vitulorumq; quos fecerat. Sed et de cunctis tr

* a Factū ē at tc. **L**otū itud usq; ad finem hui' ca. nō est de textu: q̄ non est in hebreo nec in ll bris correctis/ sed de. tū. Reg. xii. acceptū est et in scriptorū seu correctorū et ex ignorātia hebraice v̄ atis: sic et in aliis plurib; locis sile factū est.

Unit autē ro. **H**ic p̄fir describit p̄dictē divisionis p̄fir matio p̄ v̄bū p̄p̄he et pte dñi loquētis. et ptz sua ex dicti. iii. Reg. xii. c. scđo describit regni defalcati p̄secutio ibi: **H**abitauit at roboā. Et diuidis i du as p̄tes: q; p̄mo describit p̄secutio hui' regni p̄ficēdo. scđo deficiēdo. ca. xii. **D**ivisio t3 Reg. xii. 9 Prima i duas: q; primo describit p̄fect regni roboā p̄ xp̄iu studiū. scđo p̄ alioz auxiliū ibi: **S**acer dotes aut. tertio p̄ponendo valētiorē filiū ibi: Duxit at roboā tc. Circa p̄t mū ondī p̄fect regni roboā p̄p̄io studio: eo q̄ m̄tas ciuitates murauit: et plura fortalia p̄strurit et regno suo muniēdo ea v̄ etiā libis et bellatorib; ad roborationē regni sui: et patz l̄fa. c **S**acerdo tes aut. **H**ic p̄fir describit p̄fect regni roboā p̄ alioz auxilia: q̄ hieroboā fact rex sup isrl timuit ne pp̄ls rediret ad regnū dauid si iret in hierlm ad sacrifidianus dñs: vt h̄r. iii. Reg. xii. et iō se dūos v̄ tulos aureos: vt ibidē h̄r: et q̄ sacerdotes et leuite q̄ habitabāt in regno suo abominabāt cultū vitulorū: abieciit eos et siveverūt ad regnū roboā: et p̄ p̄fis ip̄z roboraueūt. et h̄ est qd d̄r d **V**enerunt ad eis de cūctis se. su. i. ciuitatibus in q̄b; habitabāt et q̄ erāt eis assignate p̄ in habitatōe: vt h̄r Josue. xxii. e **R**elinquentes sub urbana. q; sic erant eis occesse ciuitates ad habitandum sic etiā suburbana ad aialia nutriedū. Sicut etiā hoīes deuoti de alijs tribub; qui volebant colere dñm: ascēdebāt in hierlm ad imolandū dñs: sicut le gis d̄ tobias Tobie. i. et sic roboraueūt regnū iuda: q̄ parati erāt ip̄z adiuua re. et h̄ est qd d̄r: **S** et de cūctis tribubus isrl tc.

* Duxit **M**oraliter. b **T**ie **M**oraliter nit autē roboā in hie. Expositionē mysticam re quire. iii. Reg. xii. ca. **S** iii

E **S** **Cla.** XII
Q uinque
robora
suis. **c.**
a **A**nno aute. **D**ali recto-
res p negligentiaz
sua p*n*incipes tene-
braz puocant in
eccliaz; q thesauro-
s domus d*n*i*t* et
thesauros regis
aufert: c*u*n*s*ci*e*ntiaz
sc*p*cturaruz et opa
vtut*u* s*b*trabit in
caue*z* et os*d*isidiosis.
b **H**esac rex
egy. **r**c. **B**yssus
cili*u* v*l* gaudi*u* ci-
lic*u*; byssus qdem
s*b*tilitatez signifi-
cat: ciliicum q*d* fit
de pilis capraruz
p*c*ta. **In** bysso **g**
cili*u* s*u*titia dia-
bolice fraudis i*p*
suasi*o*e pet*u*. sesac
hierosolymitanas
opes aufert: cum
diabol*u* q*d* callide
decipit et gaudet
in multitudine pec-
cator*u* ecclasticos
viros sc*i*a sp*u*ali
et opere virtutis
spoliat: et eos q*v*i
debant*u* in eccl*u*
decori spoliatos
sec*u* in baratr*u* p
ditionis mergit.

Llypeos. Salomō scuta aurea fecit et custodibus domus sue tradidit: cum christus spiritualē sciam per duo testamēta dōctoribus ecclie ad plebē tuendā cōmendauit. **D**anc antiqu⁹ hostis pīcuriā retroz abs trahit. Cum enim itē dunt terrenis reb⁹: minusq; curāt de celestibus officiis pristino et scia nudatos: quasi in domo apriā opibus spoliatos relinqt. Tales vero cū se sensu spirituali priuatos aspiciunt: per eloquentiam verboz copiam q runt: quoz sonoritatē velut scutorū eroz firmitatē cōtra hostes pro subiectis opponunt. Sed quanto es auro vilius tanto inferior est eloquentia vere sapientie fructu. Vnde: **A**bi plurima verba: ibi frequenter egestas. **G**enecie

bub'isrl' q̄cūq̄ dederāt cor suū vt q̄rerent dñm
deū isrl' venerūt hierlm ad imolādūz victimas
dño deo patꝫ suoꝫ: t̄ robora uerūt regnū iuda
t̄ p̄firmauerūt roboā filiū salomōis p̄ tres ānos.
Ambulauerūt em̄ i vijs dō t̄ salomōis ānis tm̄
trib⁹. **B**uxit aut̄ roboā vxorē malaath filiā hie a
rimuth filij dō: abiaiil q̄z filiam heliab filij isai q̄
pepit ei filios ieuīs t̄ somoriā t̄ coom. **N**ō hāc q̄z
accepit maachā filiam absalō: q̄ pepit ei abia t̄
ethai: t̄ cīca t̄ salomith. **A**mavit at̄ roboā maa
chā filiā absalō sup oēs vroxores suas t̄ cōcubias.
Nā vxores decē t̄ octo duxerat: cōcubinas at̄
sexagita t̄ genuit vigiti octo filios t̄ sexagita fi
lias. Cōstituit vō i capita abiam filiū maacha
ducē sup oēs fratres suos: Ipm̄ em̄ regē facere
cogitabat: qr̄ sapiētior fuit t̄ potētior sup oēs fi
lios ei⁹: t̄ i cūct̄ finib⁹ iuda t̄ beniamin: t̄ i vni
uersis ciuitib⁹ muratis. P̄ebuitq̄ eis escas
plurimas: t̄ multas petiuit vxores. **C**a. XII
Oneq̄ roboratū fuisset regnū robo
am t̄ p̄fortatū: derelict legē dñi: et
ois isrl' cū eo. Anno at̄ q̄nto regni
roboam ascendit sesac rex egypti i
hierusalē (qr̄ peccauerūt dño) cū mille ducētis
currib⁹: t̄ sexaginta milibus equitū: nec erat nu
merus vulgi qđ venerat cū eo ex egypto: lybi
es. s. t̄ troglodyte t̄ ethiopēs. C̄epitq̄ ciuitates
munitissimas in iuda: t̄ venit vsc̄ hierusalem.
Semeias aut̄ pp̄ha igr̄essus ē ad roboā t̄ p̄nci
pes: iuda q̄ p̄gregati fuerāt i hierlm fugiētes se
sac. Bixitq̄ ad eos: Hec dicit dominus: Vos s
reliquistis me t̄ ego reliqui vos in manu se
sac. Cōsternatīq̄ p̄ncipes isrl' t̄ rex dixerūt: Ju
stus ē dñs. Cūq̄ vidisset dñs q̄ humiliati eēnt
fact⁹ ē fmo dñi ad semelā dicēs: Quia humili
ati sūt non disperdā eos: daboq̄ eis pauxilluz
auxiliū t̄ nō stillabit furor me⁹ sup hierlm p̄ ma
num sesac. Uerūt̄ seruiēt ei: vt sciāt distantiaz
seruitutis meę t̄ seruitutis regni terraꝫ. Reces p
sit itaq̄ sesac rex egypti ab hierlm sublati the
sauris domus dñi: t̄ dom⁹ regis. **O**mniaq̄ se
cum tulit: t̄ clypeos aureos quos fecerat salo
mon: pro quibus fecit rex eeneos: t̄ tradidit il
los p̄ncipibus scutarior̄: qui custodiebāt vesti
bulū palatiū. Cūq̄ introiret rex domū dñi: ve
niebant scutarij t̄ tollebat eos. Iterūq̄ refere
bant ad armamētariuz suum. Uerūt̄ qr̄ humi
liati sunt: auersa ē ab eis ira dñi: nec deleti sūt
penitus. Siq̄dez t̄ i iuda iuenta sūt opa bona.
Cōfortat̄ ē ḡ rex roboam i hierlm atq̄ reguit.
Quadragita aut̄ t̄ vni⁹ āni erat cū regnare ce
pisset: t̄ decez t̄ septem ānis regnauit in hierlm
(v̄rbe quā elegit dñs) vt p̄firmaret nomē suum
ibi t̄ cūct̄ tribub⁹ isrl'. Nomiēq̄ m̄ris ei⁹ naama
ammanitis. Fecitq̄ malum: t̄ non preparauit
cor suum vt quereret dominuz. Opera vero ro
boam prima et nouissima scripta sunt in libris

* a **D**uxit autem. **D**ic p̄n̄ describit p̄fectus regni robōā: p̄ b̄ q̄ ordinavit si bi succedere valētiorē filiū. s. abiam h̄uis haberet plures vxores et d̄ his multos filios seniores ipso. Et p̄t̄ l̄a ex dictis.

Quinq̄ ro. fuis. **D**ic **L**a. XII. **D**iu boam in deficiēdo. et p̄mo describit regi et p̄pli transgressio. scđo cōtritio. ibi: Semeias autem. Circa primū dicitur: b **L**ūq̄ robo. fuisse re. ro. mō dīcto ca. p̄cē. c **P**ereliquit le. dīs. ad idō latrīa declinando p̄m modū m̄ris sue que fuit naama āmonitis: ut dicitur. J. eodē ca. d **E**t oīs isrl̄cuīz eo. i. maior: p̄s p̄pli q̄ erat p̄nus ad idolatriā. aliqui tñ in hoc nō fuerūt eum secuti: ut patebit. J. eodem ca. Nō sequēter ponit transgressionis punitio cū d̄: e **A**scendit sesac rex egypti in hie. de ordinatiōe dñi ad p̄mē dū p̄t̄m regis et p̄pli: q̄ maluz pene est a deo in cōfūm iuste infert. ppter quod dicitur Amos. iii. b. Nō est maluz in ciuitate qd̄ dñs nō fecerit. f **S**emeias autem ponit regi et p̄pli cōtritio: veratione eis dante intellectū: ppter qd̄ receperunt prophete d̄bū. vñ d̄: Semeias autem prophetā igres. est ad ro. et p̄ncipes illa. q̄ nō potētes resistere ipsi felac in capo: fugerāt in hierlm tanq̄ ad ciuitatē regiā fortissimā et nunitissimā. g **C**los reliquistis me. ad idola declinando. h **E**t ego reliqui vos. auxiliū meū subtrahādo. i **G**ustus ē dñs. cōfūtes p̄t̄m suū humiliter et veraciter exaudiēdo. k **L**ūq̄ vidisset dñs q̄ humiliati eent. p̄ delicti sui p̄fessionē et punitiā. ex hoc subditur pene diminutio cū d̄: l **Q**uia humiliati sūt nō disperdā eos. totaliter delēdo. m **D**aboq̄ eis pauxillū auxiliū. q̄ nō p̄mit tam sesac ciuitatē et p̄pli destrueret: tamē p̄mittā eos ipsi sesac seruire sub tributo. cuius causa subdit: n **U**lt̄ sciat. p̄ experientiā. o **M**istatia seruitur mee et seruitutē re. ter. q̄ seruit̄ dei suavis est et cōsolabilis. seruit̄ autē humana dura et quasi imponibilis est: **I**nde legitur de multis q̄ maḡ elegerūt mori q̄ subiici fuituti. sicut resert Josephus libro de bello iudaico: q̄ eleagar iudeus cū multis alijs in quodam castro a romanis obsecrūt: q̄ videntes q̄ erāt capiendi interficerūt se mutuo ne subiicerent romanoꝝ seruituti. p **R**ecessit itaq̄ sesac rex egypti ab hierlm. nō ab obsidione tm̄ q̄ ingressus fuit hierlm ut p̄t̄ ex sequētibus cū d̄: q **H**ublatis z̄. dicit enīz Josephus q̄ roboā timore duc̄ fec̄ sibi portas apiri tñ sub certū paci: q̄ tñ sesac non tenuit s̄z maḡ tēplū et domū regiā spolia uit. r **P**ro qb̄ z̄. er q̄ p̄t̄ delectio regni ab aures magnificentia in eream. s **S**iqdē t̄ i. iu. z̄. q̄ aliq̄ ad idolatriam nō declinauerāt q̄z ituitu de⁹ pepit etiā alijs. nō tñ a toto s̄z a tāto. t **L**on fortat̄ ē ḡ z̄. erat em̄ parui cordis: vt h̄r ca. se. et io accepit p̄fortationē i modico videlz q̄ remansisset sibi ciuitas et vita et nomē regiū. v **M**omē at̄ z̄. erat em̄ gētilis et idolatra. et sic docuit filiū suum. vñ subdit: **F**ecitq̄ malū z̄. x **I**n libris semeie z̄. ist̄ libri non habent̄ quia nō fuerunt reparati ad esdra.

Sameie pro. Qui superi^r roboā et filios iuda de p̄tis
arguebat. b **A**do. qui et abdo: hic est q̄ ad arguendū hie-
roboā p̄ altari q̄ fecerat a dñō missus est in samariā q̄ in via
interfectus est: qz p̄ceptū dñi a pseudo p̄pheta seduct^r ibidē
Anno decimo octa. t̄c. **L**a. XIII (māducauit.
c **S**omeron. Cūitas est quā cepit Iesus rege il-
lius interfecto: quā dicūt vocari nūc sebastē oppidū
autē in regum q̄ amri rex israel emerit montē someron a qdā
somer: et edificauerit in vertice illī ciuitatē quā ex noīe dñi. s.
somer someron appellauit.

Ni. dely. **B**ethel

* a **P**ugnaueruntq̄ ad-
uersum le roboā t̄c. Iz enī p̄l-
lum bellū generale inter eos fue-
rit p̄hibitum a deo: vt dictū est in
principio. p̄. ca. t̄n bella particula-
ria fuerunt in extremitatibus vtri-
usq̄ regni: sicut solet fieri in extre-
mitatib^r regno: ab inuicē discor-
dantū **L**api. XIII

Anno decimo octa.
Dic p̄nr agit de tempe-
abia. et primo describit eius gene-
alogia. Scđo pugna/ibz. Cūq̄
inisset abia certamē. Tertio victo-
ria/ibi: Respiciētq̄ iudas. Quar-
to culpa occulta/ibi: Quē peccit
dñō. Circa primum d̄r. c **H**o-
menos m̄ris ei^r mi. s. p. c. vo-
tar maacha. et dicendū q̄ est idem
nōmē variatū t̄n: qd̄ frequēter fit
in nobis hebreis et latinis: vt fre-
quēter dicit ē. d **F**ilia vriel.
s. p. d̄r. **F**ilia abissalon. sic est i he-
breo et nō abissalon: vt habet aliq̄ li-
bi et male: et ex vylterius erāt ali-
credētes q̄ fuerit abissalon fili^r da-
uid: d̄r. enī hic filia vriel de gabaa:
abissalon autē filiae dauid fuit de-
hierusalē. Ad illud dō qd̄ inductū
est de discordia nōis patris istius
q̄ vocat hic vriel: et supra abissalon;
dicunt aliq̄ q̄ vriel fuit p̄ eius: vt
vile abissalon dō auus ei^r: et sic
vocat eius filia: qz filii filiorū dicitū
tur filii parentū. vñ **R**uth. iii. d.
Natus ē fili^r noemī. i. nepos. Ali-
ter p̄t dici q̄ p̄ maacha fuit bino-
minus sicut et multi alij: et hic expi-
mitur vñ nomē et alius. s. p. ca.
2. ii. Reg. xv. e **C**ūq̄ inis-
set abia certamen. Dic descri-
bis ip̄ius abie cū hieroboā pugna-
vbi primo describit bellatoz hinc
et inde numerus: et patet l̄ra: scđo
pugne locū. cū d̄r. Dup montem
someron. tertio p̄suasio abie ad in-
ducendū aduersarios vt sine bel-
lo recederēt: vt patebit infra: vbi
primo allegat ordinationē dñi dā-
tū. ideo subdit: f **I**n pactū
salis. in om̄i enī sacrificio dñi po-
nebat sal. et ideo apud iudeos pa-
tē firmū et stabile dicebat pactuz
salis. Scđo allegat ip̄i^r hieroboā
v̄surpationē iniustam regni. d. Et
surrexit hieroboā t̄c. g **C**on-
gregatiq̄ sunt t̄c. nibil haben-
tes de p̄dere veritatis. h **E**t
filii belial. i. absq̄ ingo diuine le-
gis et recte rōnis. i **E**t p̄ualu-
erunt h̄roboā. cui cā subdit:
Porro roboam erat rudis. i. stoli-
dus. vñ in hebreo hic habet: Pu-
er nō erat: q̄ in p̄ncipio regni sui
iam erat

iā erat q̄draginta et vnius anni: vt habeat. iij. Regū. viii. ca
sed dicit puer sensu. k **E**t corde paui. in hebreo habet:
Et coede tenero. i. impotē ad aliqd sustinendū. l **M**unc
ḡ vos dicitis w̄. qz ip̄e erat rex p̄ncipalis et filii dauid ei^r vi-
carii: ex hoc p̄t q̄ iste hieroboā volebat etiā occupare regnum
iuda. Tertio allegat abia ip̄ius hieroboā et ei^r p̄pli idolatriā/
cū d̄r. m **H**abetisq̄ grande p̄o. mul. in q̄ cōfiditis: sed
pro nihilo: qz sunt subditi idolatrie p̄tō: Iz enī in vitulis aure,
is p̄mo adorauerint deū sūm opiniōne aliquoq̄ q̄ p̄babilis est.
vt dictū est. iij. Reg. xij. t̄n extunc fuit ibi quidā idolatrie mo-
dus: qz adorabāt eum in imagine p̄
bibita. vt habetur **E**rod. xx. Itē pro-
cedente tpe adorauerunt ibi demo-
nes dātes r̄nsa. vñ. s. p. c. d̄r de hie-
roboā. Qui cōstituit sibi sacerdotes
excelsorū et demoniorū. vñ subditur:
Atq̄ vitulos aure. t̄c. n **E**t
eiecistis sacerdotes dñi. vñ ha-
bet. s. n. o **Q**uicūq̄ vene. et
initia. ma. sua. hoc est: quicūq̄ vo-
luerit preciū dare erit sacerdos et po-
terit offerre. Quarto allegat abia i
p̄plo suo ip̄ius dei debitā fidē et cul-
tura/dicēs: p **M**oster autē dñs
deus est. q̄ est verus deus solus.
q **S**acerdotesq̄ mi. dñō de
filii aaron. quos elegit dñs in sa-
cerdotes sibi. vt habet **E**rod. xviij.
r **E**t leuite sunt in ordie suo.
sc̄ catoz ianitoz et alioz officioz p̄
ut ordinavit d̄d. vt h̄r. s. i. libro. xvi.
s **H**olocausta quoq̄ offert
do. p̄ sūn. dies ma. et veſpē. s. iu-
ge sacrificiū qd̄ offerebat omni dīc
mane et vespere. t **E**t thymia-
ma iuxta le. p̄ce. coſe. s. ex q̄tuo
rebus aromaticis. vt habet **E**rod.
xx. c. v **E**t p̄ponunt pa. s.
p̄j. quolibet modato renouando.
r **E**stq̄ apud nos cāde. au. **D**
iz enī essent in templo vndecim can-
delabra aurea: vt dictū est. s. iij. ca.
t̄n sesac rex egypti spoliauerat tēplā
vt dictū est. s. xij. ca. et forte abstule-
rat decē q̄ fecerat salomō dimittens
illud solū qd̄ fecerat moyses: vel po-
nit hic singulare pro plurali.
y **C**andelabru. i. cādelabra. sic
Erod. viij. f. Venit musca grauissi-
ma. i. multitudi t̄c. vnde subdit:
z **E**t lucerna ei^r. i. lucerne: qz
in q̄libet cādelabro erāt septē lucer-
ne: vt dictū est. s. c. iij. a **E**t ac-
cendant sp̄ ad ves. plures enī lu-
cernē ardebat de nocte q̄ de die. et
iō aliq̄ extinguebāt mane et reaccē
debanū vespere. b **E**rgo in ex-
ercitu nostro dux deus est. qui
sp̄ assistit suis veris cultoribus.

* **F**iliū israel
Horaliter. b **A**nno decimo
octa. t̄c. per abia q̄ iterptat p̄ me
dñs: significari p̄t q̄libet fidel sp̄ta
nō fideliē dices dō. **D**r nr t̄c. Per
hieroboā autē q̄ diuīlio p̄pli iterptat
significat diabolus q̄ diuīlionē inc
hoies ponere machinā. **E**re. ome.
xxix. Solerter intēdū ē q̄ atiquis
hostiū mētē nrāz ad rerū t̄paliū di
lectionē trahit: infirmiorē p̄ nos. p̄t
mū excitat q̄ ea ip̄a q̄ diligim^r aufer-
re moliaſ: nec curat antiquis hosti
hoc faciēs vt terrena tollat: Iz vt cha-
ritatem in nob̄ feriat. Agit p̄ abia in
virtute dei cōfidentē p̄tra hieroboā
pugnantē: significatur quilibet bo-
nus xpianus in xp̄i virtute fiduciali-
ter contra dīabolū pugnaturus.
* **H**ieroboā re

E a Bethel. Civitas in proximo lapide ab heilia ad dexteram euntib[us] neopolim que prius luga: id est amigdalum vocabat et cecidit in sorte beniamin iuxta bethan et hai: quia expugnauit iesus rege illius imperfecto.

b. Ephron. Civitas est in tribu iuda. vñ et villa per grandis ephrea protra septentrione in vi gesimo ab heilia miliario hactenus vocat. **c.** In diebus abia. Non hieroboam in cuius vi cesimo anno secundum librum regum imperavit asa filius abia super iudam et hierosolimam: sed abia qui accepta bethel idola resuauit israeli in scandalum ut hebrei asserunt.

d. Aromatibus

Nico.de lyra

a. a filii israel nolite pugnare contra dominum: quod pugnando contra nos quod sumus eius serui pugnabitis protra ipsius: et sic prout quod dictum est in principio huius persuasoris: videlicet quod abia intendebat monere filios israel ad hunc et recederet absque mutuo plicatu: sed sua persuasio non habuit effectum. vñ ibidem:

b. Hec illo loquente hierophante molie insidias. stans enim ex opposito fingebat se velle pugnare a parte anteriori tamen: sed maliciose querebat eum cum binaudere a parte posteriori. **c.** Res piciens iudas. Hic prout ponit ipsius abie victoria: quod eum viseret se et exercitu suu predicto modo inclusuz. **d.** Clamauit ad dominum. fidem de ei auxilio. id sequitur: **e.** Perterritus de hierophante. modus autem pterredi non exprimitur in textu nec in glossa quam viderimus: sed potuit esse per aliquid exteriori. s. p. fragorez tonitruis et lapides gradinum vel hominis. sic dominus de philistis. **f.** Reg. vii. vel immitendo terroris intermissionem per quem desiceret cor: et per prius membra exteriora ad se defendendam: quod motus vitalis spirituum procedit a corde ad membra exteriora. **g.** Sequitur: **h.** Et cepit ci. ei be. et fil. ei. i. villas sibi adiunctas.

s. Quae pessimum dominus. Hic ultimo describit ipsius abie culpa occulta propter quam a domino iterfectus est. et ista ut dicunt aliqui fuit quod capiendo civitatem bethel idolalia ibi inventa reseruauit in detrimentum sui et coluit nec mirum quod de ipso dominus. **i.** Reg. xv. a. Amulauitque in omnibus partibus prisus sui. s. robos quod tamen fuit idolatra: ut dictum est ea. p. c. Aliquod exponunt de hieroboam sed non est verisimile: quia non agitur hic de eius fine sed de fine abie.

* b. Hieroboam retro mole. inst. p. quod significat malitia demois quod renegat fraudulenter nocere hominibus virtutibus. **j.** Pet. v. b. Aduersari vester diabolus tandem leo rugiens circuit quod renegat deuoret: cui resistere fortis in fide. **k.** Et ecce illis clavis. per ter. de hierophante. p. quod significat quod vociferantur

clangunt tubis et resonant contra vos. **l.** Iij israel nolite pugnare contra dominum deum patrum vestrorum: quia in vobis expediat. **m.** Hec illo loquente hieroboam retro molebat insidias. Cucus ex aduerso hostium stare: ignorantem iudam suo ambiebat exercitu. Respiciebas iudas vidi istare bellum ex aduerso et post tergum et clamauit ad dominum: ac sacerdotes tubis canere ceperunt. **n.** Eros yuri iuda vociferati sunt. Et ecce illis clamantibus pterrum et deus hieroboam et oem israel quod stabat ex aduerso abia et iuda: fugeruntque filii israel iudam: et tradidit eos deus in manus eorum. Percussit ergo eos abia et plus eius plaga magna: et coruerunt vulnerati ex israel quodque gita milia virorum fortium. Humiliatusque sunt filii israel in tempore illo: et vehementissime portati sunt filii iuda eo quod sperassent in domino deo patrum suorum. **o.** Persecutus est autem abia fugientem hieroboam: et ceperunt civitates eius bethel et filias eius et

p. hiesana cum filiabus suis: ephron quod et filii as eius. Nec valuit ultra resistere hierophanta in diebus abia: quem percussit dominus et sacerdos mortuus est. **q.** Igil abia confortato iperius suo: accepit uxores quatuordecim: pcreauitque vigintidos filios et sedecim filias. Reliquum autem monum abia viarumque et operum eius scripta sunt diligenter in libro addo prophetem. **r.** Ca. XIII

Dormiuit autem abia cum patribus suis: et sepelierunt eum in civitate dauid. Regnauitque asa filius eius per eum. In cuius die hic eos significat quod bini incipiunt et male finiunt. **s.** Hic autem terra annis decem. fecit ergo asa quod bonum et placitum erat in prospectu dei et tabiensi idolatriam.

t. sive et subuertit altaria peregrini cultus et excelsa: et confregit statuas lucosque successit: ac hinccepit iudei quod reret dominus deus et patrus suorum: et faceret leges et universa in maledicta. **u.** Et abstulit eum cunctis urbibus iuda: aras et phana: et regnauit in pace. Edificauitque urbes munitas in iuda: et quodque erat: et nulla tempore eius bella surrexerant pacem domino largiente. **v.** Bixit autem iudei. **w.** Edificemus civitates istas et vallem muris: et roboremus turribus et portis et seris: donec a bellis quieta sunt oia: eo quod quodquereremus dominum deum patrum nostrorum: et dederit nobis pacem per gyrum. Edificauerunt igitur et nullum in extremitate impedimentum fuit. **x.** Habuit autem asa in exercitu suo portantiur scuta et bastas de iuda trecenta milia: de ben

et vocifererantibus predicatoribus voce predicationis: et deuotis glosis voce sancte orationis terreni diabolus: et cum exercitu suo fugas. **y.** Et cepit civitates et quod significat recuperatio bonorum et malicie diaboli mortificatorum: non recuperata gratia reuiniscunt opera meritoria quod per deceptionem diaboli fuerant mortificata. **z.** **A**git abia confortato ipse suo et per hoc em filiorum generatione significatur bonus operum multiplicatio quod procedunt ex gratia et libero arbitrio quasi per quoddam spualem generationem.

Dormiuit autem **Ca. XIII** abia. **h** hic post agit de tempore ipsius asa: cuius primo describitur conuersatio bona. secundo solatio prophetica. tertio quaricatio mala. **i.** Circa primam describit primo ipsius asa vita virtuosa Secundo eius Victoria miraculosa ibi. Egredius est autem. Circa secundam dominum: in cuius die genuit terra decem annis: quod in principio regni vixit sancte: id est dominus dedit ei pacem decem annis ut posset regnum suum munire quod et fecit: ut persequitur sequentibus. **k.** Et subuertit alia peregrini cultus. id est idoloz quod dicuntur deus alieni. **l.** Et excelsa. **m.** Primum videtur sequenti causa. vbi dominus: Excelsa autem derelicta sunt. et iiii. Regulus. xv. dominus de ipso. Excelsa autem non abstulit. Dicendum quod aliqui erant excelsa ubi colebant idola et illa abstulit: ut hic dominus. **n.** Alia autem erant excelsa in quibus offerebant deo sacrificia quod fuit licet in eisdem arca non habuit stabilem mansionem: put dictum fuit deus. **o.** **p.** Regulus. vii. sed post edificationem templi non fuit licet nisi ex dispensatione divina specialiter: tamen hunc gemitus asa de sacrificiis votiis et multi alii reges ad eum tandem maius malum fecerunt ne talia offererentur idolis et demonibus: sicut gemituntur metrices in civitatibus ne oia turbentibus libidinibus. **q.** Et faceret legem. **r.** ad precepta decalogi: que prophetice dicuntur leges. **s.** Et universa maledicta: que sunt quedam exclusiones ex preceptis decalogi elicite: vel quedam supposita ad decalogi precepta: sic est preceptum dilectionis dei et primi: put dictum fuit deus. **t.** **U**etera patet ex dicto usque ibi: o **Ch**abuit autem asa in exercitu suo portantes scuta et ha. i. habentium sciam pugnandi in scutis et bastis.

Moraliter. **u.** **D**ormiuit autem abia cum patribus suis tempore. **v.** Sequitur: **w.** Regnauitque asa filius eius tempore. **x.** Per asa quod interpretatur factura vel sustollens. i. sursum tollens: significatur bonus rex vel propheta qui se recognoscit eis facturam dei. propter quod in principio regni sui sursum tollens vel erigit animum suum ad gloriam honoris dei et bonum populi sui sibi commissum: id subdatur: **y.** **z.** Ecce asa quod bonum et placitum erat in colapse dei sui. i. in destructione cultus diaboli et in promotione cultus divinitatis: ideo subdatur: **aa.** Et subuertit altaria peregrini cultus. et subdit: **bb.** Et precepit iudei ut quereret dominum deum. nam talis rex per se et per alios inducit populum suum quantum potest ad servandum deum in bonis moribus et fide viviendo. nec tam omittit ea que sunt agenda summa via humanae ad regnum sui desensionem ne tentare dominum videatur: ideo sequitur: **cc.** Edificauit quoque urbes munitas tempore. **dd.** Gressus est autem contra eos. i. contra asa et homines suos. **ee.** Zara ethiops

A* tis et hastis. a **E**gressus est. **D**icitur describit ipsi alia victoria miraculosa: et per ita usq; ibi: b **P**orro asa per ob. ei. ne intrando regnum suum deuastaret terram suam. c **E**t iuo cauit dominum. deuote et confidenter. d **D**omine non est tecum: quod est virtutis infinitus: cui ois alia virtus comparata nulla est. e **I**n te enim tecum non in viribus nris. f **N**on pugnabit. i.e. nos qui venimus ad pugnam in nomine tuo. g **E**xterruit itaq; p effectu exteriori vel interiori: sic dictum fuit causa. pce. de hieroboam et eius exercitu: quod non exprimit hic quicunque illud fuerit sicut nec ibi: h **Q**uia domino tecum exercitu illius pliante. angelicis potestib; quod dicunt dominini exercitum: vel exercitus domini potest hic intelligi exercitum asa: quod pugnabat in nomine domini. **V**etera patet in lsa.

A* t **Z**ara ethiops. i. rex ethiopum quod significat rex demonum: nam demones frequenter apparuisse leguntur in specie ethiopum. **C**ontra vero bonos reges et eorum populum diabolus excitat bellum spirituale et leprosos et satellites suos et aliquando bellum corporeum et malos homines ad modum ethiopum denigratos. et quam in utroque bello bonus rex indiget auxilio divino. ideo subdit: c **E**t in uocauit dominum deum. quod per orationes deuinas in utroque bello victoria frequentius obtinebat. Ideo subdit: **E**cce ruitus dominus ethiopes tecum. **L**a. XV

A **Z**arias autem filius obed. sic debet scribi: quod sic est in hebreo. **M**ic psequenter circa asa ponit consolatio prophetica. Circa quam primo describitur prophetice denunciatio. Secundum ipsum asa et populi consolatio ibi: Quid cum audisset asa. Circa primum dicitur: k **E**gressus est in occursum asa. ad denuncianendum sibi bona quod libenter cito nunciantur. vñ subdit: l **D**omini vobiscum. supplex est et fuit in isto prelio. m **Q**uia fui misericordia cum eo. per veram fidem et cultum debitum. n **T**ransiibunt autem dies multi tecum. Dicunt expositores nostri quod ista prophetia intelligit communiter de futuro sicut sonat nostra translatio: et futuri impleta tempore captiuitatis babylonicae: quod iudei extra iherusalē non poterant offerre deo sacrificia: et ideo tempore captiuitatis babylonicae fuerunt sine deo vero. hoc modo colendo eum per sacrificia: multi etiam de ipsis relicto iudaismo queruntur ad cultum idolorum. o **E**t absq; sacerdote. quod officium sacerdotum in oblatione sacrificiorum tunc cessauit. p **E**t absq; lege. quod nabucardanus legis cōbuscit: quos postea per magnum tempus Esdras reparauit. q **C**unq; reuersi fuerunt in angustia sua. i. existentes in captiuitate babylonica. r **A**d dominum deum israel. per veram penitentiam: vexatione dante ipsis intellectum. s **R**eperiēt eum. quod fuit impletum tempore cyri: quod dedit licentiam iudeis redeundi in iherusalē: et reedificandi templum domini: ut h̄c. i. Esdras. i. t **I**n tempore illo non erit pax tecum: quod iudei reuersi de captiuitate babylonica: per longum tempus fuerunt in magna afflictione positi: quod samaritani et alii eorum vicini frequenter molestabant eos et iua debat: ut h̄c libro Neemias in plurimis locis. v **P**ugnabit enim tecum: quod tempore illis surreverunt multa bella in partibus illis: vt patet

i **A**iamin vero scutario et sagittarii ducenta octoginta milia. **D**icitur isti viri robustissimi. Egressus est autem eos cara ethiops cum exercitu suo decies centena milia et curribus trecentis: et venit usque mare sa. **P**orro asa prexit obuias ei et instruxit acies ad bellum in valle sephata quem est iuxta mares: et invocauit dominum deum: et ait: Domine non es apud te villa distanta utrum in paucis auxiliaris an in pluribus: adiuua nos dominus deus noster. **I**n te enim et in tuo nomine habetes fiduciam venimus contra hanc multitudinem. **D**omine deus noster tu es: non pugnabit contra te homo. s **E**xterruit itaq; dominus ethiopes coram asa et iuda. Fugeantq; ethiopes: et persecutus est eos asa: et populus qui cum eo erat usque gerara. **E**t ruerunt ethiopes usque ad intermitte: quod dominus cedente contriti sunt et exercitu illius pliante. Tulerunt ergo spolia multa: percutserunt omnes ciuitates per circuitum gerare. Brachis quippe cunctos terror invaserat. **E**t dirupuerunt urbes et milita haec asportauerunt. **H**ec et caulas omium destruentes: tulerunt pecora infinitam multitudinem et camelorum: reuersi sunt in iherusalē. **C**a. XV **A** **Z**arias autem filius obed factus est in cursu asa: et dixit ei. Audite me asa: et omnes iuda et beniamin: **D**omini vobiscum: quod fuisti cum eo. Si quis erit eum inueniet. Si autem dereliquerit eum derelinquet vos. **T**rasibunt autem dies milti in israel absq; dominum vos et absq; sacerdote: absq; doctorem quod et absq; lege. Cumque reuersi fuerint in angustia sua: et clamauerint ad dominum deum israel: et quesierint eum reperiēt. In tempore illo non erit pars regredienti et ingrediēti: sed terrores vindicis in cunctis habitatoribus terrarum. Pugnabit enim gens contra gentem: et ciuitas contra ciuitatem: quia dominus conturbabit eos in omni angustia. **G**loria ergo confortamini et non dissoluantur manus vestre: Erit enim merces operi vestro. Quod cu[m] audisset asa vera bona scilicet et prophetiam acharie filii

vt patet intuitu historias illi tempore. dicitur etiam quod profectus ipsa est illa prophetia per captiuitatem iudeorum facta per Titum et He spesianum. iudei vero tota ista lira exponunt de tempore quod fuit anno asa: ut melius intelligatur ista expositio. Primo ponam liram: putat etiam et hinc hebraicam veritatem: lira enim hebraica non habet: Transibunt: sed sic inclavit. Et dies multi in israel ad non deum verum et ad non sacerdotem: et ad non legem: et reuersus est in angustia et ad dominum deum israel: et regnus eius et inuenit eis et in tempore illius non Pax egredienti et venienti: quod presumptiones multe super omnes habitantes terram in die minuta sunt gens in gente: et ciuitas in ciuitate. quod de tempore suscepit eos in omni angustia: vos autem confortamini tecum. sic igit exponit ab hebreis lira predicta. Et dies multi in israel supplex iam fuerunt. Ad non deum verum: quod in ipsis non recurrerunt filii israel ad dominum regnum. Et fuit in anno roboam: in quo declinavit ad idolatriam et omnes israel eum eo ut dictum est. s. xiiij. ca. z. iiiij. Regum. xv. Et ad non sacerdotem: i. absq; sacerdote docete: quod ex quo declinaverunt ad idolatriam parum curauit de sacerdotibus et lege. Et reuersus est in angustia sua ad dominum deum israel: quod tempore eius asa qui successit ab omniis israel reuersus fuit ad cultum veri dei: ut per ca. pce. et marie quod fuerunt in angustia positi prophetae adiutorii regis ethiopum. Et inuenit est ab eis: quod dedidit eis victoriam miraculosam: ut patet ex dictis ca. pce. Et in tempore illius. s. roboam et abie. Non Pax egredienti et venienti: supplex fuit: quod quinto anno roboam lesac regnum egypci intravit hierusalem: et spoliauit templum et dominum regiam: et facti sunt ei iudei servi: ut h̄c. s. ca. xij. Tempore vero abia filii eius hic roboam molestauit regnum eius: h̄c finaliter fuit debellatum. Et diminute sunt gentes in gente: et ciuitas in ciuitate: quod tunc iudei habuerunt insultum ab exterioribus: et intra se divisiones ex quo diminuit fuit populus. Et id sequitur: x **G**loria ergo filii tu asa et populus tuus quod qui uisit domini et inueniuit. **A**bstoderet y **C**onfortamini. in domino: quod salvabit vos. z **E**t non dissoluantur manus vestre. a bono opere quod cepistis. Culpa causa subdit: a **E**rit enim merces operi vestro. sic igit per ista expositio satisfactionis cordat lira procedenti et subsequenti. in ista tamen expositione aliquis addidi ad maiorem intellectum: quod glosa hebraica breviter loquuntur et magis obscure: tenuit tamen suam earum. b **O**rdinum cum audisset asa. hic propter describitur ipsum asa et populi consolatio: ex quo consolatio abstulit asa idola non soli de terra iuda et beniamin: sicut etiam dominus tempore eius ceperat in regno decem tristibus.

Amorality. i **A** **Z**arias autem filius obed tecum. Per achariam quod adiutor dei interpretatur predicatorum deuotus significat. vñ **P**aulus apostolus de se et aliis deuotis predicatoribus dicit. i. Cor. iii. c. Dei adiutores sumus. Talis igit predicatorum ex instinctu spiritus sancti dicit bono regi vel principi et populo suo victori. l **D**omini vobiscum: quod fuisti cum eo. ostensio est quod habitatoria de hostibus corporibus vel spūaliibus processit ex adiutorio diuino: et transgressoribus legis predicit prætorium de futuro dices: t **S**i autem dereliqueritis eum derelin. vos in manibus hostium vos tradendo. **O**rdinum cum audisset asa tecum. Sequitur: **C**onfortatus est

Abs egrediendi et ingerendi

Nico. de lyra II Paralipomenon Ca. XVI Ni. de lyra

E* a Et dedicauit altare domini. qz altare factum a salomone de novo solenizauit: offerens ibi sacrificia valde magna: qualia non fuerat ibi oblata a tpe salomonis. b Et erat anno por. do. s. in atrio sacerdotum: ibi enim erat altare holocaustorum unde subdit: c Immolauerunt domino in die il. valde solenniter: ut dicitur e. d De manibus. i. mab capt. e Boues septingetos et. qz adduxerant pecorum infinita multitudinem habita victoria: ut habeat ca. pce. in fine. f Et ita ex more. s. atrium templi. g Ad coro. sed. in die deum et populum suum: ibi enim siebant talia federa vel renouabant. h Iurauerunt domino. qz fuisse ei fideliter. i Voce magna in iubilo et. ad maiorem solenitatem iuramenti. k Lū execratoe. supponentes se maledictio et pene mortis. si veniret in iuramentum. l H̄z et matrem. istud exposuit e. iii. Reg. xv. h excepto. m Ex angusto deposituit impio. qz maachah fecerat specum: ut h̄r. iii. Reg. xv. in qua colebat priapus in cultu ipsa preerat: et iō dī h̄mōi īperii angustus. i. strictus. n Excelsa autē deſut in isrl. s. illa in quib⁹ offerebat domino: sicut dicitur fuit in principio causa. o Attamē cor asa erat perfectum cū. die. ei⁹. s. vsc⁹ ad tps puericationis sue: qz habet causa. p Bellū vero non fuit vsc⁹ ad tricesimum an. re. asa. in hebreo habetur vsc⁹ ad. xxxv. annū regni asa. et huic recordat qd habetur in principio causa. Anno autem. xxxvi. regni eius ascendit baasa: ad iuadendum regnum asa.

Moraliter

* t Lōfortat est et abstulerunt idola de oī ter. nā bon⁹ pncips ad vba pdcatoris debet in bono pñfirmari et de malorum exterminatio ampli⁹ sollicitari. l Sed et maachah ma. asa regi depo. d angu. ipse. amouit em ea ne esset princeps in sacris priapi ut dī. iii. Reg. xv. p h̄ aut ostendit qz bonus pncips in his qz sūt in honore dei parcere non debet cuiuscumqz psonae qz tūcumqz sibi pñque. l. XVI

A anno autē tricesimo sexto. Hic pñr describit puericatio asa circa finē vite sue: cū tñ bona vita pñcessisset ex qz pñ null⁹ debet de precedētib⁹ meritis nimis pñsidere: s̄z semp timere ne cadat: sicut dictum fuit. iii. Reg. xi. de salomone. Puericatio autē isti asa fuit: qz diffensus de diuino auxilio qd expertus fuerat in maiori periculo: recurrit ad auxiliū infideliū. Et pñm describitur ipsius puericatio. Scđo puericantis obstinatio ibi: In tpe illo. sua pñme part pñz ex dicit. iii. Reg. xv. h excepto qd dicitur hic. q Anno autē tricesimo sexto regni eius. sc̄ asa. r Ascēdit baasa. ad debellandū regnum asa: confidens de auxilio regis syrie: quia. iii. Reg. xv. in fine dicit: Anno tertio asa regis iuda regnuit baasa. et statim subdit qz regna uit tñ

obed prophetę: confortatus est et abstulit idola de omni terra iuda et beniamin: et ex urbibus quas coperat montis ephraim: et dedicauit altare domini quod erat ante porticum domus domini. Congregauitqz vniuersum iudam et beniamin et aduenas cuz eis de ephraim et de manasse et de symeon. Plures enim ad eū con fugerant ex israel: videntes qz dñs deus illius esset cum illo. Cūqz venissent hierusalem mēse tertio: anno qntodecimo regni asa: immolauerunt domino in die illa de manibus et pñdā quā adduxerat boues septingetos et arietes septē milia. Et intravit ex more ad corroborādū sed ut quereret dñm deum patrū suo in toto corde et in tota anima sua. Si quis autē inqz nō qñierit dñm deum deū: moriat a minimo vsc⁹ ad mari mū: a viro vsc⁹ ad mulierē. Juraueruntqz dño voce magna in iubilo et in clangore tubē et in sonitu buccinaruz. Omnes qui erāt in iuda cū execratoe. In omni enim cor de suo iurauerunt: et in tota volūtate qñierunt eū: et iuenerunt. Pr̄stutitqz eis dñs regem et p circuitū. Sed et maachah matrem asa regi et ex angusto deposituit impio: eo qz fecisset in luco simulacrum priapi qd oē pñtruit: et in frumenta cōmuñēs cōbussit in torrecedro. Ex celso autē drelicta sūt in isrl. Attamē cor asa erat perfectum cūctis diebus eius. Eaqz que voverat pater suus et ipse intulit in domū domini: argentum et aurum: vasorum diversa supellectile. Bellū vero non fuit vsc⁹ ad tricesimum annū regni asa.

Anno autem trice l. XVI simosexto regni eius ascendit baasa rex israel in iudā et muro circundabat rama: ut nullus tute posset egredi et ingredi de regno asa. Protulit autem asa argentum et aurum de thesauris dom⁹ domini et de thesauris regis. Disitqz ad benadap reges syrie: qui habitabat in damasco dicens: Sedus iter me et te est. Pater quoqz me et pater tuus habuerunt concordiam: qz obrem misi tibi argentū et aurum ut rupto federe qd habes cuz baasa rege israel facias eum a me recedere. Quo comperto benadap misit pncipes exercituū suorum ad vrbes isrl qui pñcisserunt ahion et dan et abelmaim et vniuersas vrbes muratas neptalimi. Qd cum audisset baasa desit edificare rama: et itermisit op̄suū. Porro asa rex assūpserit vniuersū iudā et tulerunt lapides de rama et ligna qz edificationi pñparauerat baasa: edificauitqz ex eis gabaa et maspha. In tpe illo venit anani pphe

uit tñ. xxiiij. annis: ex qz sequit qz mortu⁹ fuit. xxvi. anno regni asa. qz sic videſ impossibile qz venerit h̄asa. xxvi. anno regni eius cuz iam esset mortuus qz dece annos ante. In glosa hebraica ponitur ad h̄ quedā solutio prolixa impli cans plura falsa: ppter qd eā dīmittō: et dico qz pñmus annus regni alicui⁹ regi duplēciter accipitur in scriptura. Ut mō qñ simpli citer incipit regnare: et sic accipitur cōtiter. Alio mō dī primus ann⁹ regni ei⁹ ab aliqz eius facto notabilis: verbi ḡra. Dñs. ii. dī: qz āno scđo nabuchodonosor vidit somnū et in oēs historiographos et expositores ille ān⁹ fuit secūdus a pñcipio regni sui simpli citer: qz p plures annos ante regnauerat: sed dī secūdus a vi. cōtoria notabili quā habuit de regie egypti: et ita pot dici in pñposito: qz asa decimo āno regni sui habuit victoriā valde notabilem de rege ethiopū: ut dictuz est. iii. xiiij. et ideo hoc mō accipiendo pñm annū regni eius in qz habuit hāc victoriā notabilē: tertius decimus annū regni sui sūr accepit fuit tertii⁹. et sic accipit. iii. Reg. xv. vbi dī qz anno tertio asa baa sa cepit regnare: et cum regnauerit. xiiij. annis: sequitur qz viri vsc⁹ ad. xxxvi. annū asa ieiunio et in principio huius anni inuasit regnum asa et in fine mortuus est forte ex dolore et tristitia: eo qz opus eius impeditum et dissipatum fuerat: et pecunia quam regi syrie dederat pro cōfederatione ad iuandum ipsum contra asa non solum perdita fuerat sed etiam ei nocuerat: quia ad petitionem asa rex syrie rupit sedus predictum: et inuasit ipsius basa regnum: ut habetur in littera.

A anno autē trice l. XVI simosexto regni eius ascendit baasa rex israel in iudā. Sequitur: t Protulit autē asa ar. et au. de the. do. dñi: et de thesauris regis misitqz ad benadap regē syrie. Lōtingit autē aliquid iudicio dei iusto nobis in occulto qz bonus pncips deo pmittente et diabolo pñcurāte incipit de deo diffidere et idebit de humano auxilio pñfidere et ad ipsum male recurrere: qd significatur p regē asa qz post tantā victoriā devirtute dei pñsecutā vidente baasa pñtra ipm de deo diffidens refugit ad idolatre regē auxiliū dicēs: t Sedus inter me et te est et. Et qm talia sunt a deoñis pñdicatorib⁹ arguēda. Ideo seq̄ postea: s In tpe illo venit ana. pp̄ha ad asa re. iuda et dixit ei qz ha. si in regē syrie et. sed quoniā dicit *

Eccl. viii.

Aromatib^z r̄c. Nec vana sa-
me tactitia: quā p̄hi v̄l poete p̄mor-
te regū suoz: v̄l etiā falsi xp̄iani obe-
untib^z m̄gris ip̄dūt: r̄ hec in ignez
mittūt: qz oia gehēne ignib^z obno-
zia esse ostēdūt q̄ h̄ sine vtilitate r̄
edificatiōe fratz ptulerūt. b **C**ō-
bus ut bebezi tradūt reuerētie cau-
sa cōbustiōes p̄ciosaz vestiū siml cū
aromatibus siebant. vñ alibi: **I**uxta
cōbustiōes maioz faciēt tibi. Dors
em fuit ap̄d veteres vt p̄ciosa orna-
mēta regū post obitū eoz p̄erequīs
in pira v̄erent: s̄z sine cadauerib^z.

Regnauit **L**a. XVII
aut io. r̄c. Ambu-
lauit in vijs r̄c. Óndit
en executorē fuisse sic dauid diuino-
rū mādatorū anq̄ peccaret in vroze
vile cuius peti satisfactio eternā illi
memoriā cōpaust. d **D**edit ois
iuda. Dic fideles de gētib^z signifi-
cat: q̄ relicto pat̄z errore ad xp̄m co-
veniūt baptismo abluti: chrismate li-
niti. Xpo xp̄ianū nomē r̄ regiā di-
gnata accipiētes. vñ: Nos esti ge-
nus electū regale sacerdotiū r̄c. In
tpe em̄ iosaphat dñi dos vel q̄ ē do-
tatus: r̄ qz ecclia gentiū sanguine xp̄i
cōgata: sp̄issanti pignore dotata cō-
sortiū sp̄osi celestis r̄ societate regni
p̄meruit. Lui facte sunt iſinīte diuini
te cum diuerte natiōes credūt r̄ in
acquisitione diuersarum virtutum.

Cai.de ly. **S**tac^z fa-
ctū p̄tm̄ aggraauit p̄phētā īcarce-
rando ppter qd a dño punitus fuit
in psona p̄pria r̄ in pplo suo. r̄ his
dictis ptz smā paucis exceptis q̄ dis-
current. a **I**dcirco euasit re-
gis syrie exercit^z de manu tua.
q̄ si p̄fides de dño p̄tater iuisset
regē isrl r̄ syrie simul p̄federatos: si
tut fecerat p̄ ethiopes vteroz rex fu-
isset ab eo debellatus. b **E**t p̄-
pter hoc r̄c. aduersum te beila
plurgut. Iz em̄ habuisset plura bel-
la ante: qz inter ip̄m r̄ baasa fuit bel-
lum cūctis diebus qbus cōregnaue-
rūt: vt habeat. iiij. Reg. xv. tñ illa bel-
la nō fuerūt ei grauias: qz supauerat:
sed de cetero fuerūt grauias. vñ se-
tur: c **E**t iterfecit de pplo in
tpe illo plurimos. in bellis sup-
uenientibus: r̄ sic p̄ p̄tō p̄ncipis fu-
it punitus pplos: r̄ qz forte p̄senserat
regi in p̄tō. d **E**grotauit aut̄
ala anno tricesimono regni
sui dolore pedū yehementissi-
mo. Ut sic puniret in q̄ peccauerat
ponendo ppbz in cippo p̄ pedes.
e **E**t nec in infir. r̄c. Et q̄ etiaz
apparet obstiatio in p̄tō. f **D**o-
suerūtqz eū sup lectū suū. i. fe-
retū vel sepulture locū. g **P**le-
nū aromatib^z. Ad rephēdū feto-
re cadaueris. h **E**tynguentis
meretricijs. i. reb^z odorifer^z qbus
meretrices atiq̄tus aspgebāt lectos
suos ad alliciēdū hoies ad luxuriā:
Em qd dr̄ Prouerb. viij. c. in psona
meretricis: Aspersi cubile meū myr-
rhā aloe r̄ cinamomo r̄c. i. **A**m-
bitiōe nimia. i. apparatu magno
vel sumptu.

* Ecce. viij. b. Cōsidera opa altissi-
mi q̄

ta ad asam regē iuda: r̄ dixit ei: Quia
habuisti fiduciā in rege syrie: r̄ non in
dño deo tuo: idcirco euasit regis sy-
rie exercitus de manu tua. Nōne ethi
opes r̄ lybies multo plures erāt qua-
drigis r̄ eq̄tibus r̄ multitudine nimia.
Quos cū domiō credidisse/tradidit
in manu tua: t̄culi ei dñi p̄teplanck
vniuersā terrā: r̄ p̄bēt fortitudinē his
q̄ corde pfecto credūt in eum. Stulte
igif egisti r̄ ppf h̄ etiā p̄nti tpe aduer-
sum te bella p̄surgut. Iratuſqz asa ad
uersus vidētē: iuſſit eū mitti in nerū.
Malde q̄ppe sup hoc fuit dñs idigna-
tus r̄ iterfecit de pplo in tpe illo pluri-
mos. Q̄pā aut̄ ala p̄ma r̄ nouissima
sc̄pta fūt i libro regū iuda r̄ isrl. Egro
tauit etiā asa āno tricesimono regni
sui dolore pedū yehementissimo: r̄ nec
in ifirmitate sua q̄siuit dñi: s̄z magl in
medicoz arte p̄fisus est. Bormiuſtqz
cū p̄rib^z suis r̄ mortu^z āno q̄dragēsi-
mo p̄mo regni sui: r̄ sepeliet eū i sepul-
chro suo: qd federat sibi in ciuitate da-
uid. Dosuerūtqz eū sup lectū suū. ple-
ga **T**odorib^z. l. q̄b^z luxuriosi ad libidinē vtunq
a nū aromatib^z r̄ vnguēt meretricijs q̄ b
erāt pigmentarioz arte p̄fecta r̄ obusse-
rūt sup eū ambitiōe nimia. **L**a. XVII
Regnauit āt iosaphat fili^z k
El^z p̄ eo: r̄ inualuit ī isrl. i
Cōſtituitqz militū nūeros +
in cūcti vrbib^z iuda: q̄ erāt
vallatē mur: p̄sidiaqz disposuit i tra-
iuda r̄ i ciuitatib^z ephrai q̄s cepat asa m
p̄ ei^z. Et fuit dñs cū iosaphat q̄ abu
lauit in vijs dauid p̄ris sui p̄mis: r̄ nō p̄
sperauit in baali: s̄z in deo p̄ris sui: r̄ p̄
rexit i p̄cepti illi^z: r̄ nō iuxta p̄ctā isrl.
Cōfirmauitqz dñs regnū in manu ei^z:
a Ois fider. b **T**sane doctrine r̄ opatiōis bone.
d **E**dit dñs iuda mūnera iosaphat: fa-
q̄ a Tm̄tē file zgregauert diuītias. b Sp̄ual sapie-
cteqz sunt ei iſinīte diuītiae r̄ multa glo-
ria. Cūqz sumpsisset cor eius audaciā r̄
a Tm̄ne sc̄dalu de zgregatiōe credentiū.
ppter vias dñi: etiā excēla r̄ lucos de
iuda abstulit. Vertia aut̄ āno regni sui s
a P̄dicatores. l. qui p̄dīcent euangelium christi r̄
doceant p̄cepta legis.
misit dñs p̄ncipibl̄s suis benail r̄ obdiā
r̄ çachariā r̄ nathanael r̄ micheāyt do-
cerēt i ciuitatib^z iuda r̄ cū eis leuitas se-
meiā r̄ nathaniā r̄ çabadiā. Asahel qz
r̄ semirāoth r̄ ionathā adoniāqz r̄ tho-
biā r̄ tobadiā leuites: r̄ cū eis elisa-
ma r̄ iorā: sacerdotes. Docebātqz po-
pulū i iuda: h̄ntes librū legl dñi: r̄ cir-
cūbāt cūctas vrbes iuda: atqz erudi-

mi: q̄ nemo p̄t corrigere quem ille
despererit. Ideo subdit: t **G**ra-
tuſqz ē ala aduersus vidētē:
r̄ iuſſit eū mitti in nerū. Et in
hoc asa figurā tenuit hois obstina-
ti q̄ v̄ba p̄dicatoris nō recipit r̄ in-
sup ip̄m p̄sequit r̄ affligit. Et qm̄
sic ip̄gnare veritatē agnitā ē pec-
catū grauissimū: iō d̄ cōi curſu dñs
pmittit tales in fecib^z suis mort: r̄
hoc significat per hoc q̄ subditur:
d **E**grotauit āt asa. Sequit^z
e **E**t nec in infirmitib^z q̄
siuit dñm r̄c. **L**a. XVII

Regnauit aut̄ iosa
phat. Hic p̄nr agit de
tpe iosaphat: cui p̄mo de-
scribit vita p̄spa. Sc̄do societas pra-
ua: ca. viii. tertio correctio p̄mpita
ca. xii. q̄rto victoria magna: ca. xx.
Circa p̄mū q̄tuoz ḡ ordine tāguin-
tur. Prior em̄ deū coluit. Sc̄do po-
pulū instruxit. Tertio hostes sub-
iecit. Quarto ciuitates muniuit: pi-
tes patebāt p̄sequēdo. Circa p̄mū
dicit: l **I**nualuit ī isrl. p̄pē
bonā vitā suā: sicut ecōtrario pater
suus in fine vite sue p̄pē p̄ctū suū
fuerat afflictus: vt dīctū est ca. p̄ce.
m **E**t in ciuitatib^z ephraim.
Ille em̄ indigebāt maiori munitio-
ne: eo q̄ erāt p̄pe adūsarios r̄ eis
ablate. n **E**t fuit dñs cū io-
saphat. p̄ grāz r̄ spālē p̄tectionē.
o **Q**uia abulauit in vijs da-
uid r̄c. p̄ h̄ em̄ inuuit q̄ imitat su-
it dauid in bonis: r̄ nō in malis. s.
in p̄tō bersabee r̄ in pp̄li numera-
tionē. p **E**t nō spera. in ba-
lim. Iz eslet affinitate cōiunctus i p̄i
achab q̄ colebat baal. q **E**t de
dit ois iuda mūera iosaphat.
p̄pē bōitātē sui regūnis. r **C**ū
qz sumpsisset r̄c. ppter spe em̄
quā in dño habebat p̄fidenter age-
bat. s **T**ertio aut̄ anno.
Hic p̄nr ostendit q̄liter pp̄lm suū
instruit. l. p̄ sacerdotes r̄ leuitas
quos ad h̄ misit: r̄ cū eis aliquos d̄
principibl̄s suis vt pp̄lm iducerēt
ad obedīdū: r̄ punīrēt rebelles
si quos inuenirent. Et patet l̄ra.

Ttaqz factus
Aboraliter. k **R**egnauit au-
tem iosaphat filius eius p̄ eo
r̄c. Josaphat ip̄e iudicans interd/
tatur: ideo q̄ ip̄m homō spiritualis
significatur. de quo dicit. i. P̄o. ii.
d. Sp̄ualis iudicat oia r̄ ip̄e a ne-
mine iudicat. r̄ hoc pape cōuēit in
vniuersali ecclesie archiep̄is an̄ in
suis p̄uincijs. r̄ ep̄is in diocessibus
suis. t **C**ōſtituitqz militū
nūeros in cūctis vrbibus iu-
da r̄c. Per qd significat q̄ p̄dīci
pontifices debent esse solliciti vt lo-
ca sue iurisdictionis clausa sint vir-
tutum mur: r̄ q̄ ibi sint milites. i.
sacerdotes r̄ clerici armis sacre scri-
pture r̄ orationis deuote muniti: q̄
bus aduersarie potestates r̄ hereti-
ci possint fortiter ip̄gnari. Ter-
tio aut̄ āno regni sui milis d̄
principib^z r̄c. Sequit^z: t **D**ocebātqz p̄p̄l^z
q̄s significat
p̄dicatores ad docendū pp̄lm dis-
currētes q̄ a p̄dīcti p̄tificib^z debet
mitti: Roma. x. Quō p̄dīcabūt nīt
b * mitant.

Glo.ordi.

II Paralipo

La. XVIII Nico.de lyra

a Itaqz fact^o est. Pro virtutib^o q^o gerūf in ecclia aufer^o g^otilū audacia r incitan^o vt deserat xpo m^onera fidei et c^osū boni opis r pie cōfessiois r pecora simplicitat^o. **La. XVIII**

b Affinitate cōiunct^o t^c. Hⁱ sunt heresiarche q^o pditorū

turba p errorz deuix ducūt; r in mortis p̄cipitiū mergūt. Jo-

saphat affinitate cōiunct^o

achab: r descedit ad eū

in samariā h^ostes i au-

xiliū: r illos significat q^o

d catholicis ad heretico-

rū amicitia se inclinat: q^o

l^z a recte fidei non rece-

dāt trāmit: tñ errātium

societate atq^z cōmuniō-

nē nō deuitat. Cōtra q^os

Titū.3.c dr: Hereticū hoiez post

primā r scđam correcțio-

nē deuita. Tn: iosaphat

p iehu videntē filiū ana-

ni illi^o. s. xp̄hete q^o asaph

sc̄pauerat arguit: qui

impio p̄buerat auxiliū: r

his qui oderūt dñm ami-

citia iungereſ.

Nico.Dely.

* a Itaqz fact^o ē.

Dic p̄n ostendit q̄liter

hostes in circūitu subie-

cit: q^o dñs pp̄ter el^o bo-

nitatē terrorē ei^o imisit:

ita q^o nō solū cessauerūt

eū impugnare l^z etiā ali-

q^o eorū reddebāt ei tribu-

tū: vt p̄t i lfa. b

Lre uit ergo. h quarto ostē

dis q̄liter ciuitates suas

muniuit: cū dicit:

EEdificauit i iuda-

do. ad in. tur. vt si ho-

stes ciuitatē itrārēt d do-

mibus interfici possent:

r nō solū muniuit fort-

litūs l^z etiā bellatorib^o

viris. ideo dr: d

Giri q^o bellatores r ro-

erāt in hie. t^c. nō est p

hoc intelligēdū q^o oēs isti

inseri^o noīati manerent

cōtinue in hierlm cū re-

ge: l^z p̄vices r successiue

sicut dictū est. i. lib. xxvi.

q^o p singulos mēses vi-

gintiquattuo^o milia bel-

latorz erāt cū rege in hie-

rusalem. e

Hi oēs erāt ad manū regis:

q^o qn^o occurrebat maior

necessitas oēs erāt para-

ti venire ad ipsum.

Moraliter

* mittāt. a Itaqz fact^o ē pa. t^c. nā ppli

subditividētes totā solli-

citudinē p̄latoz circa bo-

nū regimē cōcipiūt erga-

deū r ei^o vicarios reue-

rentie timo^o. **XVIII**

Ftit er. iosa-

Dmissio

Etit er. iosa-

Record. Hⁱ p̄sqn-

ter describitur

ipius iosaphat societas

praua: q^o amicitia cōiun-

cūs fuit ipsi achab qui

erat p̄essimus idolatra:

r cū eo iuit ad p̄lium ad

eius auxiliū: r ideo pri-

mo describit belli tracta-

tus. Secdo

tus. Secundo cōcessus ibi: Ag^o ascenderūt. In tractatu ve-
ro belli primo requiri auxiliū ipsius iosaphat. Secundo cōsi-
liū ppharū ibi: Dixitq^z iosaphat ad regem isrl: r p̄t sentētia
totius istius ca. ex dictis. iii. Reg. vi. excepti paucis q^o sequūt
s Et affinitate cōiunctus est achab: q^o iorā filius iosaphat accepit filiam achab
vxorem vel eius neptem
Em aliosvt dicet plenius
infra. xx. In secunda pte
dicitur:

* Ascendite
Aboraliter. **E** Fuit d^one
ergo iosaphat diues
r inclytus multū r af-
finitate t^c. Cōtingit au-
tem aliquādo q^o deo pmite
tente r diabolo peurante
ille qui bonus erat plāt^o
de diuitiis tgalibus r ho-
norib^o intumesci: r sic cū
potentib^o r nobilibus hu-
iūs seclī familiaritates cō-
trahit ad exaltandū gen-
suū p matrimonia: qd fi-
guratū fuit p iosaphat p̄-
tifice bonuz significatē ve-
dictū ē capi. p̄cedenti qui
multū diues fac̄t famili-
ritatē cum achab principe
malo cōtraxit r filiā eius
filio suo vxorem accepit.

+ **D**ixitq^z achab rex
isrl ad iosaphat: veni
mecū t^c. cōtingit em frē
quēter q^o ppter matrimo-
nia p̄dicta nobiles huius
seculi petunt a pontificib^o
contra suos aduersarios
auxiliū: r illi concedunt
de facultatibus ecclesie q^o
non sunt ad hoc sed ad di-
uinum cultum ordinate: r
sic incurrit malū offen-
se diuine: ppter qd infra
capitulo sequēti dicit ip̄s^o
iosaphat i casu simili. Sim-
prio p̄bes auxiliū r ideo
iram dñi merebaris t^c.

+ **H**unquid non est
hic pphetes domini:
vt ab illo etiā re. Per
istū iosaphat qui quesivit
cōsiliū pphete dñi r tamē
nō fecit sed magis cōtrar-
um. Nā cū achab ad p̄liū
prexit: significant illi q^o q̄
runt cōsiliū bonorū non
tamen faciunt in hoc simi-
les roboā q^o quefiuit p̄sili-
um a senib^o: sed datuz ab
eis p̄siliū dereliquit. iiij.
Reg. xij. c. + **E**st au-

tem micheas filiū ieb-
la. per hoc autes q^o achab
isti prophete domini non
credidit r insup ip̄m sc̄ar-
ceravit credēs magis fal-
sis pphete q^o sibi: significa-
tur illi q^o p̄dicatores ver-
itatis nō audiūt: q^o magis
adulatoribus r mēdaci-
b^o credunt et eis premia lar-
giunt: et sicut achab mor-
tuus fuit in p̄lio sic ta-
les moriuntur morte culpe-
et nisi vere peniteant mo-
rientur morte gehenne.

Reg. xij. c. + **E**st au-

tem micheas filiū ieb-
la. per hoc autes q^o achab
isti prophete domini non
credidit r insup ip̄m sc̄ar-
ceravit credēs magis fal-
sis pphete q^o sibi: significa-
tur illi q^o p̄dicatores ver-
itatis nō audiūt: q^o magis
adulatoribus r mēdaci-
b^o credunt et eis premia lar-
giunt: et sicut achab mor-
tuus fuit in p̄lio sic ta-
les moriuntur morte culpe-
et nisi vere peniteant mo-
rientur morte gehenne.

Reg. xij. c. + **E**st au-

tem micheas filiū ieb-
la. per hoc autes q^o achab
isti prophete domini non
credidit r insup ip̄m sc̄ar-
ceravit credēs magis fal-
sis pphete q^o sibi: significa-
tur illi q^o p̄dicatores ver-
itatis nō audiūt: q^o magis
adulatoribus r mēdaci-
b^o credunt et eis premia lar-
giunt: et sicut achab mor-
tuus fuit in p̄lio sic ta-
les moriuntur morte culpe-
et nisi vere peniteant mo-
rientur morte gehenne.

Aldit dñm. Solium dñi agelice p̄tates: qd̄ de alti pl̄ides isrl̄ cūcta disponit. Exercit celi m̄strans nū ageloz multitudine a de. p̄r̄ t̄ a sinistr. **D**e q̄ ita ē ita oia vt etiā sit extra oia nec dextra nec sinistra concludit: s̄z dextera dei ageli bonis iusta reprobi. **N**ec em̄ m̄strat deo solūmō bo ni q̄ adiuuāt: s̄z t̄ mali q̄ redire nolētes ḡuāt: de q̄bus dī: Cōtra sp̄iales neq̄tias in celestib. **B** dextra ḡ t̄ a sinistra ageloz exercit stat: q̄ voluntas electoz spirituū diuine volūtati p̄cordat: t̄ reprobaz sensus sue malicie seruēt: iudicio districtiois el̄ obtepat. **G**n̄ sp̄us fallax in mediū psilit p̄ quē achab exigit exigitib⁹ meritis. **N**eg em̄ bon⁹ sp̄us fallacie vult deseruire vel sp̄us mēdar esse in ore pp̄hārū. **S**z q̄ achab dign⁹ erat ta li deceptioē dānari: vt q̄ se pevolēs ceciderat: in culpā nolens capet ad penā. **S**u hie daf licētia malignis sp̄ritib⁹: vt q̄s volētes in pecati laq̄ strāgulat: in pecati penā etiā nolētes trahat. **Q**ui vo vitā reprobā nō mutat: cū a pp̄ha aliqd̄ regit illa audit deo dispo nēt q̄ meref dānādus audire. **E**cce ei a dei cultu domus isrl̄ ad idoloꝝ seruitur: recesserat: t̄ tñ ad pp̄hetas a q̄bus decipi cōsueverat: sepe veniebat p̄sp̄a re quirēs. **S**z q̄ puersa agēs p̄sp̄a audire nō merebat: vt p̄tōy p̄pls in suo corde capet: q̄tenus q̄ pfidā se quēdo deliq̄rat: sic pp̄hāz blādicijs decipet: vt nō p̄ti mēceret q̄ deliq̄set: t̄ tan to durius raperetur ad pe nā. **G**to securius viueret in culpa.

Nico. de lyra

Ascēdite: cūcta em̄ p̄sp̄a eueniēt t̄c. **D**icit La. Sa. q̄ loquit̄ cōditionatiue: t̄ est sensus: Si ascēdatis p̄sp̄e vt dicūt p̄phete v̄i traden̄ hostes i man⁹ v̄fas: q̄ cōditionalis p̄positio vera ē aliq̄n̄: licet viraz p̄s sit falsa sicut ista: si hō volat h̄z alas: sic in p̄posito. **A**lit etiā exposui h̄z. **R**eg. s. q̄ loq̄bat negatiue vel optatiue: vt sit sensus: vtinā sic esset sic dicūt p̄phete v̄el: qd̄ aduertens achab p̄ qd̄ signa adiuravit eū vt nō diceret nisi qd̄ sciret esse t̄ vez t̄ planum. **H**utabo habituz. In hebreo h̄z: **H**uteris t̄ veni ad bellū: t̄ sic dirigit s̄bā ad iosaphat. t̄ ē sensus: Amoue vestes tuas cōes: t̄

landū an q̄escere: **C**ui ille r̄ndit: Ascēdite. **C**ūcta em̄ p̄sp̄a eueniēt: t̄ traden̄ hostes in manus verstras. **B**ixitoz rex: Itēz atq̄ iteruz te adiuro vt nō loqr̄s mihi nisi qd̄ vez ē in noie dñi. **A**ille ait: **V**idi vniuersū isrl̄ disp̄su in mōtib⁹ sic oues absq̄ pa stote t̄ dixit dñs: Non h̄nt isti dños: reuertaſvnu quisq̄ in domū suaz in pace. **E**t ait rex isrl̄ ad iosa phat: Nōne dixi tibi q̄ non pp̄haret mihi iste q̄cōz boni: s̄z ea q̄ mala sunt: **A**ille idcirco ait: Audite v̄bū dñi: **V**idi dñm sedētē in solio suo: t̄ oēz exercitū celi assistētē ei a dext̄l t̄ a sinistris. **E**t dixit dñs: Quis decipiet achab regē isrl̄: vt ascēdat t̄ corrūat in ramoth galaad: **C**ūq̄ diceret v̄n⁹ hoc mō: et alf alio: p̄cessit sp̄us t̄ stetit corā dñio t̄ ait: Ego de cipiā eū. **C**ui dñs: In q̄ inqt̄ decipies: **A**ille r̄ndit: Egregiar t̄ ero sp̄us mēdar in ore oīm pp̄heta rū eius. **B**ixitoz dñs: Decipies t̄ p̄ualebis. Egre dere t̄ fac ita. **N**ūc igif ecce dedit dñs sp̄m mēda cij in ore oīm pp̄hāz tuoz. **E**t dñs locutus ē de te mala. Accessit at̄ sedechias fili⁹ chananeę: t̄ pcussit micheę maxillā t̄ ait: Per quā viā trāsiuit sp̄us domini a me: vt loq̄ret tibi. **B**ixitoz micheas: Tuipe videbis in die illo q̄n̄ ingressus fueris cubiculū de cubiculo: vt abs̄cōdaris. **P**recepit aut̄ rex isrl̄ dicēs: Collite micheā t̄ ducite eū ad amō p̄ncipē ciuitatis: t̄ ad ioas filiū amalech t̄ dicetis: **H**ec dicit rex: Mittite hunc in carcerē: t̄ date ei panis modicū t̄ aq̄ pauxilluz: donec reuertar in pace. **B**ixitoz micheas: Si reuersus fueris in pace: nō ē dñs locutus in me. **E**t ait: Audite pp̄li oēs. Igif ascēderūt rex isrl̄ t̄ iosaphat rex iuda in ramoth galaad. **B**ixitoz rex isrl̄ ad iosaphat: Mutabo habitū t̄ sic b̄ qd̄ pugnādū vadā. Tu at̄ iduere vestib⁹ tuis. **M**u tatoz rex isrl̄ hitu venit ad bellū. Rex aut̄ syrię p̄cepit ducib⁹ eq̄tatus sui dicēs: Ne pugnetis p̄ minū aut p̄ maximū: nisi p̄ solū regē isrl̄. Itaq̄ cum vidissent p̄ncipes eq̄tatus iosaphat dixerūt: Rex isrl̄ est iste. Et circūdederūt eū dimicantes. **A**ille clamauit ad dñm: t̄ auxiliatus ē ei: atq̄ auertit eos ab illo. **C**ū em̄ vidissent duces eq̄tatus q̄ nō esset rex israel: reliquerūt eum. Accidit autē vt v̄nus e populo sagittā in incertum iaceret: t̄ pcuteret regez isrl̄ inter ceruicē t̄ scapulas. **A**ille aurige suo ait: Cōuerte manū tuā t̄ educ me de acie q̄ vulneratus sum: t̄ finita ē pugna in die illo. **P**orro rex isrl̄ stabat in currū suo cōtra syros v̄sq̄ ad vesperam: t̄ mortuus est occidente sole.

Ca. XIX

Reuersus est autem iosaphat rex iuda t̄ pacifice in domum suam in hierusalē. **C**ui occurrit hieu filius anani vidēs: t̄ et ait ad eum: Impio p̄b̄es auxiliuz: f̄ et his qui oderunt dominum amicitia iungeris: t̄ s̄ idcirco iram quidem domini merebaris: sed bona opera inuenta sunt in te: eo q̄ abstuleris lucos de terra iuda: t̄ p̄paraueris cor tuum vt requireres dominum deum patrum tuoz. **H**abitauit ergo iosaphat in hierusalem. **R**ursum egressus est ad t̄

cōes: et accipe arma bellica cū signis regalib⁹. **C**

Ahu tatoz rex isrl̄ ha. q̄ itā do bellū nō accepit insignia regalia. cui⁹ cā dicta fuit. iii. **R**egū. vlti. d **C**ōuerte manū tuā t̄c. **N**ō dicit de bello totalit̄. quia sequitur: Porro rex isrl̄ stabat in currū suo p̄ sy. t̄c. **I**z dicit de acie: q̄ de p̄ma acie in q̄ erat iussit se reduci ad aliam in q̄ nō tm̄ impugnare: t̄ sic posset maḡ dissimulare vul t̄esa. 6. a sugeret de p̄lio. **C**a. XIX t̄ 3. re. 21. d

Reuersus ē aut̄.

Hic p̄nr descr̄bit Diuissio ip̄i⁹ iosaphat corre ctio p̄mp̄ta. **E**b̄ primo de scribis pp̄he reprehensio. se cundo ip̄ius iosaphat emendatio in se t̄ in pp̄lo sibi sub lecto ibi: **H**abitauit ergo. Circa primū dicit: Reuer sus est autem iosaphat rex iuda. de p̄lio p̄dicto pacifice; licet em̄ fuerit in periculo mortis: vt p̄dictum est: tamen reuersus fuit sine vulnere deo ipsum protegente. **C** Impio p̄bes auxiliū. i. p̄buisti p̄ voluntatem dñi. **C** Et idcirco iram quidem dñi merebaris. de rigore iusticie: sed ppter alia oga tua bona p̄cepit ti bi ex dulcore sue misericordie. **H**abitauit ergo iosaphat t̄c. **D**ic p̄nr ponit ipsius iosaphat emendatio in se t̄ populo suo: t̄ primo in cultu diuino. cum dicitur: **C** Rursum egressus est ad populū. s. p̄ sacerdotes t̄ leuitas sic ante fecerat.

A moraliter. **C** Reuersus est autem iosaphat rex iuda. **S**equit: **C**ui occurrit hieu filius anani vidēs. Per istum hieu signifatur p̄dicator veritat̄ qui debet esse videns: id est pre alijs que p̄tinent ad salutem cognoscens. **C** Et ait ad eum: Impio p̄b̄es auxiliū t̄c. **E**x hoc dat exemplum p̄dicatoribus vt ppter magnitudinem p̄sonaz non dimittant arguere p̄tā mar me publica: sicut fuit in p̄posito. **i** Rursum egressus est ad populū d̄ berabē v̄sq̄ ad montē t̄c. Per hoc autem q̄ iosaphat rex audita reprehensione pp̄hete: iuit ad monēdum populum suum vt quereret domīnum deum patrum suoz: vt p̄ hoc placaret dñm sicut eum offendebat impio p̄ben do auxiliū: dat exemplum principibus t̄ platis vt non condemnant verba p̄dicatōris: sed magis studeat dominū placare p̄ bonum suorum regimen subditorum.
D q̄ *** L**ostituitos

Dicitur hec r̄t. cū eis. idumeos significat La. XX
scriptor historie maluit qđ gerebat assidatoꝝ no-
tare vocabulo: qđ sp̄iate ip̄udentiū publice diuul-
gare. b De his locis qđ r̄t. Illa loca significat que ultra
mare salinarū sūr: qđ als stagnū asphalti vel mare mortuum
noiat. c Engaddi. So-
cat usq; hodie vīc iudeorum
lūx mare mortuum vñ opobal-
sam venit: qđ salomō nūcū
pat vineas engaddi.

Accensuri

Nico. de lyra

a De ber. vīg r̄t. i.
a p̄ncipio regni sui vīg ad fi-
nē: qđ bersabee est in p̄ncipio
regni eiꝝ v̄sus austrū: et mōs
ephraim in oposito versus
a quilonē accipido regnū eiꝝ
put includit ciuitates aliqꝝ
qđ pat eiꝝ cepat de regno ce-
cē tribuū ī mōte ephraim.

b Constituitq; iu. Dic se-
cādo describit ip̄i iosaphat et
pp̄li melioratio ī regimine po-
puli: et p̄mo in cōibus causis.
scđo in arduis: in qbus erat
recursus ī hierlm̄: ibi: In hie-
rusalē qđ. Circa p̄mū dī: Co-
stituitq; iu. r̄t. vt nō opor-
teret pp̄lm discurrere de loco
ad locū ad habēdū iudiciū in
causis cōibꝝ. c Et p̄cipi-
ens iu. ab eo institutis.

d Cidete inq̄ qđ fa. ne
p̄cipitāt: s̄ cū magna delibe-
ratioē sūiam ferat. cui⁹ causa
subdit: e Mō em̄ ho. ex
er. iudi. s̄ dī. vnd̄ iudices
qđ tenēt locū dei ī terris voca-
tur dī p̄cipiatuꝝ: vt h̄r. Exo.
xxv. b. Dīs dom⁹ applicabit
ad deos. i. ad iudices.

f Et qđcūq; iudi. ī vos
reducit. l. in bonū vestruꝝ
si bñ iudicauerit: et in malū si
male. g Mō est em̄ ap̄d
dīm deū nīm. cui debetis
cōformari in iudicādo: vt p̄z
ex dīc. b De his locis nec
psona. ac. r̄t. Ista em̄ tria
ex pte iudicis faciūt pueri iu-
dicium. i In hierlm̄ qđ. Dic ordinat regimē pp̄li ī ar-
duis causis qđ nō poterāt bñ
p̄scidi absq; recursu ī hierlm̄:
bñ qđ p̄cipit Deū. xvij. vbi
dī. b. Si difficile et ambiguuz
ap̄d te iudiciū esse p̄spexeris.
Sequit: Surge et ascēde ad
locū quē elegerit dīs r̄t. et
iō iosaphat ibi cōstituit iudicēs
ad talia difficilia determi-
nādū. bō dī: Nēm cau-
sa qđ vene. advos fratrū
vestroz qđ habi. in vzb.
suis r̄t. Sequit: k Elbi
cūq; questio ē de le. q̄tuz
ad dece decalogi p̄cepta.

l De mādato. q̄tū ad ce-
tera moralia ex p̄ceptis deca-

logi quasi quedā cōclusiones elicit. m De ceremonijs.
q̄tū ad ceremonialia. n De iusti. i. de iudicialibꝝ qđ iusti-
cia est iter hoīes cōseruāda. o Sup ea opa erit r̄t. vi si
aliq; rebelles inueniant p̄ eū pena debita plectat.

* b De cōstituitq; iu. ter. r̄t. Pr̄incipes eiꝝ et plati nō p̄nē
esse in oī loco suo regimini cōmiso: ppter qđ solliciti debent
esse vt in oībus locis notabilibꝝ sint bone glōne qđ sua absen-
tiam pos-

Doraliter

ta possint supplere. i In hierlm̄ qđ p̄sti. io. r̄t. id est sa-
piētes in lege constituit in metropoli ciuitate qđ possent dubia
iudiciū inferioꝝ ad eos relata determinare: sicut p̄cipit Deū.
xvij. et s̄lī principes et plati solliciti debēt esse vt in locis suis
principalibꝝ habeat hoīes sapiētes et bonos qđ in casibꝝ maio-
ribus qđ referunt ad eos verita-
tē valeat declarare. La. XIX

Dicitur hec cōgregati
sūt. Dic p̄m̄ describi-
tur ip̄ius iosaphat mi-
rabilis victoria: cui⁹ primo de-
scribit. p̄cessus. Scđo sequēs es-
fecit: ibi: Irruit aut̄ pauor dī.
Tertio ponitiosaphat defecit:
ibi: Post hoc inuit. Circa primū
adūetus aduersantium nūciat.
Scđo iosaphat dī dēpcat: ibi:
iosaphat aut̄. Tertio p̄pheta
eū p̄solat: ibi: Frat̄ at̄ Iacobel.
Circa p̄mū dī: p̄ Post hec
cōgrega. sunt filii moab et fi-
lii amon et cū eis de amoni-
tis. In hebreo h̄r: Et cum eis dī
amonitis. Habet aut̄ translatio-
nīa loco hui⁹: dī idumeis: qđ p̄m
veritatē fuerūt idumei: vt pate-
bit. i. nominat tamē in hebreo
amonite: qđ acceperūt signa am-
monitaz et p̄ficerūt se exercitus
eorū: quasi essent de eodē pp̄lo.
q̄ T̄enerūtq; nūciū annā-
ciates iosaphat adūetus istorū cō-
tra eū. r De his lo. qđ trās
mare sūt. i. trās mare mortuū.
s T̄osaphat aut̄. Dic p̄m̄
iosaphat dī dēpcat p̄ diuino
auxilio impetrando: et ad h̄s et
pp̄lm disponit cū dīcīt: t Et
p̄dica. ieiū. vni. iuda. qđ affi-
ctio et humiliatio faciūt oratio-
nē exaudibile. v Cōgrega-
tusq; est oīs iuda. vt quanto
orō eēt cōmunior: tāto exaudib-
lio. r Cōlūq; stetisset io. i
me. ad animādū alios ad oran-
dū. y Ante atrī. no. i atrio
em̄ illo reges iuda fecerant aliq;
abomīabilitia a qbus ip̄e eū pur-
gauit: et sic dī atrī renouatum.
z Dī de⁹ pa. no. Dic con-
sequēter iosaphat format orōnē
suā: in qđ etiā allegat q̄nq; ad ex-
auditionē dēpcatiōis sue. Pri-
mū est del oīpotētia: cū dīcīt:
a Tu es de⁹ in celo r̄t. et
iō libera nos: qđ potes solo nu-
tu. Dīm est malestatis diuine/
decētia.

Moralit p̄ Post hec cō-
gregati sunt filii moab r̄t.
Scđm qđ scribit. v. Tim. iii. c.
Dīs qđ pie volūt viuere in xpo
p̄secutionē patientē. Et iō post
iosaphat ad verbū p̄phete se
corrererat et pp̄lm suū ad dīi ser-
uitutē renocare studuerat: et ad
faciendū iusticiā bonos hoīes i-
stituerat: dīs p̄misit malos ho-
mines et ī magna multitudine
eū insurgere ad p̄bationē et de-
clarationē sue patie et vt p̄ p̄m

sensū morale def exemplū iustis hoībus ne diffidat de amore
diuino et el̄ adiutorio si patiant̄ p̄secutionē ab iniustis. vnde
dicit dīs Apo. iii. d. Ego qđ amo arguo et castigo. Scđm
qđ sensū allegoricū p̄ iosaphat qđ iudiciū dei p̄terp̄ta dei fili
significat: bñ qđ dī Joh. v. d. Pater nō iudicat quēq; s̄z oī
iudiciū dedit filio. Cōtra ip̄m aut̄ insurrexerūt ī hierlm̄ phar-
sei et saducei et etiā romani. s. pilat⁹ et milites ep̄. S̄z sicut ios-
aphat fuit

* saphat fuit

Ascesuri em̄ t̄c. Qui r̄ ieruhel s̄m hebreos. Dicūt enī
hostiū cesa ē: r̄ iō ieruhel. i. timor dñi: q̄ de manifesto auxilio
dei qd̄ p̄tulit speratib̄ in se incusus ē alienigenis paucor vni/
deos r̄ hereticos significat: q̄ gratis bellū excitat fidelib̄ r̄ re/
ligione xp̄iana auferre p̄tē
dūt. **G**z iosaphat. i. xp̄i po/
pul nō arms corporib̄ s̄z
ip̄ualib̄ eos aggredit: int̄
ma cordis deuotioe supnā
q̄res auxiliū. **b** **V**enit
gio. t̄c. Sācti doctores cū
turba fideliū colligunt de/
spolijs hostiū: qcqd̄ de phi/
sica: ethica: r̄ logyca legen/
do r̄ scribēdo r̄ docēdo vi/
lis crediderūt: p̄ sc̄e trinita/
tis fidē in vñs roti ecclie cō/
uertūt: vt q̄ illi iūste r̄ iūti/
lis possidebāt: fideles vtiliē
possidētes aiaz ad salutē
s̄ possideat.

Nico. de lyra

* decetia. Decet ei regia
maiestate defēdere vasallo
suo trā quā sibi dedit. de/
aut trā pmissiōis dedit fi/
liis isrl. ḡ t̄c. r̄ hec rō tāgi/
tur/ cū dr: **M**ōne tu de/
noster iterfēse. t̄c. **T**ertiū
est pmissiōis diuini efficacia:
cū em̄ edificato tēplo salo/
mon rogauit dñm vt si po/
pul afflīct̄ ibi oraret dñm
q̄ lōe exaudiret in celo. Et
r̄ndit dñs salomōi q̄ sic fa/
ceret: cui pmissio d̄z esse ef/
ficac: q̄ scribis. **D**rou. xxv.
b Nubes r̄ vēt̄ r̄ pluuiē
nō se q̄ntes vir glōiosus r̄ p/
missa nō cōplas. r̄ hec rō tā/
git ibi: a **H**abitauerūt
q̄ in ea r̄ ex. in il. sā. no/
tu di. s. p̄ salomonē. **S**i
irruerit sup t̄c. **S**equit:
b **E**xauales nos. r̄ sup/
plēda est r̄ns dñi: q̄ r̄ndit
salomoni se exaudire: vt h̄
s. v. ca. **Q**uartū ē adūsari
or iūsticia q̄b̄ nō nocuerūt
filii isrl: nec trā eoz accepe/
rit q̄n egressi fuerūt d̄ egyp/
to: vt h̄ **D**eut. i. r̄ iō iniu/
ste volebat auferre filii is/
rael trā a deo sibi pcessā. r̄
bec rō tāgit ibi: **c** **A**līc
igīt ecce filij amō r̄ mo/
ab r̄ mons seir. i. hitato/
res mōt̄ seir: q̄ dicunt idu/
mei er q̄ pt̄z qd̄ p̄dictū ē in/
pncipio ca. s. q̄ per ammo/
nitas intelligunt idumei.
d **P**er q̄s nō t̄c. vt h̄
Deu. i. **e** **E**rgo nō iū/
di. eos. tu q̄ es iūst̄ iudex.
q. d. imo iudicab eoz iūsti/
cia punciōdo. **Q**uitū ē p̄p̄a
impotētia: cūz dr: f **f** **In**
nobis qd̄ t̄c. q. d. nō ha/
bemus p̄fideutia nisi in te.
g **O**is x̄o iuda t̄c. vt
maḡ impetraref diuia cle/
mētia. **h** **E**rat at iazihel.
Hic p̄nr describit p/
phetica p̄solatio. In q̄ p̄mo
describit victorie denuncia/
tio. sc̄o

tio. sc̄o eiusdē exhibitio/ib: **L**ūq̄ cepissent lau. tertio p̄de col/
lectio/ib: **V**enit ḡ iosaphat. Circa p̄mū ponit nomē r̄ gen̄ p/
phete. **E**rat at iazihel t̄c. r̄ b̄ ad denotādū auctoritatē sue p/
phetie. i **H**ec dicit dñs yo. p̄ me loq̄ns. k **N**olite ti/
mere t̄c. cui causa sb̄dit: **N**ō ē em̄ v̄fa pugna s̄z dei: q̄ ex/
pugnabit p̄ vob̄ ūmicos v̄ros: sic patebit. j. p̄ effectū. p̄nr de/
nūciat eis p̄cedendi mo/
dū. l **C**ras descen/
detis contra eos: ascē/
suri enī sunt p̄ cliuuz
t̄c. **E**t patet l̄ra v̄sc ibi:
m **C**eciderunt p̄ni
t̄c. ad regtādū ei de tan/
to b̄nificio sibi promiso.
n **S**tās iosa. in me/
dio. vt melius audiret.
o **C**redite in do. do/
ve. **T**imebat em̄ ne aliq̄
pusillanimes effecti p̄b̄l
pp̄he discredenter: r̄ sic
fugerēt. p **D**editq̄z
p̄siliūm po. q̄ nō deve/
bat omittere ea q̄ essent
agēda. **P**o seq̄t: q̄ **E**t
statuit cā. dñi. sic p̄sue/
tuz erat in bell̄ filioz isrl
fieri. r **L**ūq̄ cepis/
sent. **H**ic p̄nr describit
victorie pmissae exhibitio
r̄ b̄ v̄tē diuina/ cū d̄z:
s **C**ertit dñs insi/
coz in semetip. i. adū/
sarios iudeoz q̄ insidia/
ban̄ vite r̄ terre ip̄oz.
t **N**āq̄z filij amō et
moab co. aduer. ha/
mō. seir. q̄ dñs posuit
in eis sp̄m vertigis r̄ dis/
sensionis. v **P**orro
iuda t̄c. **S**equit: **G**o/
dit p̄cul oēm la. regi/
ple. ca. r̄ sic v̄dit victo/
riā sibi pmissam iā in es/
fectu datā. r **V**enit
ḡ. h̄ p̄nr describit p̄de col/
lectio. r̄ pt̄z l̄ra v̄sc ibi:
* **V**ie aut̄
* saphat fuit p̄fortatus
per p̄phetam/dicentem:
k **N**olite timere nec
pauēatis hanc multi/
tudinē: nō est em̄ pu/
gnavestra s̄z dei. **S**ic
christus positus in ago/
nia fuit p̄ angelū cōforta/
tus: vt habet Luce. xxii.
s **C**ertit dominus
isidas eoz in semet/
ipsos filiorum sc̄z t̄c.
Dicut em̄ filij amō r̄ mo/
ab insurēxerunt aduer/
sus habitatores montis al̄st̄cōplas/
seir: r̄ ip̄i postea contra se sent
metipos insurgentes se/
inuicem destruxerunt. sic
pharisei r̄ saducei insur/
reverunt contra pilatum
ip̄m accusantes impera/
tori romano qui misit ip/
sum in exilium: et iterum
pharisei r̄ saducei ppter
suas iniquitates r̄ contē/
tiones intrinsecas rebel/
lauerūt romanis: ex qua
rebellione secuta fuit de/
structio populi ac ciuita/
tis: vt dicit Josephus li/
bro de iudaico bello.

Glo. ordi.

G possideat. a **T**allis b*f*/ dictio*s*. **H**umilitas ecclie v*b* digne deo laudes redd*u*tur. **Q**ui aut*q*attuo*e* eu*g*e*l*io*z* instruct*o* dogmate*p* ba*p*stis*m* fid*e* ad v*n*itatem*e* ecclie quenit*i*bi rite laud*a* t*d*igne deo c*o*uersans visionem*p*te*p*ac*e* c*u* laude*t* leticia*l*em*p*iter*n*a intro*ib*it. **b** **P**ost hec in*u*ti*u* am*u*. **D**ict*u* e*q* so*c*etas*t* amicitia*l*osaphat*r*eg*is* i*u*da*t* reg*is* i*u*da*c* reg*is* samarie*l*los*t* significat*o*: qui de ecclia ad heretic*o* societate*l* tr*as*se*u*t: s*z* he*e* societas*t* abom*u*abilis*e* est deo*t*. **I**deo naues*e*o*z* p*u*ert*u* tur*q* d*n*is p*u*tit*o* o*g*o*z* e*o*o*z*: *q* d*q*qd*u* in p*n*it*u* vite*p*au*g*o*z* c*u* heretic*o* fact*o*de*t* c*o*nsilio*l*agi*u*tur*o*: cor*a* o*cul*is*e* dei*t* displicere*p*ba*f*. **vii**: Qui n*o* est me*c* *z* me*est*.

a *l*et*q*pla*c*it*u* erat **La. XXI**
c **O**es hi fil*u* io. **A**mitato*r*es*s*. oper*u* el*o*: fratre*e*o*z* i*or**a* semp*u* in d*eterior*ab*e*te*l*.
Luc. II. **c** v*n* ip*se* i*or**a* legit*u* eos*t* inter*se* c*is*se*c* c*u* princip*ib* is*rl*.

Ecce d*n*is

Nico. de lyra

a **D**ie aut*e* quarto*v*bi pon*u* gratiar*u*actio*p*mo extra hier*l*m*c* d*z*: **G**regati*s* s*u*t*u* i*valle* b*ndictionis*. **H**ec*d*o*z* i*hier**l*m*c* t*eplo* d*n*is*c* d*z*: **R**eversus*z* e*o*is*v*ir*t* i*u*da*t* **r**z*c*. **t** p*z* l*ra*. **b** **I**rruit*u* at*u*. **P**ost*z* descriptus*e* v*ictori*e*p*cessus. **H**ic p*ar* describit*u* se qu*e*s*u* effect*o*: *q* p*ist* v*ictori*a*t* a*deo* data*p*pl*is* i*er*at*u* i*circu*tu*r* reg*u* i*osaphat* fuer*u*t*u* ter*ri*ti*t*: it*a* *q* n*o* aude*b*at*u* reg*u* i*osaphat* infestare*u*. **S**equit*u*:

c **E**t amb*u*. i*via* pa*r*. **r**z*c*. nec*u* decl*u*. ab*q*ea*s*. **z**di*u* a*sa* fecit*u* bon*u*: *z* in malo*n*o fuit*u* secut*u* ip*m* videl*z* in*z* p*o* misit*u* aur*u* t*arg*et*u* dom*u* d*n*is*t* reg*u* syrie*d*iffides*u* de*diuino* au*xi*lio*u*: vt*h*. **iij**. **R**eg. **xxv**. **t** in*z* p*o* pp*het*a*z* ip*m* arguent*u* p*on* i*w*lit*u* i*ne*ruo*u*: vt*h*. **s**. **xvi**.

d **C**er*u*th*u* excel*n*o ab*c*ot*ri*u*z* vide*u*. **s**. **xvii**. **L**ung*z* sup*u*isset*u* cor*z* ei*z* audaci*u* p*pe* vias*d*ni eti*z* excelsa*t* lucos*d* i*u*da*t* abstul*u*. **D**ic*u* q*o* ib*z* loqui*s* scriptura*z* de*excelsis* i*q*bus*z* imolab*u* idoli*z*. *h* aut*u* de*excelsis* i*q*bus*z* deo*t* mola*b*at*u*: *q*d*u* a*plur*ib*z* reg*ib* fu*it* p*miss*u*z* ad mai*z* mal*u* e*u*itad*u* s*icut* d*ic*tu*z* fuit*u*. **s**. **xviii**. **ca**. **i** p*ncipio*.

e **P**ost hec in*u*ti*u*. **H**ic ult*im*o i*osaphat* de*mal*o*t* societate*p*un*u*. **P**rimo*p* re*p*hensione*p*phete*z* q*o* fuit*u* q*da*z*u* p*un*itio*z* in*q*ht*u* i*osaphat* ac*cep*it*u*: eam*t* pat*icte*. **S**co*z* d*an*um*p*ale*u*. **vii** sub*dit*:

f **C**ot*ri*eq*z* s*u*t*u* na*t*. **p**pe amicitia*z* ip*ius* i*osaphat* p*tra*ct*u* c*u* o*cho*cia*z* er*at* p*essi*m*z* idolat*ra*: *z* h*ac* p*un*itione*z* i*osaphat* pat*icte* accept*u*: et*z* in*plenti* p*un*it*u* fuit*u* ne*p*u*ni*ret*u* gra*z*

II Paralipo. La. XXI Nico. de lyra

tres*u* dies spolia auferre*p*re*z* magnitudine*z* h*de*.

Die aut*u* q*o*to*z* g*reg*ati*s* s*u*t*u* i*valle* b*ndictionis*.

Et en*u* q*m* ib*z* b*ndixeru*t*u* d*n*o*t*: vocauer*u* loc*u*

a ill*u* v*all*is b*ndictionis* vs*q* in*pn*te*z* di*e*.

Reversus*z* e*o*is*v*ir*t* i*u*da*t* habitato*r*es*t* hier*l*m*t* i*osa*

phat*u* a*n* eos*t* hier*l*m*c* leticia*m*agna*u*: eo*z* de*dis*set*u* eis*t* d*n*is*t* gaudi*u* de*inimicis* suis*t*.

Ingres*z* s*u*t*u* hier*l*m*c* psalter*z* c*itharis* t*tubis* in*domu* d*n*is*t*.

Irruit*u* pau*o* d*n*is*t* sup*u* v*n*iu*er* fa*regna* fra*z* c*u* audiss*u* q*o* p*ugnass*et*u* d*n*is*t* co*tra* in*un*icos*z* is*rl*.

Quieuit*z* reg*u* i*osaphat*: *z* s*h*buit*u* ei*z* pac*e* p*circu*tu*r*.

Regnau*u* ig*is* i*osaphat* sup*u* i*u*da*t*: et*z* er*at* tri*g*ita*q*n*z* anno*r* c*u* reg*u* ce*p*isset*u*.

Elig*it* aut*u* t*q*nc*z* an*u* reg*u* uit*u* i*hier**l**z*: *z* nom*e*n*ris* el*z* a*q*uba*z* fil*ia* selach*u*.

Et ambulau*u* i*via* p*ris* sui*z* a*sa*: nec*u* declinau*u* ab*ea* facies*z* placita*z* er*at* cor*a* d*n*is*t*: ver*u*th*u* ex*z* celsa*n*o*t* abstul*u*: *z* ad*h*uc*z* p*pl*is*z* di*re*ixer*u* cor*u* ad*d*nm*u* de*u* pat*u* su*o*ru*z*.

Reli*q*at*u* gesto*r* i*osaphat* prior*z* nouissimo*z* scripta*z* sunt*u* in*li*bro*z* hieu*z* fil*u* an*u*ni*z*: q*o* digess*u* i*libro* reg*u* is*rl*.

b **P**ost hec in*u*ti*u* amicitia*z* i*osaphat* rex*z* i*u*da*t* c*u* a*sa* i*mp*iss*u*ma.

ocho*cia* rege*z* is*rl*: cui*z* o*pa* fuer*u*t*u* p*essi*ma*z*: *z* par*ice*ps*z* fuit*u* vt*z* facer*et* naues*z* q*o* ir*et* in*tharsis*: fe*ceru*it*z* classe*z* i*asiongaber*.

Prophetau*u* aut*u* el*ie*cer*z* fil*u* dodan*z* de*mare*la*z* ad*h*uc*z* i*osaphat* di*c*es*z*.

Quia habu*it* sed*u*is*z* c*u* o*cho*cia*z*: p*cu*ss*u* d*n*is*t* o*pa* tua*z*.

Cot*ri*eq*z* s*u*t*u* naues*z* nec*u* potue*z* runt*u* ire*z* in*tharsis*.

Ca. XXI **D**omiuit*u* aut*u* i*osaphat* c*u* p*rib*us*z* suis*z* t*sepultu*s*z* est*u* c*u* eis*z* in*ciuitate* da*uid*.

regnau*u* i*or**a* fil*u* el*o**t* p*+* *eo*: q*o* habu*it* fr*es* fil*ios* i*osaphat*: a*caria*: i*ahibel* **b**

t *çachari*a*z* a*çari*a*z* m*ichael* t*saphati*a*z*.

Qes*z* hi fil*u* i*osaphat* reg*is* i*u*da*t*: d*edit*z*z* p*ater* su*u*s*z* e*is* m*lta* m*uera* arg*eti* t*auri* t*p*es*ati*o*es**z*: c*u* ci*ui* t*atibus* m*unitissimis* in*u*da*t*.

Regn*u* aut*u* tra*dictid* i*or**a* eo*z* es*set* primogen*it*.

Surrexit*u* i*or**a* sup*u* reg*u* pat*ris* sui*z*.

Cu*o*z*z* se c*o*firm*asset*: **k** occidit*u* o*es* fr*at*res*z* su*o*s gladio*z*: *z* quos*z* d*is*dam*z* de*principibus* i*u*da*t*.

Trigintaduo*z* a*no*z er*at* i*or**a* c*u* reg*u* n*are* ce*p*isset*u* t*octo* ann*is* regnau*u* in*hier**l*m*t*.

Ambulau*u* i*vi*js*z* reg*u* is*rl*: s*icut* e*ge* *z* rat*dom**u* ach*ab*.

Filia*z* p*pp*e ach*ab* er*at* v*xor**z* *ei**z* p*+* *ei**z* fec*it* mal*u* i*sp*ectu*d*ni.

Moluit*u* aut*u* d*n*is*t* q*o* dis*pdere* dom*u* da*uid* p*pter* pact*u* q*o* in*ier*at*u* c*u* eo*z*.

Et q*o* pmiser*u* vt*z* dare*et* ei*z* lucern*am* t*fi*li*u* *el**z* in*oi* t*pe*.

In dieb*z* ill*is* rebellau*u* edom*z* ne*es* sub*dit* i*ude* *l*ude*z*.

Domiuit*u* p*o*nt*u* i*or**a* rebellio*z* i*usta*: *z* p*tz* sn*ia* ex*dictis*. **iij**. **R**eg. **vii**.

Add*ed*u*z* t*u* est*u* hic*z* c*u* d*z*: **s** Et*z* p*cu*ss*u* edom*z*.

q se circ*u*l*is* *z* sit*u* ib*z* ex*positu**z* in*z* p*on*it*u* alia*z* ex*positio* in*glosa* he*braica*: videl*z* q*o* i*or**a* i*ex*er*citu* suo*z* habeb*at* m*ltos* d*ide* meis*z*: eo*z* er*at* vir*is* for

Ecce dñs t.c.p phillisteos et
arabes q ei' trā vastaqueſt et diriſ-
puerſt subaz et filios pī et vrores.
Iorā q iterptat q e excelsus: et q
de religioso p̄e ad pſidīa declia-
uit: et fornicari fecit filios iuda: et
gnificat eos q ſide ibuti et baptiſ-
mos regenerati reliquū ſidei ve-
ritate hereticoꝝ ſeqnites errorē et
alios ſecū p̄uerteſt. **A**n eos hebias
dmo pphetic redarguit: q ſi oīo
diuīoꝝ libyoꝝ auſtas tales rep̄e
dit: et merito gūſitare ſue iſepat
preſtaſioꝝ grauifimis. **b** **E**t
octo t.c. dr̄ iorā. vii. anis regnaſ-
ſe et. xl. vixisse. **F**iliū at el' ochoçia
cū regnare cepiſſet ſuillſet. xlj. an/
noꝝ: q ſi ita e duob̄ anis anīq p̄
ſpe naſceret filiuꝝ genuit. **S**ed he
brei dicunt q iorā q. xl. anis vixisse
deſcribiſt et octo anis regnaſſe: q
vixerit anos. xl. et reguerit. xviii.
Bnni ei octo q el in reg tribuunt:
ſpi ſit qb̄ reguit anīq frēs occide-
ret cū adhuc inocēter vlueret. **R**e
liq ſo. xx. anī qb̄ poſteſ regnū iō
nō nuerant: q in lāguore et tribu-
latiōe viriſt: iōꝝ filio ei' tribuunt
q nō ap̄l. q. xii. anī ſm liby re-
gū ſeſtibet: ne d nūeroꝝ ſuma
anī remanētes in tēpoꝝ cōputati-
one errorē ſaceret. **O**choçias em
vixit. xxi. anis et uno tm regna-
uit. **S**ollatio em libri regum huic
Mi. De ly. **Q** uoſtioni

Prk ei ſbieci. et illos iterfecit iorā
ſbito ne iſt ad iuadū illos idu-
meos q rebellaqueſt h̄ eū. **a** **E**late ſit t.c. h̄ p̄n̄r deſcribiſt rep-
bēſio ip̄i x̄a p̄l̄ae helie: q ſi nīa
h̄ breui ponit q̄tū ad p̄tā iorā.
et p̄t̄ ſnīa ex dicit. **D**icunt at hebrei
q ſiſt ſre ſuerit ei allate poſt trāſla-
tionē helie in celū. d q h̄. iii. **R**e
gū. ii. et h̄ videt ſat̄ rōnabilit̄ di-
cti: q in illiſ ſiebat mētio d̄ oc-
cīſōe frat̄ ſuoꝝ: illos at nō occi-
dit viuēt p̄e ei' ioraphat: vt ſat̄
p̄t̄ ex principio h̄i capl̄: nec ioraphat
etia h̄ p̄misſet: eti effet ſctū
et bon̄: vt p̄t̄ ex ſupradic̄. hebias
vo rap̄t ſuit an morte ioraphat:
q̄ p̄t̄ ex h̄ p̄ helie q ſuermis ſt lo-
co helie poſt el' rap̄t̄ pphauit tri-
bus regib̄ de aq̄ eis dāda pph̄ ſe-
uerētia ip̄i ioraphat reḡl iude qui
eraſt: v̄ h̄. iii. **R**e. iii. **b** **E**t
ſor. fecit iu. p̄ idolatriā q vocat
fomicatio: eo q ſaē diuerti a vero
ſpōſo q e de. **c** **E**cce dñs t.c.
et reb̄ etiā pp̄ila gſona. **J**o ſub-
dit: **L**uc at egrota. t.c. **G**eq̄:
d **H**uſcitauit ḡ t.c. h̄ p̄n̄r de-
ſcribiſt ip̄i iorā punitio dura ſm
tenor̄ ſrā helie. et eodē ordine q
denūciata e pūtio iſta/cū dr̄: **H**u-
ſcitauit ḡ do. p̄ io. ſpm phi. i.
voluntate et aſiſtē ſuadēti re-
gnū iorā. **E**t vafſa. eā. q̄tū
ad villas et agros. **f** **D**iripue-
tūq̄ cū ſub. q̄tū ad bōa mobi-
lia. **g** **I**nsup et ſi. ei'. q̄s occi-
derit: vt h̄ in ſn. ſe. ca. excepto iorā
iſta. ita q̄ ſlu cruciare p̄a horri-
bili. **i** ſeq̄: **k** **A**boriuſḡ e
t.c. nō ſo

fornicari fecit habitatores hierusalem: et
preuaricari iudam. **A**llarē ſunt autem ei
littere ab helia prophetā in quibus ſcri-
ptum erat: **H**ec dicit dñs deus dauid pa-
triſ tui: qm̄ nō ambulasti in vijs ioraphat
patris tui: et in vijs aſa regis iuda: ſi inces-
ſiſt p̄ iter regū iſrl̄: et fornicari feciſt iudā et
habitatores hierl̄m: imitat̄ fornicationē do-
mus achab: iſup et frēs tuos domū patris
tui meliores te occidiſt: ecce dñs pcutiet et
te plaga magna cū pplo tuo: et filiis et vro-
rib̄ tuis: vniuersaq̄ ſubſtātia tua. **L**u aut
a pſidie. b t̄mētis.
Egrotabis pefſimo languore vſeri: donec
a T quoq; ſ. oī ſi vigor ſenſuſ coꝝ p̄ recordiā deſipiē-
do veraciſ ſapiē pdat intellectum.
Egrediant̄ vitālia tua paulat̄ p̄ dies ſin-
gulos. **H**uſcitauit ḡ dñs cōtra iorā ſpm d
a demonum. **b** **T**uþpoꝝ. c **D**enigratis in peto.
philistiꝝ et arabiꝝ: q̄ cōſines ſunt ethiō-
pibus: et ascenderūt in terrā iuda et vafa-
uerūt eā. **D**iripuerūt cunctā ſubſtātā: **f**
a T bone pueratiōs.

que inuēta eſt in dōmo regis iſup et fili-
a T fructuſ opatiōs. **b** **T** ſollicitudinē carnalem.
d̄ ſ eius et vrodes: nec remaſit ei filius niſi
ioachaç: q̄ minimus natu erat: et ſup hec b
oīa pcuſſit eū dñs alui languore infana-
bili. Cūq̄ diei ſuccederet dies: et tempoꝝ
ſpacia voluerenſ: duoy annoꝝ expletus
eſt circulus: et ſic lōga pſumpl̄ e tabe: ita et
ut egererenſ etiā vifcera ſua: lāguore pa-
riter et vita caruit. **M**ortuusq; eſt in infur
a T desperationis. **b** **T** uila delefunt de libro viuen-
tiū: et cum iuſtiſ in celeſti regno non ſcribenſ ſed pe-
ribit memoria eorum: et nomen eorum non eſit in me-
moria ſanctorum.

mutāte pefſima: et non ſecit ei populus ſm
morem combustionis exequias: ſicut fe-
cerat maioribus eius. **T**rigintaduoꝝ an-
norū ſuit cum regnare cepiſſet: et octo
annis regnauit in hierusalem. **A**mbula-
uitq; non recte: et ſepelierunt eum in ci-
uitate dauid. **V**eruntamen non in ſepul-
chro regum. **C**aplm **XXII**

Onſtituerunt autem habita-
tores hierusalem ochoçiam fi-
lium eius minimum regem. p̄ p̄eo.
Omnes enim maiores na-
tu qui ante eum fuerant interſecerant la-
tronē arabum qui irruerant in caſtra.
Regnauitq; ochoçias filius ioram re-
gis iuda. **Q**uadragintaduoꝝ annoꝝ erat q
ochoçias cum regnare cepiſſet: et uno an-
no regnauit in hierusalem: nomen ma-
tris eius athalia filia amri. **S**ed et ipſe in-
gressus eſt per vias domus achab. **M**a-
ter em eius impulit eum ut impie ageret.
Fecit igitur malū in conſpectu domini ſu-

t.c. nō ſolū q̄tū ad corp̄ ſi etiā **L**
q̄tū ad aſaz: q̄ nō appaueſt in
eo pñne ſigna. p̄p̄ qd ſubditur:
l **E**t nō ſecit t.c. cōburendo
circa eū aromaticā. m **S**icut
ſe. ma. cf. vt dictū eſt. ſ. de aſa
ca. xvi. l3 iſte iſiderer: eo q̄ erat
tot̄ corrupt̄ et ſeſt̄: vt p̄t̄ p̄ p̄d̄
cta: et h̄ in deteſtationē ſue maliciē:
et ex eadē cā nō fuſt ſepultus
in ſepulchro regū: quia regnaue-
rat indigne.

* malicia cōfirmat nitit ſuos
frēs. i. alios fideles trahere ſecū
ad iſidelitatē q̄ e mors ſpūalis:
Wat. viii. c. Dimitte mortuos
ſepelire mor. ſuos. Infideles ei
mortuos appellat. **S**ilv apostata
a religionē ad excuſationē ap-
paret ſue malicie nitit frēs illi
religiōs diffamare ac ſcādaliça-
re: et ſic q̄tū in ſe e eos occidit p̄
ablatione ſue fame. a **A**lla
te ſūt t.c. Iſte v̄ hebias tuuſt ma-
gnus celator legis diuīe. p̄ lras
igis ip̄i p̄ iorā ſcriptas: ſignifica-
tur scripture veteri ac noui teſta
mēti q̄ clamāt h̄ maliciā apostate
religiōis et etiā fidei. iō ſbdiſ:
i **D**ercuſſit eū do. al. lā. i.
p̄ aluū aut mēs hoīs aliquā deſi-
gnat: **D**rou. xviii. b. **V**erba bi-
liguis q̄ ſi ſimplicia et ipa p̄tīgūt
ad iſteriora vētr̄. i. mēt̄. **G**it al-
uū apostate dolore percutit q̄n
mēs ei p̄ ſeffima machiaſ: et tunc
hmōi dolor e insanabil q̄n vſog
ad morte pſeueraſt in machiatio-
nib̄ illi. **t** Ita ut egerē. t.c.
q̄ ſit moralis q̄n machinationes
peſſime pcedūt extert̄ in ope q̄
p̄ ſamīa corā deo et hoib̄ ſunt ſe-
tidiffimā. **t** **E**t ſepelieſt t.c.
p̄ qd designat q̄ tal apostata mo-
riſ excludit a q̄te ſctōꝝ q̄ cum
xpo regnāt in eēnū. **La. XXII**
Onſtituerūt at. **E**ſe
p̄n̄r agit d̄ tpe ochoçie.
et ſimo deſcribiſt el' ma-
la vita. **E**do inſerſt pena debita/
ibi: **I**gl̄ aſarias. **S**nīa ſm p̄
p̄t̄ ex dicit. iii. **R**eg. viii. in fine
excepti q̄ ſequunt. o **O**cho-
ziā filiū el'. **I**ſte e q̄ ca. p̄ce. di-
ctus e ioachaç: et i p̄t̄ ſeqniti dr̄
aſarias: q̄ ſuit trinomin'. v̄l q̄ e
idē nomē variatū: ſic in latiō idē
nomē e nīcola' colin' et coletus.
p̄ **A**binimū re. p̄ eo. q̄ alii
ſili ſuerāt iſerecti. q **Q**ua-
dragintaduoꝝ anorū ſu. t.c.
* h̄ videt im

Horalis. n **O**nſtituerūt
t.c. p̄ ſtū ochoçia q̄ d̄ p̄ſilio atha-
lie m̄ſ ſue ad idolatriā declina-
uit: ſignificaſ q̄libet mal' q̄ ranq̄
effeminatus p̄ mulieres ſeduceſ
cōtra deū ad peſſima ſe cōuerteſ
et q̄m abyſſus abyſſuz ſuocat: vt
dr̄. **D**ſ. xl. b. **J**o dr̄ de ip̄o q̄ ſu-
it p̄federat cū iorā rege iſrl̄ peſſi-
mo. prexitq̄ cū eo ad p̄li ſi regē
ſyrie et occaſiōe h̄i ſeder̄ ſuit i-
terfect̄ ab h̄ieu cū ip̄o iorā: et q̄d
ſignificaſ q̄ hoīes mali ſemetiſ
ſos associat̄ i crimiſ: ſic ſociabūt
adūicet i p̄ea gehēne. **L**eta h̄i
capl̄ ſu expoliata. iii. **R**eg. ii.
D ſu

†4. R. 3. 8

Doraliter

Glo.ordi. II Paralipo. La. XXIII Nico.de lyra

G questioni soluēde magni prostat auxiliū. **C**a. XXII
Azarias fi. Qui supe-
 rit ochoicas. i. apphēdēs do-
 minū: acharias vero adiuto-
 riū dominī. Ideoque pm hebreos
 nomē mutat i mellus et: quod
 pm preceptū dominī infirmū viss-
 tavit. **b** Aduersū hieu
 Dieu significat principatum
 getū: quē xps destinsuit in
 sacrilegā ciuitatē quod pphas
 et dominm pphas occidit: et apo-
 stolos presecuta ēt ea digna
 vltioe puniret: et phanū sa-
 cerdotū post aduētū xpi de-
 strueret: tēplūque subuerteret
 et impia synagogā sanguinez
 eoz liteter: dominm regni culmē quod
 si lechabel priciparet: et ipius
 rectores interficeret.

t 4.re.10.c

t 4.re.11.2

month.17.s

t 4.re.11.8

Nico. de lyra
 hoc videt impossibile: quod i
 sine precedētis ca. dictū ē quod io-
 rā pate eim. xxii. annoz erat quod
 cepit regnare: et octo annis re-
 gnauit: ex quod sequite quod filim eim
 ochoicas senior fuit pre duo
 bea annis. Ad quod dicēdū pm
 sniam Hiero. quod iorā regna-
 ult. xxvii. annis: et octo annis
 regnauit satie bea post mor-
 te pris sui iasaphat atque pro
 vrore suā ad idolatriā trabe-
 ref: et iō illi octo anni tem in
 eim regno cōputant: alijs ac
 xx. annis regnauit pessime:
 propter quod i eim regno nō co-
 putat sicut libro. **R**eg. xiij.
 dicit quod saul regnauit duobea
 annis et residui tacet: quod duo
 bea annis tem bea regnauit cum
 tem pliber regnauerit tem male:
 ut ibidē dictū fuit: tem annis vi-
 te filim sui copulat ne error: In
 historia fieret: si oīno taceret
 tur. **S**ilr et aliū annī saul alibis
 exprimūs. **A**cc. xiij. et propter
 hoc dominm. iiiij. **R**eg. viij. quod iste
 ochoicas. xxij. annoz erat cum
 regnare

cut domus achab. Ipsi enī fuerit ei consiliarij
 post mortē patris sui in interitu eius. Ambula b
 uitque i cōsilijis eoz. Et prexit cū iorā filio achab b
 rege isrl*i* bellū h̄ achariel regē syne*i* ramoth ga-
 laad. Vulneraueritque syn iorā. Qui reueritus
 ēt curaref i lechabel: Multas ei plagas acce-
 perat i supradicto certamie. Igit acharias filim io-
 rā rex iuda descēdit vt iuiceret iorā filiū achab tem
 lechabel egrotatē. Voluntatē quod prepe fuit dei aduer-
 sus ochoicā vt veniret ad iorā. Cūque venisset et
 egrederef cū eo aduersū hieu filiū nāpsi: quē vñ
 a Ter prohēlētū hec in libro regū plenter scripta sunt.
 xit dominm vt deleret domū achab. Cū go euēteret
 hieu domū achab*i*uenit pricipes iuda et filios et
 fratper ochoique quod misstrabat ei: et iterfec illos. Ip-
 sū progrēs ochoicā cōphēdit latētē i samaria: ad-
 ductūque ad se occidit. Et sepelierut eū/ eo quod eēt
 filim iasaphat: quod quesierat dominm i toto corde suo.
 Nec erat vltra spes alique vt dominm stirpe quod regnaret
 ochoique. Siqdē athalia mater eim vidēs quod mor-
 tum eēt filim sum: surrexit et iterfecit oēm stirpe regi
 a Ter memoria domini
 am domm iorā. Porro iocabesh filia regi tulit id
 as filiū ochoique: et furata ēt eū dominm medio filiorm re-
 gl cū iterficeret. Abscōditque eū cū nutrice sua i s
 Ter saturitas domini.
 cubiclo lectuloz. Yoçabesh āt quod abscoberat eū
 erat filia regis iorā/ vrore iorāde potificis soror
 a Ter temporalis domini.
 ochoique: et idcirco athalia nō iterfecit eū. Fuit go
 cū eis i domo dei abscoditer sex annis quod regna-
 uit athalia sup terrā. **C**a. XXIII

A Ter hec i libro regū scripta et exposita sunt.
 Ano āt septimo profortat*o* iorāda as pro
 sūpsit cēturiōes: acharia videlz filiū
 hieroam/ t hismael filiū iohānā. Acharia quod fi-
 liū obed/ t maasiā filiuz adiae: et elisaphat filiū
 zechri. Et in iōt cū eis fēdus. Qui circūeūtes iu-
 dā progregauerūt leuitas dominm vrbibm iuda: et
 pricipes familiaz isrl*i*: venerūtque i hierlm. In iōt
 igit ois miltudo isrl*i* pactū i domo dominm cū rege.
 Dixitque ad eos iorāda: Ecce filim regi regnabit sic
 locute ē dominm sup filios dauid. Iste ē go fimo quē
 quē faciet: Tertia ps vīm quod veniūt ad sabbatū
 sacerdotū et leuitaz t ianitorm erit i portis. Ter-
 tia vō ps ad domū regi: et tertia ad portā quod ap-
 pella fundamēti. Omne vō reliqui vulger sit in
 atrij domm dominm: nec quod sc̄per allm igrediāt domū dominm
 nisi sacerdotes: et quod misstrat dominm leuit. Ipim tem mō
 igrediāt quod sc̄ficiati sūt: et oē reliqui vulgus ob-
 seruet custodias dominm. Leuite āt circūdēt regē ha-
 bētes singli arma sua: et si quod alim igs̄s fuerit
 tēplū ifficiat. Sintque cū rege et itrāte et egrediē-
 te: Fecerit igit leuite tem iorāda iuda iuxta oīa
 A H̄cep̄at iorāda potifex. Et assūpsit singuli vi-
 ros quod ser se erāt tem vēiebat pro ordinē sabbati: cū his
 quod lā ipleuerat sabbatu: et egressuri erant. Siqdē
 iorāda potifex nō dimiserat abire turmas quod libi

regnare cepit: et quod ibi resecat
 āni viginti priois sui: quod hic ad-
 dunc rōne dicta. a Ter hi ei
 fue ei consi. s. illi de domo
 achab quod erāt idolatre.

b Et prexit cū lo. si. ii. ex amicitia et familiaritate.
 c Ter gis azari. ii. hic pro
 describit ei pena debita et pro
 mo i persona pripriia. sc̄do i ple-
 sua ibi: Nec erat vltra spes.
 Snia ēt prime priis priis ex dicti-
 liū. Regum. ix. 7. viii. excep-
 pro quod sequit: d Quē vii.
 de quod vnber de discipulis hell-
 sei: vt br. iii. Reg. ix.

e Et si. fra. ocho. quod frēs
 ochoique fuerat iterfecti: vt domi
 cit ē: h̄ filiū eoz remāserat: vo-
 cāt iō frēs ochoique. iiiij. Reg-
 x. ca. i. propter quod eēt cogni-
 tione: il libro dominm hebraicis quod si-
 oniber dominm erat proobrini ocho-
 quod quod ochoique. f Hec erat xl. ii. hic
 proscribit pripriis ochoique
 i ple sua: quod māe eim athalia
 terfecit ois filios eim uno ex-
 cepto: et priz snia huim priis ex-
 dictis. iiiij. Reg. xi. excep-
 pro quod sequit: g Abscōditos
 eū cū nu. sua i cu. le. i. i. dos-
 mitorio sacerdotū i tēplū mi-
 nistrantiū: vt dicit h̄ glosa he-
 braica. iiiij. Reg. dicit. Fratoper
 cū ea i domo dominm clā. ybi dicit
 Ra. Ga. quod h̄ sūt i solaris tē-
 pli et forte ibi iacebat sacerdos-
 tes in sua hebdomada minis-
 trates vel saltē eoz allque. Del-
 pot dicit quod primo abscodit eū in
 dormitorio sacerdotū quod erat
 circa tēplū: postea trāstulit eū
 ad solarū tēplū vt secretū ser-
 uaretur ibi. **La. XXIII**

H Ano āt septio. Dic agis de tēpōe
 ipsius loas regis iude: et primo describit ei insti-
 tutio. sc̄do regni sui presecutio.
 ca. xxiiij. Circa primū primo
 describit ipso loas institutio.
 sc̄do athalie occisio. ibi: Qd
 cū audisset athalia. tertio re-
 gis instituti confirmatio. ibi:
 Depigit autē iorāda. Snia autē
 istarū partiū priz ex dictis. iiiij.
 Reg. xi. exceptis quod sequunt.
 In prima prite dicit: i As-
 sūpsit cēturiōes aza. ii.
 noia istorm omittit. iii. Reg.
 xi. que exprimunt hic ad ma-
 iorem histoirie certitudinem.
 k Erit in portis. iiiij. Re-
 g. xi. dicit: Ad portas seir: ei
 forte ex illa parte erat plures
 porte. Ideo dicit hic: in por-
 tis. l Ad portā que ap-
 pella fundamēti. ista est
 porta que. iiiij. Reg. xi. dicit:
 post habitaculum sc̄tariorm
 porte em pluriber noiber nos-
 minat ex diuisis pripriatiber.

Moralis. b Anno au-
 tem septimo cōsoratus
 iorāda assūpsit ii. Exposi-
 tio mystica huius capituli re-
 quirat. iiiij. Reg. xi. ca.

Super gra-
dū. Colunā. l. r ba-
sum quā p̄gauerat
salomon & posuerat
i medio basilice ha-
bēre qng cubitos
lōgitudinis & qn-
qz latitudinis: r tres
In altō. **D**e-
pigit aut̄ io. Jo-
nadas iterptak co-
gnoscens dñm vel
diligens: qz filios
lrl dñm cognosce-
re docuit. **P**epigit
q sedue inter dñm
pplmqz & regē: vt
dño. l. obedirent &
legi eius. **P**epigit
etia iter regē & po-
puli: vt ppplus er-
ga regē fideliē age-
ret. & rex pplm iu-
ste regeret vñ do-
ctrinā sacerdotū &
leuitarū: qz officij
fuit insinuare p̄ce-
pia dñi. **XXIII**

Singlas hebdōadas succedere p̄sueuerat. **D**editqz
ioiada sacerdos cēturiōib⁹ lāceas/ clypeosqz & peltas
regis dauid / qz p̄secrauerat i domo dñi: Cōstituitqz
oēni pp̄lm tenētiū pugidōes/a pte tēpli dext̄a: vsqz ad
pte tēpli sinistrā corā altari & tēplo p circuitū regl. **E**t
eduixerūt filiū regl/ & iposuerūt ei diadema & testimoniū:
dederūtqz i manu ei⁹ tenēdā legē: & p̄stituerūt ei⁹ rege.
Tyneclodoche p solo çacharia q. pp̄ba erat quē p̄ea idē loas occidit
Unxit qz illiū ioiada pōtifex: & filiū ei⁹: ip̄catiqz sūt at
qz dixerunt: Uiuat rex. **O**d cū audisset athalia vocē
scz currētiū atqz laudatiū regē: igrēssa ē ad pp̄lm i tē-
pli dñi. **C**ūqz vidisset regē stātē sup gradū i itroitu/ & b
p̄ncipes turmasqz circa eū: oēmōqz pp̄lm frē gaudētē
atqz clāgētē tubis/ & diuersi generis organis p̄cinnentē/
vocēqz laudatiū/ scidit vestimenta sua/ & ait: **I**nsidię: i-
sidię. **E**gressus aut̄ ioiada pōtifex ad cēturiōes & p̄n-
cipes exercit⁹/ dirit eis: **E**ducite illā extra septa tēpli/
& iterficial fous gladio. **P**récepitqz sacerdos ne oc-
cidereb̄ i domo dñi. **E**t iposuerūt ceruicib⁹ ei⁹ man⁹.
Cūqz itrasset portā eq̄ru dom⁹ regl/ iterfecerūt eā ibi.
Tfedus dei..l. legē dei..l. ip̄m deū cui⁹ minister erat.

Sepigit autem ieiada sed iter se vniuersusque populus et regem: ut esset populus domini. Itaque ingerens est omnes populus dominum baal: et destruxerunt eam: et altaria ac simulacra illius profregere ruerunt. **D**athah que sacerdotem baal iterfecerunt asini aras. Constituit autem ieiada prophetos in domo domini: et sub manibus sacerdotum et leuitarum quos distribuit daniel in domo domini: ut offerret holocausta domino sic scriptum est in libro moysi in gaudio et canticis iuxta dispositionem daniel. Constituitque iam initores in portu domini domini: ut non ingredere eam inuidus in orientem. Assumptique certiores et fortissimos viros ac principes populi et omnes vulgus terrae: et fecerunt descendere regem dominum domini: et introire per medium portam superioris in domum regis: et collocauerunt eum in solio regali. **I**ustitiaeque est omnes populus fratre: et urbem queuit. Porro athalia iterfecta est gloriatur. **E**pste anno erat ioeas capitulo xxiii (dico) cum regnare cepisset: et quod draginta annis regnauit in hierusalem. Nomem niris eius sebia bersabeque. Fecitque quod bonum est coram domino cum cito diebus ieiadis sacerdoti. Accepit autem ei ieiada uxores duas: et quod genuit filios et filias. Postquam placuit ioeas ut restauraret domum domini. Congregauitque sacerdotes et leuitas et dixit eis: Egredimini ad ciuitates iudea et colligite de vniuerso israel pecuniam ad sartatecta templi dei vestrum per singulos annos: festiatoque habere facite. Porro leuitae egere negligentem. Vlocauitque rex iuda ieiadam principem et dixit ei: Quare non tibi fuit cura ut cogeres leuitas isferre de iuda et de hierusalem pecuniem quam constituta est a moysi seruo domini: ut inferret ea omnes militudo israel in tabernaculo testimonij. Athalia autem in ipissima et filiis eius destruxerunt domum dei: et de vniuersis quam sacrificata fuerat in templo domini: ornauerunt phanum baali. Precepit ergo rex et fecerunt arcam: posueruntque eam iuxta portam domini formidatus. Et predictum est in iuda et hierusalem: ut deferret singuli principium domino: quod substituit moyses seruus dei super omnem israel defacto. Iustitiaeque sunt cuncti principes et omnes populi: et ingressi

Et p. l. scuta rotunda a
pellido dicta qz repellunt ictus.
In scda pte dñi: b **L**ucis vi-
disset re-stan. sup grā. dicūe
alid qz iste grad⁹ erat balis enea
sup quā orauit salomō: vt h̄. s.
vi. ⁊ vocat grad⁹: qz ad eā ascen-
debat qz aliquid grad⁹ qz habebat
tres cubitos i altitudine: vt ibi-
dē dñi. **S**cđm allos dñi erat qdā
sedes notabilē i porticu tēpli vbi
rex sedebat qn veniebat ad do-
mū dñi. **I**n tertia pte dicit:
Constituit aut̄ io. zc. vt si
eret ibi diuina obseqa sicut sie-
bat antqz regnaret athalia: q cul-
tū diuinū put potuit destruxit:
vt h̄. ca. se. d **J**uxta dispu-
fitionē da. q dispositio h̄. s.
libro. i. xliii. ⁊ .xxv.ca. e **L**e-
tatur scz ē zc. eo q liberal⁹ era
a dñio mulieris qd erat oppro-
briousum: ⁊ qz regnū restitutum
erat ad heredē debitum.

Sicut etiam ad hanc vestitum.
Ecce **L**a **XXIII**
anno erat i*o.* **D**ic
as plectio, et p*mo* tpe p*sp*erita
t*l.* sc*do* tpe ad*ū*sitar*/*ibi: **N**ost/
q*ā* aut ob*ū*t i*oiada.* **P**rima i*du*
as: q*r* p*mo* describis p*cessus* re
gni i*odas* i*b*ono. sc*do* i*oiada* p*o*/
t*l*sc*do* sc*ta* p*sumatio* /ibi: **G**enu/
it aut i*oiada.* s*n*ia p*me* p*l*p*tz* ex
d*c*i*l*. **R**eg. **xv.** except*l* q*s*e
qu*ū*. g **E**gredimini ad c*l*
ui. **i**ii. p*ter* ei ill*ā* pecunia q*s*p*o*
te offerebat in t*ē*p*lo* p*necessa*
r*ū*. t*ē*p*lo* voluit rex vt a q*libet*
capitaneo d*re* regno suo colligere
tur dimidi*ū* sic*l* argenti q*s*olute
bat a c*ō*itate: et i*h* eq*ū*liter solue*ū*
bat paup*ē* et dines: vt h*ī* **E**xod.
xx. et hec pecunia daba*ū* p*redē*
pt*idē* ante: q*r* c*ū* sic n*ū*nerab*ū* q*s*
dimidi*ū* siclos datos n*ō* erat
plaga i*pplo*: vt ibide dicit*ū*.
A **T**athalia *āt.* **T** **C**. fil*ū* atha/
lie n*ō* poss*ūt* h*ī* itellig*ū* fr*ē*s ocho
cie fil*ū* sui: q*r* o*ē*s fuer*ūt* iterse/
ct*l*: vt h*ī* **S.** in prin. **xxii.** ca. nec fil/
i*ū* ocho*ū*: q*r* illos iterse*ū* s*ha*
lla: vt habe*ū* **S.** **xxii.** ca. in fine. et
ideo fil*ū* eius hic dic*ū* sacerdo/
tes baal q*s* l*pa* nutrit*ū* vt d*re*
libro de hebraicis questionib*ē*.
D **E**struxer*ū* do. dei. di/
mittentes multa cadere et spoli/
antes t*ē*p*lo* vasis et ornamenti
applicates ea cultui baal: et p*pe*
h*ī* ad restaurand*ū* ista redreb*ū*
magna pecunia: et maxime q*s* i*l*
la q*s* erant applicata idolis non
er*āt* vter*ū* diu*ū* cultui applic*ū*
da. k **E** **T** fecer*ū* arca. **i**ii.
Reg. d*re* ga*ç*ophylaci*ū*. locus e
vbi p*ot* reponi pecunia sine ap/
perit*ōe*: n*ō* t*ū* inde retrah*ū* sic*l*
p*f*ab*ū* eccl*esi*ar*ū* solet fieri.
D **E** **T** deferr*ū* singuli p*ci*
d*hi* q*s* c*ō*st*ū*. moy. i. dimidi*ū*
sic*l*u*ū*: vi dict*ū* est sun*ū*.

Moraliter. f. **S**epte an-
norū erat iōas cū regnare
cepit tē. Boc caplī expositus
est mystice. iii. **R**egū. x. capi-
tulo vīgib: 11. 12. 13.

Sa **T**at illi **tēc.** **D**oc facit ap̄li
Eq̄ q̄ subiectos sibi discipulos v̄
di diuini semia q̄ mādū sparsere
vt oparios voluntati dei idoneos
In auditorib⁹ p̄ficerent: q̄z alij sa
vileat ligna cū se z sibi obedien
tes ligna fructifera in domo dei
spārat. Alij sartatecta faciebat
q̄n illa q̄ p̄ heresim vel scismata
rupta fuerat reedificabant. Alij
saxa cedat cū duros corde z icre
dulos fortis icrepat. Alij metal
la ferri z erl cū robur fidei z con
fessione catholice v̄tāt ab uno
q̄z expertunt ut ipseāt dom⁹ dei.
Ep̄.4.b iuxta illud: Uniculq̄ n̄m data z
grā p̄m mēsurā donationis xp̄i.
b **R**eliqā p̄tē **tēc.** videb̄ **z**
rīū q̄d legit in libro regū: verun
mō dñi: fabros q̄z ferri z eris: vt q̄d cadere
cep̄at fulciret. Eḡtq̄z hi q̄ opabāt indu
strie: z obducebat parietuz cicatrix p̄ man⁹
eoꝝ: ac suscitauerūt domū dñi in statū p̄st
nū: z firmif eā stare fecerūt. Cūq̄z cōplessēt
b oia oga detuleft corā reger ioiada reliquā
a q̄ qui apti sunt ad capienda diuina munera. z exercen
da dei ministeria.

Mat. 12.**Mat. 23.****aloynius**

5 **E**t cōgregata **tēc.** hyd
bole z ad denotādū magna sum
mā lī eēt finita simpli. **b** **R**e
liquā p̄tem **tēc.** H̄iū videt. **ij.**
Reg. **p̄u. e. vbi d:** Nō siebat ex
eadē pecūnia hydrie tēpli do. **tēc.**
Vidēt q̄ h̄diū repabāt templi
edificiū: nō siebat vasa tēpli ex il
la pecūnia q̄ ordinata erat ad re
parandū edificiū: z h̄m h̄ loquit
scriptura. **ij.** **R**egū. h̄ edificio re
parato de residuo pecūnia facta
sunt vasa tēpli: vt h̄ d̄. **c** **S**e
nuit q̄t ioiada. **D**ic p̄n̄ de
scribit ip̄l ioiade felix p̄sumatio
cū d̄: **d** **P**len⁹ dierū. q̄ nō
trāsūt tps in vacuū sed in bonis
opibus cōtinue se exercuit: p̄pē
q̄d valde solēniter sepultus fuit/
cū d̄: **S**epelierūtq̄z eū in cl
uitate dauid cū regibus. Et
subdit causa humis: **e** **E**o q̄
fecisset bonū cum isrl. p̄m a
dominio mulieris liberādo: z ab
idolatria reuocādo. **f** **E**t cuž
domo eius. **R**egē de eius se
mine restituēdo: vt patet per p̄dī
cta. **g** **D**ostq̄z at obiūt **tēc.**
Hic p̄n̄ describit regnū ioas tē
pore aduersitatē: z primo descri
bis ip̄s⁹ z populi malum culpe.
secundo malum pene/ibi: **h** **U**nq̄
euolutus. Circa p̄mū tāgis du
plex culpa. Prima est idolatria/
cū d̄: **i** **I**ngressi sunt p̄n
cipes iuda: z ado. re. impēdē
do sibi diuinū bouorē: sic dictum
fuit diffus

cōtulerūt in arcā dñi atq̄ miserūt ita vt im
pleret. Cūq̄z tps esset vt deferrēt arcā corā
rege p̄ man⁹ leuitaz. **E**lidebat ei multā pe
cuniā) ingrediebat scriba regis z quē p̄m⁹
sacerdos p̄stituerat: effundebātq̄ pecuniā
q̄ erat in arca. **H**orro arcaz reportabāt ad
locū suum: siccq̄ faciebat p̄ singulos dies.
a q̄ diuini verbi.

Et cōgregata est infinita pecuniā/qua de
a **T**ps rex z sacerdos. **b** **D**ispētatorib⁹ euāgelij q̄ tri
tici mētū dispēsant his q̄ opant in domo dñi.
dersit rex z ioiada his q̄ p̄erāt opib⁹ domus
dñi. **A**t illi p̄ducebat ex eo cōfessores lapidū
z artifices operz singloꝝ: vt istaurarent do
mū dñi: fabros q̄z ferri z eris: vt q̄d cadere
cep̄at fulciret. Eḡtq̄z hi q̄ opabāt indu
strie: z obducebat parietuz cicatrix p̄ man⁹
eoꝝ: ac suscitauerūt domū dñi in statū p̄st
nū: z firmif eā stare fecerūt. Cūq̄z cōplessēt
b oia oga detuleft corā reger ioiada reliquā
a q̄ qui apti sunt ad capienda diuina munera. z exercen
da dei ministeria.

ptē pecunię: de q̄ facta sūt vasa tēpli i mini
a q̄ he i genīt̄ capacitatē v̄l dilectōis latitudinē significat
steriū z ad holocausta: phialē q̄z z cēfa va
sa aurea z argētea. Et offereban̄ holocau
sta i domo dñi iugif/ cūct̄ dieb̄ ioiadē. Se
a **T**si tps phil̄ vite i scē trinitat̄ s̄ide cū bonoꝝ operz p̄fe
ciōe cōplesm⁹ ad cēna br̄tūdūne q̄ ē i dextera dei p̄uelēm⁹
nūt̄ at ioiada plen⁹ diey: z mortu⁹ est cū cē
cū z trigita eset ānoꝝ: **S**epelierūtq̄z eū in ci
a **T**q̄ p̄m̄ dei cunctis diebus sacerdotij sui bñ rexit et
ad cultum dei instruxit.

uitate dauid cū regib⁹: co q̄ fecissz bōnū cū
isrl z cū domo ei⁹. **D**ostq̄z at obiūt ioiada in g
ressi sūt p̄ncipes iuda z adorauerūt regē. **b**
Qui delinit⁹ obsequijs eoꝝ accevit eis. **E**t
dereliquit tēpli dñi dei patrū suoꝝ: scrine
rūtq̄z luci z sculptilib⁹: z facta ē ira dñi h̄ iu
dā z hierlm̄ pp̄t h̄ p̄cīm. **t** **D**ittebatq̄z eis k
pp̄bas vt reuerterent ad dñm: q̄s prestan
tes illi audire nolebat. **O**p̄lis itaq̄z dei in
duit cachariā filiū ioiadē sacerdoti: z stetit m
in p̄spectu pp̄l: z dixit eis: **H**ec dicit dñs:
Quale trāsgredimī p̄ceptū dñi q̄d vob̄ nō
p̄derit: z dereliquit dñm vt dereliqueret
vos: **Q**ui cōgregati aduersus eū miserūt
lapides iuxta regl̄ impium: in atrio domus
dñi. **E**t nō ē recordat⁹ ioas rex miscdi⁹ quā
fecerat ioiada p̄ illi⁹ secū: h̄ interfecit filiū
ei⁹. **Q**ui cū moreret ait: **E**lideat dñs z req̄
rat. **C**ūq̄z euolut⁹ eset annus: ascēdit h̄ eū p̄
exercitus syrię: venitq̄z in iudam z hierlm̄:
z interfecit clictos p̄ncipes pp̄l: atq̄ vnuier
sam h̄dā miserūt regi damascum. **E**t certe
cū p̄modicus venisset nūerus syroꝝ tradi
dit dñs in manibus eoꝝ z infinitā multitudi
nē: eo q̄ dereliquit dñm deū patrū suoꝝ.
In ioas quoq̄z ignominiosa exerceare iu
dicia: z abēutes dimiserūt eū in languori

suit diffusius. **ij.** **R**egum. **p̄u. f.** **g**

t **L**et dereliquerūt tēplum
dñi dei pa. suoꝝ tēc. **A**byllus
em abyllum iuocat. z ideo d̄ vno
pctō tracti sūt ad alia. **k** **A**hit
tebatq̄z eis p̄phetas vt re
uerterent ad dñm. **L**et q̄ appa
ret dei miseratio z eoz obstina
tio. **C**ōle q̄nter nota de parrici
dio in iterfectiōe q̄charie: q̄ p̄i
successerat in lūmo sacerdotio: vt
babes ex glossa magna hebraica:
Threnoz. **ü. g.** sup illud: **S**i oc
cidit in sanctuario dñi sacerdos
z pp̄ha. z i p̄tī/ cū d̄: **l** **S**pi
ritus ita q̄z dñi iduit zacha
riā. Ex reuelatiōe em sp̄ssanci
z eius ip̄usu motus fuit ad p̄sā
ter arguendum regem z populi.
m **F**iliū ioiade. **P**er h̄ ostē
dīc cōditio aggraūās p̄ctū: quia
ioiada fecerat bona erga regē z
pp̄lm̄: vt p̄t̄ ex p̄dict̄. **n** **A**hi
serūt lapides iuxta regl̄ im
periū. **E**x q̄ p̄t̄ p̄ rex z pp̄ls p̄
petrauerūt parricidū. **o** **C**l
deat dñs z req̄rat. **D**oc dixit
nō celo vindicte: sed iusticie diul
ne. **p** **L**uq̄z euolutus eset
annus. **D**ic p̄n̄ ponit debita
pena. z p̄mo in debellatiōe ioas
cū dicit: **A**scēdit h̄ eum exer
citus syrie tēc. **E**x p̄t̄ s̄ia vlo
ibi: q̄ **I**n ioas q̄z ignomi
niosa exerceare iudicia. que
aut̄ fuerit illa: h̄ nō exprimit: nec
iū. **R**egū. sed libro de hebraicis
questionibus dicitur: q̄ occide
runt filios eius coram eo imp̄o
perando ei intersectionem Za
charie: sed hoc non videb̄ verū;

* q̄ in prin
s **D**ostq̄z autem obiūt **D**o
ioiada in gressi sunt p̄ncipes
iuda z adorauerūt regē.
Per p̄ncipes iuda qui diuinos
honores regi ioas exhibuerūt: s̄
cut dixi plenius in expositione lit
terali sup. **xij. ca. liii.** libri **R**egū.
significant adulatores regum et
potentum: z sic faciunt eos vitis
insanire z relinqueru timorez d̄
uinum: sicut iste ioas dereliquit
adulationibus p̄ncipū delin
ctus: z p̄dicatores veritatis con
temnere z vloz ad mortem aliquā
p̄lequi sicut iste Joas c̄chariam
p̄phēta iussit lapidari. **p** **ij.**
q̄z euolutus eset annus: ascēdit h̄ eū p̄
contra eum exercitus syrie tēc.
Per syros qui interpretar
tur sublimes: significant superbū
demōes. **E**nde **Job. xli. d.** dicit
de demonum p̄ncipū: q̄ ip̄e es
rex sup omnes filios syrie. **I**gl
tur p̄ exercitū syrie significatur
exercitus gehēne sūe demonū.
Ende subdit: **t** **E**t iterfecit
cūctos p̄ncipes pp̄l. p̄ q̄s
significant adulatores regum et
potentū: vt p̄dict̄ est. **q** **I**n
ioas q̄z ignominiosa ex
erceare iudicia. **Q**ui fuerat adu
lationibus p̄ncipū delinictus:
p̄ hoc igit̄ designat q̄ demōes se
cum trahunt ad infernū supplicia
adulatores z adulacionibus e
rum acquiescentes.

Sa Zacharie filii iosa. Dñs in euāgeliō cāchariā inter tēplū & altare occisū memorans: filiū barachie dicit: quē pñs historia testat sī liū fuisse ioadē. H̄z alij cāchariaz filiū barachie dicunt: q̄ in duodecim pphis vndecimē: p̄fīsq̄ nomē cōsentit i eo. H̄z vbi occisus sit inter tēplū & altare scripture non docet: tēpli fuerint. Alij cāchariā p̄fēm iohis itelligi vñlū ex q̄busdā apōcrifōz sōnū approbātes q̄ p̄pte rea occisus sit: qz d̄dicauit adūtū salvatoris: h̄z qz d̄ scripturis nō h̄z auētātē: eadē facilitate p̄tēnīt q̄ p̄bat. Alij istū volūt cāchariā esse q̄ occisus sit iter tēplū & altare a iōas rege: sicut regū narrat historia: h̄z obseruādū q̄ ille cācharias non sit filiū barachie h̄z ioadē: cū ḡ cāchariā teneam̄ & occisiōis p̄sentiāt loc̄: q̄ram̄ q̄re d̄r̄ filiū barachie & nō ioadē: barachias bñdīt dñi d̄r̄ & sacerdotis ioadē iusticia: hebreo noīe mōstrat. In euāgeliō q̄ vñt̄ naçarenī p̄ filio barachie si lī. ioadē leḡ simpliciores frēs i ter ruinas tēplū & altaris vel i por tarū exitib̄ (q̄ siloam dñct) rubra safa mōstrates cācharie sanguine putat esse polluta. b **I**n s̄c̄. Insidiat vero. Afferūt hebrei āmonitas & moabitas insidiatos eē regi iōas p̄ iniusta nece cācharie ad erag gerādā maliciā īraelitaz q̄ vñsc̄i noluerūt sacerdotē dei quē vñdīcauerūt filiū alienigenarū. **XXV**

Regnauit aut̄ amasias. **T**c. c **I**n val. salinā. Ubi sal siebat: vel se no salugimis vt multū locis deciso & siccato & incēso: vel aq̄s puto rū salis feruefact̄ & ad salis firmatē coquēdo pduct̄. **A**el alij vbi & iob̄ duodecim milia idumeorū p̄cūssisse leḡ. Pro valle aut̄ siliñarū ver̄ editio q̄si nomē regiōis gemel apposuit.

Ni. de ly. **O** Scio inq̄t q̄ i p̄ncipio se.ca. dicit q̄ amasias filiū eī regnauit p̄ eo: p̄pter q̄ & multa alia: iste liber d̄ hebraicis questionib̄ a multis (& rōnabili) vñvidē negat esse Hieronymi. Tū qz nō habet eī stilū. Tū qz in libro illustrū viroꝝ vbi Hieronym⁹ enumerat libros ab eo editos: facit solū mētionē de hebraicis questionib̄ sup̄ Beni. Et iōo dicit q̄ liber de hebraicis q̄stionib̄ sup̄ alios libros fact̄ fuit a quodā iudeo cōuerso q̄ multa ficticia īmīscuit. vt videt: p̄pter q̄d de illo libro parū curādū ē nisi q̄tū cōsonat ve ritati: & ideo aliter d̄r̄ q̄ fecerūt isti iob̄ plagas turpes & ignominias: & iō subdit̄. At abeuntes dimi serūt eī i lāguorib̄ magnis. scđo describit̄ pena eī in intersectione: cōdicit: a **S**urrexerūt autē s̄ eū serui sui. & p̄t̄ s̄nīa hñp̄ par̄is ex dicit. iiiij. Reg. xiiij. in fine. **H**z nō in se. re. q̄r̄ erat indi gn̄ p̄p̄ malicias suas. **R**egnauit **La.** XXV aut̄. **H**ic p̄n̄ agit d̄ tpe amasie

bus magnis. Surrexerūt aut̄ p̄tra eū ser ui sui i vñtōe sanguinis cāchariē filiū iosa de sacerdotis: & occiderūt eū i lectulo suo & mortu⁹ ē. **S**epelierūtq̄ eū i ciuitate dauid: h̄z nō i sepulchris regū. **I**nsidiati vero sūt eī cābath fili⁹ semath āmonitidis & ioca bath fili⁹ semarit̄ moabitidis. **P**orro filiū eī ac sūma pecunię q̄ adunata fuerat sub eo: & instauratio dom⁹ dei: scripta sūt dili

Bgēti⁹ i libro regū. **Ca.** XXV **E**gnauit aut̄ amasias fili⁹ eī p̄ eo. Vigintiōnōz annoz erat amasias cū regnare cepisset: & vigintiōne ānis regnauit i hierlm̄. **N**omē a **T**opinione hoīm q̄ videbāt & laudabāt. mīris eī ioadēn d̄ hierlm̄. **F**ecitq̄ qd̄ boñū ē i p̄spectu dñi: verūt̄ n̄ i corde p̄fecto. Cūq̄ roboratū sibi videret ioperū: iugula duit suos q̄ occiderāt regē p̄rez suū: h̄z filios eoz nō iterfecit: sic sc̄ptū ē i libro legl moy sit vñbi p̄cepit dñs dicēst. **N**ō occidēt p̄res p̄ filijs: neq̄ filiū p̄ prib⁹ suis: h̄z vñusq̄sq̄ i p̄ctō suo moriet̄. **C**ōgregauit igīt̄ amasias iudā: & p̄stituit eos p̄ familias tribunos & cētūides i vñiuerso iuda & bēiam̄. **E**t recēsuit a vigiti ānis & sursū: iuenitq̄ triga ta milia iueniū q̄ egredereb̄ ad pugnā: & te nerēt hastā & clypeū. **M**ercede q̄z cōduxit d̄ isrl̄ cētū milia robustoz cētū talēt̄ ar gēti. **V**enit at hō dei ad illū & ait: **O** rex ne p̄ egredias tecū exercit̄ isrl̄. **N**ō ē enī dñs cū s a **T** de q̄ hieroboā: q̄si nec cū subdit̄ nec cū p̄lati dñs ē. Isrl̄: & cētūl̄ filijs ephrāim. **M** si putas i ro b b **T** dece tribūn q̄ idola colebat & deo abomīables erāt bore exērcit̄ bella p̄sistere: supari te faciet dñs ab hostib̄. **B**ei q̄ppe ē & adiuuare & i fugā quertere. **D**ixitq̄ amasias ad hoīem dei: **Q**uid ḡ fiet d̄ cētū talēt̄ q̄ dedi militi b̄ isrl̄. **E**t rñdit eī hō dei: **H**abet dñs vñ tibi dare possit multo his plura. **S**epauit itaq̄ amasias exercitū q̄ venerat ad eū ex ephrāi vt reuerteret i locū suū. **A**t illi h̄z iudā vehemēt̄ irati: reuersi sūt i regionē suā. **P**orro amasias p̄fidēter eduxit ppl̄m suū & abiit in vallē salinaz. **P**ercussitq̄ filios seir dece milia & alia dece milia viroꝝ cēperūt filiū iuda: & adduxerūt ad p̄ruptū cu iusdā petrē: p̄cipitauerūtq̄ eos d̄ sumo i p̄ceps: q̄ vñiuersi crepuert. **A**t ille exercit̄ in quē remiserat amasias ne secū iret ad p̄liū diffusus ē i ciuitatib̄ iuda a samaria vñq̄ n̄ berhorō. **E**t infēct̄ trib⁹ milib̄ diripuit q̄ o dā magnā. **A**masias vñp̄ cedē idūq̄ & p̄ a **T** qz fñ hebreos cū p̄cipitarent duodecim milia de pe tra: idola rñderūt: illos ideo imperfectos: q̄ in cultu eoz negligentes fuerunt.

allatos deos filioꝝ seir stātuuit illos i deos sibi: & adorabat eos: & ill̄ adolebat incēsū. **O**bōrē irat̄ dñs h̄z amasias: misit ad illuz

am asie. & p̄mo describit̄ regni **L**

eī p̄speritas q̄dū vixit īno **D**ivisio cēter. scđo eī aduersitas post q̄ vixit insolenter ibi: **A**t ille exercit̄. s̄nīa autē prime p̄tis p̄z ex dictis. iiiij. **R**eg. xiiij. in principio: except̄ q̄ sequunt̄. **T**ugulauit ser. q̄ occide regē patrē suū. & hoc in ste: q̄r̄ licet esset dignus morte. tñ isti nō habebāt auctoritatē eū occidēdi. e **L**ōgre gauit igīt̄ amā. iudā t̄c. ad pugnandū cōtra idumeos infestantes regnū suū.

To rex ne egredias tecū exercit̄ isrl̄: q̄ erāt idolatre & iō eorū societas magl nocuisset q̄ iuissset. **I**deo se quis: **G**ō est em̄ dñs cū isrl̄: q̄ in regno illo colebānt vituli aurei & etiā idola alia. **H**et cūctis filijs ephrāim. a q̄b̄ denoiabāl regnū illud: q̄ hieroboā p̄mis rex fuit d̄ tribū ephrāim & plures alij post eū. i **H**abet dñs vñ ti. t̄c. ex quo p̄z t̄deu. 24.c. q̄ illā pecuniā illis militib̄ dī misit. k **A**t illi h̄z iu. vēhemēt̄ irati. nō p̄pter pecunie retractionē: vt dicit̄ ē: h̄z q̄m̄ reputauerūt se cōtēni i illa separatione. **T**percus sitq̄ fi. seir dece mi. sic est in hebreo. t̄. iiiij. **R**eg. xiiij. ee nō. rr. milia: vt habēt alij libri & male. m **A**t ille exercit̄. **H**ic p̄n̄ describit̄ aduersitas regni sui postq̄ vixit **D**ivisio insolēter. & p̄mo ponit aduersitas inducta p̄ p̄ctō supbie. **D**ivisio scđo pro p̄ctō idolatrie ibi: **A**masias q̄z. Circa p̄mū sc̄dū & amasias ex habita victoria elat̄ fuit in supbie eā magis attribuēs p̄tū p̄prie q̄ diuine: & iō exercit̄ isrl̄ q̄ redierat ad terrā suā excitat̄ fuit ex diuina ordinatiōe vt iuaderet regnū suū: nō em̄ inua serūt i reditu d̄ exercitu amasie: h̄z postq̄ venerāt ad terras suā. & h̄ notaē cū d̄r̄.

Niffusus ē i ci. iu. a sama. l. venīdo. o **T**is. q̄z bethō. samaria aut̄ erat i regno isrl̄: bethorōn aut̄ in regno iudee: & iō si redeūdo d̄ exercitu amasias h̄ fecissent: scriptura dixisset mō p̄rio. s. a bethō: o vñq̄ ad samariā.

p **A**masias q̄z. **H**ic p̄n̄ p̄oīt adūsitas p̄ p̄ctō idolatrie **D**ivisio & p̄mo p̄oīt culpa. scđo pena/ib: **I**git̄ amasias. Circa p̄mū d̄r̄: Amasias q̄z t̄c. In libris de hebraicis questionibus dicit̄: q̄ illa idola cū morerēt idumei dederunt responsa: q̄ hoc accidebat idumeis eo & negligentes fue

runt in **A** moraliter. c **R**egna uit autē amasias fili⁹ eī p̄ eo. Expositio moralibus capituli requiratur. iiiij. **R**eg. xiiij. ca.

La Scio inq*t*
te. Qui nemine*z*
vult pire: s*z* e*z* q*z* i
pet*o* pseuerat iu
ale*t*n*u*qd sto iudicio d*an*at.
Io g amasias pe
r*u*rt: q*r* admonit^o p
pp*ha* vt ageret
t*4.re.14.b* p*ni*az n*o* obediu*it*
s*z* v*sc* ad finem p
al*s*iehu m*as*it. b **L**ar
diu*us* qui e*z* r*c*.
D*ac* silitudin*e* in
nuit: q*r* Amasias
nobilissimis ortus
natalib*o* de stirpe
david venies. p*pe*
idolatrie fedit*z*
deg*es*: r*v*l fact*o*
pp*re* m*esur*a n*o* co
siderat: sed v*l*tra
modum superbie
fastu se eleuat.
al*t*manib*z*

C Bethsames
r*c*. In reg*u* dicit
bethsames e*e* op
pid*u* iude: q*r* p*ti*
net ad regnum iu
de. i. ad duas tri
bus q*b* impabat
dom*d*avid: s*z* p*m*
s*u* loco*z* p*tin*et
ad trib*u* beniam*u*.
Et ap*o* obe
dec*o*. q*r* n*o* sol*u*
vasa abstulit q*z* in
domo dei rep*er*i
rit: s*z* et*u* illa q*z* ob
seruabat ianitores
z custodes t*epli*.
In reg*u* a*ut* leg*it*
q*z* d*avid* elegit de
fil*u*s obeded*o*. l*xx*
ad misstrandum
in domo dei z ad
custodiam templi.
Qui post*o*
r*c*. Ex q*r* pp*he* co
siliu*n* audiu*it* ne
q*z* ad d*um* couerti
voluit: c*oiuratio* p
parata est z dilata
donec ad p*sumati*
onem p*ueniret*.

Lapl*m*. XX V
Onis a*ut* po
pul*u* iu
da fil*u*s eius r*c*.
Ozias c*u* re
gnare cepis. r*c*.
Qui z a*carias*. o*ci*
as inter*p*ta*z* v*tu*
d*ni*: a*carias* auxili
um d*ni*: quia q*z* diu
recte eg*it*: diuina
ope adiut*o*: plu
rima bella feliciter
comis*it*: z de hosti
bus triumphau*it*.
Sed prius*z* p*su*
perbi*am* illicta te
ptau*it*: lepra per
cussus nominis et
honor*z* fuscauit di
gnitatem: exclusus
a populo v*sc* ad
diem mortis.

Gup

Teleazar fil*u*s dodas auuncul*u* eius sicut hebrei tradu*nt*.
pp*ha* q*z* diceret ei: Cur adorasti deos q*z* n*o* libera a
ue*rt* ppl*z* su*u* d*ma* tua? C*u*q*z* h ille lo*q*ret/r*nd*it
ei: a q*z* es missus h dic*et*? N*u* p*sil*ari*o* reg*l* es: q*z* esce ne b
iterfici*te*. Bisced*es* q*z* pp*ha*: scio inq*t* q*z* cogitaue
rit d*ns* occidere te: q*z* fecisti h mal*u*: z is*u*p n*o* ac
q*z* eu*st* p*sil*io meo! **G**if amasias rex iuda iuto p*essi* c
mo*z* silio misit ad ioas fil*u*s ioachac fil*u*s thieu reg*e*
is*rl* dices: Veni videam*o* nos mutuo. At ille remi
sit n*u*rios/dices: Cardu*o* q*z* e*z* lib*ao* misit ad cedru*z*
libani/dices: Ba fil*u* tu*u* filio meo vxore*z*. Et ecce
best*ie* q*z* er*at* in silua libani tr*as*ier*z* z c*ocul*auer*u*t
cardu*u*. Bixisti: Mercussi ed*o* z idcirco erig*u* cor
tu*u* in sup*bi*a: sede in domo tua. Cur mal*u* ad*u*sl*u*
te puocas vt cadas tu z iudas tecum. Noluit au
dire amasias: eo q*z* d*ni* ess*er* vol*u*tas: vt tradere*z* in
man*o* hosti*u*. pp*re* deos ed*o*. Asced*it* ig*is* ioas rex
is*rl*: z mutuos sibi p*bu*ere p*spec*!. Amasias at rex
a T*ciuitas* sacerdotalis in tribu beniam*u*. altera bethsames e*z* in
tribu neptalim ad reg*u* dec*e* tribu p*tin*ens.

I iuda er*at* in bethsames iude*z*. Corruit*z* iudas co
r*u* is*rl*: z fugit in tabernacula sua. Dorro amasias reg*e*
iuda/filiu*z* ioas fil*u*s ioachac cepit ioas rex is*rl* i beth
sames z adduxit in hierlm*u*. Destruxit*z* mur*u* ei*o* a
porta ephrai*z* ad port*u* aguli q*z* dring*et*is cubi
tis. De*q*z aux*z* z arg*et*u*z* z v*niuersa* vasa q*z* rep*er*e
rerat i domo d*ni* z ap*o* obeded*o*: in thesaur*u* et*u*
dom*o* reg*e*: necno z filios obsid*u* reduxit in sama*z*
ri*u*. Uixit aut*u* amasias filius ioas rex iuda post*o*
mortu*o* e*z* ioas fil*u*s ioachac rex is*rl* q*z* decim annis.
Reliq*o* sermon*u* amasias prior*z* ac nouissimo*z*
scpta sunt in libro reg*u* iuda z is*rl*. Qui post*o*
cessit a d*ni* teteder*u* ei is*lidias* in hierlm*u*. C*u*q*z* fu
gisset lachis miser*u* z iterfec*u* e*u* ibi. Report*u*
q*z* deos ed*o* q*z* in equis portabant adorau*it*. n*o* sup*u* humeros
homin*u*: quia negle*it* seruire deo israel: cuius mysteria sup*u* hume
ros patriarch*z* porabant*z*.
tes*z* sup*u* equ*o*s/sepelier*u* e*u* c*u* patribus suis in
ciuitate d*avid*. **C**a. XXVI

Onis a*ut* pp*ls* iuda/filiu*z* eius o*ci* a
anno*z* sedec*o*/stituit reg*e* p*re* suo
amasias. I*pe* edificau*it* abilath z resti
tuit ea dition*u* iude*z*: post*o* dormiuit rex c*u* patri
bus suis. Sedecim anno*z* erat o*ci*as c*u* regnare
cepisset: z quinquaginta duobus annis regnau*it*
in hierusal*u*. Nom*e* matris ei*o* hiecelia de hierlm*u*.
Fecit*z* q*z* er*at* rect*u* in oculis d*ni* iuxta o*ia* que*z*
fecerat amasias pater eius: z ex*q*siuit d*im* in die*z*
a T*h*uc ai*ut* esse fil*u*s q*z* charie fil*u*s i*oiade* q*z* post mort*e* patris na
tus z ob hoc patris nom*e* sortitus est: intellig*es* em*o* p*ter* sacer
dotium: videns p*ter* p*pheti* d*icit*.
bus q*z* charie intellig*et*is z videntis de*u*. C*u*q*z* re
quireret d*im*: dilexit e*u* in omibus. Beniq*z* eges
sus e*z* z pugnau*it* z phili*stijm*: z d*str*uct*u* mur*u* geth
z mur*u* iabni*z*: mur*u*q*z* a*coti*. Edificau*it* q*z* opp*ida* in a*co*to*z* z in phili*stijm*: z adiuv*u*it e*u* de*o* z phi
list*stijm* et contra arabas qui habitabant in gur
a T*locu* esse dic*u* q*z* in genesi gerara d*z*: v*bi* regnau*it* abimelech
z v*bi* p*eregrinatus* e*z* abra*z* c*u* sara vxore sua.
ba*al*: z contra amonitas. Expendeb*at* q*z* amonite

* r*ut* in cultu eo*z*: q*z* audies amasi*z*
as eos coluit: s*z* h vid*es* fictici*u*: q*z* null*u*
la glosa hebraica h d*ic*: nec ali*q* expo
sitor latin*o* aut*et*ic*o*: vid*es* et*ia* esse h te
st*u*: q*z* pp*ha* de h rep*h*ed*es* amasias di
xit: a T*Cur* ado. deos r*c*. n*o* ei d*z*
pp*ls* alicui*z* ver*u* dei vel falsi nisi cultu*z*
ip*ed*at s*l*ib*u* s*l* ordin*e* ill*o* rit*o*. v*n* z s*l*
l*u* is*rl* q*z* n*o* colebat debito m*o* d*ns*: di
cebant n*o* pp*ls* ei*o*: vt p*tz* Osee.i.c. z i
plurib*z* ali*q* locis veteris testament*u*.
It*e* q*z* amasias r*nd*isset pp*he* cam di
ct*u* idola col*ed*i vt vid*es* p*probabil*ie q*z*
n*o* fecit: s*z* dixit: b T*Fl* p*sil*ari*u* r*c*.
Ex h et*ia* appetit obstinatio ip*ius*
amasie. c T*G*if amasias hic post
culp*u* pon*it* pena debita. z p*tz* s*l*ia ex
dict*is*. iii. Reg*u*.xiiii. addenda t*u* sunt
ali*q*. d T*Cardu* q*z* r*c*. Cardu*o* e*z* her
ba v*l* z despecta. Ced*u* at*z* arbo*z* al
ta. z i*o* vocat amasias cardu*u* q*z* s*l* se ha
bebat tres trib*u* t*u*: s*l* at*z* vocat cedru*z*
q*z* habebat dece*z* tribus in regno suo.
e T*Dorro* amasias reg*e* iuda r*c*.
Sic h*z* in hebreo z in libris correctis.
z iste ioachac id*e* e*z* c*u* ochogia: q*z* vocat
et*ia* ioath*u*: vt h*z* s*l*.x. ca. f T*Vasa*
que rep*er* in domo r*c*. Iste t*epe* da
uid fuit p*stitut* ad custodi*u* thesauro*z*
z fil*u*s ei*o* successer*u* t*u* s*l* in eod*e* officio.
z i*o* loc*z* ille v*bi* talia seruab*u* ab eo
deno*taba*. g T*Mecno* z filios ob
sid*u*. Dixer*u* ali*q* q*z* isti er*at* fil*u*s p*nci*
p*u* reg*u* is*rl* q*z* tenebat amasias ob*si*
des. s*z* h*z* vid*es* vez*z*: q*z* n*o* leg*is* ama
sias t*u* p*ualu*isse regno is*rl*: pp*re* q*z* di
cend*u* q*z* isti er*at* fil*u*s p*ncipum* regni iu
da: quos cepit rex is*rl* in p*lio*: z q*z* ve
nit in hierlm*u* c*onmutau*it accipi*ed*o fil*u*
os p*pr*ib*z* q*z* tenebat. **C**a. XXVI

Onis a*ut* pp*ls*. Dic p*nr*
ag*is* de t*epe* o*cie*. cu*z* p*mo* de
scri*bi* laudabil*u* p*uersatio*. se
cudo detestabil*u* elatio*z* ibi: s*z* cu*z* robo
rat*z* eset. Circa p*m* p*mo* descri*bi* vt
grosus/cuz d*z*: i T*Fecit*z** q*z* er*at*
rect*u* in oculis d*ni* iuxta o*ia* q*z* fe
ce. am*o*. s*l*. in p*ncipio* regni sui: vt ha
bef cap*o*. p*ce*. k T*Et ex*q*siuit d*im** in
die*z* zacharie intelli*z*. z viden
de*u*. dic h*z* glosa hebraica q*z* hec e*z* l*ra*
Intellig*et*is timores d*ni*: z q*z* iste ca
charias id*e* est q*z* rex o*ci*as. z q*z* vo
catus s*u* tribus no*ib*us. s*l*. o*ci*as in p*nci*
pio huius cap*l*it*z*: z hic ca*charias*. z. iii.
Reg*u*. xv. acarias. z d*z* hic intellig*es*
timores domin*u*: quia fuit bonus z sa
piens z timens dominum in principio
regni sui. Expositores a*ut* nostri dic*u*
co*iter* q*z* iste ca*charias* fuit filius io*as* re
sacerdotis quem occidit io*as* rex iu
da: vt dict*u* est. s*l*.x. ca. sc*do* descri
bi*z* vt victoriosus/cum d*icit*: Deniq*z*
egressus est z pugnau*it* z phili*stijm*.
tertio descri*bi* vt famosus/cum d*icit*:
Et diuulgat*u* est nomen eius. q*z* rt*o* vt
in bonis t*galibus* copiosus q*z* appa
ret. p*mo* in edific*u*s q*z* fecit/cum d*icit*:
Edificau*it*os
Adoraliter. b T*His* a*ut* polus
iuda fil*u*s o*zi* a*dec* an. r*c*.
Per istum o*ci*am qui anno. vii. regna*u*
re cepit z quod rectum erat in p*spectu*
domini fecit: significatur iuuenis bone*z*
indolis z bene dispon*es* regnum a*ie*
sue p*debita* subiecti*z* regnum vir*u* sensiti*z*
z regimi*z* r*on*is recte. z q*z* er*at* h*z* seq*u*
tur diuul*g*o bone fame. Ideo sequit*z*
* Edificau*it*os
Dosaliter. **L**XXXVIII. **S**ecundu*z*
Zaganticu*z* i*en*erat*z* **L**XXXIX. **S**ecundu*z*
LXXXIX. **S**ecundu*z* **L**X. **S**ecundu*z*
LX. **S**ecundu*z* **L**XI. **S**ecundu*z*
LXI. **S**ecundu*z* **L**XII. **S**ecundu*z*
LXII. **S**ecundu*z* **L**XIII. **S**ecundu*z*
LXIII. **S**ecundu*z* **L**XIV. **S**ecundu*z*
LXIV. **S**ecundu*z* **L**XV. **S**ecundu*z*
LXV. **S**ecundu*z* **L**XVI. **S**ecundu*z*
LXVI. **S**ecundu*z* **L**XVII. **S**ecundu*z*
LXVII. **S**ecundu*z* **L**XVIII. **S**ecundu*z*
LXVIII. **S**ecundu*z* **L**XIX. **S**ecundu*z*
LXIX. **S**ecundu*z* **L**X. **S**ecundu*z*
LX. **S**ecundu*z* **L**XI. **S**ecundu*z*
LXI. **S**ecundu*z* **L**XII. **S**ecundu*z*
LXII. **S**ecundu*z* **L**XIII. **S**ecundu*z*
LXIII. **S**ecundu*z* **L**XIV. **S**ecundu*z*
LXIV. **S**ecundu*z* **L**XV. **S**ecundu*z*
LXV. **S**ecundu*z* **L**XVI. **S**ecundu*z*
LXVI. **S**ecundu*z* **L**XVII. **S**ecundu*z*
LXVII. **S**ecundu*z* **L**XVIII. **S**ecundu*z*
LXVIII. **S**ecundu*z* **L**XVIX. **S**ecundu*z*
LXVIX. **S**ecundu*z* **L**XVII. **S**ecundu*z*
LXVII. **S**ecundu*z* **L**XVIII. **S**ecundu*z*
LXVIII. **S**ecundu*z* **L**XVIX. **S**ecundu*z*
LXVIX. **S**ecundu*z* **L**XVII. **S**ecundu*z*
LXVII. **S**ecundu*z* **L**X

Sup portā. Nec ē porta ephrai quā superē destructā ēē retulit a iōas rege iſt. Moluit aut̄ scriptor historie nomē pone re i edificādo: qd̄ posuit ī destruendō: et qz ephraim idolimolabat et cuz iōas rege suo hāc portā destrūperat i edificatiō ip̄ p̄ p̄to vocabulo nō meruit noīari: s̄ noīe vall̄ d̄r: p̄t̄ auctoris sui hūiliatiō et vilitatiē. h̄c i eſdra d̄r: Et portā vall̄ edificauit ennō et hitatores canoe. De hac aut̄ porta et d̄ alijs portis hierl̄ i eſdra sequētes bedā abūde diximus.

Hz cū. Suit očias p̄mo iust̄ et rectū fec̄ i p̄spe cū dñi. En̄ et hostes vicit et multos p̄phetas i ipio suo habuit. Dic d̄dui vi sit echarias sacerdos cognomē intelligēs: placuit deo cū oī veneratiō p̄uies i tēplo. H̄z postqz cacharias obij volēs p̄ se offere donaria: sacerdotij dignitatē nō tā pie q̄ au dact̄ iuslat nec reclamatiō leuit̄ et sacerdotib̄ obe diuit: vñ lepra i frōte p̄culsus ē: quā sacerdos auria mia p̄tegebāt: quā i eche chile iubet dñs tau lre i p̄ssione signari. **I**n gressusqz ē. Quia idur̄ stola sacerdotali istate solēni festiuitate itrauit i tēplū ad altare aureū oblat̄ incesū sm̄ Josephū. En̄ an̄ ciuitatē i loco q̄ d̄r eroge scissa et media p̄l mō ad occidēt̄: et sua volubilitatē p̄ q̄tuor stadia p̄cedēs ad orientalē restitit mōtē: ita vtvias clauderet et regias vrbes op̄meret. Moluit hebrei i anō vigiliū moqnto očie p̄ accidisse cuius reliq̄ anī sūt vigintise p̄c. Regnauit at̄ anis q̄n q̄gintaduob̄. Regnauit očias anī q̄n q̄gintaduob̄ q̄ tpe ap̄ latnos amiliō: ap̄ atbenieles agamestor sp̄bab̄. Quo mortuo vidit Esaias visionē sic ip̄ testat: eo s. tpe q̄ romul̄ rōani ip̄ cōditoz nat̄ ē. **I**n agro t̄c. Nō in regalib̄ sepultur̄ nō i ciuitate dñ. Heretici ei at̄ et scismatici idigni sūt societate et cōione fācte ecclie nec mōrīa eoꝝ ier catholicos h̄r: q̄ errorib̄ maculati et vitiis s̄olidi ab eoꝝ p̄sortio separat̄. **A**la. XXVII Igitiquiqz an. In principio et i fine a nos ioathā enūerat: qz sic i justicia cepit v̄sq̄ ad finē p̄seuerauit. Und tpa vite ei laude digna p̄dicat̄. **I** Ip̄se edifi-

mūera očie: et diuulgatiū ē nomē ei⁹ v̄sq̄ ad itroitu egypti p̄p̄ crebras victorias. Edificauitqz očias turres in hierl̄ sup̄ a portā anguli: et sup̄ portā vallis: et reliq̄s i eodē muri latere: firmauitqz eas. Extruxitqz turres i solitudine: et effodit cisternas plurias: eo q̄ b̄ret mīta pecora: tā i cāpe strīb̄ q̄ i h̄remivastitate. Vineaſ q̄ ha buit et vinitores in montib̄ et in carmelo. Erat q̄ppe hō agriculturē deditus. Fuit aut̄ exercit̄ bellatoꝝ ei⁹: q̄ p̄cedebāt ad h̄lia s̄b māu iehihel scribē: maasięqz doctoris: et s̄b māu ananie q̄ erat d̄ducib̄ regi. Qisqz nūer̄ p̄ncipū p̄ familiā suas viroꝝ fortū duo millia sexcenti: et sub eis vniuersus exercit̄ trecētoꝝ et septē miliū q̄ngētoꝝ: q̄ erāt aptitad bella et p̄ rege ē aduersarios dimicabant. Drepauit h̄z eis očias. i. cūcto exercitui clypeos et hastas et galeas et loricas arcusqz et fūdas ad iaciēdos lapides. Et fec̄ i hierl̄ diversi generi machias q̄s i turrib̄ collocauit et i an̄ et gūl muroꝝ ut mitteret sagittas et saxa grādia. Egressusqz ē nomē ei⁹ p̄cul: eo q̄ auxiliaret ei dñi et corroborasset illū. H̄z cū et roborat̄ eēt: eleuat̄ ē cor ei⁹ i iteritū suū: et neglexit dñi deū suū. Ingressusqz ē i tē et plū dñi: adolere voluit incesū sup̄ altare thymiamat̄. Statiqz ingressusqz post eū açarias sacerdos et cū eo sacerdotes dñi: octogita viri fortissimi restituēt regi atqz direx̄t: Nō ē tui officij očia ut adoleas s̄ icēsū dñi: s̄ sacerdotū. Hoc ē filioꝝ aarō q̄ p̄secrati sūt ad huiuscemodi misteriū. Egredere d̄ sc̄tūario ne p̄tēpser̄: qz si rēb̄ putab̄ tibi i gliaz h̄ a dñō deo tuo. Iratūsqz očias et tenēs i manu thuribulū: ut adoleret icēsū: miabak sacerdotib̄. Sta tiqz orta ē lepra i frōte ei⁹ corā sacerdoti b̄ in domo dñi: sup̄ altare thymiamat̄. Cūqz resperixisset eū açarias p̄tis̄ et oēs reliq̄ sacerdotes: viderūt leprā i frōte ei⁹ et festinato expulerūt eū. H̄z et ip̄e p̄territus accelerauit egredi: eo q̄ sensisset ilico plagā dñi. Fuit igit̄ očias rex leprosus v̄s q̄ ad diē mortisue: et hitauit in domo se parata plen̄ lepra: ob quā elect̄ fuerat d̄ domo dñi. Horro ioathā fili⁹ ei⁹ rexit domū regi: et iudicauit p̄ plū terre. Reliq̄ at̄ sermonū očie prior̄ et nouissimor̄ sc̄p̄s̄ esaias fili⁹ amos p̄pha. Wormiuitqz oči et as cū p̄ib̄ suis et sepeliet̄ eū i agro rega liū sepulchorū: eo q̄ esset leprosus. Regnauitqz ioathan filius eius pro eo. **C**a. XXVII Igitiquiqz annoz̄ erat ioathan cum regnare cepisset:

Edificauitqz oči. tur. t̄c. et hec ē q̄ ca. p̄ce. vocat̄ porta ephrai: ibi ei fort̄ edificauit: qz maḡ indigebat: eo p̄ murus hierl̄ i terrupt̄ fuerat a porta ephraim v̄sq̄ ad portā anguli. cccc. cubit̄: vt habeat ca. p̄ce. **E**xtruxitqz tur. in soli. ad custodiā aīaliū. **E**t effodit t̄c. ad potū eorū. id subdit:

Elo q̄ h̄a. multa pe. et i h̄ sc̄o offidit copiolus in diuitiis naturalib̄ q̄ sūe valde necessarie regib̄: qz tpe obſidionis nihil valerēt artificiales diuitie absqz istis. Tertio oīdū copiosus in reb̄ bellicis cū dñr: fuit aut̄ exercit̄ bellatoꝝ ei⁹ t̄c. et ptz l̄ra v̄sq̄ ibi: **E** Quas in tur. col. et i an. mu. ibi em̄ efficaciores sūt defensiones: eo q̄ ex angulis p̄st de fendi due p̄tes muri hinc et inde.

Hz cū ro. esset. Hic p̄n̄ describit̄ očie detestabilis elatio: qz cū deberet ex p̄teritis dei b̄nificiis hāiliari: in tāta sup̄biā eleuat̄ ē: q̄ nō suffecit sibi honor regius: s̄ etiā voluit sibi v̄surpare sacerdotis officiū sup̄ altare thymiamat̄ offerēdo incēsum. et ptz l̄ra v̄sq̄ ibi: **E** Hō ē tui offi. ozia. q̄' distincta sūt regis et sacerdotis officia. **H**ō repu. tibi in glo. a dñi. i. illud qd̄ reputas tibi honorificū erit magis i vituperiū ex del punitiōe. ideo sequit̄: i **E** statimqz orta est lepra in frō. ei⁹. Huis em̄ p̄cussus fuerit lepra i toto corp̄: tñ sit magis metio de frōte: qz ibi apparuit clarus ut a sacerdotib̄ expellereſ̄ celerī: ad oīdēdū etiā detestationē sui pcti fact̄ fuit terremot̄ terribilis i hierl̄: vt habeat Zacharie vi. k **E** reliqua aut̄ serozie p̄rox̄ et nouis. scrip̄lit esaias nō in libro Esiae quē habem̄ s̄ i alio q̄ nō fuit p̄ Esdrā reparat̄: sicut et d̄ pluri b̄ alijs libris frequēter dictū ē. **E**t sepelierūt eū in agro rega. sepulnō tamē in sepulchris regū p̄pter infestationem lepre.

* **E**t diuul. ē no. ei⁹ t̄c. talis ei iuuenis frequēter triūphat de p̄cupisēt̄ tñs mādi et carnis et d̄ insultib̄ diaboli. Veritātē talis iuuenis virtuosus nō ē p̄b̄ p̄firmat̄ i bono maxie qz mutabilis ē ē uetus. En̄ p̄tingit aliquā q̄ lusto delūdicio nobis tñ occulto p̄mittit̄ ex donis a deo sibi collat̄ i sup̄biā elevari qd̄ significat̄ p̄ h̄ qd̄ sequit̄. **H**z cū ro. eēt t̄c. nā v̄surpare sibi voluit officiū sacerdotis offerēdo incēsuz. En̄ subdit̄ **I**n gressusqz ē i tēplū dñi t̄c. p̄p̄ qd̄ a dñō p̄cussus fuit lepra: p̄ quā significata fuit mortalī culpa: p̄p̄ quā sup̄b̄ separat̄ a cōsortio iustoz sicut leprosus a cohabitātē sanoz. **D**ormiuitqz očias cū patrib̄ suis et se pelierūt eū in agro re. sepul. eo q̄ esset lepro. et nō in sepulchris regū: p̄ qd̄ significat̄ q̄ moriēs i mortali culpa q̄ est spūalis lepra non recipit̄ in quiete beator̄ q̄ cū ip̄o regnāt̄ in eternū.

Igitiquiqz **C**a. XXVII an. Hic p̄n̄ agit̄ de tpe ioathan cuī describit̄ deuot̄ in gressus: et getus egressus. sc̄da ps incipit ibi: Ip̄se edificauit. tertia ibi: Ip̄se pugnauit. quarta ibi: Reliq̄ aut̄: et ptz s̄nia ex dictis. llii. Reg. xv. b. **M**oraliter. m **I**gitiquiqz an. norū erat ioathan culregna. cepisset q̄c. **R**uins capl̄ expositio mystica lliū. Reg. xv. requirat̄.

Glo.ordi. II Paralipo. La. XXVIII Nico.de lyra

Gla. I. Ipse edificauit por. Que in actibus apolor. de speciosa
Ebm hebreos et ab eis porta ioathā: qu ipse edificauit et vlg. ho
die nūcupat. b Ophel, turrl erat nō lōge a tēplo mire al
titudis. Un et ophel, i. tenebrae vel nubili nomē accepit. vbi
Dich. 4.c. aut in gacharia scriptū ē: Et tu turrl gregi nebula filie siō:
in hebreo habet turrl ophel. Turris ophel eminentia scriptus
re significat: q in historia sun
data spūalis sensus caput in
ter nubila cōdit: dū scie ma
gnitudine ab oculū hoīm ab/
scōdit. vñ: Posuit tenebras
latibulū suū. Joathan cuius
vita laudat: xpm significat:
de quo dr: Dagnus dñs et
laudabil' nimis r̄c. Interpre
taſ em̄ ioathā p̄sumatus vel
pfectus: et de xpo dicit apls:
Et p̄sumatus factus ē oibus
obtēpantibus sibi causa salu
tis ēne r̄c. Ipse p̄struxit por
tā dom' dñi excelsaz: et myste
riū sue incarnatiōis mirabili
potētia effecit: qui de se ait:
Ego sum ostiū p me si q̄s in
troierit saluabit. Hec porta
excelsa vocat. de q̄ psalmista
ait: Excelsus sup omnes gen
tes dñs r̄c. **La. XXVIII**

Psl. 17. b
Ibi. 47. a
Deb. 5. c
Soph. 10. c
Deb. 112. a

Tigit̄ ānoꝝ r̄c.
In valle bē
non. Hec ē vallis
bēnō. i. filii bēnō. vñ ennō
iuxta muꝝ hierlm̄ p̄ oriente
in q̄ nemus pulcherrimū si
loe fontib̄ irrigat. Taphet
aut̄ vel topber (vtrūq; ei dr)
loc̄ est in eadē cōuale iuxta
piscinā fullonis et iuxta agrū
acheldemach qui vlg. hodie
monstraſ ad australē plagaz
mōtis siō. Soblebat aut̄ in ta
phet (q̄ locus erat amenissi
mus; vñ et hodie hortoz pre
bet delitas) posita ara sacri
ficare demonib; nefando
et igne liberos suos p̄secre
re et holocaustū offerre. Val
lis ergo bēnō. i. filii ennon
hebraice gehennon dr cuius
noīe in nouo testamēto pena
inferni gehēna vocat. Sicut
em̄ in valle bēnō q̄ idolis
seruierūt p̄phetis attestanti
bus perierūt: ita peccatores
ex eis qui peccauerūt eterna
damnatioē peribunt. Achaç
iusti p̄tis filius in p̄fidiam et
scelus idolatrie lapsus: signi
ficiat hereticos qui ex cathol
icis patribus sacramēto fidei
sunt imbuti: sed et ad apost
asiā declinantes cultum di
uinū p̄bent simulacris: et fru
ctuz vteri sui. i. effectū prae
cognitionis demoniū īmo
lant igne celi. Oēs em̄ adul
teratē q̄li cliban' corda eoz.

In ipo an
Nico.de lyra
La. XXVIII

Mulius
guare r̄c. Hic p̄n agit de
tpe ipius achaç. et primo de
scribit ipius p̄uaricatio. sed
flagellatio ibi: Tradiditq; eum. et tertio obſtinatio ibi:

Insup et

Insup et tpe angustie. Sententia p̄lme p̄tis patet ex dictis. llii.
Regū. xvij. a. b Tradiditq; eū dñs. Dic ḡm̄ ponit ip̄
flagellatio. Circa quod sciendū q̄ phacee filius romelic rex isrl
et rasin rex syrie simul p̄federati inuaserūt regnū achaç: ppter
quod achaç et eius populus fuerūt multum territi: ut habetur
Esa. viij. sed cum Elalias ip̄m achaç consolaretur dicens: Polit
mere r̄c. et ad confirmatio
nem huius signum diuinū
obtulisset dicens: Petetiv
bi signū a domino deo tuo
in p̄fundum inferni sue in
excelsū supra. achaç nō cre
didit et signum oblatum re
cusauit et de domino diffi
dens ad humanum auxiliū
refugit mittēs mūera mul
ta et magna theglathphala
sar regi assyrioz rogas ve
regnum syrie inuaderet: ac
p̄ hoc rasin rex syrie recede
ret d̄ regno achaç et iret ad
descendendum regnū suūz
quod et facit fuit: sed rex sy
rie recedēs de regno achaç
magnam predam secū por
tauit: et tunc achaç credens
p̄ualere contra regem isrl
el solū: egressus fuit ad p̄
gnam contra eum: et tū fu
it debellatus et populus eius
p̄ magna pte occidit. Di
mo igit̄ ponitur flagellatio
achaç p̄ regem syrie cū dici
tur: Tradiditq; eū dñs do
minus. Et patet l̄a ex di
ctis. secundo p̄ regem isrl
cū dicitur: c Manibus
q̄z regis isrl tradit̄ est.
Et p̄t l̄a vlg. ibi: d Ea
tempestate erat ibi p̄
pheta domini nomine
obed. Iste nō erat mansu
rus in samaria sed venerat
illuc de iuda missus a dñō
ad argēdū filiorū isrl crudel
itatē. Letat patet vlg. ibi:

et sedecī ānis regnauit in hierlm̄. Nomē m̄sis ei⁹

a q̄ sibi et subditis ēne pacis visionē acq̄sinit.
hierusa filia sadoch. Ecclitq; qd̄ rectū erat coraz
dño iux̄ oīa q̄ fecerat oīas p̄r ei⁹: excepto q̄ nō ē
egressus tēplū dñi: et adhuc pp̄ls delinq̄bat. Ipse
edificauit portā dom' dñi excelsā et i muro ophel
mīta p̄struxit. Urbes q̄z edificauit i mōtib̄ iuda:
et in saltib̄ castella et turrēs. Ipse pugnauit p̄ regē
filioꝝ āmō: et vicit eū. Bederitq; ei filiū āmō i tpe
illo cētū talēta argēti: et decē milia choros tritici:
ac totidē choros hordei. Hec ei p̄buerit filiū āmō
in āno scđo et ftio. Corroboratusq; est ioathā eo
q̄ direxisset vias suas corā dñō deo suo. Reliq
āt fmonū ioathan: et oēs pugnē eius et opa sc̄pta
sūt i libro regū isrl et iuda. Eligitiq; ānoꝝ erat
cū regnare cepisset: et sedecī ānis regnauit in hie
rusalē. Bormiuitq; ioathan cuꝝ patribus suis: et
sepeliet eū in ciuitate dauid: et regna
uit achaç fili⁹ ei⁹ p̄ eo. **La. XXVIII**

+ Igit̄ ānoꝝ erat achaç cū regnare ce
pisset: et sedecī ānis regnauit i hierlm̄.
Nō fecit rectū in p̄spectu dñi sic dauid p̄r ei⁹: sed
abulauit in vijs regū isrl. Insup et statuas fudit
baali. Ipse ē q̄ adoleuit incēsū i valle bēnō: et lu
strauit filios suos in igne: iuxta ritū gētū q̄s iter
fecit dñs in aduētu filioꝝ isrl. Sacrificabat q̄z et
thymiana succēdebat in excellsis et in collibus: et
sub oī ligno frōdoso. Tradiditq; eū dñs de⁹ ei⁹ in
manu regi syrie: q̄ pcussit eū: magnāq; h̄dā cepit
de ei⁹ impio: et adduxit i damascū. Manib̄ q̄z re
gis isrl tradit̄ est: et pcussus plaga grandi. Occi
ditq; phacee fili⁹ romelic de iuda cētū vigiti mil
lia in die uno oēs viros bellatores: eo q̄ reliq;
sent dñm deū patrū suoz. Eodē tēpe occidit ce
chi vir potēs ex ephrai maasiā filiū regi et ecrīcā
ducē dom' ei⁹: helcanā q̄z scdm a rege. Cepētq;
filiū isrl de frībus suis duceata milia muliez puer
rū et puellaz: et infinitā h̄dā. Pertuleritq; eā in sa
mariā. La tēpestate erat ibi pp̄ha dñi noīe obed.
q̄ egressus obuiā exercitui veniēti in samariā/ di
xit eis: Ecce irat dñs de⁹ patrū v̄roz p̄ iudā: tradi
dit eos i manib̄ v̄ris et occidistis eos atrocif: ita
ut ad celū ptigeret v̄fa crudelitas. Insup et filios
iuda et hierlm̄ vult̄ vob̄ subiūcere in fuos et acil
las: qd̄ neq; facto op̄ est. Deccastis em̄ sup h̄ +
dñō deo v̄ro. H̄z audite p̄silū meū et reducite ca
ptiuos q̄s adduxistis de frībus v̄ris: qz magnū fu
ror dñi iminet vob̄. Steterit itaq; viri de p̄ncipi
bus filioꝝ ephrai: acharias fili⁹ iohānā: barachias
filius mosollamoth: ezechias fili⁹ sellū: et amasias
filius hadali p̄ eos qui veniebant de p̄glio et di

* Tpe illo
Moralit. a Eliginti
ānoꝝ erat achaç r̄c. Du
ius cā. moral expositio. llii.
Reg. xvij. posita ē vlg. ibi:
+ Ecce irat dñs p̄ r̄c.
Dichabent principes chris
tiani documentū vt nō vī
tū crudeliter victorijs ha
bitis contra alios christia
nos: licet em̄ pp̄la iuda pu
niri meruisset a dñō ppter
sua peccata: tñ quia erat de
eadem lege cuꝝ pp̄lo israel
dñs iratus fuit p̄ filios isrl:
eo q̄ victoria habita de fi
liis iuda crudeliter v̄si fue
runt dicente eis pp̄ha dñi
obed. + P Deccastis su
per hoc dñs do vestro.
pter quod idem pp̄ha in
duxit eos ad tractandū mis
ericorditer captos i prelio/
dices: + Reducite ca
ptiuos quos adduxist
de fratribus vestris: qz
magnus furor dñi i. r̄c.
Per hoc aut̄ q̄ in hoc credi
derūt pp̄he: demonstrat q̄
christiani bellatores debet
captiuos christianos miseri
corditer tractare.

Aceruit eis: Non introducetis hic captiuos: ne peccemus domino. Quare vult adiungere suum pectus nostra: et vetera cumulare delicta. Brā de quippe pectus est: et ira furoris domini iminet suum Isrl. Dimiseruntq; viri bellatores h̄dā: et vniuersa q̄ cępant corā p̄ncipib; et oī multitudine. Stereūtq; viri q̄s supra memoria um: et ap̄phēdētes captiuos: oēsq; q̄ nudū erāt vestierūt de spolijs. Cūq; vestissēt eos et calciassēt et refecissent cibo ac potu: vñxissēt q̄pp laborē: et adhibuissent eis curā: q̄cūq; ambulare nō poterant et erāt i becillo corpe: iposuerūt eos iumentū: et ad duxerūt eos hiericho ciuitatē palmarū ad frēs eoz. Ip̄iq; reuersi sūt i samariā. Tp̄ illo milit rex achaç ad regē assyrioz postulāt auxiliū. Tenerūtq; idumei et pcusserūt multos ex iuda: et ceperunt magnā h̄dam. Philistijm q̄z diffusi sūt p̄yrbes cāpestres et ad meridiē iuda. Ceperūtq; bethsames et ahilō et gadiroth. Socho q̄z et thamnā et gaçō cū viculis suis et hitauerūt i eis. Hu miliauerat em̄ dñs iudā: pp̄f achaç reges iuda: eo q̄ nudasset eū auxilio: et cōceptui et habuisset dñm. Adduxitq; h̄ eū theglath phalasar regē assyrioz: q̄ et afflxit eū: et nullo resistente vastauit. Iḡis achaç spoliata domo dñi: et domo regū ac p̄ncipuz: dedit e regi assyriorum munera et tñ nihil ei p̄fuit. Insup et tpe angustię suę auxit cōceptū in dñm. Ip̄ se rex achaç immolauit dñs da/ masci victimas pcussorib; suis et dixit: Biū i regū syrie auxiliāt eis: q̄s ego placabo ho stis: et aderūt mihi. Cū ecōtrario ip̄i fuerit sumē ei et vniuerso Isrl. Bireptilitaq; achaç oībus vasis dom⁹ dei: atq; p̄fractū clausit et ianuas tēpli dei: et fecit sibi altaria i vniuer sis angulis hierlm. In oīb; q̄z vrbib; iuda exterrit aras ad cremādā thus: atq; ad ira cūdā puocauit dñm deū patrū suoꝝ. Reliq; aut̄ h̄monū eius prior et nouissimorū et oīm operꝝ suoꝝ sc̄pta sūt i libro regū iuda et Isrl. Bormiuitq; achaç cū p̄rib; suis: et se m a. Non est dignū hereticos cū catholicis in futuro quiete qui ab eis hic discordant fide et opere. pelierūt eū i ciuitate hierlm. Neq; em̄ rece perit eū in sepulchris regū Isrl. Regnauit ezechias fil⁹ ei⁹ p̄ eo. Ca. XXIX

^{1413.8} **T**ur ezechias regnare ce- n̄ pit cum vigintiquinq; esset an norum: et vigintinouem annis regnauit in hierusalem. Mo- a Thunc afferunt hebrei posthūnum filium fuisse cācharie prop̄bete et sacerdotis quem loas interfecit. Mē matris ei⁹ abia filia cācharie. Fecitos quod erat placitum in conspectu domini: iuxta omnia que fecerat dauid pater eius;

* a Tp̄ illo mi. rex achaç ad re. assy. Et fuit ante istud bellū regē isrl: ut dictū ē: tertio ponit flagellatio achaç p̄ idumeos. cū dicit: Tenerūtq; idumei tē. quarto p̄ philisteos. cū dī: b Philistijm q̄z diffusi sūt tē. isti em̄ vidētes regnū iuda debilitatū mō p̄dictio: i ualerūt ip̄m i cōfinijs suis accipētes p̄das et ciuitates put poterāt. c Eo q̄ nudas. eū au. l. diuino: pp̄f em̄ malicias ip̄i achaç regē iude de suo iusto iudicio straxerat suā p̄tectionē ab eo et pp̄lo suo. q̄to ponit flagellatio achaç p̄ regē assyrioz. cū dī: d Adduxitq; h̄ eū theglath. tē. Iz ei theglathphalasar ad p̄ces achaç p̄mo venerit p̄ regē syrie: ut dictū ē: et ip̄m iterfecit: ut h̄. iiii. Reg. xv. ca. tñ postea iste theglathphalasar vidēs debilitatē ip̄i achaç et pp̄li ei⁹ itrauit ei⁹ regnū et tributo graui subiugauit. et h̄ eū qd̄ subdiē postea: e Dedit re. assy. mu. tē. q̄z Iz misser magna munera et multa regi assyrioz: ut p̄dictū est: nō tñ pp̄f h̄ d̄ misit q̄n postea vastaret regnū ei⁹ rediēs sub graui tributo. Ita do l̄a ab illo loco: Adduxitq; h̄ eū theglath. tē. aliter exponit ab hebreis: q̄ dicit q̄ hec ē vera l̄a. Et venit ad eū theglathphalasar rex assyrioz: q̄z ad p̄ces ei⁹ venit p̄ regē syrie: ut dictū ē. Qui afflxit eū: et n̄ fortificauit: q̄z Iz p̄ adūctū theglathphalasar rex syrie adūsari achaç fuerat occisus: tñ achaç pp̄f misera magna q̄ miserat regi assyrioz fuit depaupat et afflic̄t. Et tñ nihil ei p̄fuit: q̄z ciuitates de regno iude capte ab idumeis et philisteis (ut p̄dictuz est) nō fuerūt sibi p̄ reges assyrioz restitute. f Insup et tpe an. sue. Hic p̄nr describit ip̄i achaç obstinatio: q̄z p̄dictū flagellatiōib; nō fuit emēdat: s̄z maḡp̄iorat: sic et pharao rex egypti: ut h̄ in lib. Exo. et h̄ eū qd̄ dī: Insup et tpe an. sue. i. flagellatiōis p̄dicte. g Auxit cōtē. i. do. exēcēdo nouū idolatrie modū. cū dī: h Immolauit dñs da. et h̄ fuit qñ iuit obuiā theglathphalasar i damascū ad facien dñ sibi reuerētā: eo q̄ occiderat rasil aduersariū suū ut h̄. iiii. Reg. xv. i. Et dixit dñ re. sy. auxi. eis. q̄z si corde credidit et ope extēriori mōstrauit: sic ei corde credit ad iusticiā: ore aut̄ sit p̄fessio ad salutē: ut h̄ Ro. x. b. ita ifidelitas existēt i corde qñ exercit declarat i ope facit ad dānatiōis augmētationē. k Clausit ia. tē. dei. q̄z nō sufficit sibi inducere idolatriā: s̄z etiā abstulit latrā. l Et fecit si. alta. D

Hic ezechias. Hic p̄nr agit de tpe ezechie sub q̄ p̄mo facta ē expiatio legal sacrificiū. sed celebratio paschalib; n̄. ca. xxx. ter diuissio tio repatio sacerdotali mīsteriū. ca. xxxi. q̄rto restauratio regalim perii. ca. xxxii. Circa p̄mū ezechias cupiēs renouare fedē cū deo. p̄mo p̄cepit leuitas et sacerdotes sc̄tificari. sc̄do q̄ sc̄tificatos tēplū mūdarī ibi: Cōgregauerūtq; tertio p̄ mūdaros p̄ p̄ctō pp̄li sacrificari/ibī: Cō surgētq; q̄rto sacrificādō deū laudari/ibī: Cōstituitq; q̄nto expiatiōe facta holocausta offerri/ibī: Ezechias āt. Circa p̄mū p̄mittit genealogia ezechie ex pte m̄ris q̄z lat̄erat nota ex pte p̄ris cū dī: o Homēma. tē. dicit aliq; q̄ iste cācharia fuit ille quē p̄cepit occidi iōas rex iuda: ut dictū ē. s. xiiii. Alij aut̄ dicunt q̄ fuit fili⁹ illi⁹ cācharie: et q̄ tpe morte p̄ris sui adhuc erat i vtero m̄ris: et iō nat⁹ ex vtero sortit⁹ ē nō mē p̄ris: s̄z ista nō sūt multū verisilitā q̄z achaç. s. pat̄ ip̄ius ezechie fuit idolatra pessim⁹ a p̄ncipio regni sui et destruxit q̄ntū potuit cultū deit̄ et iō nō ē verisilitā q̄ vrox̄ accepit d̄ ḡne sacerdotali et marie d̄ ḡne cācharie q̄vsc̄ ad mortē gelauit p̄ cultu dei: illō āt qd̄ p̄dictū ē acceptū fuit d̄ libro hebraicay q̄stionū: q̄ nō ē autētic⁹ nisi sup̄ Ben. vt. s. dictū ē. * In ip̄o anno

Moraliter. n Iḡis ezechias re. tē. Per ezechiam q̄ fortitudo domini interpretat. Constantinus imperator conuenienter allegorice significat. cui dñs dedit fortitudinem extirpāti quattuor tyrānos xp̄ia norū p̄secutores in quatuor p̄tibus mundi. s Maximum in oriente: Seuerū in italia: Darentiū rome: Liciniū in alexandria. Quibus destrictis in ipso Cōstantino baptiçato: ecclesie p̄ orbē romanū aper̄te fuerūt: et alie plures edificate de novo de Cōstantini mādato: et sacerdotes catholici cū ceteris ecclie ministris ad cultū diuinū: sicut ezechias fecit tēplū aperiri et ad obsequia diuina sacerdotes et leuitas ac etiā pp̄lm applicari. Alij q̄ ezechia q̄ interpretat fortitudo dei p̄t dei fili⁹ cōueniēt intelligi q̄ dī dei v̄tus. i. Coz. j. d. Predicam⁹ xp̄m dei v̄tus. Per tēplū aut̄ mēs h̄uana i q̄ de⁹ habitat p̄ grām. i. Coz. iiii. d. Tēplū dei sanctū est qd̄ estis vos. Hoc aut̄ templū polluit per peccatum achaç patris ezechie: lucerne vero extinguit p̄ gratie subtractionē: et ostia claudunt p̄ mentis obstinationē: sed per verū ezechia sc̄z dei fīlii aperiuunt ostia quādo peccato: verā cōcipit contritionē: templū etiam purgat per integrā cōfessionem: et lucerne reaccēdunt p̄ gratie recuperationē: et oblationes offerunt per debitā satisfactionē: sacerdotes autē cōcrepāt tubis et leuite instruētis musicis per deuotis rum orationem et laudā iubilatiōem.

Doraliter

Glo. ordi. II Paralipo.

Doraliter **E**a ipso anno 7c. Non alit imitaretur daniel. **La. XXIX**

Dystice **E**p̄ez suū: q̄ ab infansia deo dedit in principio regni sui cultum

dei magnificavit. **D**oraliū at admonet rectores ecclie: ne

sint desidiosi in officio sibi cōmiso: sed om̄ia diligēter agāt.

Dystice **E**cchias q̄ nō tñ p̄ se vel q̄ suos op̄ dei strēne

gesit: imo p̄ nūcios ad sile studii alios puocauit: xp̄m signi-

ficat: qd̄ etiā nōis īterptatio testat. **E**cchias em̄ app̄hēdens

dñm vel fortitudo dñi. **C**hristus at dei vtus et dei sapia q̄

oēs patrū p̄uaricatiōes q̄ sub

lege fuerat sanguine suo diluit

et cultū pietar̄ in ecclia plane

īstaurauit. **I**psē legatos ad cō

uocādas gētes ad fidē misit.

Primū p̄phas: deinde ap̄los:

et eoz successores: h̄ scđo men-

se pascha celebrare īstituit: qz

umbra leḡ cessante verū pa-

schā suare docuit: de q̄ paul-

at: **E**tēn̄ pascha n̄m īmo. **7c.**

Nico.de lyra

A a ipso anno. dicitur hebrei q̄ h̄ fuit in p̄mo āno re-

gni sui: et p̄nr oportet dicere

q̄ fuit in prima die coronatio-

nis sue: ut videbitur postea.

B b Et mēse p̄mo reḡ sui

ape. val. do. dñi. vt tēplū

posset purificari et officiū diui-

nū celebrari. ad cōcludendū tñ

ista achaq p̄ eī clauserat ianu-

as tēpli: vt dictum est ca. p̄ce.

C c Adduxitq̄ sa. 7c. Em̄ p̄

dicta oportet dicere q̄ ista ab-

ductio fuit eoz vocatio ad die-

sue coronatiōis in q̄ etiā die ī-

uitavit eos ad renouādū cul-

tu diuinū. **D** d Et cōgrega-

uit eos in pla. Orl. i. in atriu

sacerdotū vbi erat altare holo-

caustor qd̄ erat in pte orītali

atriū ip̄i tēpli. **E** e Et sācti-

ficam̄. p̄ aquā lustratiōis et

etiā p̄ p̄tinētiā ab uxoribus: et

alia ad h̄ req̄sita. **F** f Adun-

date domū dñi: qz achaq ea

sedauerat mlt̄ ad idolatriā p̄

p̄tinētiib̄. **G** g Aueterūt fa-

ciē suā a ta. do. retrocedēdo

totalit̄ a diuino cultu. **H** h̄ aut̄

exponūt aliter. s. q̄ adorabant

z̄la facie ad ortū sol̄ oppōsito

mō q̄ siebat adoratio ī tēplo.

vbi siebat z̄lus occidēte. **I** i p̄

ma expositio maḡ p̄sonat l̄re

ſcedēti et seq̄nti. **L** Letera patet

vsḡ ibi. **b** b Los elegit

dñs. tribū em̄ leui elegit de-

ad seruēdū sibi: vt h̄. **U** Ue. **U** Ue.

Ue pacet in l̄ra. **i** i Con-

gregauerūtq̄. h̄ h̄ descri-

bit mūdatio tēpli p̄ sacerdotes

et leuitas sanctificatos/ cū d̄:

k k Et sanctificati sunt. s.

modo p̄dicto. **l** l Et igrēssi

iuxta mā. re. s. ad purgandū

tēplū dñi. et mod̄ purgationis

oñd̄/ cū d̄: m **S** Sacerdo-

tes q̄ igrēs. tē. do. leuite ei

nō poterat illuc igrēdi: et ideo

op̄tuit q̄ sacerdotes īmūdi-

cias itus existētes deportaret

extra ad locum vbi leuite pote-

rat accedē. **Y** Y obd̄: n **In**

vestibulo dom̄ do. i. i atrio

vbi leuite poterat ingredi. po-

rea subd̄l̄ tēp̄s in quo fecerūt

istē purgatiōis

La. XXIX Nico.de lyra

istē purgationē/ cū d̄: o **C** Leporūt at p̄ma die mēsis p̄

mi mūdare. In illēm dieb̄ mūdauerūt atriu sacerdotes: vbi

erat altare holocaustor̄ et mare enēū: et cetera ad sacrificiū p̄ti-

nentia. p **I**n die octaua eiusdē mensis 7c. **E**xpiarie

rūtq̄ templū diebus octo. et hāc expiationē fecerūt sacer-

dotes mō p̄acto. q **E**t in die sextadēcima mēsis eiusdē

dem quod ceperant impleuerunt 7c. Ex hoc patet qd̄ di-

ctum est supra: videlicet q̄ si

anno primo et primo mēse re-

gnī sui fecerit fieri ista: op̄o-

ret q̄ sacerdotes inchoave-

rint in die crastina coronati-

onis regl̄: quia sextadēcima

die mēsis compleuerūt mū-

datiōnē et illā fecerūt in qui-

decim diebus: et sic ezechias

in die coronationis sue apē-

ruit portas templi dñi: et ibi-

dem cōgregās sacerdotes et

leuitas iniūxit eis dicta pur-

gationem et in crastino ince-

perūt: et in hoc apparerat ma-

gna laus ezechie qui statim

a prima die sue coronatiōis

p̄cepit renouationem diuinī

cultus q̄ p̄m suum fuerat

destrucī. apparet etiā et di-

cis magna malicia achac: q̄

tantū atriu et templū pollue-

rat q̄ sacerdotes et leuite po-

suerūt quindecim dies in ei-

emūdatiōe. Picit em̄ h̄ glosa

hebraica q̄ imagines idola-

trie multas affixerat in pari-

etibus templi cū clavis forti-

bus et magnis: et ideo cū dis-

ficulatē poterāt euelli. mul-

ta etiam de p̄tinētibus ad

diuinū cultum destruxerat

que reparari oportuit ante q̄

posset ibi diuinū cultus exer-

ceri: et ideo oportuit tantū de

tempe apponi. Letera patet

in l̄ra. r **L** Osurgēs q̄.

Post tēpli expiationē: h̄ p̄nr

describit expiatio p̄pli q̄ ho-

lestiā īmolatiōnē p̄ pctō. **J** J

subdit: Obtuleruntq̄ si-

mul tauros septē et arie-

tes septē: agnos septē et

hircos septē p̄ pctō. **L** L

sequēter oñd̄ p̄ quoq̄ pctō

cū d̄: s **P**ro regno. i. re-

ge et p̄ncipib̄. t **P**ro iu-

da. i. p̄ cō pplo. Circa autē

ista scīdū q̄ l̄ Leui. iiiij. p̄

pctō p̄ncipis non ponat null

vñus hircus offerendus et p̄

pctō sacerdotis vñus vitul̄

et s̄l̄ p̄ pctō multitudinis;

tamen **U** Ue. xv. d̄: p̄ cuz h̄

co offerendo p̄ peccato: offe-

rebat etiā vitulus cū h̄ in ho-

locaustū: et id illud qd̄ ponit

L Leui. iiiij. nō excludit qn̄ in sa-

crificio p̄ peccato plura offer-

rebi possunt et debent aliquā: ma-

ultiplicatio: sicut fuerat in

p̄posito: vt p̄z in p̄dictio: et

ideo cū septē hircis oblatis

p̄ pctō regis et p̄ncipum et

sacerdotum et leuitaz et cōs

populi fuerūt oblati tauri ari-

etes et agnī in eōdem numero in holocaustū. v **P**ro

sanctuario. i. p̄ sacerdotib̄

et leuitis ibidē ministratib̄.

et Applicuerūt.

a Applicuerunt hircos tc. Et qd illa oblatio p pcto erat p peccatis oim simi. b Imposuerunt manus suas super eos. Non singule psonae sed alio gerentes in hoc vice oim. c Constituit quoq; leuitas. Dic psequenter describit in dicta oblatione diuina laudatio. cū dicit: Constituit quoq; leuitas tc. Non eni in tali oblatione inuenit preceptum in lege p sicer talis iubilatio: sed dauid hoc ordinauit p prophete a deo in spirati. ex quo pte qd veris dei p phe ita credendum est sicut et celi. Cetera patent vsc ibi: d Precepitq; ezechias tc. Sermonib; dauid et asaph videtis. i. canticis et laudib; ab eis compotitis. e Ezechias autem. Dic psequenter describit oblationem hostiarum ex deuotiōe. cū subdit: f Accedite et af. vi. et lau. in domo dñi. et pte lfa vsc ibi: g Sacrificaueruntq; bo. se. et oves tria milia. Non fuerunt isti tūc imolati s; reseruati ad immolandū tpe cōperēti: et ideo tūc dicunt sacrificati: qd non poterāt de ceto ad usus alios applicari. h Sacerdotes ve. pauci erat. Qui possent tūc officium exercere: qd plures eoq; nō erāt sufficiēter sacrificati: ut postea subdi- bur: i Unū le. frēs eoq; ad iiii. eos. Licet eni detractio pelli am pertineret ad sacerdotū officium: in leuite poterāt in hoc adiuuare sacerdotes in necessitate: multa enim licent rōne necessitatibus que alias nō liceret. ideo subdit: k Donec ipleret op: et sacrificarent antistites. i. sacerdotes quoq; plures nō erant sufficiēter sacrificati: cui vna causa subdit cū dicit: l Leuite qd faci. ritu san. qz sacerdotes. Et ido in minori tpe fuerunt purificati et sic potuerūt iuuare sacerdotes purificatos loco illorū qui nō dū erāt sufficiēter purificati. Alia causa fuit dicit glosa hebraica: qd sacerdotes p spm achāc fuerāt elōgati de hierusalē: et ideo nō venerūt ita cito plures eoq; qd nō credebāt qd cultus diuinus deberet ita cito reparari post mortē achāc: et ideo nō fuerunt ita cito purificati.

m Letatusq; est eze. tc. Et vna causa būt leticie subdit cū dicit: n De re. qd facie. placuerat. Rex eni et populus nō solū gaudebat de impletione mysterij: sed etiā de modo ipledi. s. in tpe tā breuitate quo videbāt magis opus diuinum qz hū manū: et sic erat p in veritate.

N Ca. XXX Igitur quoq; ezechias ad omnem Israel et iuda. Dic cōsequenter describit celebratio paschalis bñficiū. Celebrat eni istud festum in memoria bñficiū eductiōis filiorū Israhel de terra egypti. Agitur circa bñcelebrationē ezechias de pīlio fa-

sanguinē et fuderūt illum sup altare. Ma- ctauerūt etiā arietes: et illoq; sanguinē sup altare fuderūt. Immolauerunt agnos: et fuderūt sup altare sanguinē. Applicuerūt hircos p pcto corā rege et yniuersa mltitu die: iposuerunt manus suas sup eos: et imo lauerūt illos sacerdotes: et asperūt sagui- ne eoq; corā altari p piaculo yniuso isrlis. Pro oī qd ppe isrl pceperat rex vt holocau- stū fieret p pcto. Constituit qz leuitas i domo dñi cū cymbalist p salterijs et citharis fīm dispositionē dō et gad vidētis regis et nathā pphē. Siqdē dñi pceptū fuit p ma- nū pphāz ei. Steterūtq; leuite tenētes orga- gana dōr sacerdotes tubas: et iussit ezechias ut offerrēt holocausta sup altare. Cūq; offerrēt holocausta: ceperūt laudes cane- re dño: et clāgere tubis atq; i diuersis orga- nis qd dō rex isrl reppererat cōcrepare. Si- at turba adorāt: cātores et hi qd tenebāt tu- bas erāt i officio suo donec cōpleret holo- caustū. Cūq; finita eēt oblatione: incuruat' est rex et oēs qd erāt cū eo et adorauit. Prece- pitq; ezechias et pncipes leuiti ut laudarēt dñm fīm dō et asaph vidēl: qd laudaue- runt eum magna leticia: et incuruato genu- e adorauit. Ezechias autē etiā hēc addidit: f Implestis manū vras dño. Accedite et of- ferte victimas et laudes i domo dñi. Obtu- lit gyniu ersa mltitudo hostias et laudes et holocausta mēte deuota. Horro nūer ho- locaustorū qd obtulit mltitudo hic fuit. Lau- s ros. lxx. arietes. c. agnos. cc. Sc̄ificauit qd dño boues sercētos et oves tria milia. h Sacerdotes vō pauci erāt nec poterāt suf- ficere: ut pelles holocaustorū detraheret. k Unū et leuite frēs eoq; adiuiuerūt eos donec i ipleret op: et sacrificarent antistites. Leuite qd faciliōri ritu sc̄ificāt qz sacerdotes. Fuerunt igit holocausta plurima: adipes pacificoq; et libamia holocaustoq; et cōple- m̄tus est cult' dom' dñi. Letatusq; ē ezechias et oīs populus: eo qd misteriū dñi esset expletū.

D

Be repente qd faci fieri placuerat. Ca. XXX Igitur qz ezechias ad oēs isrl et iudā: scripsitq; ep̄las ad ephaim et manassē: ut vērēt ad domū dñi i hierlm: et facerēt phase dñi deo suo. In pto ḡ psilio regi et pncipū et yniuersi cēt hierusalē: decreuerūt vt facerēt phase mēse se qd cūdo. Non ei occurrerāt facere i tpe suo: qd sacerdotes qd possent sufficere sc̄ificati nō s̄uerāt: et populus nō dū pgregat s̄uerat i hieru et salē. Placuitq; fīm regi et oī mltitudini: et de creuerūt vt mitterēt nūcios i yniuersū isrl et de bersabee vsc dan ut veniret et facerēt

lio sacerdotum diem instituit. se- cundo ad hoc populū inuitauit ibi: placuit. tertio solenniter celebrauit ibi: Congregatiq; sunt. Circa primū dicit: p Trito ergo consilio regis et pncipū et yniuersi cētus hierusa- lem. Ita est in hebreo et in libris correctis. aliqui enī libri male ha- bent israel. q Decreuerunt vt facerēt phale mēle secun- do. Quia precipit Nume. ix. q si aliqui sint ipediti celebrare pha- se mēle primo. xiiij. die mēsis ut p- cipitur Exo. xii. q faciant mēle se- cundo quardecima die mēsis. rex autē et totus populus pmo mēse fuit legitime impeditus: qd sacer- dotes nō cōpleuerunt purgatio- nem templi ante diē septādecimā illius mēsis: ut patz ex dictis ea. precedētis: et ideo nō potuerūt ce- lebrare pascha illo mēse: quia in il- la celebrationē debent offerri sa- crificia solēta in templo dñi que offerri nō poterant ante purgati- onem tēpli. Alia etiā causa expi- mit: cū dicit: r Quia sacer- dotes qui possent sufficere. Pro tanta solēnitate. s Sa- crificati nō fuerāt. Et ideo da- to qd templū fuisse ante purgati- tamē oportebat differri celebrati- onē pasche ppter insufficientiā sa- cerdotū. Tertia etiā causa addi- tur: cū dicit: t Et populus non- dū cōgregatus fuerat in hie- rusale. Qui tñ debebat cōgrega- ri in solēnitate paschali. Ter eni in anno debebat omēs masculi cōparere in hierusalem coram do- mino: ut habeat Exo. xxxij. sc̄z in fe- stis pasche pentecostes et taberna- culorū: dispēlabatur tamē de duo bus ultimis festis cū illis qui erāt remoti a hierusalē nō autē de pī- mo: et ideo nō potuerunt congre- gari ita cito de longinquis parti- bus a hierusalē. Hē non poterat imolari phase nisi in hierusalem: ut habeat Deutero. xvij. Et qd tem- pore achaq iste solēnitates cessa- uerāt: ppter quod nō venisset po- pulus remotus nisi fuisse per lit- teras ezechie mandatū: ppter qd venit tardius. v Placuitq; sermo regi tc. Dic psequenter describit initiatio populi ad diē pa- sche determinatū: et hoc pl̄as re- gis missas non solū ad illos de re- gno suo: sed etiā ad illos qui erāt in toto regno isrl. ideo dicit: r Ut mitteret nūcios i yniuersum isrl de bersabee vsc dā ut ve. tc. Terminū sūt totius terre pmissiōis fīm suā lon- gitudine: ut frequēter dictum est.

Moraliter. t Misit quoq; ezechias ad omnē israel et iuda. Per ezechiam significat do- minus noster iesus christus ut pre- dictum est: et sic per nūcios ab eo misso intelligunt apli alioq; disci- puli christi ad p̄dicandū euange- liū per orbē ab eodē missi. Mat. vlii. d. Euntes in mundū yniuer- sum p̄dicate euāgelij oī creature.

D Moraliter. **D** Perreverētis

Ephase dñio deo isrl in hierlm. **M**ulti enī nō fecerūt sicut in lege h̄ceptū est. **P**errevererūt q̄ cursores cū eplis ex regis imperio t p̄ncipū eius in vniuersum israel et iudā iuxta id quod rex iusserat h̄dicantes. **F**iliū israel b̄ reuertimini ad dñm deū abraā t isaac t isrl t reuertet ad reliquias quē effugerunt manus regis assyrioz. **N**olite fieri sicut patres vestri et fratres qui recesserūt a dñio deo patrū suoꝝ: t tradidit eos in interitū vt iſi cernitis. **N**olite indurare ceruices v̄ras sicut patres v̄ri. **T**radite manū v̄ras dñio t venite ad sanctuarium ei⁹: qđ sc̄ificauit in eternū. **S**eruite dñio dño patrū v̄roꝝ t auertet a vobis ira furoris ei⁹. **S**i enī vos reuersi fueritis ad dñm t frēs vestri t filiū habebūt mūse ricordiā corā dñis suis q̄ illos duxerūt captiuos: t reuertenſt in terrā hāc. **D**ius enī t clemēs est dñis de⁹ vester t nō auertet faciē suā avob: si reuersi fuerit ad eū. **I**git̄ cursores p̄gebāt velociter de ciuitate in ciuitatē p̄ terrā ephraim t manasse v̄loꝝ ad çabulō: ilis irridētib⁹ t subsannātib⁹ eos. **A**ttamē q̄ dā viri ex aser t manasse et çabulō acq̄escētes s̄filio venerūt bierlm. **I**n iuda v̄o facta est manū dñi: vt daret eis cor vñū: t facerēt f̄m h̄ceptū regl t p̄ncipū v̄bū dñi. **C**ōgregatiōnib⁹ sūt i hierlm pp̄li mlti vt facerēt solēnitātē acymoz in mēse sc̄do. **E**t surgētes destruixerūt altaria q̄ erāt in hierlm atq̄ vniuersa i qb⁹ idolis adolebat incēsū subuertētes: pie cerūt i torrētē cedrō. **I**mmolauerūt aut̄ phaſe decimaq̄rta die mēsis sc̄di. **S**acerdotes q̄z atq̄ leuitē tādē sc̄ificati obtulerūt holocausta i domo dñi. **S**terētib⁹ i ordine suo iuxta dispositionē t legē moysi homis dei. **S**acerdotes v̄o suscipiebāt effundēdū sanquine de manib⁹ leuitarꝝ: eo q̄ multa turma sc̄ificata nō esset: t idcirco imolarēt leuitē phaſe his q̄ nō occurrerāt sanctificari dño. **M**agna etiā q̄s pp̄li de ephraim t manasse t isachar t çabulon q̄ sc̄ificata nō fuerat comedit phaſe: non iurta qđ scriptū est: **E**t orauit p̄ eis ezechias dices: **B**ñis bon⁹ p̄p̄tiabik cūcti q̄ in toto corde req̄rūt dñm deū patrū suoꝝ: t nō imputabit eis q̄ min⁹ sanctificati sunt. **Q**uē exaudiuit dñs t placat⁹ p̄ est pp̄lo. **F**eceruntib⁹ filiū isrl qui inuēti sunt in hierlm solennitatē acymoz septē dieb⁹ in leticia magna: laudātes dñm p̄ singulos dies. **L**euitē quoq̄ et sacerdotes p̄ organa q̄ suo officio p̄gruebāt. **E**t locut⁹ est ezechias ad cor oīm leuitarū q̄ habebāt intelligentiā bonā sup dñm: t comederūt septē dieb⁹ solennitatis imolātes victimas pacifcorū: et laudātes dominū deum patrū suoꝝ. **M**la cuiq̄ vniuersē multitudini vt celebrarent

A & a **M**ulti enī nō fecerāt t̄c. videlicet quolibet anno: q̄ tpe achāc nō veniebat pp̄ls ad hanc solēnitatē: q̄ q̄tum poterat cultū dei remouerat. **P**redicātes. vt reuertent ad deum t eius cultū: t marie in solēnitate paschali iminente. **E**t reuertet ad reli. t̄c. re. assy. q̄vna pars pp̄li israel lā erat captiuata p̄ theglatphalasar regē assyrioz t trāslata in assyrios: vt habef. iiiij. **R**eg. xv d **T**radite mā. ve. do. p̄mitēdo φ ei seruatis fideliter: t hoc nō solū p̄ficiet vobis sed etiā amicis v̄risjā in captiuitate ductis. iō subdit: **S**i enī vos reuersi fueritis ad dñm: frēs v̄ri t filiū habebūt misericordiam co:ā dñis suis. **E**t **I**llis irridē. t subsan. erāt enī i habituati in idolatria: t ideo irridebat ammonitionē de cultu dei. **F** **A**ttamē qđē vi. ex aser t mā. t̄c. q̄ inter illos de regno isrl remāserāt aliquid v̄iri boni q̄ nō coluerāt idola: f̄m φ dixit dñs ad heiliā. iij. **R**eg. xix. d **E**t relqua mibi in isrl septē milia viroꝝ quoꝝ genua nō sūt curuata aā baal. **G** **I**n iuda v̄o t̄c. a deo enī specia liter factū est φ oēs v̄nanimite assentirēt ordinatiō regis de celebriatē paschali. **H** **C**ōgregatiōnib⁹ i hie. **D**ic p̄nr describit ip̄i p̄sche solēnitātē celebratiō. t sc̄do sup h̄ additio ibi: **P**lacuitq̄. **C**īca p̄mū p̄mo ponit idolatrie destructio q̄ ip̄ediebat diuinū cultū: q̄ p̄mo remouēda sit ip̄edimēta: t h̄ ē qđ d̄r: **E**t surgētes destruxerūt alta. t̄c. t sc̄do b̄d̄is p̄sche celebratiō cū d̄r: **I**mmolauerūt aut̄ phaſe t̄c. i **S**acerdotes t̄c. tādē. dīc tādē: q̄ multi eoz tardauerūt venire in hierlm rōnib⁹ dictis ca. p̄ce. **K** **S**acerdotes v̄o t̄c. **E**o. xii. vbi p̄cip̄i imolatio agni paschalis: nō d̄r φ h̄ fieret p̄ leuitas: q̄ siebat in q̄libet domo. dū tñ sufficeret ad efum agni: t iō illa imolatio siebat a patres familiis dom⁹: verūt q̄ multi de pp̄lo q̄venerāt in hierlm nō erant purificati: t ista imolatio debebat fieri ab hoīe mūdo: iō leuite q̄ iā erāt purgati de mādato reg⁹ imolauerūt p̄ illis q̄ iā nō erāt sufficiēter mūdati: t sic p̄tē sanguinis effundēda in altari holocaustor̄ portauerūt sacerdotib⁹: t h̄ ē qđ b̄d̄is: **I** **E**o q̄ multa tur. t̄c. i. nō poterāt sc̄ificari dñio. vñ subdit: m̄ **L**o medit phaſe. t̄c. q̄ debebat comedī tñ a mūdis: h̄ tñc fuit dispēciatum cū istis de comedītē: nō aāt de imolatiō: q̄ maior purificatio req̄rebat in imolatib⁹ h̄ in comedētib⁹ tñ: sc̄ut i noua lege maior sc̄ritas req̄rif in sacerdote p̄sc̄rāte h̄ in pp̄lo cōcante. **N** **E**ora. p̄ eis eze. vt talis defec⁹ sufficiētis purificatiōis nō noceret eis: ip̄edēdo sacerdi effectū. p̄ **Q**uē exau. do. in libro de hebraicis q̄stītib⁹ d̄r q̄ ista exauditiō fuit p̄cepta q̄ h̄ q̄ imūdi als comedētes agn̄i paschale subito moriebāt: h̄ tñc nō fuerūt mortui: h̄ nō videt rōnabilis dictū: q̄ sic ezechias t pp̄ls tēp̄asset dñm: t iō magis dicēdū φ pp̄lē necessitatē t pp̄li denotionē fuit cū eis dispēsatū: tpe enī necessitatē aliquid fuit licitū p̄tra legalia qđ tñ als nō esset: sic d̄r t viri ei⁹ comedētū panes p̄positiōis licite. f̄m φ dīc saluator Dat. xii. t eodē mō p̄t h̄c dici: q̄ isti erāt i tali statu q̄ nō poterāt ultra tardare ad comedēdū phaſe. s. q̄rtadēcima die mēsis sc̄di. **S**il cultū interior q̄ cōsistit in side t deuotio bñ supplet aliquē defectū q̄ p̄sistit in exteriori cultū: maxime q̄ sac̄a legiō nō erāt accepta nisi ex fide t deuotio suscipiētū: t iō h̄ isti nō essent sufficiēter purgati ab aliā imūdicia respicētē cultū exteriorē: vt p̄tē ex tacru alicul⁹ relāmūde vel hm̄dī: tñ p̄pter fidē t deuotio ad comedētē agni paschalis supplētē hm̄dī defectū fuit cū eis dispensatū: t h̄ ē q̄ dirē ezechias. o **D**ñs bo. septē dieb⁹ p̄ festo paschali qđ tñ debebat durare: vt h̄ Eo. xii. q̄ **I**n leticia ma. q̄ nō p̄cedebat ex dissolute sc̄i ex deuotiōe. iō subdit: **L**audātes deū p̄ sin. dies. Et sequit̄: t **P**lacuitq̄. **D**ic p̄nr describit ad p̄dictā solēnitatem *** additio: quia** *** t̄c. P**er q̄s significat soli citā p̄p̄titudo ap̄loꝝ alioꝝ discip̄loꝝ adimplēdū xpi mādatū: qđ ptz ex h̄ φ a tpe ap̄loꝝ p̄dicatū fuit euāgeliū vt vidē p̄ orbē vñiōsūnā ab hierlm q̄ est in medio climate frē habitabilis exierūt ap̄li alioꝝ discip̄uli ad p̄dicatū p̄ orbē euāgeliū: t adhuc viuēte Petro p̄dīcatū fuit dīsus occidētē vñz ad mare oceanū: qđ est termin⁹ terre habitabilis: qđ ex h̄ apparēt q̄ senonis est qđā ecclia q̄ vocat sanct Petri vii: eo q̄ ipso viuēte fuit p̄mo p̄structa p̄ sc̄tm Baunianū t p̄ alios eius socios fuit p̄dicata fides in partib⁹ mari pp̄inquo: tñ: tñc viuēte Petro sic p̄dicatū fuit euāgeliū dīsus occidētē: ita p̄ba biliter d̄r et p̄dīct⁹ φ p̄dicatū fuerit silr in alijs ptib⁹ orbis. **E** **B**lis irridē. t̄c. **P**er q̄ significat q̄ nō oēs crediderūt ad discip̄uloꝝ xpi p̄dicationē: sed multi itulerūt eis v̄tuperia magna t plurimi eoꝝ etiā morē: quoꝝ imitatores sunt q̄ p̄sequunt p̄dicatores veritatis t p̄dicationē eoꝝ deridēt. **F** **A**ttamē qđā vi. t̄c. **P**er q̄s si gnificati fuerūt illi q̄ devote suscepēt fidē: t sic venerūt in hierlm que in allegorico sensu signat ecclesia militatē vt facerēt solēnitatē acymoz. s. in acymis sinceritatis t veritatis: p̄tē docet Apls. i. Corint. v. b. **I** **S**acerdotes q̄z atq̄ le. t̄c. **P**er q̄s ostendit φ ministri ecclie mūdi t puri p̄ ceteris debēt esse ad offerēdū eucharistie sac̄em. **N** **E**orauit p̄ eis eze. **P**er qđ significat φ dei silius in h̄c homo p̄ mēbris suis inservis orat patrē.

A dditio: q; celebraverunt. viij. dieb^o alijs ad qd nō tenebat.
A illi tauros. **T**usta offerebantur in hostias pacifi-
cas qz magna ps erat offerentia: et de istis comedit ppis illis
septē dieb^o postq; obtulerat sacrificia et laudes et orationes dñi
pi die. **F**actaq; e grādis ce. **T**ec. **L**icet enī maior ppis
aliq; pueniunt tñ nō erat tā
ta exultatio: q; non erat ibi
aliq; nouitas: eo q; qlibet an-
no celebraretur pascha tēpe-
suo: s; q; achā clausit ianu-
as tēpliz: et sic plurib^o annis
hec celeb̄itas cessavit: ppē
qd qn̄ ezechias eā renouauit
sunt maior exultatio: q; no-
ua placent et delectant.

Peruenitq; orō. **T**c. i.
sunt exaudita corā dō: et vt h
dicit glo. heb̄aica fuit h pce
pū eo q; rex pncipes. ppis
leuite et sacerdotes valde p
sperati sunt in opibus suis.
In ca. xxr. vbi dō i postil.
Comedit phāse nō iuxta qd
scriptū est: q; debebat come-
di tñ a mūdis.

Additio. **E**ro. xii.
imolatiō et comestio agni
paschalis: nulla fit mētio de
hoc q; reqrat purificatio in
imolatiōbus pascha: indiffe-
reter ei dicit: **I**mmolabitq;
enī tota mētula filiorū isrl.
Ex q; patz q; nō reqrebat q
esset purificat: put dō in po-
sil. nec aliqd hmōi: s; tñ in
comestio fit mētio de mūdi-
cia: circūcisiō et assignatiōe
et hmōi. **S**ilitudo autē q; idu-
ci de noua lege nō videb; va-
lere: sacerdos enī psetrans
repitat xp̄m q; est pncipalis
actor: vt ip̄a vba psecratōis
demōstrat: s; imolās agnūs
paschale nō repūtabat xp̄m
s; poti⁹ figurabat q; xp̄s im-
molandus erat: p multitudi-
ne filiorū isrl.

Replica sup pmo et decio
pīi libri: sup et septio et tri-
cesimo scđi paralipomeno.

Replica. **S**equit:
In libris
Paralip. pauca tāgit Bur.
Id qd de origine hebreo. tā-
git. i. ca. Cor. vide Gen. x.
qd tāgit circa. x. ca. de salua-
tione vel dānatione Saul. vide. i. Reg. vlt. **D**icitur tāgit cir-
ca. vii. ca. scđi li. de festo collecte siue cer. vide. S. Leuit. xxii.
Sed ptra illud qd tāgit de. xxx. ca. vbi postillator dicit imolā-
tes pascha esse debere mūdos: cū comedētib^o fuit dispēsatū:
q; nō tāta reqrit mūdicia i comedēte: sicut i imolāte: ponēs ex
emplū de euāgeliō: vbi reqrit maior sc̄itas in sacerdote pse-
crate q; in pplo comedēte: obūcit Burge. q; nō dō de mūdicia
imolātis: s; hoc est i clarū textū. **O**būcit enī p slitudinē: q;
psecras repūtat xp̄m: nō autē imolās: s; hoc est falsum: q; obla-
tio representat christū et agnū nō sacerdos offerēs: q; quis enī
offerat verba christi. hoc est mīstrialiter: ex hoc nō rep̄sentat
christū oblati: sed potius imolāt: p illa enī verba iterat quo
tidie oblatio. Letera patēt.

Glo. ordi.

Q uinq; hec fuissent rē. Frege **La. XXXI**
runt simulacra. Post aduentū iauatoris nō solū
in hierusalē et in iuda sed in cūctis nationib^o orbis de-
structa est idolatria et diaboli corrut superbia: et crescente nu-
mero fideliū decrescit cultura demoniorū: donec in fine mun-
di obuiat mors nouissima: et regnabit dñs solus in die illa.
Obtura.

Q uinq; hec fuissent rē. **D**ic pñr sub egee **La. XXXI**
chia describit repatio sacerdotalis mīsterij. Circa qd **D**iuissio
pmo describit idolatrie destructio: cū dō: Fregerūt si-
mu. **T**c. et b rōnabilis: q; pmo debēt remoueri ipedimenta sacer-
dotali mīsterij et hmōi sūt oīa ad idolatriā p̄tinētia. scđo descri-
bit repatio sacerdotali mīste-
rij: cū dō: Ezechias autē. vbi
ezechias pmo sacerdotes et le-
uitas i officiū suis restituit.
scđo de virtualib^o eis puidit
ibi: Precepit etiā. Etio dō p̄cu-
ratorib^o in istis ordinavit ibi:
Fuit autē p. **G**uia prime p̄tis
p̄tis in līa vīcib; ibi: et **T**a-
nerētq; i p. **T**c. **C**astrā dñi
hic dicūt atria sacerdotū vbl
habitabāt sacerdotes ianito-
res et alij qui custodiebāt te-
plū. **F**ars at re. **T**c. ho-
locaustū sp māe et vespē. i. lu-
ge sacrificiū et cena q; sequūt:
et b fecit ezechias ex p̄pria de-
uotione: q; tota cōitas debe-
bat talia mīstrare. **G**re-
cepit e. po. **D**ic pñr descri-
bit q̄lē ezechias puidit eis
de virtualib^o: cū dō: Prece-
pit e. po. ha. hie. vi. da. p.
la. et le. l. decimas et p̄mitias
q; erant assignate eis p legē.
Vit pos. ya. le. dñi. vi
delz studendo / docēdo / c̄plū
officiādo. istud enī sp fuit ob-
seruatū apud oēs q illi q in-
tēdebāt studio et cultui diuīo
acciperēt necessaria victus a
pplo: ppter qd etiā sacerdo-
tes egypti tge famis nō sue-
rūt cōpulsi vēdere possessio-
nes suas sic alij: q; ipsi statu-
ta cibaria ex horreis publicis
p̄bebat: vt h̄f Gen. xlvi. ca.
Plurimas ob. p. quā-
titas autē p̄mitias nō fuit de-
termīata in lege: s; pmo fuit
facta vōlūtarie h̄m deuotōe
dātū: postea vō. ppter auari-
ciā crescēt: q; mīti parū aut
nihil dabāt. p sapientēs hebre-
orū fuit determinatū q ad mi-
nus sexagesima p̄ dare. il-
li tñ q erāt magis deuoti da-
bāt qdrageſimā: medij vero
q̄nquagēsimā: et hoc idē dici-
tur in collationib^o patrū col-
latōe p̄ma Theone abbatis.
TAbellis quoq;. Licet

de melle nō posset fieri oblatio q; tota vel h̄m partē cremaret
sup altare: vt h̄f Leyi. ii. tñ inde debebāt dari p̄mitias cedētes
in vsum sacerdotū. Hebrei tñ dicūt q; noīe mellis intelligunt
hic dulces fructus: vt dactili/sicus et hmōi. **E**t omnium
que gignit humus. Dicitur autē Ra. Galo. sup Deu. xxvi. q
primitie q̄tū ad terrenācētia dabāt tñ de septē rebus. s. fru-
mento/hordeo/vinea/oliva/malogramato/sicus et palma: tamē
poterāt hoīes de alijs dare ex speciali deuotōe: et sic factū fuit
hic. m. **D**ecimasq; sanctoꝝ. h̄m hebreos iste sūt decime
q; leuite dabāt sacerdotibus de decimis q; receperāt a pplo:
vt habet Num. xvii. ca. **A**hense tertio ceperūt acer-
uo. ia. funda. i. principia que sublunt illis q; supponunt.

Moraliter. **D**ic unq; hec fuissent rite celebrata
egressus est omis populus israel et fregerunt simula-
cra **T**c. Ista vero fractio simulacra facta post solennitatē acy-
morū: figura fuit destructionis idolatrie per orbē ad predica-
tionem apostolorum populis credentibus iam admissis ad eu-
charistie sacramentū sicut fuerat predictū Zacharie. xii. a. In-
die illa dicit dominus exercituum disperdat nomina idolo-
rum de terra. Et nos videmus esse completum.

Jū ***** **P**recepit ege

Moraliter

¶ Paralipomenon

La. XXXII Nico. de lyra

Eaceruorū iacere fundamēta: et mense septimo cōpleuerūt eos. Cūq; ingressi fuissent eēechi as et p̄ncipes eius: viderūt aceruos et bñdixerunt dñō ac pplo isrl. Interrogauitq; eēechi aas sacerdotes et leuitas cur ita iaceret acerui. Respōdit illi açarias sacerdos p̄m⁹ de stir. b pe sadoch dicēs: Ex quo cēperūt offerri p̄mitie in domo dñi: comedim⁹ et saturati sum⁹: et remāserūt plurima: eo q; bñdixerit dñs pplo suo. Reliqaz autē copia est ista quā cernis. Precepit igīt eēechias: vt h̄pararet horrea in domo dñi. Qd cū fecissent intulerūt tā p̄mitias q; decimas: et q; cunq; voverāt fideli ter. Fuit autē p̄fect⁹ eoz chonenias leuita et se f mei frater ei⁹ scōs. Post quē iehibel et açarias et naath et asahel et hierimoth: ioçabath q; et helibel et iesmachias et maath et banaias/ p̄ positi sub manib⁹ chonenie et semei fratrl el⁹: ex impio eēechie regis et açarie p̄otificis domus dñi ad q; oia ptinebat. Chore vo fili⁹ iemna leuites et ianitor oriētal is portę: p̄positus erat his q; sponte offerebat dñs: p̄mitijsq; et p̄secreta in sanctasctōz. Et sub cura s ei⁹ eden et beniamin: iesue et semeias. Amarias q; et sechemas i ciuitatib⁹ sacerdotū: vt fideliter distribueret fratrib⁹ suis p̄tes/ mino ribus atq; maiorib⁹: exceptis marib⁹ ab an nis tribus et supra: cunctis qui ingrediebant templū dñi. Et quicqd p̄ singulos dies con ducebāt in ministerio/ atq; obseruationibus iuxta diuisiones suas: sacerdotib⁹ p̄ famili as et leuitis a vicesimo anno et supra p̄ ordi nes et turmas suas: vniuersaq; multitudini tam vrorib⁹ q; liberis eorū vtriusq; sexus fi deliter cibi de his q; sanctificata frerāt p̄be bant. Sed et filioz aaron p̄ agros et suburbana vrbium singularū dispositi erāt viri: qui partes distribueret vniuerso sexui masculino de sacerdotib⁹ et leuiti. Fecit ḡ eēechias vni uersa q; dixim⁹ in omni iuda. Operatusq; est bo num et rectū et verū corā dñō deo suo in vni uersa cultura ministerij dom⁹ dñi/ iuxta legē et ceremonias: volens requirere deum suū in toto corde suo. Fecitq; et prosperatus est.

¶ La. XXXII Ca. XXXII

¶ Ost q; et huius cemodi verita tez/ venit senna p̄cherib rex assyrioz: et ingressus iudaz obsedit ciuitates munitas: volens eas cape. Qd cū vidisset eēechias ve nisse scz sennacherib: et totū bellii iperū vti h̄ierlm: inito cū p̄ncipib⁹ si rlio virisq; fortissimus ut obturauerūt capita fōtiū querāt extra vrbē: et b̄ oiz discernēte s̄nia zgre gauit plimā multitudinē et obturauerūt cun s

* a ¶ Interrogauitq; eze. q; mirabat de tantis acernis vi ctualib⁹. b ¶ Rñdit illi aza. sa. p̄i. i. maior: et iste restitit ogie regi thurificare volēti: vt dictū est. s. xxvi. c ¶ Remāse. plu. s. de p̄mitis et decimis habito sufficiēti viciū sacerdotū et leuitarū. d ¶ Co q; bñdixit dñs po. suo. i. adūdare fecit in bonis t̄gali bus: et iō dabāt abundāter p̄mitias et decimās: et q; tūc erāt mag deuoti: vt p̄t̄z ex p̄dictis. e ¶ Precepit igīt eze. vt p̄ pa. ho rea: vt ibi reponerent ea que p̄tune erāt supflua et vscz ad tēpus congruū seruaren̄. f ¶ Fuit autē p̄fectus. Dic dñr ostendit q̄liter eēechias p̄uidit de fidelib⁹ p̄sonis ad p̄seruādū. Predicat et p̄curādū ea q; essent p̄ sacerdotib⁹ et leuitis recipiēda: et ad p̄ser uādū deo oblata et cōsecrata: et p̄t̄z l̄fa vscz ibi: g ¶ Et p̄secreta in san. san. Nō accipit hic sanctasctōz p̄t̄ interiorē tēpli in q; erat arca testamēti: q; p̄prie dicebat sanctasctōz: put accipit p̄um cīue sed hic accipit disiunctiue in sc̄ta q; sunt de numero sanctoz: omnia enī deo cōsecrata dicebant sancta et de numero sanctoz: h ¶ Exceptis marib⁹ ab an. tri. et supra. Licet enī leuite nu merent Hume. iū. ab uno mense et supra. hoc tamē factū est vt ac ciperent pro redēptione p̄mogenito et aliarū tribuū: sed de distributionibus que siebāt leuitis nō recipiebat pro eis donec habe rēt̄ tres annos. Sequit̄ postea: i ¶ Et leuitis a vicesimo anno et supra. Num. iii. accipunt leuite ad ministeriū tabernaculi a tricelimo anno vscz ad quinq; gesimū annū: et Num. viii. a vi ḡintiquis annis: et sicut dictū fuit ibidē nō instituebant ministri nisi in tricesimo anno: tamē a vicesimo qnto anno. exercebant in aliquibus officijs: vt sic in illis qnq; annis experient sacerdotes q; leuite essent apti ad ministrandū et in qbus officijs: tamē post edificationē tēpli: q; leuite nō habuerunt ita granua officia sicut ante quando tabernaculū cum pertinētibus ad ipsum portabat de loco ad locum in minori etate instituebant: sc̄vicesimo anno: et per aliquod tempus ante accipiebat experientia de ipsis. Sc̄ndū tamē q; ea que dicta sunt sic siebāt de cōmuni lege: ex speciali tamē causa aliqui minoris etatis recipi poterant ad ministeriū ta bernaculi: sicut heli recepit samuelē ad ministeriū tabernaculū cu adhuc esset puer decem anno: vel circiter: vt dictū fuit. i. Reg. i. c. quia mater sua ante q; conciperet ipsum domō voverat q; si daret ei sexum virilem daret eum ministerio domini cunctis diebus quibus posset ministrare: hoc etiam fuit ante edificationē templi k ¶ Operatusq; est. scz eēechias. m ¶ Et rectum. erga. p̄t̄num. l ¶ Bonum. quantū ad seipsum. n ¶ Et verū. quantum ad deū. ideo sequit̄: Lorā dñō deo suo.

* e ¶ Precepit eēechias vt p̄pararent horrea et. Per quod significat allegorice q; ministris ecclesie debentur a populo necessaria vite. Moraliter autē per horrea ista possunt intelligi sacre scripture devotionisq; studia in quibus reponunt verbi dei et eucharistie nutrimenta.

¶ Caplīm XXXII b
Dost que. Hic vltimo sub eēechia describit̄ restauratio regalis imperij: primo per aduersarij terrible deiectio nem. secūdo per ipsius eēechie mirabilē sanationē / ibi: In dieb⁹ illis. Circa p̄mū primo describit̄ circa eēechiam prouidētia in humanis. secūdo confidentia de diuinis / ibi: Et conuocavit vniuersos. tertio pestilentia in eius aduersariis / ibi: Que postq; gesta sunt. Sc̄ndū autē q; circa istam historiā aliqua hic omittitur que plenius dicta sunt. iiiij. Regū. xvij. et. xl. Circa primā igit̄ partē dicit̄ sic: o ¶ Post que et huiuscmodi veritatē. s. vite ipius eēechie in idolatrie destructione et cultus diuini restauratione. p ¶ Venit sennacherib rex assyrioz et. Ex quo patet q; aliquādo iusti tribulans in hac vita vt habeant patientie meritū et aliū exemplū. q ¶ Quod cū audisset. Hic omittitur quod. iiiij. Reg. xvij. suppleat. scz q; eēechias merito timēs destructionem hierusalē ppter peccata achaç patris sui aurū et argentū misit sennacherib regi assyrioz sub pacto iuramento firmato q; re cederet de regno iude et dimitteret illud in pace: sed fracto sedere retenta pecunia venit postea ad destruendū hierusalē si posset: et tunc eēechias dispositus se ad resistēdū. et hoc est quod dicit̄: Qd cum audisset eēechias. s. fractionē iuramenti p̄dicti. r ¶ In iuto cū p̄ncipib⁹ cōsilio: q; homo in periculo positus nō debet omittere ea que sunt agenda s̄m humana p̄udentiā ad sui libera tionē: aliter tēptaret deuz. s ¶ Et obturauerūt cūctos son. ad hoc q; exercitus venies ad oblidēdū ciuitatē pateres aque pe

Moraliter. o ¶ Post que et huiusc. verita. venit sen. rex assyrioz et. Sicut per eēechiā superius significat̄ est christus: ita p̄ ipsum hic significari potest eius vicarius scz bonus p̄latus qui cōtra demonē cōtra se ac populū suū veniente obturat fontes. i. meatus aquarū per quos significant origines peccatorū q; dicunt̄ figuraler aque amarissime: in qbus sūt maledicta con gesta Hume. v. et istas aquas sitiūt et desiderat assyriū per quos si

* gnificant demones

Agnates diligēs cautela adhibēda est et velāda mysteria. vñd:
Holite sanctū dare canib^o/neg^o mittatis mar. an̄ porcos.
Edificauit quoq^z. Chrīt^o edificauit eccliam q̄ est ciui-
 tas dei. et mūrū sane fidei et vere religiōis: q̄ malicia pagano-
 rū vel hereticoz in aliq^b dissipat restaurat. Extruxit turres
 virtutū: ponit forinsec^o
 alterū murū. i. antemur-
 ale: cū docet bonorum
 operū efficaciā tenere.
 Nō enī sufficit mur^o fi-
 dei nisi firmes opibus
 bonis. Facit armatura
 et clypeos scripture. s. et
 diversa testimonia et do-
 crinā ecclasticā ad mu-
 nimētum ecclie sue et di-
 sposuit doctores spiri-
 aliz; belloz p̄incipes.
Et egit

Ni. de ly.

Murā et sic recedere
 cogeret. a **E**t riūū.
 q̄ fluebat de hierusalē.
In me. terre dī-
 cēs. Hoc ē extra vrbē:
 ita q̄ cursuz illi^o riūū sic
 disposuerunt q̄ partim
 retinebas iuxta orbē q̄
 modū lac^o: et q̄ ibi capi-
 nō poterat terrā restra-
 ret q̄ alia viā: ita q̄ exer-
 cit^o obſidēs ciuitatē nō
 haberet inde aliquā sub-
 uentionē. c **E**difica-
 uit quoq^z r̄c. i. p̄uide.
Dēm murū r̄c.
 Ita q̄ nibil omittetur d̄
 p̄tingēt^o ad sui defen-
 sionē. e **E**t fe. vni-
 ge. ar. s. ad inuadendū
 aduersarios et ad susti-
 nedū inuasiōes eorum.
Et puocauit. hic
 p̄n̄ describit ei^o p̄fide-
 tia de diuinis: q̄ qñ hō
 in periculis posīt nihil
 omittit de his q̄ p̄nt fie-
 ri q̄ p̄uidētā hūana: se-
 cure p̄t p̄fidere d̄ deo
 in residuo. et h̄ q̄ d̄:
Et cōuocauit r̄c. Et
 oēs possent eū audire.
Ac locut^o eū r̄c.
 Efficaciter mouēs eos
 ad bonū. b **H**olite
 ti. r̄c. Luius cā subdit:
Ahulto enī r̄c. i.
 virt^o diuina et angeloz
 ip̄i q̄ fortitudo p̄ualet
 oī v̄tute hūane. Enī. i.
 d̄ q̄ angel^o dñi p̄cussit
 oēm virū robustū et bel-
 lato: et exercit^o reg^o assy-
 rōz. k **Q**ue post

q̄ r̄c. Hic p̄n̄ describit pestilētia in aduersarijs. Circa qua
 primo ponit sennacherib blasphemia. scđo dei vindicta/ ibi/
 Drauerūt aut. Circa primū d̄: **Q**ue postq̄ ge. sūt. i. post
 munitionē ezechie ad resistēdū. l **H**isit sen. r̄c. s. rapsa-
 ce et q̄sdā alios cū exercit^o vt terrorēt ezechia et pp̄lm ei^o p̄bis
 et factis: vt h̄ pleni^o. iiij. reg. xvij. m **I**n q̄ ha. si. q. d. in
 nullo: q̄ nō in v̄tute hūana. et h̄ notaf cū d̄: n **S**edetis
 ob. r̄c. q. d. si haberetis v̄tutē resistēdi exiretis ad p̄liuz. sūr
 nec in diuia. et h̄ notaf cū d̄: o **N**ū eze. deci. yos. q. d.
 sic. p **A**ffirmās q̄ dñs de. r̄c. Et ad hoc ip̄probādū indu-
 cit duplēt rōnez. P̄ima est q̄ ezechias destruxit oīa altaria
 in q̄bus pp̄ls offerebat dñs: excepto altari q̄ erat in tēplo: et
 h̄ arguit q̄ magis meruerat dei offendam q̄ miscōiaz. et hec
 rō tangit.

rō tangit cū d̄: q **N**isi quid nō iste est ezechias q̄ de-
 struxit excelsa illi^o et altaria. Sed hec rō p̄cludit falsū: q̄
 illa altaria nō fuerūt licita post tēpli edificationē: sicut frequē-
 ter dictū est. s. **S**cđa rō est: q̄ dī aliaz gentiū cū tñ essent mul-
 ti nō poterāt eas liberare de manib^o regū assyrioz: ḡ nec de-
 isrl cū sit vnic^o poterit li-
 berare pp̄lm suū de ma-
 nu mea: hec rō diffuse

tangit cū d̄: r **A**n-
 ignoratis r̄c. Et patz
 lras: hec rō nō valer: q̄
 illi erāt dī falsi: et nulli
 potētie: de^o aut̄ isrl ver-
 de^o est vnic^o et oīpotēs.

s **E**p̄las q̄z lcp̄sit.
 Itud nō fuit tūc factū:
 s post recessuz rapsael:
 cū rex assyrioz audisset
 p̄ nunciū q̄ rex ethiopū
 inuadebat terrā suā: et

t4.re.6.d

sic fuit cōpulsus recede-
 re de terra isrl ad bellā-
 dū cōtra iōm et tūc misit
 lras cōminatorias ece-
 chie q̄ debellato rege
 ethiopū rediret ad expu-
 gnandū hierlm: sed hoc
 interponit inter v̄ba ra-
 placis q̄li ch. onice lo-
 quēdo. Lōsequēter re-
 uerti scriptura ad v̄ba

t4.re.18.f

Rapla cī d̄: t **I**n
 sup et clamore r̄c. Et

ista v̄ba pleni^o p̄tinent
 iiiij. Re. xviij. f. r. g. Et
 hoc aut̄ loco dicit cōmu-
 niū q̄ iste rapsaces erat
 apostata a fide p̄uersus
 ad gēritatē: et dīcūt ali
 qui q̄ fuit fīlius esale.

v **D**rauerūt igit^o.

Posita blasphemia sen-

nacherib verbis et scri-

ptis: hic cōsequēter de-

scribit dei vindicta ad

preces ezechie et esaias q̄

pleni^o habent. iii. Re.

xix. et sūr exercit^o senna-

cherib p̄cussio: et ista fu-

erunt ibi diffuse exposi-

ta: excepto q̄d sequit:

* **R**eversus

* gnificat demones.

hierusalē allegorica. i. si

deliū ecclesiā ipugnare

q̄rētes. et de q̄libet eoz

dīcīt p̄t illō. Hob. xv. b.

bibit q̄li aquā iniqtatē.

c **E**dificauit q̄z r̄c.

Quia bon^o p̄lat^o nō so-

lū studet p̄ctōz origies

obturate sūz etiā muros

v̄tutū cardīaliū repare.

d **E**t ex. tur. desu-

p. Per q̄s intelligunt

theologice v̄tutes cardinalib^o supēminētes. t **E**t fo. aliū

murū. Per q̄ē intelligit clauſura honestatis ad p̄mī.

e **E**t fe. vni. ge. armaturā.

Oīs aut̄ armatura vel est ad

sustinezdū v̄l ad inuadēdū.

Ad sustinezdū aut̄ armat exercitiū pa-

tiētē. Ad inuadēdū aut̄ inimiciū armat studiū feruētis oīonis

et p̄dicatiōis sane. g **A**c lo. est ad cor eoz. Armādo ser-

monib^o bonis pp̄lm suū exēplo iude machabei. de quo d̄. ii.

Machab. xv. b. Armauit singulos nō haste et clypei munitio-

ne^o sūz sermoib^o optimis. iō seq^o: t **L**ōfortatusq̄ est po-

huius. ver. ezechie. t **I**hō. Etiam ezechias et esaias p̄

p̄phera pugnauerūt p̄tra sennacherib oīonib^o deuotia: sicut di-

cīt isra. v **D**rauerūt at̄ eze. rex et esa. si. amos. pphe-

tes r̄c. Et sic exercit^o sennacherib ab angelo dñi fuit p̄cussus.

iij. *

* sicut subdit:

II Paralipomenon La.

Es. 14. re. 19. g. **¶** *Hec in esaiā fīm pīanscīē histōriē plēne glosauimus.*
Et misit dñs āngelū qui pīussit oēm virū ro
bustū t bellatorē t pīncipē exercit⁹ regl assyrio
rū. **R**euersusqz est cū ignominia in terrā suā.
a *Cūs igressus eēt domū dei sui: filij q̄ t exierat
de vtero ei⁹ iterfecerūt eū gladio. Saluauitqz
dñs eēchīā t habitatores hierkz: de manu sen
nacherib reglassyrioz: t de manu oūm: t pīstīt
ei requiē p̄ circuitū. Mūlti etiā deferebat hosti
as t sacrificia dño in hierlm: t munera eēchīē
regi iuda: q̄ exaltat⁹ est post hec corā cūctis gē
a *Hec in libris regū plēnius scripta sunt.**

t 4. re. 20. a **Esa. 38. a** **¶** *In dieb⁹ illis egrotauit eēchias vsqz ad b
mortē t orauit dñm. Exaudiuitqz eū t dedit ei
signū: s̄z non iuxta bñficia q̄ accēpat retribuit:
q̄ eleuatū est cor ei⁹: t facta est p̄tra eū ira t cō
tra iudā t hierlm. Hūiliatusqz est postea eo q̄
exaltatū fuisset cor ei⁹ tā ipē q̄ habitatores hie
rusale: t idcirco nō venit sup eos ira dñi in die
bus eēchīē. Fuit autē eēchias diues t inclīp⁹ b
valde: t thesauros sibi plīmos p̄gregauit argē
ti t auri t lapidis p̄ciosi: aromatū t armorū vni
uersi generi t vasorū magni p̄cij: apothecas q̄z
frumenti vini t olei t p̄sepiā oīm iūmētorū: cau
lasqz pecorib⁹: t vrbes sex edificauit: habebat
q̄ppe greges ouīū t armētorū innumerabiles: eo
q̄ dedisset ei dñs substātiā multā nimis. Ipse i
est eēchias q̄ obturauit supiore fontē aq̄p gyō:
t auertit eas subter ad occidentē vrbis dauid.
In oīb⁹ opib⁹ suis fecit pspe q̄cūqz voluit. At
tū illegatiōe p̄ncipū babylōis q̄ missi fuerat ad k*

a *T solis redit⁹ significat per decē lineas.*
¶ *Et misit dñs angelū t̄. re. assyrioz.* **D**ō
Per qđ significat q̄ orōnibus deuotis boni plati q̄ eēchīē:
t boni religiosi q̄ p̄ esaiā significant̄: demonū exercitus debella
tur. **b** *In dieb⁹ illis egrota. eēchias t̄. Requie ex
positionē mystica huius. iii. Reg. xx. ca.* **t** *Regnauit ma
nasses filius eius. sc̄ eēchīē. Per manassen qui oblinio in
terpretat̄. filius prodigus sue virtutis t fanie significat: qui bo
ne doctrine patrii sui carnalis vel spiritualis oblitus ad mala
conuertitur. ideo subditur:*

XXXIII Nico. de lyra

* a **R**euersusqz est cū ig. in ter. suā: cū pauc⁹ fugledo.
aliq̄ autē exponat q̄ qn̄ angel⁹ p̄cussit exercit⁹ sennacherib rafit
caput t barbā ip̄i⁹ sennacherib: p̄m q̄ h̄. I. vii. d. In illa die
radet dñs ī rege assyrioz caput t barbā: qđ erat valde ignomi
nio suz ī terra illa t adhuc est. Sc̄iēdū etiā q̄ illa p̄cussio senna
cherib t sui exercit⁹ fuit p̄ duos annos postq̄ recesserat de tra
isrl̄ mittēs ep̄las cōmilitiorias eēchie. vt dictū fuit plēniū.
Reg. xix. Letera patet ī l̄. b **¶** *In dieb⁹ il. Hic p̄nr descri
bit ip̄ius eēchie mirabilis sanatio: cui⁹ modus plēniū h̄. ii. ii.*
Reg. xx. t ex dictis ibidē patz l̄. exceptis paucis q̄ sequunt.
c **S**ed nō iux. h̄. ii. ii. d. **¶** *Quia eleuatū est
cor ei⁹. Istā sanationē p̄ magna pte suis meritis attribuēs: su
perbiuit etiā de h̄ q̄ rex babylōis misit sibi l̄ras t munera: t ex
illa elatiōe oīdit eis oēs diuitias suas: thesauros t secreta ad
sui lactatiā. e **¶** *At facta est cō. eū ira. s. dñi. ppter p̄dicta.*
f **S**hūilia. ē p̄o. ad argutionē esaiē p̄phe. vt h̄. iii. Reg. xx. f. t
Ela. xxvii. et. xxix. g **¶** *Et idcir. t̄. in die. eēze. sed dilata
fuit vsqz ad t̄ps se dechīe. h **¶** *Fuit autē eēze. dī. diuitijs artif
cialibus t naturalib⁹ t alīis ad magnificētā regiā p̄tinētib⁹. t
ptz l̄. vsqz ibi: i **¶** *Ipse est eēze. t̄. gyō. Gyō nomē son
tis ex q̄ fluebat riū extra ciuitatē cui⁹ cursum impediuit eēchī
as ppter regē assyrioz: vt p̄dictū est. s. circa p̄ncipiū huius ca
k **¶** *Attamē in lega. t̄. vt inter. de portēto. i. de signo si
bi dato in retrocessiōe solis: vt h̄. iii. Reg. xx. l. **¶** *Dereligt
eum dñs. nō p̄seruādo eū ab elatione: vt dictū est. s. **¶** *Sequit:
m **¶** *Et sepelierūt eū t̄. i. in loco solēniori t celebrori. ppter
bona. q̄ fecerat: l̄. in aliq̄bus deliq̄sset.********

* sicut s̄dīt: t **¶ *Et misit dñs angelū t̄. re. assyrioz.* **D**ō
Per qđ significat q̄ orōnibus deuotis boni plati q̄ eēchīē:
t boni religiosi q̄ p̄ esaiā significant̄: demonū exercitus debella
tur. **b** *In dieb⁹ illis egrota. eēchias t̄. Requie ex
positionē mystica huius. iii. Reg. xx. ca.* **t** *Regnauit ma
nasses filius eius. sc̄ eēchīē. Per manassen qui oblinio in
terpretat̄. filius prodigus sue virtutis t fanie significat: qui bo
ne doctrine patrii sui carnalis vel spiritualis oblitus ad mala
conuertitur. ideo subditur:***

¶ *In ca. xxv. vbi dicit in postilla. Ex hoc autem loco dicitur.
Additio. Nō habet q̄ fuisset apostata a fide iudeorum.
multi enī loquunt̄ lingua saracēna q̄ nō sunt saracēni t̄. Iste
enī rapsaces syriacā lingua sciebat: vñ ei dicebat a nūcīs eē
chīe vt eisdē loqueret̄ syriacē: vñ nullū fundamētū habet in l̄.
ad hoc q̄ Rapsaces fuisset apostata a fide hebreoz: t multom
nus q̄ fuisset filius Esaiē: t ideo talia p̄m sententia Aug. eade
auctoritate p̄tēnunt̄ qua approbant̄.*

La. XXXIII **O** Godecim annoz. Hic p̄nter describit̄ t̄ps ipsius
manasse. t sc̄do sub ipso tēpus āmon filij sui: q̄ pauc⁹
de eo dicunt̄ ibi: dormiuit autē. Circa p̄nū pmo de
scribit̄ ipsius manasse multiplex p̄uaricatio. secūdo eius emēda
tio ibi: Idcirco superinduxit. tertio recapitulatio ibi: Reliqua
autē. Sentētia autē prime partis patet ex dictis. iii. Reg. xx. p̄i.
exceptis que sequunt̄. o **¶** *Obseruabat somnia. quoī all
qua erant vana: aliqua a demonibus immissa: t diuinare de fu
turis per talia illicitū est: vt dictum fuit plēnius de ista materia.*
¶ *Gen. xl. p̄ Sectabat auguria. i. diuinationes per garri
tum zvolatū autūm. q̄ **¶** *A maleficiis artibus inserviebat
querēdo responsa demonū per magicas artes. t **¶** *Habebat
secum magos. diuinantes per astra vltra q̄ se extenderat vir
tus constellationis. s **¶** *Et incanta. sensus hoīm illūdetes.****

* Locutus est
Horaliter. **¶** *D*uodecim annoz erat manasses t̄.
t *Instaurauit excelsa. Per que significant̄ superbie pec
cata que hominem eleuant̄ indigne vt postea corrūt maligne.*
t *Construxitqz aras baalim. Baal autē deuorator inter
pretatur: t sic baalim qđ est plurale huius nominis baal: deuo
ratores signat̄: p̄opter quod per baalim signantur peccata gu
le que in comedationibus t potationibus excessiūs consistunt.*
t *Et adorauit omnē militiā celi t coluit. Per quod n
gūificat conatus ad magna statui suo indecētia.* **t** *In duo
bus atrijs dom⁹ domini. Volens clericis t laicis tyranni
ce dominare.* **t** *Trāsireqz fecit filios suos per ignem.*
Per istum transitū intelligit nutritio filiorū in igne concupisce
tie carnalis t mundane. o **¶** *Obseruabat somnia. sequē
do falsa consilia t mala. p̄ Sectabat auguria: malefi
cīs artibus inserviebat. adulato: ibue assentendo t malefī
cīs credendo.* **t** *Sculptile quoī t cōflatile signū po
suit in domo dñi. hoc autem moraliter facit qui hominem vi
ta vel scientia carentē in ecclesiastica dignitatis ponit.*

* Itaç manasses

D manasses fili⁹ ei⁹ p̄ eo. **¶** C. XXXIII
Todecim ānoz erat manasses cū
regnare cēpisset: t qn̄qintaqnqz
ānis regnauit ī hierkz. Fec̄t malū
corā dñi / iuxta abominationē gētū q̄s subūtit
dñs corā filijs isrl̄. Et p̄sūs istaurauit excelsa
q̄ demolit⁹ fuerat eēchias p̄ ei⁹. Cōstruxitqz t
aras baalit feclucos: t adorauit oēs militiā ce
li t coluit eā. Edificauit q̄z altaria ī domo dñi
d̄ q̄ dixerat dñs: in hierkz erit nomē meū ī efnū.
Edificauit at̄ ea cūcto exercitui celi ī duob⁹ a/
trijs dom⁹ dñi. Trāsireqz fec̄t filios suos p̄ ignē
ī valle benēnō. Obseruabat somnia: sectabat au
guria: maleficii artib⁹ inserviebat. Habebat autē
secū magos t incātatores: mītaqz mala opat̄ ē s
corā dñi vt irritaret eū. Sculptile q̄z t p̄flati/

Ale signū posuit ī domo dñi: d q̄ locut⁹ ē dñis ad dauid et ad salomonē filiū ei⁹ dicēs: In domo hac t̄ i hierz quā elegi de cūcīl tribub⁹ isrl: ponā nomē meū ī sempiternū: t̄ mouere nō faciā pedē isrl de terra quā tradidi patrib⁹ eoz. Ita dūtaxat si custodierint facere q̄ h̄cēpi eis. Cū cīaq̄ legē t̄ ceremonias atq̄ iudicia: q̄ mādaui p manū moysi. Igit̄ manasses seduxit iudā t̄ habitatores hieru t̄ sale: vt facerēt malū sup oēs gentes q̄s subuerterat dñs a facie filior⁹ isrl. Locutusq̄ est dñis ad eū t̄ ad pp̄lm il⁹ lūs: t̄ attēdere noluerūt. Idcirco supinduxit eis pnc̄ b̄ pes exercit⁹ regis assyrioz. Ceperuntq̄ manassen: t̄ ca- tenis vincū atq̄ cōpedib⁹ duxerūt in babylonē. Qui e-

Et egit pe- nitētiā. Audi- ta penitētiā ma- nasse nemo de- bet de dei mis- ricordia despe- rare: sed magis p penitētiā de- venia psumere. **O**ssa pre- suū: t̄ egit penitētiā valde corā deo pa- trū suoꝝ. Depcatuſq̄ est eū t̄ obsecra- f uit intēte: t̄ exaudiuit orōnē ei⁹. Redu- rit⁹ eū ī hierz ī regnū suū: t̄ cognouit s manasses q̄ dñs ipē eēt de⁹. Post hec b̄ edificauit murum extra ciuitatē dauid ad occidētē gyon: in cōualle ab itroitu t̄ portę pisciū p circuitū vſq̄ ad ophel: t̄ exaltauit illū v̄hemēter. Constituitq̄ pnc̄ pes exercit⁹ ī t̄ cūctis ciuitatib⁹ iuda munitis: t̄ abstulit deos alienos: t̄ simulacula de domo dñi. Aras q̄z q̄s fecerat in monte k̄ dom⁹ dñi t̄ in hierusalē: t̄ piecit oia extra vrbe. Porro i- staurauit altare dñi t̄ imolauit sup illud victimas: t̄ pa- cifica et laudem. Precepitq̄ iude⁹ vt seruiret dñio deo m̄ isrl. Attamē ppl̄s adhuc imolabat in excelsis dñio deo suo. Reliq autē gestorū manasse et obsecratioēs ei⁹ ad dñm deū suū: verba quoq̄ videntiū qui loquebant ad eū in noīe dñi dei isrl: cōtinent in sermonibus regū isrl. Oratio quoq̄ eius t̄ exauditio t̄ cuncta pctā atq̄ con- temptus: loca etiā in q̄bus edificauit excelsa et fecit lu- cos t̄ statuas anteq̄ ageret penitētiā: scripta sunt in ser- monibus oçai. Dormiuit ergo manasses cū patrib⁹ su- p̄ is: t̄ sepelierūt eū in domo sua. Regnauitq̄ p eo filius t̄ eius amon. Vigintiduoꝝ annoꝝ erat amon cū regnare cepisset: t̄ duob⁹ annis regnauit in hierlin. Fecitq̄ ma- lum in cōspectu dñi: sicut fecerat manasses pater eius. Et cūctis idolis que manasses fuerat fabricatus: imo- lauit atq̄ seruiuit: t̄ nō est reueritus facie dñi: sicut reue- ritus est manasses pater eius: t̄ multo maiora deliquit. Cunq̄ p̄iurassent aduersus eum serui sui: interfecerūt eum in domo sua. Porro reliqua populi multitudo ce- sis his qui amon percusserant constituit regem iosiam filium eius pro eo.

Ca. XXXIII
Cto annoꝝ erat iosias cuꝝ regnare cepis- set: t̄ triginta t̄ uno anno regnauit in hieru- salem. Fecitq̄ qđ erat rectū in conspectu dñi: t̄ ambulauit in vijs dauid patris sui. Non declina- uit neq̄ ad dexterā neq̄ ad sinistrā. Octauo aut̄ anno regni sui cuꝝ adhuc esset puer: cepit querere deū patris sui dauid. Et duodecimo anno postq̄ regnare cepерat mundauit iudā et hierusalē ab excelsis et lucis simu- lacrisq̄ t̄ sculptilibus. Bēstruxerūtq̄ coram eo aras baalim: et simulacula que supposita fuerant demoliti sunt. Lucos etiam et sculptilia succidit atq̄ cōminuit:

Locutusq̄ est dñis ad eū t̄ c. misericordiē renocādo. **E**t attēdere nolue. ex quo p̄t̄ eo, rū obstinatio. **I**dcirco. Hic p̄n̄ describit ipsi us manasse emēdatio. flagellatioē sibi intellectū pre- bente: cū dicif: d Supinduxit eis prin. exer- re. assy. s̄m Josephū t̄ alios expositores cōtra ma-

Josephus

nassen venit rex babylōis. vñ subdit: e Duxerūt eū ī baby. dicēdū q̄ monarchia assyrioz ī p̄te magna defecerat: q̄ ī medi t̄ babylonij recellerat ab ea: s̄m q̄ dicit Josephus t̄ alijs historiographi. t̄ iō qđ d̄ hic: Supinduxit eis prin. exer. regis assy. referēdu est hoc ad t̄p̄s p̄teritū. i. eos q̄ solebat esse pnc̄pes: qñ rex babylōis erat ei subdit: q̄ tunc rex babylonis cū maiorib⁹ regni sui erat de exercitu regi assyrioz. f Depcatuſq̄ est eū t̄ obse. d̄r aut̄ obsecratio depcatio p̄ re sacrā. sicut ī fine orōnū ecclie d̄r cōiter: Per dñm nřm ie. xp̄m t̄c. vt p̄scita te īp̄ obtineam qđ obtinere nřis merit nō valem: t̄ sic orabat manasses: vt p̄ diuini nřis sc̄titatē impe- traret remissionē. g Et cogno. ma. q̄ dñs ipē eēt de⁹. p̄ experientiā lue flagellatioē t̄ liberatioē: sicut scriptū est Job. v. c. Ipse vulnerat t̄ medet: p̄ cu. t̄ ma. ei⁹ sanabūt. h Post hec edi. mu. s. p̄ reuersionē suā de captiuitate. i Ad occi. gyon. Gyon est fons eristēs in p̄te occidētali ciuitatē dō. k Aras q̄z q̄s fe. in mō. do. dñi. i. in mōte moria ī q̄ erat tēplū. l Porro instau. al. dñi. qđ erat destructū t̄ p̄phanatū. m Precepitoſ iu- t̄c. t̄ sic p̄t̄ emēdatio manasse in sp̄uālib⁹ t̄ sp̄alib⁹ q̄tū ad gloriā p̄t̄ia t̄ subditos. n Reliq autē. Hic ponit recapitulatio: t̄ p̄t̄ l̄avloſq̄ ibi: o Sermonib⁹ re. is. p̄t̄ q̄ iste liber apud nos nō h̄r: q̄ ista. iiii. libro Reg. nō ita exprimunt ut hic d̄r: t̄ eodē mō dicēdū de qđ seq̄: Scripta sūt in sermoni oza. Seq̄: p̄ Dormiuit g. Hic p̄n̄ agit de facilipl̄ amō filii manasse: t̄ p̄t̄ s̄nia ex dicti. iii. Re. xxi. g. excepto qđ seq̄: q̄ Et nō ē re. fa. dñi. i. b̄ enī defēt a bōtate p̄t̄is sui: q̄ si penituit: sic ipē.

D Doraliter

* Igit̄ manas. se. iu. t̄c. Per qđ significat illi maliciā cui nō sufficit q̄ sit mal⁹ ī se: s̄z alios nitit ad suā maliciā trahere. a Locutusq̄ ē do. t̄c. sc̄z p̄ prophetas p̄ q̄s signant p̄dicatorēs nouē legis: q̄ pnc̄pes t̄ populares p̄stārē arguit de p̄diciē t̄ cō- similibus pctis. b Et attēdere no. Per qđ si- gnant illi q̄ p̄dicatiōes t̄ ammonitiones bonas p̄t̄ nūt. c Idcirco t̄c. q̄ dñs tales rebelles vitari aliqñ punit exteri⁹: q̄i pena: t̄ qm̄ iſlīcta veratio ali qñ dat itellectū: t̄ sic q̄ p̄t̄ erāt rebelles p̄cipiūt sp̄m vere p̄n̄e reuertētes ad dñi. iō subdit: g Et co- gnouit ma. t̄c. In q̄ manasses figurā gesit cuiusli- ber magni pctōris ad deūveracē reuertēt. t̄ Cō- stituitq̄ p̄n. ex. t̄c. Per qđ significat q̄ de reu- tētes ad deū p̄ p̄niām q̄tū cōmisit pctā q̄uora tāto co- nari d̄z ad facēdum oga meliora. p̄ Dormiuit g. t̄c. p̄ qđ significat q̄ pctōr̄ q̄tūmētū magn⁹ si ve- re peniteat t̄ in bono terminet vitā suā finalē seq̄ vitā beatā. t̄ Regnauitq̄ t̄c. de quo subdit: t̄ Ecclitq̄ ma. t̄c. p̄f ei⁹. Et sic secūt fuit eū ī ma- lis s̄z nō in bonis: q̄ p̄ p̄niām nō rediūt ad dñm sicut pater ei⁹. iō subdit: q̄ Et nō est reue. t̄c. p̄f ei⁹. ap̄t qđ p̄ istū amō significant illi q̄ mala patrū suoꝝ vt rapinas t̄ hmōi q̄li p̄ iure hereditario volat seq̄: s̄z bonos eoz act⁹ nolūt aliq̄līt imitari.

Q Qsto an. erat io. Hic p̄n̄ agit de tpe io- sie. Circa qđ p̄mo describit diuini cult⁹ re- stauratio. sc̄do phase celebratio ca. se q̄n. t̄ tertio ip̄t̄s iostie mors t̄ tumulatio ibi: Postq̄ in- stau. Circa p̄mū describit p̄mo idolatrie destruc- tio: sc̄do tēpl̄ dñi reparatio ibi: Igit̄. xviij. anno. S̄nia aut̄ p̄mē p̄t̄s p̄t̄ ex dicti. iiiij. Re. xxij. vbi ista destruc- tio idolatrie facta p̄ iostiam diffusius describit exce-

* p̄t̄ qđ sequit: **A** Moraliter. r Octo an. erat iost. t̄c. Expositio mystica ca. hui⁹ t̄ duoꝝ seq̄ntiū posita ī. iiiij. Re. xxij. ca. t̄. xxiij. t̄. xxiij. Ōro vo manasse q̄ ponī solet ī si- ne hui⁹ libri moralis est s̄m sensū l̄ralē: t̄ iō nō indi- get alia moralitate nisi q̄ in ea orādi deuote v̄e pe- nūtib⁹ forma dat.

V iiiij

Es a **O**ssa prete
rea sa. Ideo cō/
busit sacerdotes
in altaribus ido/
lorum: ut ostende/
ret: quia funesta
erant eo:ū sacrifici/
eis: q̄ non solū pe/
cūdū hostias de/
moniū offerebāt:
sed & seip̄os ido/
latrie tradebant.
Dic significat om/
nes q̄ diaboli ser/
uitio mācipati vi/
ta sacrilegā tpali/
ter finierant eter/
nis cruciatib⁹ cō/
sumendos pro cu/
iusq̄ merito.

Et sup tumulos eoz q̄
eis imolare cōsueue/
rāt: fragmēta disp̄sit.
Ossa h̄terea sacerdo/
tū cōbussit in altarib⁹
idoloz. **H**ūda uitqz
iudā & hierlm: s̄ & i v̄
bib⁹ manasse & ephra
im & symēo v̄sc̄ nepta
lim cuncta subuertit.
Cūqz altaria dissipas/
set & lucos & sculptilia
p̄triuisset in frusta: cū
cta qz delubra demoliti/
tus eēt d̄ vniuersa ter/
ra isrl: reuersus est in
hierlm. **I**git anno decimo octauo re/
gni sui mundata iā terra et tēplo dñi:
misit saphan filiū helchiae & maasiā p̄n/
cipē ciuitatis: & ioha filiū ioachaē acō/
mētarijs vt instaurarēt domū dñi dei
sui. **Q**ui venerūt ad helchiā sacerdo/
tē magnū: acceptāqz pecuniā ab eo q̄
illata fuerat in domū dñi: & quam co/
gregauerāt leuitē et ianitores de ma/
nasse & ephraim et vniuersis reliquijs
israel: ab om̄i quoqz iuda & beniamin
& habitatoribus hierusalē: tradiderūt
in manibus eoz q̄ h̄erāt opib⁹ in do/
mo dñi vt instaurarēt tēplū et infirma/
queqz lartirēt. **A**t illi dederūt eā arti/
ficib⁹ et cemētarijs vt emerēt lapides
delapidicinis: et ligna ad cōmissuras
edificij: & ad cōtignationē domoz q̄s
destruxerāt reges iuda. **Q**ui fidelr cū/
cta faciebāt. **E**rāt aut̄ h̄positi opātū
iadabz abdias de filijs mierari: cacha/
rias & mosollā de filijs caath: que v̄/
gebāt op⁹: oēs leuitē sc̄iētes organis
canere. **S**up eos v̄o q̄ ad varios v̄sus
onera portabāt: erāt scribez magri de/
leuitis ianitores. **C**ūqz efferrēt pecuni/
am que illata fuerat in tēplū dñi: rep/
perit helchias sacerdos librum legis
dñi qui datus fuerat per manū moy/
si: & ait ad saphan scribā: Librum le/
gis inueni in domo dñi. Et tradidit
ei. **A**t ille intulit volumē ad regem: &
nūciauit ei dices: **V**ia q̄ dedisti i ma/
nus tuo & tuoz ecce cōplent. Argētū
qd̄ reptū est i domo dñi p̄flauert. **B**a/
tūqz ē p̄fectis artificiū & diuersa opa fa/
bricātū. **P**reter ea tradidit mihi hel/
chias sacerdos hūc librū: que cū rege
p̄nte recitasset: audis et q̄ ille v̄ba legi
scidit vestimenta sua & p̄cepit helchiae
& aichā filio saphan: & abdon filio mi-

cha: saphan quoqz scribē et asaiē seruo
regis dicens: Ite orate dñm p̄met pro
reliquijs israel & iuda supervniuersis ser/
monibus libri istius q̄ repertus est. **M**ha/
gnus enim furor dñi stillavit super nos:
eo q̄ nō custodierint patres nostri verba
dñi: vt facerēt oia que scripta sunt in isto
volumine. **A**bijt ergo helchias et hi qui
simul a rege missi fuerāt ad oldā p̄phetē
a **T** quem hebrei autumant auūculum esse biteremie
patrem ananel. **D**elut

* p̄tis quod sequi/
tur: a **L**uncraqz
delubra demoli/
esset de vniuersa
terra israel. **D**icit
autem delubrū a de/
led lea. & vmbra bre/
q̄si deles vmbra pec/
tatorū: et hoc sit p̄m
veritatē in tēplo ec/
clesie p̄ sacramento/
tū administrationē:
p̄m estimationē ve/
ro falsam & erroneā
gentiliū: hoc siebat
in tēplis idolorū: de/
quib⁹ est hic sermo.
C De manasse
& ephraim & vni/
uersis reli. **T** At
qui enī fugitiū euā
serāt de captiuitate
decē tribūnū & illi iun/
perūt se regno iude
subiectentes se ip̄i io/
sie & simul captiuitati
fuerūt cum captiuit/
tate hierlm p̄pē sedē/
chle. b **I**git an/
no decimo octauo
regni. **H**ic cōle
quēter describis tē/
pli dñi reparatio. et
diuidit in duas: in **D**im
p̄tē principale & inci/
dētale. scđa ibi: **C**ū
& efferrēt pecuniā.
Sentētia p̄me par/
tis p̄tē ex dictis. iiiij.
Reg. xxiij. p̄pe p̄m.
nisi q̄ aliq̄ noīa p̄p̄a
ibi tacentur q̄ bic et
p̄mūnū et ecōuerso:
& aliq̄ etiā varians:
q̄ sicut frequētē dī/
ctū est noīa p̄p̄ia he/
braica frequētē va/
rians sicut & latīna:
p̄ ista tñ nō mutatur
sentētia. d **C**ut
& efferrēt pecu/
niā que illata fue/
rat i tē. do. **H**ec est
est pars incidentialis:
q̄ cū aciperet pecu/
nia q̄ erat in domo
dñi: inueniūt fuit ibi
liber absēdit⁹ quez
misit helchias sacer/
dos regi: q̄ cū lege/
ref coram eo: timuit
rex diuinū iudiciū:
& secūdo sup hoc re/
q̄smit diuinū p̄silū:
ibi: **E**p̄cepit hel/
chiae. et tertio reno/
uauit fedus inter de/
um & se & populum
ibi: **A**t ille conuoca/
tis vniuersis. **T**en/
tentia autē iſtarum
partiū patz ex dictis.
iiiij. **R**egū. xxiij. d. v̄
& ad si. ca. c. xxxv.

Eccl. XXXV
autē
Iosī.
as. Damone/
mur ut purge-
mus dñm terrā
cordis nři ab oī
bus vitiis:sicqz
pascha dño ce-
ferem non in
fermio veteri:
neqz in fermen-
to m. et. n. s. in
act. sin. et vita.
Hystice Hystice at io-
sat. i. fortitudo
dñi xp̄m signifi-
cat: de q̄ legit:
Dns fort. et po-
tēs: dñs potēs
in plio. Interp-
tat etiā iossias
sal dñi: t. xp̄us
saluū facit pplz
lū a pctia eoz
Ipse gelo dei
mudat terrā iu-
da et hierlm ab
oib. inmōdicūs
qui per pphetā
Dicit: Zel. do-
mus tue come-
dit me. De quo
Dat. sc. alibi: Cui ven-
tilabū i manu
sua. et p. m. a. s.
Hic celeb: at ve-
rū phase. xviii.
anno regni sui
q̄ octaua etate
B generali resur-
rectione dona-
ta: factos suos
cuz perfectione
bonorū operuz
pducit ad eter-
ne beatitudinis
denarii electis
pus oib. scāda
lis d regno ei.
D Ponite
ar. c. Tradūt
hebrei arcā tpe
schāz de tēplo
fuisse elatam si-
mulacris ab eo
In tēplo missis:
et in domū sel-
lunculi olde a/
mie suis tradi-
ctā. Nō enī po-
terat esse simul-
cuz simulacris.
C Non fuit
phase si. hu-
mū ill. Quia
ablatis figuris
i die iudicii trā-
sibūt sc̄ti d mor-
te ad vitam: de
corruptione ad
gl̄iam: t. i. p̄spe
et p̄ditoris sui
i celesti hierlm
In eternū gau-
debunt: qui avi
debit

Licit at iosias i hier^z C. XXXV a
phase dñi: qd imolatū est decima
quarta die mēsis pm̄i et p̄stituit sa
cerdotes i officijs suis. **H**ortatus
q̄ est eos vt ministrarent in domo dñi. **L**euitis
quoq; ad quorū eruditōne ois isrl sc̄ificabat
dñi locutus est: **P**onite arcā in sanctuario tē
pli: qd edificauit salomō filius dauid rex isrl.
Nequaq; enī eā vltra portabitis. **F**lūc aut̄ mi
nistrate dñi deo vestro: t pplo eius isrl: t pp̄a
rate vos per domos t cognationes vestras in
diuisiōib^z singuloꝝ: sicut p̄cepit dauid rex isrl:
et descriptis salomon fili^z eius. **M**inistrate in
sc̄tuario ei^z p familias turmasq; leuiticas: t san
ctificati imolate phase. **F**rātres etiā v̄ros: vt
possint iuxta v̄ba q̄ locut^z est dñs i manu moy
si facere p̄parate. **E**dit p̄terea iosias oī pplo
q̄ ibi fuerat inuētus i solēnitate phase. **A**gnos
t hedos de gregib^z et reliq pecoris triginta mi
lia: boū q̄ tria milia. **H**ec de regi vniuersa
stātia. **B**uces q̄z ei^z sp̄ote qd youerāt obtule
rūt tā pplo q̄z sacerdotib^z t leuitis. **D**orro hel
chias t c̄acharias t iehihel p̄ncipes dom^z dñi
dederūt sacerdotib^z ad faciēdū phase pecora
comixtim duo milia sexcēta t boues trecētos.
Chonenias aut̄ t semenias etiā t nathanael fra
tres ei^z: necnō asabias t iahihel t ioçabad p̄n
cipes leuitaq; dederūt ceteris leuiti ad celebrā
dū phase qnōz milia pecor t boues qngētos.
Preparatiōz est ministeriū: t steterūt sacerdo
tes in officio suo. **L**euite q̄z in turmis iuxta re
gis imperiū: t imolatū est phase. **A**spersiōz
sacerdotes manus suas sanguine: t leuite de
traxerūt pelles holocaustorū et separauerūt ea
vt daret p domos t familias singulorū: t offer
rent dñi: sicut scriptū est i libro moy si. **B**ebō
bus quoq; fecerūt similiter: t assauerūt phase
sup ignē: iuxta qd in lege p̄ceptum est. **N**acisi
cas vero hostias coixerūt in libertis t cacabis t
ollis: t festinato distribuerunt vniuersę plebi.
Sibi autē t sacerdotibus postea parauerunt.
Nam in oblatione holocaustorū t adipū vscq
ad noctē sacerdotes fuerunt occupati. **V**nde
leuite sibi t sacerdotibus filijs aaron paraue
runt nouissimis. **D**orro cātores filij asaph sta
bant in ordine suo iuxta p̄ceptum dauid et
asaph t heman t idithū prophetarū regis da
uid. **J**anitores vero per portas singulas ob
seruabāt: ita vt nec punto quidē discederent
a ministerio. **M**obrē t frātres eorū leuite p̄
parauerūt eis cibos. **O**mnis igif cultura dñi ri
te completa est in die illa: vt facerent phase: et
offerrent holocausta sup altare dñi iuxta p̄ce
ptum regis iosie. **F**ecerūtq; filij isrl qui reperti
fuerāt ibi phase in tēpore illo t solennitatē acy
morū septem diebus. **N**ō fuit phase simile hu
ic in israel a diebus samuelis p̄pbete: sed nec

Ecit autem iohannes **¶ a. XXXV** in hierosolima phase domini quod immo-
la est tecum. **Hic** cōsequēter descri-
bitur phase celebratio, et primo ponit ad hoc
debita preparatio, secundo deuota executio/
ibi: **P**reparatio est ministerium. Circa pri-
mū dicit: b **E**t constituit saeculum, ut deblis
te se prepararet ad hoc quod deuote celebrare
possent solennitatem pasche. c **D**onite
arcam in sanctorum templo libro de hebraicis q̄stio-
nibus dicit: quod tempore achaicorum posuit idola in tem-
plo arca fuit inde amota quod non debebat esse
cum idolis: et fuit transportata in domum sellum ma-
riti olde prophetissae: et ibi mansit usque ad tempus
iostie. glosa vero hebraica dicit quod non fuit por-
tata extra templum: sed quod manasses posuit ido-
lum in domum dominum: ut habeat. s. xxiij. id voluit
eum ponere in loco honorabiliori. l. ubi erat
arca: et arcum fecit trahit ad portam minor cede-
ret maiori: sed iostias fecit eam in loco suo re-
poni. g **V**erum dictum videlicet in aliquo dissona-
re a veritate: si enim fuerit transportata tempore
achaicorum non est verisimile quod ezechias filius eius quod
tempore fecerat purgari: et marim' celatorum fuit
cultus diuinus: ut per patrem ex predictis fecisset et ea
tempore suo reportari. **S**imiliter si per manassen fuisse
est tempore tracta ad portam intra templum. iostias non dicit
quis sit levius: **D**onite arcum in sanctum tempore, put
hic dicit: quod levius non poterat ingredi illam portam
tempore: sed sacerdotes tempore. Et id probabilius vi-
detur dici quod tempore manasse fuit portata extra tem-
plum et non anno: et tempore iostie per levitas fuit repor-
tata usque ad tempore ingressum: et inde per sacer-
dotes fuit in loco suo deposita. d **N**unc
autem mihi domino quod dicitur quod arca erit in loco suo
et illa quod pertinet ad dei cultum reparata: vos
non habebitis alios labores nisi soli ministra-
re domino. e **S**icut precepit dominus rex israel et de-
scriptio eius. Contrarium videatur. s. i. lib. xxvij. ubi
dicit quod dauid dedit filio suo descriptionem
porticus et templi et omnium aliorum ad ministerium
tempore pertinentium. **D**icendum quod dauid dedit hoc
tempore disponendo: sed salomon dedit istam de-
scriptionem aliis: patris voluntate exequendo.
f **D**edit tecum in solene phase hoc est ad
faciendum solennitatem phase. g **A**gnos et
hebrei quod tempore hedus poterat imolare in
solennitate paschali. **E**xpositus. p. 1. **L**etera patet usque
ibi: h **D**ederunt saeculum ad fratres pharisei per
comix. i. coiter: quod isti profani simul iuncti
dederunt istam. i **P**reparatio est. **D**e-
scripta preparatione debita ad solennitatem pa-
schalem: hic tamen ponit executio deuota cum dicit
Et steterunt sacerdotes tecum et per prophetas
ibi: k **A**lispererunt saeculum suum san-
ctum ab eis effundebant super altare. l **E**t le-
uite detra. pel. holo. Iz enim hoc pertinet
ad officium sacerdotum: ut habeat in levitate. tamen
in necessitate propter multitudinem victimarum
levius poterat eos adiuvare sicut dictum fuit
s. xxix. m **E**t separauerunt ea ut da-
uid dicit. et huiusmodi non erat holocausta propterea di-
cta quod totaliter incenditur sicut large eo quod aliquis periret in al-
taris cremabatur. n **E**t assa. pharisei. su. iug. iuxta quod in lege scriptum est. **E**xpositus. p. 1. **D**omino
non comedetis ex eo crudeliter: quid nec coctum aqua
sed assum tempore ignis. o **P**acificas vero
hostiles quarum maior pars cedebat in vobis
offerentium. **L**etera patet usque ibi: p **M**odum
fuit phase simili huic in israel tecum a diebus
samuelis prophete. iiiij. Reg. xxiij. dicitur: **A** diebus
iudicium: et in die iudicium: quod samuel fuit ultimus iudex: quod
Sed nec quisque de cunctis regnibus israel tecum. Non est per hoc intelligendum quod istud phase fuerit excellenter obtemperans tempore
ritus regnum ad multitudinem populi: quod tempore dicitur et
salomonis quoniam regnum fuit unius: et nulla tribus
erat captiuata; frequenter magna multitudine conuenit in hie-

Debit deoꝝ iſiōꝝ mirificauit miā ſuā i
ciuitate munita. a **A**d quā deoꝝ. qꝝ ex v
bis hieremie ⁊ alioꝝ pp̄fharū potuit volūtate
dñi cogſere q̄ iudicadū erat i pplo peccatore.
Enī rafaces dixit bennacherib rege assyri
oꝝ: **D**ñs iuſſit me aſcēdere ad trā iſtaꝝ; qꝝ p̄he
p̄dixerāt eū eſſe aſcelurū / qd eū minime latuit.
b **I**n cāpo ma. **I**nterfectio iſie q̄ a pha
raone nechao iſfect⁹ eſt in mageddo: ſignifi
cat antiq̄ hōſtis pſecutōeſ aduersū p̄dicatores
q̄s neci trādere ⁊ de ecclia auferre conaſ: vt fa
ciliꝝ totā plebē inuadere ⁊ diſſipare poſſit. **I**n
terptat enī pharao diſſipās / nechao p̄cutiēs /
mageddo de tépratōe. **H**ermittit q̄ppe diabo
lus p̄ſurgere aduersū ſctōs: ⁊ hoc totis virib⁹
certat vt tētando gregē dei p̄cutiēs eos priuſ
diſſipādo auferat: quoꝝ ſolatio alij p̄tra hōſte
dimicat. **L**a. XXXVI

Cum ille ppls tc. Qui interptat re-
cens et significat prauos rectores qd
ppls tre qd dediti sunt. s. cupiditati terrene fm
mores suos presentes vitis: eligunt qd pha-
rao i rebla vincit et i egyptu ducit: qd g multi-
tudine adulatoz eneruas decipit corda plato-
rū. Rebla enim multitudine interptat: sicq; vinctos
cathenis ptoz in spualis egypti mergit abys-
sum. d **L**ostituitq; re. Nachao regē ioa-
chim pstituit. iposuit multā tre cētū talctis ar-
gēti: qd diabolus pcessu fuitu a pplo qditoz expe-
tit: vt tā sensu qd eloquo parati sint ei obseqo.
Mota Et ver. no. ei io. Motadū qd de eodē io
achim filio iostie in regū ita scriptū est: Dormi-
uit ioachim cū prib⁹ suis: regnauitq; ioachim
fill⁹ ei p eo. Joseph⁹ tñ dicit: dū rex babylōis
intrasset ciuitatē fidē neq; suauit: s; iuuenes
fortissimos et pulchritudine decoros occidit: vna
cū rege ioachi: quē an muz inseptū pīci ius-
sit. Filii vo ei ioachim pstituit regē vntuse p
uincie. Eos aut q erat i dignitatib⁹ pstituti nu-
mero tria milia duxit in babylonē: int̄ qd erat
ezechiel adhuc puer: h g finis habuit ioachim
regē qvirit anis. xxvi. reguit aut. p. anis. **S**uc
cessor vo regni ioachi rex noīe ononimus reg-
uit mēshibzib⁹ z dieb⁹ x. **I**Sciēdū at qd cū se

regē q̄ ip̄it ānis. xxvi. reguit aut. p. anū. **H**uc
cessor dō regni ioachī rex noīe ononimus reg-
uit mēsib⁹ trib⁹ ⁊ dieb⁹. x. ¶ **I**ciēdū at q̄ cū se
mel q̄s cuilibz vitio se mācipauerit: mltis dñis
obnox⁹ erit. **T**ñ ioachiz q̄ē pharao ān cēlū si-
bi soluere coegit: hūc nabuchodo. rex babylo-
nis trib⁹ ānis fūire cōpellit. **N**abuchodono/
sor eūdē significat: quē ⁊ pharao p̄ncipē. s. p̄fu-
siōis ⁊ rectoře tenebraꝝ h̄az. **L**ū at diabol⁹ ali
quē sibi cēlū p̄cī soluere coegit: totū i dominiū
suū redigit: ⁊ plenū fūitiū exigit p̄fusioňe. s. de
lectatōe p̄sensu: cogitatōe q̄z locutōe ⁊ opatio-
ne. ¶ **H**iero. **S**ciēdū q̄ nom isti⁹ ioachī q̄ alio
noīe iechonias dī elemētis nō eisdē i sine apō
hebreos scribit: q̄ ⁊ p̄fīs el⁹ ioachī q̄z heliachī.
Hz por̄. i. p̄fēz i sine noīs p̄ caph ⁊ mem: secū
dū. i. filiū p̄ coph ⁊ r̄ nū ānōt. **T**ñ nemo putet
i danielis p̄nc. esse ioachim: q̄ ezechielis ero-
dio ioachī scribit. **E**xtrēmā syllabā h̄z iste kim
ille chin. ⁊ id in euāgelio p̄m **D**attheū vna vi-
det deesse generatio: q̄ scđa th̄eſſeredecas i io-
achin delinit filio iosie. Etia icipit n̄ ioachim fi-
lio heliachim qd̄ lgrās porphyri⁹ calūtiā stru-
it ecclie suā oñdēs īperitiā dū euāgelistē **D**at-
thei nitif arguere fallitatem. ¶ **I**oachim capti-
vus i babylonē duc⁹ lapsū rectoř signifcat: q̄
diaboli arte delusi adducūt i p̄fusionē errorū
ac vitioꝝ: ⁊ q̄ alios vbor⁹ ope docere debuerat
⁊ a p̄to suscitare: varijs abſorbent p̄cis. **I**o-
achin enī resuscitās / v̄l q̄ est cōlurgēs i tpe. **L**ū
eo p̄ciosa dñi vasa captiuant. Qui enī īingenij
acumie excellebat v̄l moꝝ honestate fulgebāt:
p̄positoꝝ deprauati exēplis cedūt cū ip̄is in p̄-
dā diaboli. f ¶ **R**egē ve. cō. **S**edechias si-
gnificat eos q̄ regimē in pplo dei suscipiūt. in-
terptat enī sedechias iust⁹ dñi. Illi ei accipiūt
sedē iusticie ad exercēda opa iusticie: honoris
⁊ officiū

q̄s q̄ de cūcti regib⁹ iſr̄ fēc phase: sic
iſias. Gacerdotib⁹ t leuiti t oī iu
de t iſr̄: q̄ reg⁹ fuerat t habitatib⁹ i b
hierk̄ Octauodecio āno regni iſie
b phase celebratū ē Postq̄ iſaura
uerat iſias tēplū ascēdit nechao rex
egypti ad pugnādū in charchamis
iuxta eufratē: t pcessit i occursū ei⁹
iſias. At ille missis ad eū nūcij ait:
Quid mihi t tibi ē rex iuda? Nō ad
a regi. s. adremō filij thabrimō q̄ regbat i char
chamis quē codēt pte q̄ t iſia nechao iterfecit.
uersum te hodie vēnio: s̄ h̄ alia do
mū pugno: ad quā de⁹ festinato me
ire h̄cepit. **N**esine adūluz deū face
re/qr̄ meū ē/ne inficiat te. Moluit
iſias reuerti: s̄ h̄ paut h̄ eū bellū:
nec acq̄euuit f̄monib⁹ nechao ex ore
b dei: **V**lex prexit vt dimicaret i cāpo
mageddo: ibiq̄ vulnerat⁹ a sagitta
rijs: dixit puer suis: **E**ducite me d
h̄lio: qr̄ oppido vulnerat⁹ suz. **Q**ui
trāstulerūt eū de curru in alterū cur
rū: q̄ seqbaſ eū more regioz asporta
uerūt eū i hierlm̄. **M**ortuusq̄ ē t se
pultus in mausoleo patrū suorū: et
vniuersus iudaz hierlm̄ luxerūt eū:
Hieremias marie: cui oēs cātores
atq̄ cantatrices/ vlsq̄ in pñtē diē la
mētationes sup iſiaz replicāt: t q̄si
lex obtinuit in iſi. **E**cce ſcptū referē
in lamētatiōib⁹. Reliq̄ aut̄ f̄monū
iſie t misericordiarū ei⁹ q̄ lege h̄ce
pta sūt dñi: opa q̄z illi⁹ pma t nouis
sima scripta sunt in libro regū iſr̄ et
iuda. **C**a. XXXVI
In illit ḡ pp̄lī fr̄e ioachac
filiū iſie: t cōſtituit eū
p p̄e suo regē i hierk̄.
Uigitritū ānoz erat ioachaç cū re
gnare cepissz: t trib⁹ mēlib⁹ regnauit
in hierk̄. Amouit aut̄ eū rex egyp̄ti
cū venisset i hierlm̄: et pdēnauit fr̄a
cētū talētis argēti t talēto auri. Cō
ſtituitq̄ regē p eo eliachim fr̄em ei⁹
sup iudā t hierlm̄ t vtit nomē ei⁹ ioa
chi. Iþz vo ioachaç tulit secū/ t ad
duxit in egyp̄tu. Uigitiq̄nq̄ annoz
erat ioachi cū regnare cepisset: t vñ
deciz ānis regnauit i hierlm̄: fecitq̄
malū corā dño deo suo. Cōtra hūc
ascēdit nabuchodonoſor rex chal
deoz: t victū catenis duxit i babylo
nē. Ad quāt vasa dñi trāstulit: t po
suit ea i tēplo suo. Reliq̄ aut̄ vboz
a T qr̄ deū irrītavit operib⁹ t vba pphetaz
q̄ ad se missi sunt: peruerit t librū hiere. ſcapel
lo ſcindens in ignē piecit.
ioachim et abominationū ei⁹ quas

B officij accepit dignitatē: maxime qd̄ fl̄i iōsie. i. salutis dñi p̄ grām baptis-
mi & vñctōne chris̄matis nūcupari
merent: sed degeneratēs relabunt
invitioꝝ feditatē: se & subditos cō-
vertūt ad impletatē: nec fidē quā dō
p̄miserat custodiant: nec cū hoībus
pac̄ federa seruat. Tales quotidie
lex diuina p̄phetaꝝ & aploꝝ miracu-
la a p̄tis recedere & ad dñm p̄ peni-
tentia reuerti monēt. Sed semel in/
durati vba salutis despiciunt. vñ de/
us iratus mittit cōtra eos regē chal-
deoz. i. diabolū cū satellitibꝝ suis. i.
spūlibus neq̄tibꝝ: qd̄ nulli parcētes
erati: nulli deserētes dignitatē: qd̄ scū
q̄ capiūt in babylonē. i. in p̄fusione
trāfferunt & domū dñi incēdūt: qd̄ si
deles qd̄ sunt tēplū dei blasphemare
cōpellūt. Duros hierlm̄ destrūt:
cū custodiā pastoꝝ deſciunt: turres
cōburunt: cū platos p̄ illicta deside-
ria exurūt. om̄e p̄ciosum demoliunt
cū eos qd̄ de v̄tutis & sc̄tie p̄rogati/
ua sibi applaudūt ad nibilū redigūt
Similis libri Paral. siliis p̄ncipio
libri sacerdotis Eſdre. vñ qd̄ ibi ex/
posuit hic replicare nō est op̄. De
cyro qd̄ quo r̄pm̄ significet & qd̄ v̄ eo
dicunt & qd̄ ad ip̄m referant in Eſa/
lio. is exposuit. Salomō tēplū dñi se/
p̄e annis cōstrūit in hierlm̄. octauo
anno p̄summauit & dedicauit: qd̄ to/
to tpe huiꝝ vite qd̄ septē diebꝝ agiſ:
p̄s ecclesiā cōstruit de suis fideliꝝ.
In futura vita pficit: & ad eterne vi/
te claritatis visionē sustollit in glia
resurrectiōis: p̄cedēt tpe qd̄ dā tēpli
ēdificia veruſtate dissoluta sunt: sed
instātia regū & sacerdotū illius tgis
restaurata in pristinū statū qd̄ signat
quotidianos & leuissimos errat̄ fi/
deliū. De qbus salomon: Septies
inq̄ cadit iustus & resurgit: qd̄ v̄ erē/
pla & horcamēta iustorū corrigunt:
qd̄ qd̄ industria regū & sacerdotū: qui
sunt mēbra veri regis & sumi sacer/
dotis. Postmodū crescētibꝝ malis
tēplū idoloꝝ & ordbus p̄phanatū: &
tādē a chaldeis deſtructū & incēsum
signat grauiores lapsus eoz qui ec/
clesie mēbris adunati: sed post frau/
de diaboli a statu fidel delectivitoꝝ
stāma cōburunt: diruto tēplō et v̄/
de hierlm̄ ciues in babylonē trāſmi/
grati. post. lxx. annos pacta peniten/
tia ad patriā reuersi: rursus idē tem/
plū & vrbē sanctā labore grādi re/
ſtaurant. Signātes eos qd̄ decepti a
diabolo nō ſolum fidei ſinceritatē &
op̄is integritatē p̄dūt: ſed etiā im/
mātate ſcelerū ethniciſ & publicaniſ
ſiles ſūt. Quoꝝ nōnulli diuina grā
reſipisciſ ad ecclesiā redeūt cū illi
ſtrācē cōpūcti ſpūſſtī: p̄cepta legis
qd̄ reliqrāt audire & cōſtodiare incipi/
unt. Septē enī ſunt dona ſpūſſtī:
dece p̄cepta legis: ſeptē vero p̄ dece
multiplicata ſeptuagenariū reddūt.
Tū bñ qd̄ op̄a puerſa in babylone
captiu fuerūt. post. lxx. annos libe/
ranti et domū dei ac ciuitatē ſanctā
reediſat. Qui enī p̄ ſua p̄tā a cōio/
ne ecclie ſeparati: & inſideliū nume/
ro ſunt copulati: rurſum p̄ dona ſpi/
rituſtī ſtudio ſe bone ogaſtōis exer/
cer: & ſic p̄ ſtōtū ſidelii dom̄. ſ. & ci/
uitat̄ dei de qd̄ electi fuerat recipiūt.

a T fm hebreos caput in rotidiſ totōdit ſup
mortuū ſtigmata in corpe ſuo fecit qd̄ in corpe
mortuū iuuentia ſunt.
fecit & qd̄ iuuentia ſunt in eo p̄tinēt i li a
bro regū iſrl̄ et iuda. Regnauitq; b
ioachim fili⁹ ei⁹ p̄ eo. Octo annoꝝ c
erat ioachim cū regnare cepiſſet: &
trib⁹ mēſib⁹ & decē dieb⁹ regnauit
in hierlm̄. Fecitq; malū i p̄ſpectu
a T de hoc plentius in libro regū ſcriptū eſt.
dñi. Cūq; āni circul⁹ volueret mi
ſit nabuchodonosor rex nūcios qd̄
& adduxeret eū i babylonē aſporta
tis ſil p̄ciosiſſimiſ yafis dom⁹ dñi.
Regē vō p̄ſtituit ſedechia patruū
el⁹ ſup iudā & hierlm̄. Vigiti & vni⁹
āni erat ſedechias cū regnare cepiſſet:
& vndeclī āni regnauit i hierl̄.
Fecitq; malū i ocul⁹ dñi ſi ſuī: nec
erubuit faciē hieremie p̄phē loq̄n
Tals ex ore det.

tis ad ſe i ore dñi. A rege qd̄ nabu
chodonosor recessit qd̄ aduauerat ſi
eū p̄ deū: & indurauit ceruicē ſuā &
cor: vt nō reuerteret ad dñm deū
iſrl̄: ſi & vniuersi p̄ncipes ſacerdo/
tū et ppls p̄uaricati ſunt iniq: iuxta
vniūſas abominiatōes gentiū & pol/
luerūt domū dñi: quā ſc̄ificauerat
ſibi in hierlm̄. Mittebat autē dñs
de patꝝ ſuoz ad illos p̄ manū nu/
cioꝝ ſuoz / de nocte cōſurgeſ / & qd̄
die cōmonens: eo qd̄ p̄ceret pplo &
habitaclo ſuo. At illi ſubſanabāt &
nūcios dei: & puipeſdebāt ſmones
el⁹. Illudebatq; pphis: donec al/
cēderet furor dñi in pp̄lm el⁹ et eēt i
nulla curatio. Adduxit ei ſup eos in
regē chaldeoz: & iterfecit iuuenes n
eoꝝ gladio i domio ſctūarij ſuī. nō o
ē miſt̄ adoleſcēt & virgīs & ſenīs:
nec decrepiti qd̄ dē: ſi oēs tradidit i
manib⁹ el⁹: vniūſaq; vasa dom⁹ dñi
tā maiora qd̄ mīora & theſauros te/
pli & regl̄ p̄ncipū trāſtulit i babyl/
onē. Incēderūt hostes domū ſi:
deſtruxerūtq; muꝝ hierl̄. Uniu/
ſas turres cōbuſſert: & qd̄ qd̄ p̄ciosū
ſuerat demolliti ſunt. Si qd̄ eualeſe p
rat gladiū ducti i babylonē ſuiuit
a T diabolo. b T viciſ. c T. i. donec exur/
gat aliud regū p̄pheticō eloſio p̄nūciatū: &
corruat p̄tī regū diuino iudicio.
rēgi & filijs ei⁹: dōneç iperaret rex q
persaꝝ et cōpleret ſmo dñi ex ore
a T donec. ſ. implean ſeptuaginta anni.
hieremie: & celeb̄aret fra ſabbata
ſua. Cūcti enī dieb⁹ dōſolatōis egit
ſabbatū vſq; dū cōplerent. lxx. an/
ni. Anno aut̄ ſmo cyri regl̄ pſarū.

* a T Et qd̄ inueſtū ſūt i eo. i. in cada
uere el⁹ p̄ieſto: vt dictū eſt. b T Re/
gna. aut̄ ioa. Dic p̄n̄ agit v̄ tpe ioa
chin nepot̄ ionē: & p̄z ſuīa ex dicit. iii.
Reg. xxxiii. c. r. d. excepto qd̄ ſequitur
c T Octo an. erat io. iii. Re. xxxiii. b
d: Decē & octo annoꝝ erat ioachim r̄c.
Dicē dū qd̄ ioachim p̄ el⁹ regnauit. n.
annis: vt h̄ in teſtu. ſc̄do anno regn
ſuī ſtituit filiū ſuū ioachim rege: qd̄ tunc
erat octo ānoꝝ vt hic d̄: & qd̄ regnauit. x.
annis cū p̄e ſo ſuīt. xviii. annoꝝ: qd̄ ce
pit regnare mortuo p̄e: & ſic loq̄ ſeſtu
ra. iii. Reg. d T ſuīc an. cir. vol.
nō eſt intelligēdū qd̄ annī circul⁹ eſſet re
uolutus a p̄ncipio regni ſuī: qd̄ poſt pa
trē regnauit tñ trib⁹ mēſib⁹ & x. dieb⁹:
vt h̄ in teſtu: ſed d̄: hic reuolutio annī
t̄ps aptū p̄cedēt ad bellū: in qd̄ exercit
babylonīc venit cōtra eū: & h̄ ſuit poſt
tres mēſes & x. dies ſue coronationis.
e T Regē vō. Dic p̄n̄ agit de tpe ſe
dechies qd̄ ſuit tertī fili⁹ iōſie: & ſmo po
nit tgis ſuī deſcriptio: & ſc̄do hui⁹ libri
ad lib. Eſdre ſtinuatio ſbl: Anno aut̄
ſmo d̄: Regē vō cōſti. ſe. pa. eius
In heb. h̄ frēm el⁹. eo mō loqndi quo
abraā vocauit loth nepot̄ ſuū frēm ſuū
Beſt. xiiij. qd̄ certā eſtq; iſte ſedechias fu
it auuncuſioachiſ: qd̄ ſuit frater p̄tis ſuī
vt p̄z ex p̄dici. f T Nec erubuit r̄c.
ex ore dñi. & ſic p̄tēp̄it p̄phē ſuī ſuī ſuī
eū mittēt̄: & marie qd̄ nō ſolū v̄bo eius
nō acqueuit: ſi etiā ſp̄m in carcere reclu
ſit: vt h̄ Hier. xxix. g T Qui adiu
ra. eū p̄ deū. & ſic ſuit trāſgressor iura
mēti. h T ſi & vni. ſn. ſa. r̄c. qd̄ ad
maliciā reḡ ſecuta eſt malicia in oībus
alīb. i T Mittebat aut̄ r̄c. in qd̄ ap
paret diuia miferatio. k T At illi r̄c.
in quo declarat eoꝝ obſtatiō. l T ſc̄t
eſſet nul. cu. respectu pene qd̄ inſlu
da erat ex determinatōe diuine ſuī: tñ
respectu cl̄pe ſq; p̄t eē curatio qd̄ dñi
habzvsum liberi arbitrii in vita p̄ſenti
m T Adduxit. h p̄n̄ deſcribiſ ſeqns
punitio cū d̄: n T Et interfe. ii. r̄c.
vbi credebāt ſe h̄ ſe aliqđ refugiū p̄ ſc̄t
ate loci. o T Mō eſt mi. ado. r̄c. ex
qd̄ p̄z ſeueritas punitioſ: qd̄ i bellis ſo
let p̄t talib⁹ pſoniſ. Let a patēt ex dicit
.iii. Reg. xxv. vbi pleni ſtractat vſoꝝ ſbiſ
p T Si qd̄ euia. gla. du. in. ba. excep
to godolia & pplo paupe ſub cura ei⁹
dimiſſo: vt h̄. iii. Reg. xl. & aliqđ bel
latoib⁹ qd̄ euaserat fugiēdo. q T Do
nec ſpe. rex p. ſ. cyr⁹ qd̄ dedit licētā iu
deis redeudi i terrā ſuā: vt h̄. i. Et co
pleret ſmo ex ore Hier. ſ. lxx. āni h̄
babylōice captiuat̄. r T Et cele. r̄c.
.i. qd̄ ſc̄ceret a cultura: qd̄ toto illo tpe p̄
maiori pte remāſit ſcultia. s T Anno
aut̄ p̄. Hic ultimo ponit ſtinuatio ſo
libri ad lib. ii. Eſd. qd̄ ſcipit a reducētē ſe
ptiuat̄ babylōice: ſic iſte lib̄ ſminat̄ i
deductōe pplo i babylonē: vt p̄z ex p̄d
ctis. dī igl̄: Anno aut̄ p̄. cy. i. a tpe
ſue monarchie: qd̄ iā plib⁹ annis regnauit
in pſide: & poſtea iuit cū darto auuncu
lo ſuo rege medoz ſuī babylonē ſub tali
p̄uētōe qd̄ capta babylonia dari⁹ ſmo
regnaret: & p̄ eū monarchia deueniret
ad cyrū: qd̄ ſactū eſt mortuo dari⁹: qd̄
poſt deſtructionē babylonis v̄rit duo
b⁹ annis & tūc cyr⁹ remiſit captiuat̄.
v* Ad explēdū

Glo.ordi.

Oratio Manasses

Nico.de lyra

Incepit expositio orationis manasse.
Dominus deus omnis. Justorum oportet deus est:
 t. **Vic. 15.c** **E**n ipiorum qui sibi noua figura corporum.
 et. **29.c** **C**ur istorum trium deus est et non etiam aliorum?
 q; in istis christiani mysterii figurata est plenitudo.
 Per abrasam Christi nativitas. p; Isaac congregatio credula plebis. p; Iacob resurrectio ultimata est salvatoris.
T. Ebd. 1.a. **b** **A**pare. Tropol. Mare populus subditus idola-
 triae quod ifidelitatis fluctibus vagabat. quod dominus verbo suo signauit: cum Christi crux (quod ibidem pres) cordibus et fructibus eorum insignis: quod est mari signari abo diuino.
3. Ebd. 2.a **c** **Q**uod oes patrum. Tremunt angeli peritiae preplantes: paucum huius iudicium expectantes: formidant demones virtute ingentissima sentientes: quod vultus domini circumspicit universa. Universa rationalis creatura et si non ois respicit creatorum: virtute tamen eius agnoscit omnes.
Et **T**ropo. **d** **S**up precios. Non aduersus. vñ i euangelio:
 Sed ira dei manet super eos originalis videlicet divinitatis vel celestis iudicium: quod non de inferioribus sed de superioribus iudicatur precios: et celo enim iudicium facilius est. **e** **I**mmensayo. Immensa misericordia domini dicitur quod euangelica promissa nullam habet promissam mensuram. Legitima vero mensurata fuerat. vñ: Replebo cellaria vina tritico vino et oleo et cetera. **f** **E**t iudei. misericordia. Super enim becillitate nostram diuine promissiones: quod nec sermonibus explicari: nec oculis possunt preplari.
g **D**omini deus altissimus. Nihil mirum est in laudibus dei quod dictum est: Tu es deus altissimus super omnem terram. Et celi et angelorum altiores sunt terra: nisi mirabiliter intendamus. Mysterio nimirum Christus predicit: quod cum fuisset caro (quod ibidem factus est) altissimus factus est super omnem carnem que terre nostra nuncupatur. **h** **L**oganimis. Peccatores ad penitentiam differendo: nec delicti tempore puniendos. Multum misericors: quotiens peccaueris veniam pollicendo. Penitentes super maliciam. **i** **D**iere. ostendes dominum promittere bona bonis: et mala maliis: sed tamen post se ultra citroes querere si communitatio fuerit insecura: nec de bona pollicitatione secundum videaris cum facias mala: nec de mala comminatione diffidas si quereras facias meliora. **j** **A**bul tu mihi et penitentes. Si quidem si semel indulgentia tribuisset misericors. Nunc autem cum frequenter delinquentibus frequenter misericordiam impendit: multum misericors appellatur. **k** **H**ec tibi non pecca. Peccauerunt utique et in delicto nati sunt genitiali: heredes nimis mirum ade. Sed gratia gratis preuenient sine peccato sunt coniuncti qui erant de peccatorum semine propagati. **l** **S**up numerus are maris multiplicate sunt iniqtates mee. Solent delicta capillis capitum aliquotiens coaptari: sicut propheta egregius: Loprendetur me iniqtitates mee et non potuimus videremus. Multiplicata sunt super capillos capitum mei. Arene maris ille: capillis iste comparat multitudinem precorum. Sed interest quod arene maris ille quod vitiorum ponderibus ita violenter pigravatur: ut sub eorum sarcina nequeat respirare. Is autem quod carnalibus quincunx incenti via: facile tamen medicinali ferro potest putredinem resecare: capillis capitum comparat offendit suam. **m** **I**n curuat sum mul. vin. ferri. Malorum comparatio diversitate secernit numerosa. Vide quod quidam elucesce re ratione veritatis ut per delictum modo pescutorum ipsi perniat quod pena crucis sanctis ingressit: ut a saepe iudei incuruatis est: et manasses non unicolor duobus sed multo. v. f. Tot enim sibi vincula spiritualia ferri in quibus ligaretur impensis: quod ipse scitorum membris iniecit. **n** **Q**uia excita. et cetera. Inquit actibus provocando: exercitat et iracundiam dei quod mala coram deo committit. Sed videtur quod malum singulariter se commisso testatur: hec unus malum commissio indignatione domini provocavit: cum multi fecerunt mala: nec illico est ultio subsecuta. Quod malum exponit statuens abominationem. In sacris voluminibus abominatione sua offensa similitudina dicuntur: quod fuit veneratus: puericulum criminie polluit. Hanc et aliter intelligit: Omne primum officium est in quicunque offendit ad ruinam. Sicut etiam abominatione: quod de abominatione oculi delictum: quod in puericulis coram desiderio effici simulacrum. Cognitum et doctrinis demoniorum aptarum: quod non abominationes et offensiones grauissime: quod
o **I**ra dei

ad explendum sermonem domini: quod a locutus fuerat pro ostiis huius et susci- batur dominus spiritus cui regis psalmus: qui iussit predicari in universo regno eius: quo dicitur: quis in istis transmigrationibus compli: quod dicerat die remias. **D**ierum, xv. ca. et xxix. **b** **S**uscitauit dominus spiritus. i. voluntate regis psalmi. p. ipsum enim monarchia translatata est ad psalmos. **c** **Q**ui iussit predicari. i. solenniter diuinari. **d** **O**mnis regna terreni. i. multa regna: quod regna orientalia fuerunt ei subiecta: non autem occidentalia: et est modus loquendi hyperbolicus ad sui magnificiam. **e** **C**um ipse precepit mihi ut edificare ei domum in hierusalem quem est in iudea. Quisquis inter vos est ex omni populo eius: sit dominus deus suus cum eo et ascendat. **f** **F**init liber Bibre haec: id est Paralipomenon secundus. **g** **I**ncepit oratio Manasses regis iuda cum captus teneret in babylone: quod non est in hebreo nec est de textu biblii. **a** **I**nvoeat deum omnipotente quem suis est ruinis expertus. **D**ominus deus omnipotens et patrum nostro abraham isaac et iacob: et semini eorum iusto: **a** **T**u visibilis et inuisibilis creatura vel celum: sanctos terram: carnem que in suam gloriam fecit deus proprium ornatum habentia. **t** qui fecisti celum et terram cum omnibus orationibus: **a** **T**u ne limitibus motis ultra euagari possit. **b** **n**atu eorum: qui signasti mare versus a matris universarum aquarum que clausa est diuina perceptio: sub audiis: ista creasti ad laudem videlicet nois tui. **b** **h** **o**cepti tui: quod inclusisti abyssum et signasti terribili et laudabili nomine tuo: quod oes pauperes et tremunt a vulneris virtute: et insustentabilis ira super precios. **i** **s**up precios cōminatōis tuae. **j** **I**mfirmi enim infirma cogitamus: que oculus non vidit nec auris audiuimus: nec in cor hominis ascendit et cetera. **m** **e** **la**vo et inuestigabilis misericordia et promissio tuae: quoniam tu es dominus deus altissimus super omnem terram logani mis et multum misericors: et penitentes super maliciam hominum. **l** **U**tautem audiant penitentes: intelligat contemptores: promissa est penitentia remissio peccata. si deseratur peruersitas improborum. **d**ñe sum bonitatem tuam promisisti penitentiā remissōis precorum: et tu a remedio precorum est pnia iustitiae vero non est. pnia constituta: quod per gram donata est culpa: deus iustorum non posuisti penitentiam iustitiae: abraham et iacob: **k** his qui tibi non peccauerunt: quoniam peccavi super numerum arene maris. **l** **M**ultiplicata sunt iniqtates mee: incuruatis sum multo vinculo ferri: et non est respiratio mibi: quod excita iracundiam tuam et malum coram feci: statuens abominationes et multiplicatas offensiones et patres. **o** **E**t nunc

a **A**d explendum sermonem domini: id est Paralipomenon secundus. **b** **Q**ui tunc fuerit lxx. anni transmigrationis completi: quod dicerat die remias. **D**ierum, xv. ca. et xxix. **b** **S**uscitauit dominus spiritus. i. voluntate regis psalmi. p. ipsum enim monarchia translatata est ad psalmos. **c** **Q**ui iussit predicari. i. solenniter diuinari. **d** **O**mnis regna terreni. i. multa regna: quod regna orientalia fuerunt ei subiecta: non autem occidentalia: et est modus loquendi hyperbolicus ad sui magnificiam. **e** **C**um ipse precepit mihi ut edificare ei domum in hierusalem quem est in iudea. Quisquis inter vos est ex omni populo eius: sit dominus deus suus cum eo et ascendat.

f **P**ostilla venerabilis magistri Nicolai de lyra super libros Paral. finit.

g **E**xpositio Nicolai de lyra super orationem Manasses Incipit.

Dominus deus. **I**sta oratio regis Manasses non est in hebreo nec est de te: **stu**: et ideo non intendeo eas exquiste exponere: sed tamquam breuiter pertransire. **In** hac enim oratione primo recurrit ad diuinam magnificientiam. secundo recognoscit propria misericordia: ibi: **Q**ui peccavi. tertio petit misericordiam: ibi: **E**t nunc sicut. **C**irca primum sicut primo dei omnipotentia seu maiestate: propter quam debet collaudari. **D**eus omnis. **g** **Q**ui signasti mare. **a** **S**ed etiam. **b** **O**gregatus aque quod sub celo sunt in loco unum et cetera. **b** **Q**ui coluisse abyssum. Repentio est eiusdem: quod mare et abyssus id est portat. Secundum fateatur eius iustitia seu equitas qua debet timeri: dicitur: **T**erribiliter laus. et cetera. **T**ertio misericordiam seu pietatem quod promisit penitentibus misericordia: ibi: **E**t inuestigabiles misericordia promissionis tue et cetera. **E**t sequitur: **Q**ui peccauit suu. **D**icitur recognoscere suam misericordiam: primo in peccatorum multitudine: ibi: **S**uper numerum arene maris et eorum gravitate seu magnitudine: ibi: **S**tatuerunt abominationes et multiplicatas offensiones: et patres. **E**t nunc